

Programmabegroting 2019-2022

HELMOND.

STAD IN BEWEGING.

Voor een duurzame, sociale en economisch vitale toekomst

Gemeente Helmond

Colofon

Samenstelling:	Hoofdafdeling Financiën
Informatie:	0492 - 58 72 37, www.helmond.nl
Ontwerp:	Afdeling Communicatie
Fotografie:	Pressvisuals.com, afdeling Communicatie

Programmabegroting 2019-2022
Definitief + handmatige inhoudsopgave
Datum: 30-10-2018

Inhoudsopgave

1. Beleidssamenvatting	
1.1 Algemene inleiding	1
1.2 Behandelprocedure	5
1.3 Autorisatie en opzet begroting	5
2. Budgettair kader en financiële ontwikkelingen	
2.1 Inleiding	6
2.2 Budgettair kader	7
2.3 Nieuwe ontwikkelingen	9
2.4 Investerings	23
2.5 Indexeringen	27
3. Beleidsprogramma's	
3.1.1. Programma 01: Veiligheid en handhaving	28
3.1.2. Programma 02: Werk en inkomen	33
3.1.3. Programma 03: Zorg en welzijn	40
3.1.4. Programma 04: Jeugd en onderwijs	45
3.1.5. Programma 05: Cultuur, toerisme en recreatie	51
3.1.6. Programma 06: Sport en bewegen	55
3.1.7. Programma 07: Economisch beleid en werkgelegenheid	59
3.1.8. Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	65
3.1.9. Programma 09: Stedelijke vernieuwing	70
3.1.10. Programma 10: Verkeer en mobiliteit	73
3.1.11. Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming	78
3.1.12. Programma 12: Milieu	83
3.1.13. Programma 13: Bestuur en organisatie	89
3.2 Algemene dekkingsmiddelen	95
4. Verplichte paragrafen	
4.1 Paragraaf Lokale heffingen	101
4.2 Paragraaf Weerstandsvormogen en risicobeheersing	108
4.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	119
4.4 Paragraaf Financiering	122
4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering	128
4.6 Paragraaf Verbonden partijen	133
4.7 Paragraaf Grondbeleid	150
5. Totaaloverzichten taakvelden	
5.1 Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld	153
5.2 Taakvelden per programma	155
6. Meerjarenperspectief	
6.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten	157
6.2 Uiteenzetting van financiële positie (balans)	159
7. Bijlage	
7.1 EMU-saldo	160
7.2 Overzicht structureel lasten en baten	161

7.3	Overzicht incidenteel lasten en baten	162
7.4	Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	164
7.5	Reserves en voorzieningen	165
7.6	Investeringsprogramma (IVP)	167
7.7	Kansrijke investeringen 2020-2022.....	168
7.8	BBV indicatoren.....	169

1.1 Algemene inleiding

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2019 aan, inclusief een meerjarenbegroting tot en met 2022. Deze begroting is de eerste van het in mei gestarte college van B&W, bestaande uit de partijen GroenLinks, SP, VVD, Lokaal sterk en D66. Het geeft zowel inhoudelijk als financieel weer waar wij als college voor staan, de accenten en prioriteiten die we willen leggen en de wijze waarop we willen werken aan de toekomst van Helmond. Drie pijlers staan hierin voor ons centraal.

- Helmond moet een leefbare stad zijn, met oog voor de toekomst. Daarom worden forse impulsen gegeven aan duurzaamheid en gezondheid.
- We willen dat de sociaaleconomische basis wordt versterkt en dat er daarbij altijd oog is voor de toegang tot en betaalbaarheid van ondersteuning voor mensen die dat nodig hebben.
- We stimuleren een nieuwe, innovatieve en groene economie die een bijdrage levert aan de werkgelegenheid in de stad.

Deze ambities streven we na binnen een financieel solide kader. De gemeente Helmond heeft haar huishoudboekje goed op orde en dat willen we graag zo houden. In deze begroting ziet u veel parallellen met het eind mei gepresenteerde coalitieakkoord. De daarin benoemde koers is ons kompas, met – waar mogelijk – nu al een nadere invulling.

Helmond. Stad in Beweging.

Helmonders zijn mensen die vooruit willen. En in Helmond leven zij in een stad die vooruit gaat. Een stad die beweegt, veelal in de goede richting. De werkgelegenheid neemt toe, de werkloosheid af. We werken hard aan het beschikbaar en betaalbaar houden van zorg en ondersteuning en aan de aanpak van criminaliteit. Bovendien richten we ons op de uitdagingen van de toekomst. Binnen de in de vorige bestuursperiode ontwikkelde Strategische Agenda, 'Helmond, Stad van het Doen', zijn speerpunten en prioriteiten benoemd. Deze onderschrijven we. Omdat we daarmee de kansen van onze stad vergroten en het verschil maken waar onze inwoners en ondernemers – zowel nu als in de toekomst – de vruchten van plukken.

We werken aan de omvorming naar een circulaire economie, de vergroening van de stad, het tegengaan van klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Het verbeteren van de luchtkwaliteit, zonder stankoverlast. Een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, waardoor iedereen kan meedoen. We willen groeikansen voor ondernemers, zeker voor hen die inzetten op schone en innovatieve industrie. En we hebben aandacht voor het tegengaan van verschillen, in welvaart, gezondheid en daarmee in welzijn. Als ook van generatiearmoede, nog altijd een nijpend probleem in onze stad. Grote, veelal landelijke ontwikkelingen, zoals de invoering van de Omgevingswet, pakken we op. Daarnaast staan we aan de vooravond van ontwikkelingen die een grote impact op de stad gaan hebben. Het Centrumperspectief draagt bij aan de uitstraling van Helmond in de regio en daarbuiten. De stadsbrede aanleg van glasvezel opent een enorm venster aan technologische mogelijkheden en daarmee aan nieuwe vormen van zorg en educatie. In Sport- en Beleefcampus De Braak – mét een nieuw zwembad – combineren we (breedte- en top)sport, gezondheid, onderwijs en ontmoeting. En in Brainport Smart District komen al onze innovatieve oplossingen samen en ontwikkelen we 'het wonen van de toekomst'. Natuurlijk staat leefbaarheid daarbij centraal. Die leefbaarheid, een voorwaarde voor de hele stad, hangt nauw samen met veiligheid en daarom pakken we nieuwe vormen van criminaliteit aan. Dat is een uitdaging die alleen kans van slagen heeft als we nauw samenwerken met onze partners. Sowieso kijken we in alles over onze stadsgrenzen heen. Helmond is de tweede centrumstad van Brainport, gastheer van De Peel en als partner binnen BrabantStad spelen we ook provinciaal een belangrijke rol.

Een groene, duurzame stad

Als gemeente koesteren we ons verleden, maar ons perspectief staat gericht op de toekomst. Daarin willen we ervoor zorgen dat Helmond straks een net zo plezierige stad is om in te wonen, te werken en te verblijven als nu. Dit kan alleen als we onze levensstijl aanpassen en meer oog hebben voor de effecten van klimaatverandering. In Helmond willen we voorop lopen in de energietransitie en staan we open voor alle schone vormen van groene energie. Telkens vraagt dat om nieuwe keuzes en antwoorden. De economie, de woningmarkt, de mobiliteit, en de uitstraling van onze stad: dat alles willen we de komende jaren verder verduurzamen en vergroenen. Daarbij vinden we het belangrijk dat ook inwoners met een kleinere portemonnee volgens deze nieuwe norm kunnen leven.

Woningcorporaties spelen bij de verduurzaming en vergroening een belangrijke rol. Net als het bedrijfsleven. Alleen als zij haar verantwoordelijkheid neemt en de overstap maakt richting meer hergebruik en minder verspilling kunnen we voldoen aan onze wens om Helmond in 2035 daadwerkelijk klimaatneutraal te laten zijn.

Zoals in andere steden zijn de gevolgen van klimaatverandering ook in Helmond zichtbaar. Warmere zomers en felle regenbuien stellen ons voor nieuwe vraagstukken. Om Helmond hierop voor te bereiden willen we nieuwe, innovatieve technieken benutten, maar tevens kleine ideeën vanuit de wijken stimuleren. Hiermee houden we inwoners betrokken en dragen wij bij aan de groene uitstraling van onze stad. Als gemeente willen we hierin het goede voorbeeld geven, via duurzame huisvesting en vervoer en door verder in te zetten op de zichtbare vergroening van de openbare ruimte. Met telkens de vraag centraal hoe we kunnen bijdragen aan een groenere wereld. Een duurzaam Helmond betekent voor ons ook de verbetering van de gezondheid van inwoners. Verschillen tussen wijken zijn vaak nog te groot. Daarbij staat de luchtkwaliteit hoog op onze agenda. Het leefklimaat in sommige wijken is de afgelopen jaren te sterk negatief beïnvloed door de stankoverlast van grote bedrijven. Dit is onacceptabel en we zetten ons vol in om hier verbetering in aan te brengen.

Een sociale, inclusieve stad

Hoewel het in Helmond overall gezien steeds beter gaat, hebben sommige inwoners zichtbaar moeite om mee te komen. Vergeleken met andere (Brabantse) steden gaat het hier om een relatief groot aandeel mensen. Zorgen stapelen zich op en bepalen – vaak generatie op generatie – vaak al vroeg de toekomst en het perspectief van mensen. Daarbij is zichtbaar dat problemen op verschillende vlakken elkaar versterken. Voor wie werkloos is, lastig een (huur)woning vindt en schulden heeft, is nieuw perspectief altijd ver weg. Wat ons betreft moet iedereen kunnen meedoen, rondkomen en vooruitkomen. De versterking van de sociale structuur van Helmond heeft dan ook een hoge prioriteit. Daarbij gaan we uit van de mensen voor wie we het doen en staat de leefwereld van de Helmondse inwoners centraal. Als regisseur van het totale netwerk binnen het sociaal domein spelen we als gemeente een cruciale rol. In het Sociaal Domein zijn bekendheid en toegankelijkheid van de zorg twee belangrijke voorwaarden om ook echt de ondersteuning te kunnen bieden die mensen nodig hebben. Financiële drempels nemen we zoveel mogelijk weg en bij voorkeur zetten we in op preventie. Dit alles vanuit de gedachte dat we beter nu extra kunnen investeren om problemen op langere termijn te voorkomen.

Een inclusieve stad vraagt om voldoende oog voor alle doelgroepen. Als gemeente staan we voor een humaan beleid tegenover vluchtelingen en zetten we in op een betere integratie van statushouders en arbeidsmigranten. Extra aandacht besteden we aan kinderen en jongeren: de toekomst van onze stad. Armoede is onacceptabel, zeker wanneer er kinderen in het spel zijn. Door extra maatregelen en inzet van een armoederegisseur willen we onze doelgroep nog beter bereiken, aanvraagprocedures versimpelen en de samenwerking tussen betrokken partijen in de hulpverlening versterken. Vernieuwing en innovatie kunnen ons daarbij helpen. De aanleg van het stadsbreed glasvezelnetwerk, waarvoor in 2019 de schop in de grond gaat, moet zeker ook in dat licht worden gezien. Door meer inwoners aangesloten te krijgen op de technologie van de toekomst, wordt het makkelijker om nieuwe vormen van zorg en educatie te kunnen leveren. Dit draagt zichtbaar bij aan de toekomst van mensen.

De economie van de toekomst

Als tweede stad in Brainport speelt Helmond een hoofdrol in Nederlands economisch meest krachtige regio. Tegelijkertijd bevinden we ons in een regio met uitdagingen waarop moet worden geanticipeerd om onze bijzondere positie te behouden. Onze economie moet en kan duurzamer. Wij zijn sterk op de vlakken energie, mobiliteit en voedselvoorziening, en van daaruit zetten we in op een innovatieve en schone economie. Uiteraard gekoppeld aan bedrijven die werkgelegenheid bieden voor mensen uit Helmond en de regio. Bij de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen staat deze economie van de toekomst ook centraal. Met de speerpunten Automotive, Food Tech en de Slimme Maakindustrie hebben we als stad goud in handen. We zetten in op de doorontwikkeling van de Automotive Campus (met het ITS Congres in 2019 als mooi hoogtepunt), op nieuwe innovaties binnen Food Tech en op het consolideren van de werkgelegenheid binnen de ons zo typerende Slimme Maakindustrie. Dit kan Helmond niet alleen. Op het gebied van economie willen we onze bijzondere geografische positie benutten. Enerzijds gebeurt dit via onze aantakking op Brainport Development (waaronder op de Brainport Nationale Actieagenda), anderzijds via de agenda van het Innovatiehuis De Peel. Hoewel het snel went is economische groei – ook in onze regio – niet vanzelfsprekend. Een van de belangrijkste uitdagingen is de strijd om talent. Vooral binnen het domein ‘techniek’ zien we dat talent en werk nog onvoldoende op elkaar aangesloten zijn, terwijl deze koppeling een voorwaarde is voor blijvende economische groei. Alleen met voldoende knappe koppen én gouden handjes kunnen we blijven voldoen aan de vraag. Bij de economie van de toekomst past voor ons ook voldoende aandacht voor mensen die minder makkelijk meekomen en wiens banen in het gedrang komen door de toenemende digitalisering en robotisering. Deze ontwikkelingen bieden kansen, maar vragen tevens om aanpassingsvermogen en na-, bij- en omscholing. Om als stad en regio onze sterke economische positie te kunnen behouden en uit te breiden, is onze bereikbaarheid een belangrijk punt van aandacht. Ook hierin zetten we in op slimme, groene oplossingen zoals snelle fietsverbindingen, toekomstbestendig OV en intelligente transportsystemen.

Een betrouwbare partner voor anderen

We zijn ons ervan bewust dat we onze ambitieuze agenda niet alleen kunnen uitvoeren. Sterker nog, meer en meer nemen we als gemeente een faciliterende rol in binnen de verschillende netwerken en zijn het andere partijen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering. Zowel binnen Helmond zelf – met partners als woningcorporaties, scholen, de Politie, zorginstellingen en andere maatschappelijke organisaties – als binnen de regio stellen wij ons op als een constructieve, betrouwbare partner voor wie de inhoud altijd voorop staat. Daarbij zijn we ons bewust van de (economische) kansen die onze positie binnen de Brainportregio biedt en van de gastheerrol die we richting de andere gemeenten binnen de Peel innemen. Waar mogelijk trekken we, als centrumsteden in de regio, nauw samen op met Eindhoven. De regionale samenwerking waarin verschillende thema's vanuit verschillende 'allianties' worden benaderd, past bij deze tijd van een horizontaal netwerkbestuur. Daarbij blijven we er altijd alert op dat de gemeenteraad van Helmond voldoende betrokken en aangesloten wordt. Binnen onze stad staan we voor een open en transparante bestuursstijl. Van een moderne gemeente mogen inwoners verwachten dat beslissingen worden uitgelegd en dat we te allen tijde benaderbaar zijn. We willen Helmond graag besturen mét de stad en staan dan ook altijd open voor ideeën die vanuit inwoners, ondernemers en organisaties met ons worden gedeeld. Die werkwijze, waarin constant sprake is van kruisbestuiving tussen telkens wisselende partijen, vraagt ook om een moderne, wendbare en dienstbare gemeentelijke organisatie. Opererend in een omgeving waarin de hele stad samenkomt. Op zo'n ontmoetingsplek werken inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties én ambtenaren samen aan de toekomst van Helmond. Om zo onze ambities blijvend te kunnen realiseren en bijvoorbeeld op het vlak van duurzaamheid ook echt het goede voorbeeld te geven. Daarmee zetten we de in de afgelopen jaren ingezette lijn om de basis van de organisatie op orde te krijgen doortrekken door en stomen we de gemeente klaar voor de toekomst. Alleen zo

kunnen we de ambitieuze agenda uitvoeren die we nodig achten voor onze stad. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat Helmond ook voor komende generaties een stad in beweging blijft.

Portefeuilleverdeling

Elly Blanksma, burgemeester

Openbare Orde & Veiligheid, Integriteit, Bestuurs- Juridische Zaken en Kabinet & Protocol.

Wethouder Erik de Vries

Sociale Zaken (inclusief Participatiewet), Armoedebeleid, Stedelijk Beheer (inclusief riolering), Natuur en Water

Projectwethouder Centrumontwikkeling (inclusief kermis en markt)

Wethouder Jos van Bree

Economische Zaken en Innovatie (inclusief Brainport, Automotive, Food Tech), Arbeidsmarkt, Financiën (inclusief inkoop), Grondzaken, Burgerzaken en Digitalisering (ICT)

Projectwethouder Glasvezelnetwerk

Wethouder Antoinette Maas

Duurzaamheid (inclusief energie en milieu), Mobiliteit (inclusief parkeren), Cultuur (inclusief evenementen), Communicatie (inclusief stadsmarketing) en Toerisme & Recreatie

Projectwethouder Energietransitie

Wethouder Harrie van Dijk

Zorg en Welzijn (inclusief Wet maatschappelijke ondersteuning), Ouderen, Wijken (incl. wijkgericht werken, wijkaccommodaties), Sport en Personeel & Organisatie

Projectwethouder Sport en (be)Leefcampus De Braak

Wethouder Gaby van den Waardenburg

Stedelijke Ontwikkeling, Ruimte, Wonen, Arbeidsmigranten, Vergunningen & Handhaving, Vastgoed, Afval en Regionale Samenwerking & Public Affairs

Projectwethouder Omgevingswet

Wethouder Cathelijne Dortmans

Jeugd (inclusief jeugdhulp, kindvriendelijke stad en actieplan jongeren), Onderwijs, Gezondheid, Diversiteit & Inburgering en Global Goals

Projectwethouder Brainport Smart District

1.2 Behandelprocedure

Ook dit jaar is er een hooravond voor inwoners van Helmond en vertegenwoordigers van verenigingen en instellingen. Zij krijgen op dinsdag 23 oktober 2018 de gelegenheid om hun mening te geven aan de raadsleden over de Programmabegroting 2019-2022. Insprekers moeten zich vooraf melden bij de Griffie. Raadsleden krijgen aansluitend hierop op dinsdag 23 oktober 2018 de gelegenheid om technische vragen te stellen. Beantwoording van de vragen vindt plaats door ambtenaren van de gemeente Helmond.

Tijdens de raadsvergadering van dinsdag 30 oktober 2018 wordt de Programmabegroting 2019-2022 inhoudelijk behandeld.

1.3 Autorisatie en opzet begroting

Met deze begroting autoriseert de raad het college op het niveau van programma's om uitgaven te doen. Dit geldt voor het totale begrotingsbudget per programma, het investeringsbudget per programma, de bijbehorende mutaties over reserves en de instelling van dekkingsreserves. Het college is daarmee bevoegd uitvoering te geven aan de doelstellingen van het betreffende programma. Voorwaarde daarbij is dat het college bij de besteding van de budgetten binnen de grenzen van de geautoriseerde budgetten blijft.

Binnen deze grenzen is het college bevoegd om de wijze van besteding van een programmabudget aan te passen (uiteraard wel met inachtneming van de te bereiken resultaten van het betreffende programma). Bij de jaarrekening legt het college verantwoording af aan de raad over de uitvoering (en dus de besteding van de budgetten en de bereikte resultaten) van het betreffende programma.

Tussentijds wordt hierover gerapporteerd door middel van bestuursrapportages (Beraps). De Programmabegroting voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording (hierna BBV).

Budgettair kader en financiële ontwikkelingen

2.1 Inleiding

Het belang van gezonde gemeentefinanciën is groot. De gemeente Helmond staat al jaren voor een solide en gezond financieel beleid, met oog voor financiële risico's. We blijven ons inspannen om het bestaande financiële beleid zorgvuldig na te leven. En met resultaat; onze begroting is structureel sluitend en de financiële positie van de onze gemeente wordt door de provincie op goed beoordeeld. Dit laatste betekent dat er volledig aan de eisen is voldaan die gelden voor het financieel toezicht.

In dit hoofdstuk wordt het meerjarige budgettair kader geschetst, inclusief de financiële ontwikkelingen die hierop van invloed zijn. Dit kader is gebaseerd op de vorige meerjarenbegroting die uw Raad in november 2017 heeft vastgesteld en waarop u (via Berap, afzonderlijke raadsvoorstellen e.d.) inmiddels een aantal wijzigingen heeft aangebracht.

De verwerkte financiële ontwikkelingen zijn gebaseerd op de kaders en ontwikkelingen uit het Coalitieakkoord Gemeente Helmond 2018-2022 en op de ontwikkelingen die hierna bekend zijn geworden, zoals de meicirculaire van het Rijk. Deze zijn ook in de afzonderlijke hoofdstukken verwerkt. Wij presenteren u daarmee het geactualiseerde budgettair kader 2019-2022.

Hierbij zijn de volgende financiële spelregels gehanteerd:

- De meerjarenbegroting is structureel sluitend;
- We gaan uit van behoedzame en reële ramingen. De raming van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2018. Bij de begrotingsbehandeling informeren wij uw Raad nog over de effecten van de septembercirculaire, zodat u hiermee rekening kunt houden;
- Structurele uitgaven worden structureel gedekt;
- Binnen de programma's wordt het principe 'nieuw voor oud' gehanteerd. Dus bij nieuwe prioriteiten binnen een beleidsdomein wordt eerst bekeken welke activiteiten we niet meer doen zodat die financiële middelen benut kunnen worden voor de nieuwe activiteiten;
- Financiële knelpunten worden in principe binnen het betreffende beleidsterrein opgelost. Hetzelfde geldt voor wegvallende geldstromen: deze leiden in principe tot wegvallende activiteiten. Hiervan kan met gemotiveerde redenen worden afgeweken;
- In de beschikbaar te stellen budgetten voor de majeure programma's en/of projecten worden ook de ambtelijke kosten opgenomen (ingecalculeerd). Kleinere projecten moeten binnen de reguliere organisatie worden opgepakt.

2.2 Budgettair kader

2.2.1 Ontwikkeling budgettair beeld

In deze paragraaf wordt een totaaloverzicht gegeven van alle beschikbare middelen en de inzet hiervan voor onontkoombare knelpunten en nieuwe wensen. Hierbij wordt aangesloten bij de ruimte zoals opgenomen in het coalitieakkoord.

Ten opzichte van het coalitieprogramma is het budgettaire beeld gewijzigd door de ontwikkelingen in het gemeentefonds (meicirculaire) en daarnaast wordt de incidentele ruimte uit het weerstandsvermogen vooralsnog niet ingezet. Extra ruimte is ontstaan doordat bij de jaarrekening een aantal investeringen met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte geactiveerd zijn. Dit op basis van een aanpassing in de verslaggevingsvoorschriften voor gemeenten Besluit begroting en verantwoording (BBV); concreet notitie Materiële vaste activa. Hierdoor vindt een verschuiving plaats van exploitatiebudgetten naar investeringen, wat incidenteel ruimte oplevert in de begroting (€ 3,7 miljoen in 2019). Ook zijn een aantal 'oudere' kredieten bij de jaarrekening versneld afgeschreven, waardoor de kapitaallasten die hiervoor bestemd waren ingezet worden als beschikbare ruimte.

Deze ontwikkelingen leiden tot het volgende budgettaire beeld:

<i>Meerjarenperspectief (bedragen * € 1.000)</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Stand Programmabegroting 2018	0	0	0	0
Nieuwe ontwikkelingen				
Maartcirculaire gemeentefonds 2018	5.004	8.480	11.300	16.475
Verplichtingen maartcirculaire cfm coalitieakkoord	-3.455	-5.682	-8.135	-11.755
Beschikbare ruimte maartcirculaire cfm coalitieakkoord	1.549	2.798	3.165	4.720
Meicirculaire gemeentefonds 2018	35.526	35.163	34.672	33.513
Verplichtingen meicirculaire:	-35.494	-35.145	-35.432	-34.397
Beschikbare ruimte/tekort meicirculaire	32	18	-760	-884
Totale beschikbare ruimte gemeentefonds (maart- en meicirculaire)	1.581	2.816	2.405	3.836
Beschikbare ruimte door onderhoud naar investeringen	3.700	3.300	2.900	2.500
inzet beschikbare ruimte uit kapitaallasten jaarrekening	-670	255	1.120	504
Totale beschikbare ruimte	4.611	6.371	6.425	6.840
Totaal onontkoombare knelpunten	-1.258	-2.168	-2.148	-2.148
Ambities	-3.353	-4.203	-4.277	-4.692
Totale uitgaven	-4.611	-6.371	-6.425	-6.840
Saldo programmabegroting 2019	0	0	0	0

2.2.2 Samenvattend budgettaire beeld Programmabegroting

Het actuele budgettaire beeld uit de bestaande begroting is vanaf 2018 meerjarig sluitend. Het overzicht start met stand van de vorige Programmabegroting. Ten opzichte van deze stand zijn op basis van de Berap en individuele raadsvoorstellen tussentijdse mutaties doorgevoerd die structureel doorwerken in het budgettaire beeld. De oorspronkelijke en de tussentijdse wijzigingen geven een nieuwe actueel beeld.

Vervolgens zijn de nieuwe ontwikkelingen per categorie weergegeven. Hierin zijn ook de ontwikkelingen uit het Coalitieakkoord 2019-2022 meegenomen. In de volgende paragraaf Nieuwe ontwikkelingen worden de afzonderlijke regels van de tabel (onderdeel "nieuwe ontwikkelingen") toegelicht.

(bedragen x € 1.000)

Budgettaire beeld	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2019	2020	2021	2022

Stand ontwerpbegroting 2018-2021

Lasten	350.350	333.624	330.680	340.416
Baten	350.350	333.624	330.680	340.416
Saldo ontwerpbegroting 2018-2021	0	0	0	0

Verwerkte raadswijzigingen lasten	3.575	3.530	3.334	-7.972
Verwerkte raadswijzigingen baten	3.575	3.530	3.334	-7.972
Saldo lasten en baten	0	0	0	0

Actueel beeld begroting 2018-2021	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Nieuwe ontwikkelingen begroting 2019-2022

Lasten

Onontkoombare knelpunten	1.010	1.045	1.050	1.230
Beleidsintensivering	5.058	5.608	5.682	6.097
Gemeentefonds	3.840	5.754	8.432	10.751
Overige technische mutaties	14.927	1.464	13.580	12.663
Saldo lasten	24.835	13.871	28.745	30.741

Baten

Onontkoombare knelpunten	-248	-1.123	-1.098	-918
Beleidsintensivering	1.705	1.405	1.405	1.405
Gemeentefonds	5.420	8.569	10.837	14.586
Overige technische mutaties	17.958	5.020	17.601	15.668
Saldo baten	24.835	13.871	28.745	30.741

Saldo nieuwe ontwikkelingen begroting 2019-2022	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Stand ontwerpbegroting 2019-2022

Lasten	378.760	351.025	362.758	363.184
Baten	378.760	351.025	362.758	363.184
Saldo ontwerpbegroting 2019-2022	0	0	0	0

2.3 Nieuwe ontwikkelingen

Onontkoombare knelpunten

In het Coalitieakkoord 2019-2022 zijn de onontkoombare knelpunten in het budgettaire kader opgenomen die zich zeker voordoen en niet via een maatregel op het betreffende terrein te compenseren of te vermijden zijn. Daarnaast zijn er ten opzichte van het Coalitieakkoord een paar nieuwe ontwikkelingen geweest die ook onontkoombaar zijn. Onderstaand een totaaloverzicht van alle onontkoombare knelpunten die in deze Programmabegroting 2019-2022 zijn verwerkt.

(bedragen x € 1.000)

Prog.	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Onontkoombare knelpunten					
Lasten					
01	Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (loonkostenontwikkeling)	106	106	106	106
01	Integrale Veiligheid Peelland		100	100	100
03	GGD (meer lijkschouwingen en euthanasieverklaringen)	10	10	15	15
08	Taakstelling bouwleges / Ophogen bouwlegesopbrengsten	300	300	300	300
10	Doorontwikkeling Stedelijk Gebied Eindhoven (vastgestelde nieuwe samenwerkingsagenda)	37	37	37	37
11	Areaaluitbreiding onderhoud	50	50	50	50
11	Blink	45			
13	Auditcomité - RKC	12	12	12	12
13	Beheer basisregistraties	-30	-30	-30	-30
13	Bestuurskosten	150	150	150	150
13	Areaaluitbreiding onderhoud en personeel				180
14	Organisatiekosten	100	80	80	80
14	Office 365 licenties	230	230	230	230
<i>Onontkoombare knelpunten</i>		<i>1.010</i>	<i>1.045</i>	<i>1.050</i>	<i>1.230</i>
Baten					
08	Taakstelling bouwleges / Ophogen bouwlegesopbrengsten	-300	-300	-300	-300
11	Taakstelling parkeren	100	75	50	50
11	Buitenreclame	108	108	108	108
13	Beheer basisregistraties	90	90	90	90
14	Herstel rente grondbedrijf	300	1.200	1.200	1.200
14	Areaalontwikkeling OZB/indexering	-50	-50	-50	-230
<i>Onontkoombare knelpunten</i>		<i>248</i>	<i>1.123</i>	<i>1.098</i>	<i>918</i>
Saldo Onontkoombare knelpunten		1.258	2.168	2.148	2.148

Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (loonkostenontwikkeling)

De Veiligheidsregio heeft te maken met sterk stijgende loonkosten die een verhoging van de gemeentelijke bijdrage noodzakelijk maakt. Hiervoor wordt € 106.000 beschikbaar gesteld.

Integrale Veiligheid Peelland

Op Peellandniveau is besloten gezamenlijk de aanpak van de integrale veiligheid, inclusief de ondermijnende criminaliteit, ook de komende jaren met kracht door te zetten. Alle Peelgemeenten dragen financieel bij aan de inzet van twee medewerkers voor de coördinatie van de integrale veiligheid en de ondermijning op Peellandniveau. Voor 2019 is al € 100.000 beschikbaar uit de vorige periode (2017-2019), vandaar verlenging vanaf 2020 tot en met 2022.

GGD (meer lijkschouwingen en euthanasieverklaringen)

Als gevolg van de toename van het aantal lijkschouwingen en euthanasieverklaringen in de regio is een verhoging nodig van de bijdrage per inwoner van de gemeente.

Taakstelling bouwleges / Ophogen bouwlegesopbrengsten

Door het herstel van de economische groei neemt de omvang van de bouwactiviteiten in de stad toe. Dit leidt tot een toename van het aantal vergunningaanvragen. Naast het feit dat dit leidt tot extra legesinkomsten leidt dit ook tot extra werk. Om die reden wordt de restanttaakstelling uit het verleden van € 300.000 nu gecorrigeerd via deze te verwachten extra legesinkomsten.

Doorontwikkeling Stedelijk Gebied Eindhoven (vastgestelde nieuwe samenwerkingsagenda)

De doorontwikkeling van de netwerksamenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) vindt plaats op basis van een nieuwe agenda rondom de thema's economie, wonen, voorzieningen en ruimte. De ondersteuning van deze nieuwe samenwerkingsagenda, die de periode 2018-2025 beslaat, vraagt extra inzet van middelen en mensen. Voor Helmond betekent dit dat de jaarlijkse bijdrage voor het SGE stijgt van € 17.000 naar € 54.000.

Areaaluitbreiding onderhoud

Bij de begroting 2018 is er eenmalig impuls van € 50.000 gegeven voor het beheer/areaaluitbreiding en de jaarlijkse reparatie van de openbare ruimte. Deze impuls wordt in deze begroting structureel gemaakt. Bij de verdere uitwerking wordt in beeld gebracht wat de huidige staat van de openbare ruimte is, welk areaal beheerd dient te worden en op welk kwaliteitsniveau.

Blink

Blink heeft de kosten voor het bredere takenpakket reëel geraamd en in haar conceptbegrotingen opgenomen. Na analyse en vergelijking hiervan blijkt de conceptbegroting van Blink als geheel de gemeentelijke budgetten 2018 en verder voor die taken met ca. € 134.000 te overschrijden (ca. 6%). Dit komt vooral door een grotere onverwachte impact van de stijging van de lonen, en de areaalgevoelige budgetten (reiniging, onkruidbeheersing, gladheidbestrijding) die niet zijn mee gestegen met de werkelijke kosten. De extra kosten van gladheidbestrijding en onkruidbeheersing worden binnen de huidige gemeentelijke budgetten opgevangen. Het restant van € 45.000 wordt eenmalig opgelost in 2019.

Auditcomité - Rekenkamercommissie (RKC)

Om het toezicht op de interne beheersing, de financiële verslaglegging en de accountantscontrole te verbeteren en de raad hier een stevigere positie in te geven willen we een auditcomité instellen. Het budget van het Auditcomité bedraagt € 5.000 (voor bijvoorbeeld opleidingen en inhuur externe

deskundigheid). De budget van de RKC bedraagt € 36.200 (voor onderzoek en vergoeding). Het huidige budget van de RKC bedraagt € 29.200 (vergoeding en onderzoek) en voorgesteld wordt dit daarvoor in te zetten, waardoor de meerkosten € 12.000 zijn.

Beheer basisregistraties

In de begroting 2018 en verder werd nog rekening gehouden met een opbrengst van € 90.000 voor de verkoop van kaartinformatie aan instellingen, met name de Stichting GBKN Zuid. Tot en met 2016 werden deze opbrengsten ontvangen. Echter met de invoering van Basiskaart Grootschalige Topografie (BGT) wordt deze informatie rechtstreeks vanuit de Rijksoverheid verstrekt. Daardoor heeft de gemeente Helmond hieruit nauwelijks tot geen inkomsten meer. Vanuit het Rijk hebben wij hiervoor structureel € 30.000 compensatie ontvangen. Per saldo betekent dit dat de inkomsten structureel € 60.000 lager zijn.

Bestuurskosten

Ophoging salariskosten wethouders in verband met de ophoging naar 6 fulltime wethouders zoals besloten bij de coalitievorming mei 2018.

Areaaluitbreiding onderhoud en personeel

In de meerjarenraming wordt jaarlijks rekening gehouden met een organisatiegroei/kwaliteitsimpuls van omgerekend 2 fte (inclusief overhead) voor het nieuw op te nemen begrotingsjaar (2022) in het meerjarenbeeld. Hierdoor is het voor de organisatie mogelijk om mee te groeien met de ambities en ontwikkelingen van de stad. Daarom is voor de nieuwe jaarschijf 2022 een bedrag van € 180.000 opgenomen.

Organisatiekosten

Zoals ook bij het onderdeel areaaluitbreiding is toegelicht, wordt jaarlijks rekening gehouden met een extra groei van de organisatie om de ontwikkelingen en ambities van de stad uit te voeren. De extra kosten die dit met zich meebrengt, zijn opgenomen in deze begroting.

Office 365 licenties

In 2019 zijn we verplicht over te stappen naar een nieuwe versie van Office. Onze huidige pakket voldoet niet meer aan de nieuwe manier van werken. Tot nu werd het pakket eenmalig als investering aangeschaft en afgeschreven. Dit is niet meer mogelijk. We moeten voor het nieuwe pakket Office365 per licentie gaan betalen.

Taakstelling parkeren

De parkeerexploitatie staat al jaren onder druk, met als belangrijkste reden dat de geraamde opbrengsten van fiscalisering (boetes) van straat-parkeren niet gehaald worden. Hiernaast lopen de inkomsten van zowel garage- als straatparkeren ook licht terug. In het coalitieakkoord is naar aanleiding hiervan de opbrengstenraming met € 150.000 verminderd in combinatie met een taakstelling die oploopt van € 50.000 tot € 100.000.

Buitenreclame

De vraag om reclame-uitingen in de openbare ruimte te mogen plaatsen loopt al verschillende jaren terug. Belangrijke oorzaken hiervan zijn de economische crisis en de vele nieuwe (digitale) mogelijkheden om doelgroepen te bereiken. Dit heeft tot gevolg dat de geraamde opbrengsten teruglopen met € 108.000.

Herstel rente grondbedrijf

Door een wijziging van het BBV is de toerekening van rentekosten aan grondexploitaties sinds 2016 gemaximeerd tot 1,3%. Voorheen rekenden we, conform al onze investeringen, een rente toe van 3,25%. Dit leidt tot een voordeel voor toekomstige berekeningen van de grondexploitaties, maar tot een nadeel als gevolg van rentederving voor de totale begroting. Bij de begroting 2018 was dat nog structureel € 1,2 miljoen. In het coalitieakkoord is afgesproken dat een deel van de beschikbare ruimte wordt ingezet ter dekking van dit tekort, waardoor dit nadeel in 2020 structureel is opgelost.

Areaalontwikkeling OZB/indexering

Conform de bestendige gedragslijn komt de dekking voor areaaluitbreiding onderhoud en personeel uit de verwachte stijging van de OZB-opbrengsten als gevolg van de toegenomen waarde van de stad (meer OZB-objecten dan voorzien).

Beleidsintensivering

In het Coalitieakkoord 2019-2022 zijn extra ambities opgenomen die in deze Programmabegroting 2019-2022 zijn verwerkt. Deze ambities en aanvullingen hierop zijn opgenomen in onderstaande tabel en worden onder deze tabel kort toegelicht. Onderscheid is gemaakt in incidentele- en structurele ambities, waarbij de incidentele ambities maximaal gelden voor deze coalitieperiode. In de tabel zijn deze aangeduid met I (incidenteel) en S (structureel).

(bedragen x € 1.000)

Prog.	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022	I/S
Beleidsintensivering						
Lasten						
02	Extra inzet bestrijding armoede kinderen (incl. armoederegisseur)	80	80	80	80	S
02	Schuldhelpverlening	400	400	400	400	I
02	Subsidie dierenwelzijn (asiel en ambulance)	10	10	10	10	S
03	Impuls Gezonde Stad (uitvoering preventieplannen 7 wijken)	320	320	320	320	I
04	Actieplan jongeren	50	50	50	50	I
04	Kindvriendelijke stad	200	100	100	100	I
04	Onderwijsachterstandenbeleid	695	695	695	695	S
04	Techniek Educatieprogramma	80	80	80	80	S
05	Bibliotheekvoorziening scholen	30	30	30	30	I
05	Industrieel Atrium (energielasten)	10	10	10	10	S
05	Kosten nieuwe locatie voor EDAH-museum en draaiorgelcollectie	150	150	150	150	S
05	Lucas Gassel bijdrage stichting	70	70			I
05	Ophoging budget evenementen	313	313	313	313	S
06	Buurtspportcoach	120	120	120	120	S
06	Onderhoud Berkendonk	80	80	80	80	S
07	Arbeidsmarktevents	70	70	70	70	S

07	Brainport International Programme	66	66			I
07	Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	250	250	250	250	I
08	Brainport Smart District	500	500	500	500	I
08	Vorbereiding implementatie Omgevingswet	150	150	150	PM	I
09	Ondernemerschap stimuleren in Centrum inclusief detailhandel / retail	125	125	125	125	I
10	Innovatieprogramma Smart Mobility		400	400	400	I
10	Ophoging budget verkeersveiligheid	50	50	50	50	S
11	Extra kosten onkruidbestrijding in relatie tot onderhoudsniveau	100	100	100	100	S
11	Ophogen onderhoudsniveau Steenweg / Speelhuis	50	50	50	50	S
11	Ophoging budget onderhoud nieuwe veiligheidscamera's publieke ruimte	29	29	29	29	S
12	Impuls duurzaamheid	625	625	625	625	I
12	Impuls duurzaamheid campagne Alle lichten op Groen	50	50	50	50	I
12	Impuls duurzaamheid campagne Energiehuis	75	75	75	75	I
13	Exploitatieruimte naar investeringsruimte		250	360	325	S
13	Kenniscentrum van de stad (Toekomstgericht Werken)				500	S
13	Ophoging budget duurzame ontwikkelingsdoelen (Global Goals)	50	50	50	50	S
14	Draagkrachtnorm Wmo naar 130% / Dekking extra middelen abonnementstarief vanuit algemene uitkering	-90	-90	-90	-90	S
14	Duurzaam mobiliteitsconcept gemeente	50	50	50	50	I
14	Opleidingskosten	300	300	400	500	S
Beleidsintensivering		5.058	5.608	5.682	6.097	
Baten						
02	Extra inzet bestrijding armoede kinderen (incl. armoederegisseur)	-80	-80	-80	-80	S
02	Schuldhulpverlening	-400	-400	-400	-400	I
03	Draagkrachtnorm Wmo naar 130% / Dekking extra middelen abonnementstarief vanuit algemene uitkering	90	90	90	90	S
03	Impuls Gezonde Stad (uitvoering preventieplannen 7 wijken)	-320	-320	-320	-320	I
04	Onderwijsachterstandenbeleid	-695	-695	-695	-695	S
14	Incidentele vrijval bestemmingsreserves	-300				I
Beleidsintensivering		-1.705	-1.405	-1.405	-1.405	
Saldo Beleidsintensivering		3.353	4.203	4.277	4.692	

Subsidie dierenwelzijn (asiel en ambulance)

Huisdieren hebben een belangrijke waarde in het leven van veel mensen. Zeker als mensen door armoede niet meer voor hun dier kunnen zorgen, speelt het Dierenasiel/de Dierenambulance een belangrijke rol. We trekken jaarlijks € 10.000 extra uit voor ondersteuning van deze organisatie.

Extra inzet bestrijding armoede kinderen (inclusief armoederegisseur)

Ongeveer 7.500 huishoudens in Helmond leven rond het bestaansminimum. Daaronder vallen een paar duizend kinderen. Vaak zien we dat armoede overgaat van generatie op generatie. Deze trend willen we doorbreken. We zetten regelingen en voorzieningen zo effectief mogelijk in, met een meer integrale aanpak. Via een armoederegisseur willen we deze kinderen nog beter bereiken, aanvraagprocedures versimpelen en de samenwerking in de hulpverlening versterken. Voor de bestrijding van armoede (waaronder de armoederegisseur) stellen we structureel jaarlijks extra € 80.000 beschikbaar.

Schuldhelpverlening

We zetten sterker in op het voorkomen van schulden en trekken hiervoor jaarlijks € 400.000 extra uit. Daarnaast krijgen mensen die al problematische schulden hebben via maatwerk een tweede kans om schuldenvrij te worden. Als gemeente willen we meer regie nemen over de bewindvoering om de kwaliteit van de uitvoering te verbeteren en de kosten te beheersen. Het regeerakkoord voorziet erin dat gemeenten in de toekomst een adviesrecht krijgen in de gerechtelijke procedure voor bewindvoering. Vooruitlopend hierop onderzoeken wij de mogelijkheden om aan te sluiten bij landelijke pilots die op dit moment in ontwikkeling zijn. De kosten worden gedekt uit de reserve sociale stad.

Impuls Gezonde Stad (uitvoering preventieplannen 7 wijken)

Vanwege een minder goede gezondheid leven mensen in sommige wijken in Helmond gemiddeld zeven jaar korter dan in andere wijken. Daarom trekken we voor de periode 2019-2022 jaarlijks € 320.000 uit voor wijkpreventieplannen en de uitvoering hiervan. Hiermee werken we met gerichte investeringen aan de gezondheid en het perspectief van mensen. Dit doen we in onze aandachtswijken: Helmond-Noord, Helmond-West, Helmond-Oost en Binnenstad-Oost. Vanuit het oogpunt van preventie nemen we in deze aanpak ook de wijken Brouwhuis, Mierlo-Hout en Rijpelberg mee. De kosten worden gedekt uit de reserve sociale stad.

Kindvriendelijke stad

Elk kind moet onbekommerd kunnen opgroeien. Dit reikt breed. Van een op kinderen gerichte openbare ruimte, goede speelvoorzieningen (waarin we € 1 miljoen investeren) tot het tegengaan van kinderarmoede. Als gemeente geven we hier een impuls aan van € 500.000 voor besteding in de komende vier jaar.

Onderwijsachterstandenbeleid

De extra middelen die we als gemeente de komende jaren vanuit het Rijk krijgen om achterstanden in het onderwijs tegen te gaan (€ 695.000), willen we bij voorkeur ook inzetten voor de uitbreiden van de pilot rond de Verlengde Schooldag, het tegengaan van armoede en het versterken van de weerbaarheid van de jeugd.

Actieplan jongeren

We trekken voor het Jongerenactieplan jaarlijks € 50.000 uit en maken samen met partijen in de stad het aanbod voor deze doelgroep een stuk aantrekkelijker. Onderdeel daarvan is dat het voor jongeren makkelijker en laagdrempeliger wordt om voor eigen ideeën subsidies van de gemeente te ontvangen.

Techniek Educatieprogramma

Naast zich te richten op de algemene ontwikkeling van mensen moet het onderwijs goed aansluiten op de vraag vanuit werkgevers en de samenleving. Zo leiden we het talent op voor het werk van de toekomst. In het bijzonder stellen we jaarlijks een bedrag van € 80.000 beschikbaar voor het Techniek Educatieprogramma.

Industrieel Atrium (energielasten)

We handhaven het Industrieel Atrium op de huidige plek via een jaarlijkse bijdrage van € 10.000 voor energielasten.

Ophoging budget evenementen

We stellen jaarlijks ruim € 300.000 extra beschikbaar (waarmee het jaarlijks budget groeit naar € 450.000 ton in totaal) voor beeldbepalende evenementen met meer dan regionale uitstraling en om kleinere initiatieven vanuit de wijken te honoreren.

Bibliotheekvoorziening scholen

We stellen jaarlijks een bijdrage van € 30.000 ter beschikking tot en met 2022 voor traditionele en eigentijdse bibliotheekvoorzieningen op scholen.

Kosten nieuwe locatie voor EDAH-museum en draaiorgelcollectie

Voor herhuisvesting van de draaiorgels en de collectie van het Edah-Museum stellen we jaarlijks € 150.000 beschikbaar.

Lucas Gassel bijdrage stichting

Voor het Lucas Gassel Jaar ondersteunen we de stichting Lucas Gassel zowel in 2019 als in 2020 met € 70.000 voor het organiseren van een jaarrond evenement met als thema de schilder Lucas Gassel.

Buurtsportcoach

Buurtsportcoaches stimuleren mensen te bewegen, zeker in wijken waar dit minder vanzelfsprekend is. We trekken hier structureel jaarlijks € 120.000 voor uit, zolang sprake is van cofinanciering door het Rijk.

Onderhoud Berkendonk

Voor het onderhoud van Berkendonk trekken we jaarlijks € 80.000 uit.

Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen

Om bestaande bedrijventerreinen toekomstbestendig en vitaler te maken, stellen we jaarlijks € 250.000 extra beschikbaar. Dit zetten we in voor innovatieve werkconcepten, het creëren van kansen en optimaal ruimtegebruik. De komende 4 jaar is deze impuls van € 1 miljoen in combinatie met de impuls als investering van € 1 miljoen in totaal € 2 miljoen.

Brainport International Programme

Op basis van de positieve evaluatie van het Brainport International Programme blijven we samen met Eindhoven, Best en Veldhoven investeren in de internationale acquisitie. Hiervoor trekken we in 2019 en 2020 € 66.000 uit, waarbij het onze intentie is dat dit na 2020 binnen het budget voor Brainport Development komt te vallen.

Arbeidsmarktevents

We vinden het belangrijk dat Helmond goed zichtbaar is bij beeldbepalende (arbeidsmarkt)evenementen als de Dutch Technology Week (DTW) en de Dutch Design Week (DDW). Voor beide evenementen trekken we elk jaarlijks € 35.000 uit. Hiermee willen we meer jongeren interesseren voor toekomstbestendige onderwijsvakken in techniek en design, en tonen we aan dat Helmond een vitale positie heeft in de Brainportregio.

Vorbereiding implementatie Omgevingswet

In 2021 wordt de Omgevingswet ingevoerd. Voor de gemeente Helmond sluit de komst van deze wet aan op de transformatie waar we al aan werken. De verandering heeft daarmee invloed op het functioneren van gemeenteraadsleden, collegeleden en medewerkers. Om de Omgevingswet goed te laten landen bij raad, college, de ambtelijke organisatie én de stad is vooralsnog tot en met 2021 jaarlijks € 150.000 gereserveerd.

Brainport Smart District

Hét project van de toekomst, Brainport Smart District, is het toonbeeld van het 'wonen van straks'. Hoewel we natuurlijk ook hier hopen op een hoogwaardige beeldkwaliteit, gaat het op deze unieke plek toch vooral om de uitstraling van de innovatie en om ruimte voor experimenten. De ontwikkelingen die in deze slimme wijk in Brandevoort plaatsvinden omarmen we, temeer omdat ze een positieve invloed gaan hebben op de rest van de stad. Met een impuls van € 2 miljoen in de komende vier jaar kunnen we invulling geven aan onze ambities rondom deze wijk.

Ondernemerschap stimuleren in Centrum incl. detailhandel / retail

Wij gaan de (nieuwe en bestaande) ondernemers in het centrum ondersteunen bij het doorontwikkelen van ondernemerschap. Dit doen we door ze te ondersteunen met een jaarlijkse impuls van € 125.000 voor o.a. voorlichting, coaching en relocatie.

Innovatieprogramma Smart Mobility

In het kader van stimulering van slimme mobiliteit investeren we jaarlijks tot en met 2022 € 400.000 in het (Europese en regionale) innovatieprogramma Smart Mobility.

Ophoging budget verkeersveiligheid

Om de verkeersveiligheid op gevaarlijke punten in onze stad aan te pakken stellen we jaarlijks € 50.000 extra beschikbaar. De besteding hiervan bekijken we samen met de inwoners in de wijken die de knelpunten het beste kennen en met het Platform Verkeersveiligheid Helmond.

Ophoging budget onderhoud nieuwe veiligheidcamera's publieke ruimte

Camera's worden alleen bij grote excessen - en pas wanneer andere oplossingen zijn geprobeerd en uitgeput - ingezet om overlast en criminaliteit aan te pakken. Daarbij streven we naar een optimale mix van slimme camera's. De traditionele camera's van nu vervangen we en voor het onderhoud wordt structureel € 29.000 beschikbaar gesteld.

Ophogen onderhoudsniveau Steenweg / Speelhuis

De aanloopstraten naar het centrum moeten schoner en aantrekkelijker worden. De extra middelen van € 50.000 per jaar worden ingezet om het onderhoudsniveau van de Steenweg en de omgeving van het nieuwe Speelhuis te verhogen.

Extra kosten onkruidbestrijding in relatie tot onderhoudsniveau

We trekken jaarlijks € 60.000 extra middelen uit voor onkruidbestrijding om het gewenste onderhoudsniveau te handhaven.

Impuls duurzaamheid campagne Energiehuis

Het Energiehuis speelt een grote rol binnen de impuls duurzaamheid. De bijdrage gaat omhoog met € 75.000 per jaar.

Impuls duurzaamheid campagne Alle Lichten op Groen

Binnen de impuls duurzaamheid zetten we de succesvolle campagne 'Alle Lichten op Groen' door (€ 50.000 per jaar). We sporen bedrijven aan om met duurzame maatregelen geld te besparen en controleren hier ook sterker op.

Impuls duurzaamheid

Verduurzaming is nodig, op alle fronten. Groen is geen keuze, groen is de norm. Omdat het belang hiervan niet kan worden overschat, staan wij positief tegenover alle schone vormen van groene energie. Het liefst zien we dat zonne-energie op elk dak wordt opgewekt, en ook windenergie biedt een kans. Natuurlijk, passend binnen het landschap. Via een jaarlijkse impuls van € 625.000 maken we een goede slag. Er wordt eerst een kader opgesteld waarbinnen deze impuls gelden kunnen worden ingezet.

Exploitatieruimte naar investeringsruimte

De in het coalitieprogramma opgenomen nieuwe investeringen leiden ertoe dat de totale kapitaallasten het kapitaallastenplafond overschrijden. Vandaar dat van de beschikbare ruimte in de exploitatie een deel toegevoegd wordt aan het kapitaallastenplafond, zodat hierin voldoende middelen zitten om de (toekomstige) kapitaallasten te kunnen dekken.

Ophoging budget duurzame ontwikkelingsdoelen (Global Goals)

In het kader van de Global Goals besteedt Helmond één euro per inwoner aan uitvoering. Dit betekent dat het bestaande budget (Internationale Betrekkingen) wordt opgehoogd met € 50.000 tot € 90.000 jaarlijks voor de komende 4 jaar. We willen samen met de gemeenteraad de ambitie bepalen voor welke prioriteiten we deze middelen gaan inzetten.

Kenniscentrum van de stad (Toekomstgericht Werken)

Streven is om een toekomstgerichte ontmoetingsplek (voorzien op de huidige locatie van het Stadskantoor) te creëren voor de organisaties en inwoners van de stad, die tevens fungeert als werkplek voor onze gemeentelijke medewerkers. Daarbij is het onze insteek om zoveel mogelijk slim gebruik te maken van bestaande budgetten. Om dit mogelijk te maken is er vanaf 2022 € 0,5 miljoen extra structureel aan kapitaallasten nodig, omdat de met de huidige gebouwen gemoeide kapitaallasten, als gevolg van de jaarlijkse lineaire afschrijving van de boekwaarden, dan niet meer op voldoende niveau zijn. Hiertoe wordt het kapitaallastenplafond met dit bedrag verhoogd vanaf 2022.

Draagkrachtnorm Wmo naar 130% / Dekking extra middelen abonnementstarief vanuit algemene uitkering

Om de financiële drempel voor noodzakelijke zorg weg te nemen hoeven mensen met inkomsten tot 130% van het bijstandsniveau in het kader van de Wmo vanaf 2019 geen eigen bijdrage meer te betalen. Hiervoor trekken we jaarlijks € 90.000 extra uit. Mensen met meer draagkracht dan deze 130% hoeven door het aangepaste rijksbeleid nog maar een eigen bijdrage van € 17,50 per vier weken te betalen.

Opleidingskosten

Om klaar te zijn voor de toekomst is het noodzakelijk dat onze medewerkers goed opgeleid blijven. Ons opleidingsbudget loopt echter niet in de pas met een gemiddelde gemeentelijke organisatie. Dit

gemiddelde ligt op ca. 3% van de loonsom. Het huidige opleidingsbudget bedraagt 1,44%. Voorgesteld wordt om tot 2022 toe te groeien naar een structureel opleidingsbudget van ongeveer 2,5% van de loonsom.

Duurzaam mobiliteitsconcept gemeente

In het streven naar duurzaamheid willen we als gemeente vooroplopen. Door een mobiliteitsplan met deelauto's op te zetten en het gebruik hiervan te stimuleren verduurzamen we ook onze mobiliteit en houden we de stad leefbaar. In de ontwikkeling hiervan, waarvoor we vier keer € 50.000 uittrekken, zoeken we actief naar samenwerking met private partijen. Ook de gemeenschappelijke regelingen waarin we deelnemen, zoals de Veiligheidsregio en de Omgevingsdienst, stimuleren we actief om een groen (mobiliteits)beleid te voeren. Elektrische (deel)auto's hebben de toekomst. Daarom streven we naar meer laadpalen in de openbare ruimte. En alles wat we als gemeente doen, toetsen we voortaan aan de mate waarin het bijdraagt aan de vergroening van de stad.

Incidentele vrijval bestemmingsreserves

Vanuit de reserve cofinancieringsfonds wordt € 300.000 ingezet als dekking voor de beleidsintensivering.

Gemeentefonds

(bedragen x € 1.000)

Prog.	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Gemeentefonds					
Lasten					
02	Armoedebestrijding kinderen	7	7	7	7
02	Schulden en armoede	133	133		
02	Participatie maartcirculaire				-267
03	Toevoeging loon en prijscompensatie 2018	225	225	225	225
03	Maatschappelijke opvang	-27	-27	-27	-27
03	Wmo onderdeel beschermd wonen gevolgen maartcirculaire	471	472	472	472
03	Wmo algemeen gevolgen maartcirculaire	650	684	623	623
04	Verlengde Pleegzorg t.g.v. subcluster Jeugdhulp	57	80	80	80
12	Bodemsanering	101	152		
14	Verwerking gevolgen maartcirculaire	3.455	5.682	8.135	11.755
14	Jeugd overheveling AU	-19.441	-19.441	-19.441	-19.441
14	Armoedebestrijding kinderen	-7	-7	-7	-7
14	Toevoeging loon en prijscompensatie 2018	-225	-225	-225	-225
14	Verwerking meicirculaire 2018	35.495	35.146	35.433	34.398
14	Maatschappelijke opvang	27	27	27	27
14	Verlengde Pleegzorg t.g.v. subcluster Jeugdhulp	-57	-80	-80	-80
14	Toevoeging abonnementstarief huishoudelijke hulp	-300	-300	-300	-300
14	Schulden en armoede	-133	-133		
14	Bodemsanering	-101	-152		
14	Wmo overheveling AU	-12.786	-12.786	-12.786	-12.786
14	Participatie overheveling AU	-3.703	-3.703	-3.703	-3.703
Gemeentefonds		3.840	5.754	8.432	10.751
Baten					
03	Toevoeging abonnementstarief huishoudelijke hulp	300	300	300	300
14	Jeugd overheveling AU	19.441	19.441	19.441	19.441
14	Verwerking gevolgen maartcirculaire	-5.004	-8.479	-11.299	-16.474
14	Wmo onderdeel beschermwonen gevolgen maartcirculaire	-471	-472	-472	-472
14	Wmo overheveling AU	12.786	12.786	12.786	12.786
14	Wmo algemeen gevolgen maartcirculaire	-650	-684	-623	-623
14	Verwerking meicirculaire 2018	-35.526	-35.163	-34.673	-33.513

14	Participatie overheveling AU	3.703	3.703	3.703	3.703
14	Participatie maartcirculaire				267
<i>Gemeentefonds</i>		-5.420	-8.569	-10.837	-14.586
Saldo Gemeentefonds		-1.580	-2.815	-2.405	-3.835

Via circulaire informeert het Rijk gemeenten over de gemeentefondsuitkeringen. Dit gebeurt op drie tijdstippen in het jaar: in mei op basis van de Voorjaarsnota; in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. Dit jaar is éénmalig een extra (maart)circulaire uitgegeven met daarin een cijfermatige uitwerking van het Regeerakkoord en het interbestuurlijk programma (IBP). De financiële gevolgen hiervan hebben we al opgenomen in het coalitieakkoord:

Tabel gevolgen maartcirculaire

(in €)

	2019	2020	2021	2022
Bruto bijstelling gemeentefonds Maartcirculaire	5.004.000	8.480.000	11.300.000	16.475.000
totale verplichtingen vanuit de Maartcirculaire	3.455.000	5.682.000	8.135.000	11.755.000
Netto bijstelling gemeentefonds Maartcirculaire	1.549.000	2.798.000	3.165.000	4.720.000

Ten opzichte van het coalitieakkoord (maartcirculaire) zijn in de meicirculaire een aantal wijzigingen doorgevoerd die leiden tot de onderstaande bijstelling:

Tabel gevolgen meicirculaire

(in €)

	2019	2020	2021	2022
Bruto bijstelling gemeentefonds Meicirculaire	35.526.000	35.163.000	34.673.000	33.513.000
totale verplichtingen vanuit de Meicirculaire	35.495.000	35.146.000	35.433.000	34.399.000
Netto bijstelling gemeentefonds Meicirculaire	31.000	17.000	-760.000	-886.000

De toename van € 35,5 miljoen in 2019 wordt grotendeels veroorzaakt door de in het regeerakkoord opgenomen overheveling van het sociaal domein naar de algemene uitkering. Daarnaast heeft het Rijk diverse kortingen doorgevoerd die door de gemeenten opgevangen moeten worden. De belangrijkste mutaties worden hieronder nader toegelicht:

Overheveling integratie-uitkering Sociaal domein naar algemene uitkering (IUSD)

In het Regeerakkoord is opgenomen dat het integreerbare deel van de IUSD met ingang van 2019 opgaat in de algemene uitkering en daarmee deel uitmaakt van de trap-op-trap-af systematiek. Het betreft de volgende onderdelen:

- IUSD Wmo 2015, met uitzondering van Beschermd wonen ;
- IUSD Jeugdhulp, met uitzondering van Voogdij/18+;
- IUSD Participatie, onderdeel Re-integratie klassiek;
- Integratie Uitkering Wmo 2007, met name huishoudelijk hulp.

De volgende tabel geeft een overzicht van de 'oude' integratie-uitkering Sociaal domein, de onderdelen die overgaan naar de algemene uitkering (geel in de jaarschijf 2019) en de onderdelen die nog niet overgeheveld kunnen worden (de overige onderdelen van de jaarschijf 2019 en verder).

Uitkering gemeentefonds onderdeel integratie uitkering Sociaal domein Helmond:	2019	2020	2021	2022
Stand Sociaal Domein Helmond t/m maartcirculaire 2018:	€ 78.848.683	€ 78.171.586	€ 77.969.362	€ 77.702.057
Stand Sociaal Domein Helmond meicirculaire 2018:				
WMO (verschuiving naar AU in mei 2018)	€ 12.955.506			
WMO (onderdeel beschermd wonen via IU)	€ 20.452.745	€ 20.443.539	€ 20.443.539	€ 20.442.994
Jeugd objectief model	€ 19.498.327			
Jeugd buiten objectief model (voogdij 18+)	€ 4.549.214	€ 4.549.214	€ 4.549.214	€ 4.549.214
Participatie klassiek wwv	€ 3.703.543			
Participatie WSW	€ 18.462.354	€ 17.647.307	€ 17.292.502	€ 17.009.027
Totaal sociaal domein meicirculaire 2018	€ 79.621.689	€ 42.640.060	€ 42.285.255	€ 42.001.235

De overheveling van deze onderdelen naar de algemene uitkering leidt tot budgettaire effecten tussen gemeenten die voorlopig worden opgeheven door de introductie van een suppletie-uitkering. Deze bedraagt voor de gemeente Helmond +/- € 170.000 per jaar. Dit betekent het budget voor deze onderdelen samen met ingang van 2019 € 36.157.376 bedraagt (optelling van de gele bedragen uit te tabel) minus een korting van € 170.000 waardoor het totale budget € 35.987.376 is.

Sinds de invoering van de IUSD heeft de gemeente Helmond de beschikbare middelen ook direct ingezet voor de uitvoering van taken in het Sociaal domein. Door het inweven van bovengenoemde onderdelen van het Sociale domein in de algemene uitkering, is deze koppeling in de toekomst niet meer direct te maken en maken deze middelen voortaan deel uit van de integrale afweging over de besteding van de beschikbare dekkingsmiddelen. Vandaar dat voor de bepaling van het budget voor het Sociaal domein voor de jaren 2019 en verder, wordt uitgegaan van de berekende bedragen voor het jaar 2019. Dit is de basis en vanaf 2020 lopen deze budgetten mee in de loon- en prijssystematiek die onze gemeente hanteert.

Neerwaartse bijstelling van de accresontwikkeling voor de periode 2019-2023

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven. Volgens de normeringssystematiek (trap op – trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de indexering van de algemene uitkering. Het positieve beeld uit de maartcirculaire is bij de meicirculaire neerwaarts bijgesteld, met name door een lagere raming van de lonen en prijzen in het Centraal Economisch Plan (CEP). Hierdoor neemt de algemene uitkering ook af.

Voorschotregeling Btw Compensatiefonds (BCF)

Begin 2013 zijn afspraken gemaakt over de maximering van het BCF (plafond). Wanneer het totaal van de BCF-claims van gemeenten onder dit plafond blijft, wordt het resterende deel toegevoegd aan het Gemeentefonds. Stijgt het totaal boven het plafond uit, dan vindt de aanvulling van het BCF plaats uit het Gemeentefonds. Met ingang van uitkeringsjaar 2019 wordt deze systematiek gewijzigd en wordt in de septembercirculaire alleen nog de raming van het huidige jaar verwerkt. Concreet betekent dit dat de algemene uitkering vanaf 2019 verlaagd wordt en dat als gevolg hiervan de algemene uitkering voor onze gemeente vanaf 2022 structureel ruim € 3 miljoen lager is.

Omdat door deze wijziging veel gemeenten geconfronteerd worden met een tekort in hun begroting, heeft de provincie Noord-Brabant het standpunt ingenomen dat meerjarig een stelpost opgenomen mag worden op basis van de realisatiecijfers 2017. Vooralsnog is sprake van een éénmalige toepassing voor de begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022. Wij volgen de lijn van de provincie

en nemen met ingang van 2019 een stelpost op voor nog te verwachten inkomsten BCF van € 780.000 structureel.

De neerwaartse bijstelling van het accres en de aanpassing van de voorschotregeling BCF leiden tot verlaging van de algemene uitkering. Voor een deel kan dit worden opgevangen binnen de ruimte van het gemeentefonds, onder andere door een verlaging van de gereserveerde middelen voor loon- en prijscompensatie en de inzet van de gereserveerde middelen risicoplaafond BCF. Echter, vanaf 2021 resteert een tekort van € 760.000 in 2021 en € 885.000 in 2022, waardoor de beschikbare ruimte (= netto bijstelling Gemeentefonds meicirculaire in de tabel) in deze begroting verlaagd is ten opzichte van het coalitieakkoord.

Taakmutaties

In de meicirculaire zijn ook taakmutaties opgenomen ter grootte van € 740.000 in 2019, € 790.000 in 2020 en € 505.000 vanaf 2021. Omdat deze gekoppeld zijn aan een zeker doel worden deze middelen - maar ook eventuele kortingen op deze uitkeringen - conform ons beleid doorvertaald naar de betreffende producten. Het effect hiervan op het budgettair beeld is daardoor nihil. In de tabel van het Gemeentefonds is aangegeven voor welk programma de middelen worden gebruikt en in die programma's staat ook de inhoudelijke toelichting.

In deze begroting zijn de financiële gevolgen van zowel de maart- als de meicirculaire verwerkt.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties komen voort uit diverse wijzigingen in de autonome mutaties in de individuele begrotingsjaren. De voornaamste mutaties hebben betrekking op de volgende elementen:

- Het Sociaal Domein bestaat uit drie deelgebieden, te weten Participatie, Wmo en Jeugd. De afgelopen drie jaar is in Helmond gebleken dat er structureel overschotten zijn in de jaarrekening op Programma 3 de Wmo voorzieningen. Eveneens zijn er bij de jaarrekening structureel tekorten op Programma 4 de Jeugd voorzieningen. In het kader van realistisch budgetteren, wordt 1,5 miljoen structureel overgeheveld van Wmo naar Jeugd. Deze herverdeling vindt plaats binnen het Sociaal domein Helmond en is daarmee budgettair neutraal;
- Ramen van de autonome mutaties in de diverse grondexploitatieprojecten;
- De inzet van de diverse door uw raad geautoriseerde bestemmingsreserves in de meerjarenbegroting. In bijlage 7.4 Reserves en voorzieningen is een overzicht opgenomen van alle verrekeningen met reserves;
- Mutaties als gevolg van de verschuiving van de budgetten openbare ruimte in de exploitatie naar investeringen;
- Kapitaallasten voortkomend uit investeringen;
- Nominale ontwikkelingen (loon- en prijscompensatie);
- Herziening van de doorbelaste uren over de diverse programma's.

2.4 Investerings

De onderstaande investeringsvoorstellen voor de jaarschijf 2019 worden opgenomen in het Investeringsprogramma 2019 (verder IVP). De investeringsvoorstellen en betrekking tot de jaren daarna komen op de lijst met "kansrijke investeringen", maar de hieruit volgende kapitaallasten zijn bij deze begroting wel volledig en meerjarig gedekt. Definitieve besluitvorming hierover vindt pas plaats nadat de voorstellen uitgewerkt zijn ten tijde van de Voorjaarsnota 2019.

		Bedragen x € 1.000			
Prog.	Investering	2019	2020	2021	2022
	Vervangingsinvesteringen				
1	Vervanging veiligheidcamera's publieke ruimte	300	0	0	0
4	Speelvoorzieningen	250	250	250	250
11	Vervanging verkeerregelinstallaties (VRI's)	400	400	400	400
11	Investerings maatschappelijk nut in de openbare ruimte	4.500	4.500	4.500	4.500
12	Rioolzorg	1.790	1.916	1.427	1.794
AD	Reguliere vervangingssystemen automatisering	1.500	1.350	150	600
AD	Vervanging huisvesting	0	0	1.400	1.400
AD	Vervanging door nieuwe digitalisering	600	600	600	600
Totaal vervangingsinvesteringen		9.340	9.016	8.727	9.544
	Nieuw Beleid				
6	Knelpunten uitvoering voetbalvisie	0	500	500	0
6	Nieuwe zwemvoorziening	700	12.800	0	0
7	Doorontwikkeling Food Tech Brainport	500	500	500	500
7	Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	250	250	250	250
9	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	1.000	1.000	0	0
10	Regionale Bereikbaarheidsagenda	2.000	2.000	2.000	2.000
10	Flankerende maatregelen N279	0	1.000	1.000	1.500
10	Uitvoering Fietsagenda Helmond	400	400	400	400
11	Vervanging sluis 9	0	7.300	0	0
12	Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	500	500	500	500
13	Toekomstgericht werken (huisvesting Stads Kantoor)	0	0	PM	PM
AD	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	500	500	500	500
Totaal nieuw beleid		5.850	26.750	5.650	5.650
Eindtotaal		15.190	35.766	14.377	15.194

*grijze cellen = IVP

Het totaal voorziene investeringsvolume in 2019 bedraagt € 15,2 miljoen. De kapitaallasten van bovengenoemde investeringen worden gedekt binnen het door de raad vastgestelde kapitaallastenplafond, specifieke middelen (bijvoorbeeld voorziening rioollasten) en binnen de exploitatie.

De investeringsvoorstellen vanaf 2020 zijn te zien als een groslijst van kansrijke voorstellen. Over de jaarschijf 2020 wordt bij de Programmabegroting 2020-2023 bepaald of deze voldoende zijn

uitgewerkt om tot besluitvorming over te gaan. Voor zover de kansrijke investeringsvoorstellen niet passen binnen het kapitaallastenplafond moeten er keuzes gemaakt worden. Ten aanzien van het bovenstaande zijn een tweetal uitzonderingen voor wat betreft:

- Zwemvoorziening periode 2019-2020 € 13,5 miljoen;
- Vervanging sluis 9 2020 € 7,3 miljoen.

Deze investeringsvoorstellen dienen nu volledig te worden vastgesteld. Voor de zwembadvoorziening geldt dat, als eenmaal akkoord wordt gegaan met de eerste tranche, een latere tranche niet achterwege kan blijven. De vervanging van sluis 9 wordt gelijktijdig aanbesteed met sluis 8.

In de Programmabegroting 2018-2021 zijn er een aantal investeringen volledig vastgesteld, het betreft de onderstaande investeringen:

- Programma onderwijshuisvesting periode 2018-2022 € 14,2 miljoen;
- Revitalisering Annawijk 2018-2019 € 650.000;
- Verduurzaming sportaccommodaties 2018-2020 € 430.000;
- Investering Sportpark de Braak 2019-2022 € 24,95 miljoen.

Vervanging veiligheidcamera's publieke ruimte

Om ons camerabeleid beter vorm te geven willen we een optimale mix van slimme camera's en personele capaciteit op straat. Om dit te realiseren gaan we de traditionele camera's van nu vervangen door een eenmalige investering van € 300.000.

Speelvoorzieningen

De speelvoorzieningen in de stad leveren een bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving en de gezonde ontwikkeling van kinderen. Een impuls is noodzakelijk om deze in stand te houden en aan te laten sluiten op de behoefte van de stad. Daarom investeren we de komende vier jaar jaarlijks € 250.000 in speelvoorzieningen.

Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)

De komende jaren willen we VRI's vervangen via vervangingsinvesteringen, voor een structureel jaarlijks bedrag van € 400.000. Zo blijven we bij in technische ontwikkelingen en dit draagt bij aan het realiseren van de ambitie van Brainport/Automotive/Bereikbaarheidsagenda.

Investerings maatschappelijk nut in de openbare ruimte

Door gewijzigde verslaggevingsvoorschriften voor gemeenten zijn we van af 2017 verplicht om investeringen op openbaar groen, wegen en straatverlichting in het overzicht op te nemen. De investering in de openbare ruimte bedraagt jaarlijks € 4,5 miljoen.

Rioolzorg

Het betreft de reguliere jaarlijkse investeringen om te kunnen voldoen aan de wettelijke gemeentelijke zorgplichten op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater ('rioleringszorg'). De bedragen komen uit het door uw Raad in maart 2016 vastgestelde kostendekkingsplan en worden voor de jaarschijven tot en met 2022 opgenomen.

Reguliere vervanging systemen automatisering

We hechten veel waarde aan up-to-date ICT-faciliteiten. Met een investering van € 3,6 miljoen over de komende vier jaar, gaan we verouderde systemen vervangen. In 2019 bedraagt de investering € 1,5 miljoen. De investering met betrekking tot de reguliere vervanging systemen zijn noodzakelijk om de bestaande ICT infrastructuur in stand te houden en daarmee de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Vervanging huisvesting

Om het huidige niveau van bedrijfsvoering in stand te houden ten aanzien van inventaris en huisvesting is er de komende jaren een investeringsbehoefte van € 2,8 miljoen.

Vervanging door nieuwe digitalisering

Wij vinden dat onze medewerkers in een eigentijdse werkomgeving moeten kunnen functioneren, die bovendien aansluit bij de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en inclusiviteit. De gemeente Helmond is daarom sinds 2015 aan het investeren in- en opwaarderen van- de dienstverlening en digitalisering. Dit op basis van de Landelijke Digitale Agenda 2020 en de organisatievisie. De investering voor digitalisering is nodig om de ingezette professionalisering en innovatie op het gebied van dienstverlening en digitalisering van de organisatie verder door te zetten. Projecten op dit gebied zijn bijvoorbeeld informatiebeveiliging/privacy, het ontwikkelen van een dataplatform (onder andere voor open data), de digitalisering met betrekking tot de nieuwe Omgevingswet en het organisatie breed zaakgericht werken.

Knelpunten uitvoering voetbalvisie

We vinden het belangrijk om sporten te stimuleren, of dit nu in teamverband of individueel is. Zeker ook voor mensen voor wie dit minder gewoon is. Wel maken we hierin keuzes. Alleen vitale verenigingen met toekomst kunnen rekenen op een (financiële) ondersteuning van de gemeente. Hierin volgen we de lijn die met de Visie op Amateurvoetbal is ingezet. Voor knelpunten die vanuit deze visie ontstaan reserveren we twee keer € 500.000.

Nieuwe zwemvoorziening

De bouw van een nieuw, energie neutraal zwembad wordt een belangrijk sportief speerpunt van de komende periode. Helmond verdient een volwaardig zwembad, een basisvoorziening in onze ogen. Een nieuwe zwemvoorziening op De Braak vraagt een investering van € 13,5 miljoen, waarvan in 2019 € 700.000 nodig is ter voorbereiding. De exploitatielasten van de nieuwe zwemvoorziening zullen naar verwachting lager zijn dan de huidige exploitatielasten van € 500.000.

Doorontwikkeling Food Tech Brainport

Food Tech Brainport in Helmond wil doorgroeien naar een hoogwaardig ontwikkelcentrum voor het midden- en kleinbedrijf in de foodsector. Daarom investeren we € 500.000 per jaar voor een periode van vier jaar voor het aanjagen en faciliteren van ontwikkelingen, en het uitbouwen en versterken van het food-netwerk. Dit onder voorwaarden van substantiële cofinanciering, een breed gedragen businessplan en een sterke verbinding met het onderwijs.

Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen

We willen ruimte geven aan ondernemers. In onze optiek liggen er nog veel kansen op bestaande bedrijventerreinen en in toekomstbestendige werklocaties. Om deze locaties vitaler te maken, stellen we in 2019 als investering € 250.000 beschikbaar en als kansrijke investering voor de volgende drie jaar is een jaarlijkse investering opgenomen van € 250.000. Dit leidt tot innovatieve werkconcepten en het creëren van kansen op al bestaande bedrijventerreinen. In totaal gaat het om een impuls van € 2 miljoen (de andere € 1 miljoen loopt via de exploitatie).

Vergroten aantrekkelijkheid Centrum

De weg die met het Centruperspectief is ingeslagen wordt voortgezet. Dit plan staat voor een aantrekkelijk, compact én groen centrum. Om dit uit te voeren trekken we voor de komende twee jaar € 2 miljoen extra uit, wat resulteert in een investering van € 1 miljoen in 2019.

Regionale Bereikbaarheidsagenda

We geven voortvarend uitvoering aan de Bereikbaarheidsagenda van Zuidoost-Brabant. Hiervoor reserveren we jaarlijks € 2 miljoen euro. De uitvoering van de afgesproken maatregelen binnen de Bereikbaarheidsagenda zijn voor ons de komende jaren leidend, waarbij nieuwe maatregelen pas aan de orde zijn als het gehele pakket is uitgevoerd en de effecten daarvan zijn beoordeeld.

Flankerende maatregelen N279

De N279 maken we, op basis van de bestuursovereenkomst van december 2017 met onder meer de provincie Noord-Brabant, toekomstbestendig. Daarvoor trekken we € 3,5 miljoen uit voor flankerende maatregelen in het kader van de verbetering van de leefbaarheid en innovatie van het gedeelte van deze weg tussen Asten en Veghel. Dit bedrag is ook bestemd voor natuurontwikkeling. Voor wat betreft de bovenwettelijke geluidsmaatregelen is er cofinanciering vanuit de provincie Noord-Brabant beschikbaar. Ook zetten we in op een metroachtige openbaar vervoerverbinding tussen Helmond en Eindhoven. Verder blijven we actief aan tafel zitten in de brede regionale discussie over de kwaliteit van de leefomgeving rondom Eindhoven Airport. Ook dringen we aan op verbreding van de A67, op het tracé van knooppunt Leenderheide tot Asten. Daarbij is onder meer de ontsluiting richting bedrijven een belangrijk aandachtspunt.

Uitvoering Fietsagenda Helmond

Bovenop de afgesproken fietsmaatregelen in de regionale Bereikbaarheidsagenda stellen we in de komende vier jaar € 1,6 miljoen extra beschikbaar voor maatregelen binnen Helmond. We werken aan een comfortabel snelfietsroutenetwerk als stimulans voor het elektrische fietsgebruik. Vóór 2020 realiseren we een nieuwe snelfietsroute tussen Helmond en Eindhoven. Ook investeren we in het regionale fietsnetwerk tussen Helmond en de omliggende gemeenten om mensen te stimuleren om de fiets/e-bike te nemen. Verder willen we dat fietsenstallingen (waaronder die bij station Helmond) gratis blijven.

Vervanging sluis 9

De vervanging van sluis 9 is noodzakelijk omdat de technische staat van de sluis onvoldoende is om de veiligheid op termijn te waarborgen. De sluizen zijn in eigendom en beheer van de gemeente.

Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod

Door een investering van € 2 miljoen (verspreid over de komende 4 jaar) voor de uitvoering van het B5-Bod in Varenschut Zuid en de Bundertjes, het Brabants Natuurnetwerk in Groot Goor, de invulling van landschapspark Kloostereind en een ontwikkelplan voor de Brouwhuisse Heide wordt Helmond zichtbaar een groenere stad.

Toekomstgericht werken (huisvesting Stads kantoor)

Streven is om een toekomstgerichte ontmoetingsplek (voorzien op de huidige locatie van het Stads kantoor) te creëren voor de organisaties en inwoners van de stad, die tevens fungeert als werkplek voor onze gemeentelijke medewerkers. Dit sluit bovendien aan bij de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en inclusiviteit. Dit leidt tot een eigentijds huisvestingsconcept inclusief bijbehorende investeringen, waarin de accenten uit het coalitieakkoord (duurzaam, sociaal en economisch vitaal) zijn meegenomen. Momenteel zijn de marktomstandigheden om een dergelijke beweging te maken gunstig. Daar waar de afgelopen jaren het afstoten van gemeentelijke panden onsuccesvol is geweest, lijken daar nu reële kansen voor te zijn. Dit maakt het aantrekkelijk om de realisatie van een toekomstgerichte huisvesting juist nu door te zetten. Aangezien mogelijke extra investeringen (afgezien van de voorgestelde aanpassing van de kapitaallasten) op dit moment nog niet opportuun zijn hebben we deze als PM-post opgenomen.

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

In het streven naar duurzaamheid willen we als gemeente vooroplopen. Het gemeentelijk vastgoed wordt daarom de komende vier jaar vergroend via een impuls van € 2 miljoen.

2.5 Indexeringen

Bij de opstelling van de begroting is het uitgangspunt, dat bepaalde budgetten worden geïndexeerd voor loon- en prijsontwikkelingen. Deze indexeringen zijn gekoppeld aan landelijke indexcijfers. Conform de voor Helmond gebruikelijke systematiek heeft een doorrekening plaatsgevonden, waardoor in deze begroting de volgende indexeringen worden gebruikt:

- Indexering van prijsgevoelige interne budgetten 1,5%
- Indexering van subsidiebudgetten 3,5%
- indexering van eigen loonkosten 2%
- indexering van lokale heffingen 1,8%

Indexering van prijsgevoelige interne budgetten

Prijsgevoelige posten uit de begroting indexeren we met een vastgesteld prijsindexpercentage. Dit percentage wordt gebaseerd op de prijsontwikkelingen voor de collectieve sector, zoals deze gepubliceerd worden in de Macro Economische Verkenning (M.E.V.) van het Centraal Planbureau (CPB). In de loop van het begrotingsjaar vinden geen tussentijdse mutaties meer plaats. Wel wordt de structurele doorwerking c.q. daadwerkelijke uiteindelijke uitwijking verdisconteerd in het percentage van het volgende jaar.

Indexering subsidiebudgetten

Volgens de afgesproken systematiek vindt de indexering van subsidies met één percentage. Dit percentage wordt berekend door het gewogen gemiddelde te nemen van de loon- en prijsstijgingen voor de collectieve sector zoals deze gepubliceerd worden in de M.E.V. Ook hier worden eventuele bijstellingen van de index verdisconteerd in het percentage van het volgende jaar.

Voor de prijsstijging wordt de prognose van de prijs overheidsconsumptie netto materieel (IMOC) gehanteerd. Voor de loonstijging wordt uitgegaan van de prijs overheidsconsumptie beloning werknemers. Het gewogen gemiddelde wordt bepaald door de loonmutatie voor 80% en de prijsmutatie voor 20% mee te nemen.

Indexering van eigen loonkosten

De huidige Cao voor gemeenten loopt af op 31 december 2018 en de onderhandelingen voor de nieuwe Cao starten in het najaar 2018, waardoor nu nog niet bekend is met welk percentage de lonen zullen stijgen. Om toch een goede prognose te kunnen geven van de verwachte loonstijging hanteren we de middellange termijn-verkenning 2018-2021 van het Centraal Planbureau, onderdeel contractloonstijging, welke voorziet in een gemiddelde groei van 2,0%.

Indexering van lokale heffingen

Zie paragraaf 4.1 Lokale heffingen.

Programma 1

Veiligheid en handhaving

3.1.1 Programma 01: Veiligheid en handhaving

3.1.1.1 Wat willen we bereiken?

- We creëren een compleet, integraal en dynamisch beeld van de stad, zodat snel op ontwikkelingen kan worden geanticipeerd. De technologisch hoogstaande oplossingen die in de Brainportregio worden ontwikkeld, kunnen met het oog op veiligheid hun meerwaarde bewijzen.
- In de aanpak van criminaliteit staat preventie centraal. We verhogen de betrokkenheid van inwoners door onder andere initiatieven uit de wijken zoals buurtpreventieteams te stimuleren. We trekken samen op met woningcorporaties, scholen en de LEV-groep en veiligheidspartners zoals de politie en het Openbaar Ministerie.
- We willen een vergroting van de objectieve en subjectieve veiligheid. Het aantal misdrijven (gewelddelicten, woninginbraken, diefstallen) moet verder omlaag, maar ook de ervaren overlast van verstorend gedrag. Als preventieve maatregelen echt niet meer helpen en de situatie daarom vraagt wordt samen met de politie en het Openbaar Ministerie ingegrepen. Dit geldt ook voor de inzet van cameratoezicht.
- Georganiseerde criminaliteit in Helmond weren we door regionale samenwerking en versterking van de (interne) informatiepositie. We blijven samen met de andere Brabantse steden optrekken inzake de mogelijke regulering van wietteelt.
- We willen het aantal ongelukken in het verkeer reduceren en een veilige ruimte voor mobiliteit bieden. We pakken concreet de verkeersveiligheid op gevaarlijke punten in onze stad aan. Dit doen we waar mogelijk met onze inwoners.

Meerjarig beleidsperspectief

We willen een stad zijn van kansen en ontwikkeling. Een stad waar je graag woont en werkt en waar ieder meedoet en zich geborgen weet. Dit vereist een stevige basis van veiligheid. Veiligheid ‘dichtbij’, in en rond de woning, in de straat en in de buurt. Maar ook in het centrum van de stad, in winkelgebieden, op bedrijventerreinen. Veiligheid in de zin van zo weinig mogelijk criminaliteit en overlast. Maar ook veiligheid in de zin van veiligheidsgevoel. Daar staan we voor, daar werken we aan. Door veiligheidsproblemen zo goed mogelijk te voorkomen. En problemen die zich tóch voordoen, integraal aan te pakken. Samen met onze partners zoals politie, Openbaar Ministerie, welzijnsinstellingen, onderwijs en andere gemeenten. En vooral ook samen met onze inwoners en ondernemers. Speciale focus is en blijft nodig voor jeugdoverlast en -criminaliteit, geweld en woninginbraak, ondermijnende criminaliteit.

We werken conform het Masterplan Integrale Veiligheid 2019-2022 Helmond en de Helmondse Visie op Naleving. Bij de ontwikkeling hiervan zijn inwoners, ondernemers en (andere) interne en externe veiligheidspartners betrokken. Het Masterplan Integrale Veiligheid Helmond 2019-2022 beschrijft de hoofdlijnen van onze aanpak in de komende jaren. Nieuwe (technologische) ontwikkelingen stellen ons in staat om op een andere wijze naar het veiligheidsvraagstuk te kijken. Bovendien wordt steeds duidelijker dat beleid alleen effectief is als hierbij voldoende partners (inclusief inwoners) betrokken worden. Aangezien innovatie wordt versterkt door samenwerking, kijken we met partners als Brainport Development, de grote Brabantse steden (B5), in de regio Oost-Brabant en de Peelgemeenten waar we elkaar kunnen versterken.

Strategische accenten Masterplan Integrale Veiligheid

We leggen nieuwe, strategische accenten in onze aanpak. Integraliteit en slimme verbindingen komen nog meer voorop te staan. Zo gaan we als Afdeling Veiligheid en Naleving meer gebieds-/wijkgericht werken om de relatie tussen *veiligheid en leefbaarheid* en naleving nog beter te benutten.

Daarnaast zetten we met kracht in op de verbinding van *zorg en veiligheid*. De wereld waarin we leven, wordt snel complexer - en de gevolgen merken we in het veiligheidsdomein. Overlast rond problematische personen en/of gezinnen is vaak hardnekkig en leidt soms zelfs tot geweld. Door een goede, proactieve verbinding van zorg en veiligheid kunnen situaties minder gemakkelijk escaleren en wordt een langduriger veiligheidsresultaat bereikt.

We maken intensief gebruik van de mogelijkheden van *technologie en innovatie*. Met behulp van intelligente camera-systemen, sensing-technieken en big data-methodes kunnen we onveiligheid nog beter voorkomen én sneller reageren op incidenten. We zetten stappen in onze informatiepositie (intelligence), benutten en verbinden de beschikbare informatiebronnen zo goed mogelijk, met inachtneming van de regels voor privacybescherming.

Daarnaast blijven we inzetten op actieve deelname van *inwoners en ondernemers* bij de bevordering van de veiligheid. Vooral voor preventie en het veiligheidsgevoel is dit cruciaal: veiligheid begint bij onze inwoners en ondernemers zelf.

Prioriteiten Masterplan Integrale Veiligheid

De drie integrale veiligheidsthema's met speciale prioriteit in de komende jaren zijn:

Prioriteit 1: Veilige en leefbare wijken en buurten

In de wijken en buurten kunnen de veiligheid en leefbaarheid onder druk staan door verschillende vormen van overlast en geweld, vermogenscriminaliteit, verloedering en verkeersonveiligheid. In de aanpak zijn er de volgende sub-prioriteiten: *Sociale problematiek/casuïstiek ('complex')*, *Vermogenscriminaliteit en High Impact Crimes*, *Leefbaarheid, fysieke kwaliteit*.

Prioriteit 2: Problematische jeugd en jeugdgroepen

We focussen op:

1. Sterke schakels in de persoonsgerichte aanpak;
2. Sterke schakels in de groepsgerichte aanpak;
3. Sterke verbinding persoons- en groepsgerichte aanpak;
4. Sterke vormgeving van alcohol- en drugspreventie;
5. Sterke positionering van en samenwerking met het onderwijs;
6. Sterke positie van maatschappelijke partners.

Prioriteit 3: Ondermijning

Hoofddlijnen van onze aanpak in de komende jaren zijn:

1. Aanscherping en innovatie instrumentarium voor nog effectievere verstoring criminele industrie;
2. Doorontwikkeling intelligence;
3. Bestuurlijke weerbaarheid;
4. Versterking maatschappelijke weerbaarheid;
5. Focus op specifieke misdaadfenomenen.

Going concern-thema's

Naast de prioriteiten onderscheiden we een achttal zogenaamde 'going concern'-thema's:

1. Veilige winkelgebieden en bedrijventerreinen;
2. Veilig uitgaan, evenementen en toerisme;
3. Verkeersveiligheid;
4. Brandveiligheid, externe veiligheid en crisisbeheersing;
5. Polarisation en radicalisering;
6. Informatiebeveiliging;
7. Veilige Publieke Taak;

8. Ambtelijke en bestuurlijke integriteit (programma 13: Bestuur en organisatie)

Onder meer in het kader van “Veilig winkelgebied en bedrijventerreinen” en “Veilig uitgaan” en de algehele veiligheid is in het Coalitieakkoord 2018-2022 “Helmond. Stad in beweging” de vervanging van de in het centrum van Helmond aanwezige 36 publieke camera’s aangekondigd. Tevens zal de inrichting van een gemeentelijke uitkijkrimte voor camerabeelden samen met de Stichting Bedrijventerreinen Helmond (SBH) worden gerealiseerd. Beide trajecten krijgen in 2019 hun beslag. Verder werken we samen aan technologische innovatie op het gebied van ‘sensing’ zoals bijvoorbeeld ‘slimme’ lantaarnpalen.

3.1.1.2 Wat gaan we ervoor doen?

Beleidsresultaten

Beleidsresultaat	Planning
Uitkijkrimte cameratoezicht Gemeentelijke uitkijkrimte samen met Stichting Bedrijventerreinen Helmond realiseren.	01-02-2019
Uitvoeringsprogramma Handhaving en Naleving 2020 Jaarlijks uitvoeringsprogramma op basis van Integraal Nalevingsplan 2019-2022.	31-12-2019
Uitvoeringsprogramma integrale veiligheid Jaarlijks uitvoeringsprogramma op basis van Masterplan Integrale Veiligheid 2019-2022.	31-12-2019

Overige resultaten producten

Processen	Productiecijfers en kwaliteitsdoelstellingen
Camera's	Vervangen van 36 publieke camera's.

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

In 2018 is een evaluatie van het basis takenpakket dat Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost levert aan gemeenten op het gebied van brandweezorg uitgevoerd. Mede op basis hiervan zal tot nieuwe planvorming worden gekomen dit wordt onder meer vastgelegd in het Brandweezorgplan. Verwacht wordt dat zowel de evaluatie van de toekomstvisie, als het Brandweezorgplan invloed kan hebben op de activiteiten en producten van de Veiligheidsregio in 2019 en verder.

Er wordt gestart met het ontwikkelen van de Visie op Veiligheidsregio 2025. De VRBZO verbreedt in 2019 de informatiedeling binnen de zorgketen en bevolkingszorg. In 2018 is een nieuwe Visie op Crisisbeheersing opgesteld. In 2019 wordt deze verder geoperationaliseerd.

Voor de gemeente Helmond is het belangrijk dat de VRBZO ook daadwerkelijk voor de hele regio functioneert. De Visie op Veiligheidsregio 2025 moet zo concreet zijn dat op basis hiervan besluitvorming door het Algemeen Bestuur kan plaatsvinden en tenminste een passende en gewenste inrichting van de governance kan worden doorgevoerd.

GGD Brabant-Zuidoost

De GGD moet haar gezondheid beschermende taken ook in de opgeschaalde situaties (incidenten, rampen en crises) kunnen uitvoeren. De GGD adviseert en ondersteunt gemeenten ook bij

kleinschalige incidenten. De VRBZO is vergunninghouder voor de ambulancezorg. De uitvoering is sinds 2016 volledig belegd bij de GGD Brabant-Zuidoost.

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Zuid Oost Brabant

In 2019 zal het Zorg- en Veiligheidshuis Zuid Oost Brabant:

1. Uitvoering geven aan de drie hoofdtaken : Procesregie (Casus Op Maat/ Persoonsgerichte aanpak), Advisering en Signalering.
2. Uitvoering geven aan een optimale Informatievoorziening Casus op Maat en Persoonsgerichte aanpak
3. Focussen op de aansluiting met Zo Snel Mogelijk, Veilig Thuis en het Sociaal Domein.

Peelland Interventieteam (PIT)

Het PIT draagt met een integrale aanpak van onveilige, overlast gevende of anderszins onregelmatige situaties bij aan verminderen van overlast en vergroting van de (subjectieve) veiligheid. Het PIT komt in actie als deze situaties zich voordoen.

Taskforce Brabant Zeeland

De taskforce Brabant Zeeland draagt bij aan de realisatie van prioriteit 3 ondermijning. De huidige overeenkomst loopt eind 2019 af. In de loop van 2019 wordt de inzet van betrokken partijen opnieuw bepaald.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Onontkoombare knelpunten					
Lasten					
110	Integrale Veiligheid Peelland		100	100	100
140	Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (loonkostenontwikkeling)	106	106	106	106
<i>Onontkoombare knelpunten</i>		106	206	206	206
Totaal nieuwe ontwikkelingen Veiligheid en handhaving		106	206	206	206

Onontkoombare knelpunten

110 Integrale Veiligheid Peelland

Op Peellandniveau is besloten gezamenlijk de aanpak van de integrale veiligheid, inclusief de ondermijnende criminaliteit, ook de komende jaren met kracht door te zetten. Alle Peelgemeenten dragen financieel bij aan de inzet van twee medewerkers voor de coördinatie van de integrale veiligheid en de ondermijning op Peellandniveau. Voor 2019 is al € 100.000 beschikbaar uit de vorige periode (2017-2019), vandaar verlenging vanaf 2020 tot en met 2022.

140 Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (loonkostenontwikkeling)

De Veiligheidsregio heeft te maken met sterk stijgende loonkosten die een verhoging van de gemeentelijke bijdrage noodzakelijk maakt. Hiervoor wordt € 106.000 beschikbaar gesteld.

3.1.1.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten	6.709	7.023	7.627	7.615	7.591	7.588
Baten	456	456	536	461	461	461
Saldo	-6.253	-6.568	-7.092	-7.154	-7.130	-7.127

Verrekening met reserves

Storting		80				
Onttrekking	107	205	125	20		

Saldo	-6.146	-6.443	-6.967	-7.134	-7.130	-7.127
-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
110 Integraal veiligheidsbeleid algemeen	1.266	355	-911
120 Handhavingsbeleid	1.454	75	-1.379
125 Integraal veiligheidsbeleid en horeca	50		-50
140 Brandweer	4.858	231	-4.627
Totaal Veiligheid en handhaving	7.627	661	-6.967

Investerings

Voorgenomen investeringen 2019

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
110	Vervanging veiligheidcamera's publieke ruimte	300	0	300
Totaal programma 1		300	0	300

Vervanging veiligheidcamera's publieke ruimte

Om ons camerabeleid beter vorm te geven willen we een optimale mix van slimme camera's en personele capaciteit op straat. Om dit te realiseren gaan we de traditionele camera's van nu vervangen door een eenmalige investering van € 300.000.

Programma 2

Werk en inkomen

3.1.2 Programma 02: Werk en inkomen

3.1.2.1 Wat willen we bereiken?

- We zetten in op het meedoen, rondkomen en vooruitkomen van onze inwoners.
- Helmond wil een inclusieve stad zijn, waar iedereen een fatsoenlijk bestaan kan opbouwen. Onze leidraad is en blijft, meedoen, rondkomen en vooruitkomen. Dit kan via een betaalde baan, vrijwilligerswerk of op school.
- We stimuleren en faciliteren een betere aansluiting van het onderwijs bij de vraag vanuit werkgevers en de samenleving.
- We streven ernaar dat alle jongeren een startkwalificatie hebben. Ook hebben we aandacht voor scholing zodat mensen kunnen doorgroeien naar een baan die beter past bij de huidige arbeidsmarkt.
- We zetten in op het versterken van de positie van arbeidsmigranten en benutten de arbeidspotentie van statushouders.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor een maatschappelijke baan voor mensen met een bijstandsuitkering.
- We onderzoeken samen met andere gemeenten de mogelijkheden voor behoud van loonkostensubsidie aan de werkgever waarbij mensen met beperkingen tenminste het minimumloon verdienen.
- We zorgen voor een goed sociaal vangnet voor mensen die hun baan verliezen of het vanwege andere redenen financieel niet redden.
- We zetten sterker in op preventie om problematische schulden te voorkomen.
- Armoede bestrijden we met een meer integrale, preventieve, en effectieve aanpak.

Meerjarig beleidsperspectief

Ook in Helmond trekt de economie aan. Onze economische speerpunten zijn Automotive, Foodtech en de slimme maakindustrie (zie programma 7). Er is meer vraag naar arbeidskrachten en in verschillende sectoren heerst krapte op de arbeidsmarkt. Het aantal WW-uitkeringen neemt fors af en ook het aantal bijstandsuitkeringen bevindt zich in een dalende lijn. Nog niet alle leeftijdscategorieën profiteren echter optimaal van de vraag op de arbeidsmarkt. Met name 50-plussers blijven achter.

Daarnaast sluit vraag en aanbod van werklozen en werkgevers nog onvoldoende aan. Dit komt onder meer door een verschil in het gevraagde en het beschikbare opleidingsniveau, maar hangt ook samen met het arbeidsverleden en de motivatie van de werkzoekenden. Ook zien we – net als elders – dat mensen met een WW-uitkering bij een aantrekkelijke arbeidsmarkt eerder aan werk komen dan bijstandsgerechtigden, vanwege hun afstand tot de arbeidsmarkt. In de komende jaren sturen we dan ook aan op een nog beter functionerende arbeidsmarkt (zie hiervoor de speerpunten hieronder).

Ook zorgen we voor een adequaat vangnet voor inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van een passende werkplek en/of het realiseren van bestaanszekerheid. Deze inwoners kunnen terecht bij een van de vier sociale teams in onze stad. Deze teams bestaan uit participatiecoaches werk, Wmo-consulenten, gezins- en jongerencoaches, maatschappelijk werkers en wijkverpleegkundigen. Deze professionals zijn specialist op hun eigen terrein en hebben tegelijkertijd eenzelfde integrale werkwijze, waarbij de persoonlijke situatie centraal staat.

Werk voor ieder talent en talent voor ieder werk

Vanuit het programma sociale stad wordt via de pijlers onderwijs- en arbeidsmarkt en werkgelegenheidsimpuls gewerkt aan “werk voor ieder talent” en “talent voor ieder werk”. Dit doen we

samen met onze partners vanuit de regiegroep onderwijs- en arbeidsmarkt. Gezamenlijk zijn er speerpunten benoemd waar we de aansluiting onderwijs- arbeidsmarkt gaan verbeteren en de werkgelegenheid laten toenemen. We stellen een gezamenlijke aanpak op voor de bredere arbeidsmarkt op alle niveaus en alle relevante sectoren: human capital agenda en besteden daarbij speciale aandacht aan jongeren en 50+.

De gemeente Helmond heeft de ambitie om internationale vaardigheden in 2022 onderdeel te laten zijn van de curricula van alle onderwijsinstellingen in Helmond. Op deze manier willen we eraan bijdragen dat leerlingen hun school met internationale competenties verlaten en de regio aantrekkelijker wordt voor internationale bedrijven. We zetten er actief op in dat onderwijsinstellingen invulling geven aan deze ambitie, passend bij het niveau van de leerlingen en hun omgeving.

Om praktisch onderwijs en doorlopende leerlijnen verder te versterken willen we ook proberen meer opleidingen en/of onderwijsactiviteiten op hbo-niveau naar Helmond te halen, passend bij het profiel van de stad. Helmond-De Peel Stagestad' bestendigen we en breiden we uit om middels diverse activiteiten en projecten een brug te slaan tussen school en werk.

Daarnaast sturen we aan op de groei van de werkgelegenheid door werkgevers te helpen tijdig goed gekwalificeerd personeel aan te kunnen trekken. Dit doen we onder andere met behulp van een intensivering van het Technologiepact Helmond-De Peel, mede om te zorgen voor voldoende instroom in technisch onderwijs, minder uitval en een betere aansluiting op de vraag vanuit het bedrijfsleven.

Jeugdwerkloosheid willen we voorkomen, door ernaar te streven dat iedereen tenminste een (start)kwalificatie bezit of – als dat niet lukt – jongeren en werkzoekenden voor te bereiden op werk of een betekenisvolle dagbesteding, waarmee we een doorlopende leerlijn bieden en geen enkele jongere thuis op de bank hoeft te zitten.

Vanuit de pijler werkgelegenheidsimpuls wordt gewerkt aan de realisatie van voldoende banen voor alle talenten die we hebben. Samen met onze partners zijn de speerpunten vastgesteld en vindt uitvoering van de agenda plaats. Het gaat om het behoud en de uitbreiding van bestaande werkgelegenheid, o.a. door het optimaliseren van een vraaggericht accountmanagement, het ondersteunen van het MKB met Research en development activiteiten en shared facility's. Maar ook het binnenhalen van nieuwe werkgelegenheid door onder andere het versnellen en intensiveren van een gericht acquisitiebeleid en bijvoorbeeld het bevorderen van start-ups, scale-ups en spin-offs. De stand van zaken van de uitvoeringsagenda wordt periodiek aan de raad teruggekoppeld.

Benutten arbeidspotentie van statushouders

De regie op inburgering gaat vanaf 2020 terug van het Rijk naar gemeenten. We gaan niet-vrijblijvende afspraken maken met taalaanbieders en de inburgeraar over het te volgen traject, rekening houdende met de terugkerende regie op inburgering. Door te zorgen voor een aanpak waarbij werk en inburgering parallel lopen, kunnen we beter oplossingen creëren die op lange termijn zowel voor de mensen zelf als voor onze stad positief zijn. Daarin werken we samen met Werkbedrijf Senzer, de LEVgroep, onderwijsinstellingen en werkgevers en zetten we in op het daadwerkelijk benutten van capaciteiten.

Binnen het Stadsleerbedrijf leren statushouders te participeren in de samenleving, krijgen ze extra taallessen en worden ze voorbereid op het arbeidsproces.

Verbeteren positie arbeidsmigranten

Sinds het open stellen per 1 mei 2004 van de grenzen voor het "vrije verkeer van werknemers" uit de nieuwe EU landen is het aantal arbeidsmigranten in de regio Zuidoost-Brabant sterk toegenomen.

Gelet op de huidige economische groei moet ook de komende jaren een beroep gedaan moeten worden op deze arbeidskrachten. Goede huisvesting en integratie van deze werknemers in onze samenleving is van groot belang. Samen met andere gemeenten in de regio wordt gekeken naar een integrale aanpak. Met werkgevers, uitzendbureaus en partijen die voor woonruimte zorgen vindt overleg plaats over goede huisvesting, spreiding over de stad en verantwoorde arbeidsomstandigheden.

Re-integratie van werkloze inwoners met een bijstandsuitkering

De komende jaren blijven we met uitvoeringsorganisatie Senzer inzetten op re-integratie van werkloze inwoners met een bijstandsuitkering. Omdat instroom en uitstroom verschillende disciplines zijn, gebruiken we de komende jaren voor beide onderdelen een afzonderlijke taakstelling. Hiervoor sluiten we aan bij landelijke cijfers en ontwikkelingen zoals gepresenteerd door Divosa (vereniging van gemeentelijke directeuren in het sociaal domein), zodat we de prestaties van Senzer beter kunnen vergelijken met andere gemeenten.

Hoewel in Helmond - in vergelijking met het landelijk gemiddelde van 29% - verhoudingsgewijs meer inwoners met een uitkering uitstromen richting werk, blijven we de lat hoog leggen en streven we naar een uitstroombestand van 34% in 2022 voor onze gemeente (versus 30% in 2017).

Tegelijkertijd dringen we de instroom in de bijstand terug naar 32% in 2019. Dit doen we bijvoorbeeld door bij reorganisaties in te zetten op 'werk naar werk'. Met Senzer worden hiertoe nadere prestatieafspraken gemaakt.

Realiseren van maatschappelijke deelname wanneer (regulier) werk niet mogelijk is door arbeidsbeperkingen

Voor mensen die in een fase van hun leven zitten waarin ze niet kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt is het Stadsleerbedrijf opgezet. Deelname is vrijwillig. Hiermee bieden we iedereen de kans op een betekenisvolle dagbesteding, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan wijk of stad. Het Stadsleerbedrijf heeft inmiddels een netwerk van organisaties waar deelnemers een plek kunnen vinden. We willen het Stadsleerbedrijf de komende periode doorzetten en verder uitbouwen. Onderzocht wordt op welke manier het Stadsleerbedrijf een rol kan spelen voor mensen met een arbeidsvermogen tot 30%.

Pilot voor maatschappelijke baan

We willen met een proef starten om mensen te stimuleren (weer) aan het werk te gaan, zonder dat ze daarbij de zekerheid van een uitkering verliezen. Met ruimte voor keuzevrijheid, waardering en zelfontplooiing. Internationaal en landelijk zien wij vergelijkbare ontwikkelingen vanuit het gedachtegoed van basisbanen. Daarbij wordt de bijstandsuitkering door de werkgever aangevuld tot het minimumloon. We onderzoeken hierbij de doelgroep, de mogelijkheden op de arbeidsmarkt en het financiële plaatje. Ook wordt bekeken hoe het Stadsleerbedrijf kan ondersteunen.

(Generatie)armoede bestrijden met een meer integrale, preventieve, en effectieve aanpak.

Vanaf 2019 gaat een armoederegisseur aan de slag om de samenwerking voor de aanpak van armoede te verbeteren. De armoederegisseur legt verbindingen en stimuleert samenwerking tussen de partners en initiatieven in de stad. Een meer integrale aanpak leidt ertoe dat inwoners die moeilijk kunnen rondkomen beter bereikt worden. Daarnaast stuurt de armoederegisseur op een betere toegang tot voorzieningen, zodat meer mensen in armoede hiervan gebruik gaan maken.

In 2018 is het Kindpakket vastgesteld en geïmplementeerd. Het Kindpakket is erop gericht dat kinderen die in armoede opgroeien gewoon kunnen meedoen. Hiermee verkleinen we de kans dat zij later ook in armoede terecht komen. Het Kindpakket wordt jaarlijks geëvalueerd, waarbij aandacht is voor bereik, gebruik en ervaringen. Waar nodig stellen we de inhoud bij om beter aan te sluiten bij de

behoefte van de doelgroep. We zetten actief in op het vergroten van het bereik van kinderen in armoede. Hier draagt onder meer de armoederegisseur aan bij. Samen met partners in de stad kijken we hoe we armoede onder ouderen kunnen tegengaan.

Sterkere inzet op preventie om schulden te voorkomen

Tijdige en effectieve ondersteuning bij problematische schulden is belangrijk omdat schulden tot andere problemen leiden. Bijvoorbeeld uitval op werk, psychische problemen en huiselijk geweld. Landelijke cijfers laten echter zien dat slechts 15% van de mensen ondersteuning vraagt. Om zware (schulden)problematiek te voorkomen zetten we in op de doorontwikkeling van vroegsignalering van schulden in samenwerking met onder andere woningcorporaties. Voorlichting over schulden breiden we ter preventie verder uit en om jongeren goed te informeren over de risico's van lenen en van rood staan.

Mensen die al problematische schulden hebben, krijgen via maatwerk een kans om schuldenvrij te worden. Het experiment om kleine schulden op te kopen, zetten we om in vast beleid. We kijken daarbij naar een mogelijke verbinding met het Jongerenperspectieffonds. Om recidive te voorkomen, versterken we de nazorg bij geslaagde schuldregelingen samen met onze ketenpartners en vrijwilligers.

Als gemeente willen we meer regie nemen over de bewindvoering om de kwaliteit van de uitvoering te verbeteren en de kosten te beheersen. Het regeerakkoord voorziet erin dat gemeenten in de toekomst een adviesrecht krijgen in de gerechtelijke procedure voor bewindvoering. Vooruitlopend hierop onderzoeken wij de mogelijkheden om aan te sluiten bij landelijke pilots die op dit moment in ontwikkeling zijn.

3.1.2.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaten

Beleidsresultaat	Planning
1e jaarlijkse evaluatie Kindpakket	31-12-2019
Vanaf 2019 vindt jaarlijks een evaluatie van het Kindpakket plaats. Bij de evaluatie kijken we naar onder meer bereik, gebruik en ervaringen van de doelgroep.	
Meer inwoners aan het werk -> bevorderen uitstroom van inwoners uit de bijstand	31-12-2019
We willen een uitstroom uit de bijstand realiseren van 32% in 2019. Voor de jaren 2020 tot en met 2022 streven we naar een percentage van 33%.	
Meer inwoners aan het werk -> terugdringen van inwoners die instromen in de bijstand	31-12-2019
In 2019 dringen we de instroom in de bijstand terug naar 32% in 2019. Voor de jaren daarna streven we naar een jaarlijks percentage van 33%.	
Tussenevaluatie adaptieve uitvoeringsagenda onderwijs en arbeidsmarkt	01-07-2019
Hierin zullen de voortgang, de mogelijke eerste resultaten en ingezette middelen per speerpunt benoemd worden. Deze speerpunten zijn:	
1. Ontwikkeling van de regiegroep onderwijs en arbeidsmarkt; 2. Gezamenlijke aanpak opstellen op de bredere arbeidsmarkt op alle niveaus en alle relevante sectoren/doelgroepen; 3. Intensiveren van het Technologiepact Helmond-De Peel; 4. Versterking van het onderwijs speerpunt Food Technology; 5. Versnelling van de start en verankering van PeelPortaal.	

Tussenevaluatie werkgelegenheidsimpuls

01-04-2019

Een evaluatie van de voortgang, de mogelijke eerste resultaten, en ingezette middelen per speerpunt. Deze speerpunten zijn:

1. Versneld versterken van het integraal accountmanagement;
2. Versneld focus aanbrengen en intensiveren van de acquisitie inzet;
3. Bevorderen innovatie en investeringen gericht op extra banen;
4. Bevorderen start-ups, scale-ups, en spin-offs binnen de speerpunten;
5. Aanbieden experimenteerruimte in de stad voor nieuwe vormen van bedrijvigheid;
6. Specifiek aandacht voor kwetsbare groepen (rode draad binnen alle projecten uit het uitwerkingsprogramma).

Overige resultaten producten

Processen	Productiecijfers en kwaliteitsdoelstellingen
Kwartaalrapportage Factsheet Sociaal Domein in Beeld	In 2019 presenteren we ieder kwartaal een infographic Sociaal Domein. Voor programma 2 bevat deze kengetallen voor de Participatiewet, bijzondere bijstand, minimaregelingen en schulddienstverlening. Het gaat onder meer om informatie over voorzieningengebruik en financiën.

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden*Senzer*

Senzer heeft zichzelf de taakstelling opgelegd het jaarlijkse instroomvolume uitkeringsgerechtigden terug te brengen naar het landelijk niveau. Daarnaast verstrekt Senzer aan mensen die (tijdelijk) niet kunnen voorzien in hun levensonderhoud een bijstandsuitkering.

Bij de start van Senzer is besloten om in 2018 het functioneren te evalueren. De oorspronkelijke beoogde evaluatie in 2018 is gebaseerd op de inwerkingtreding per 1-1-2016, zodat Senzer zich in twee jaar kon ontwikkelen als organisatie voordat de evaluatie zou plaatsvinden. Nu Senzer gestart is per 1-10-2016 vindt de evaluatie later plaats, namelijk in 2019.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Beleidsintensivering					
Lasten					
603	Subsidie dierenwelzijn (asiel en ambulance)	10	10	10	10
603	Extra inzet bestrijding armoede kinderen (incl. armoederegisseur)	80	80	80	80
604	Schuldhulpverlening	400	400	400	400
Baten					
603	Extra inzet bestrijding armoede kinderen (incl. armoederegisseur)	-80	-80	-80	-80
604	Schuldhulpverlening	-400	-400	-400	-400
Beleidsintensivering		10	10	10	10

Gemeentefonds					
Lasten					
603	Armoedebestrijding kinderen	7	7	7	7
604	Schulden en armoede	133	133		
621	Participatie maartcirculaire				-267
<i>Gemeentefonds</i>		140	140	7	-260
Totaal nieuwe ontwikkelingen Werk en inkomen		150	150	17	-250

Beleidsintensivering

603 Subsidie dierenwelzijn (asiel en ambulance)

Huisdieren hebben een belangrijke waarde in het leven van veel mensen. Zeker als mensen door armoede niet meer voor hun dier kunnen zorgen, speelt het Dierenasiel/de Dierenambulance een belangrijke rol. We trekken jaarlijks € 10.000 extra uit voor ondersteuning van deze organisatie.

603 Extra inzet bestrijding armoede kinderen (incl. armoederegisseur)

Ongeveer 7.500 huishoudens in Helmond leven rond het bestaansminimum. Daaronder vallen een paar duizend kinderen. Vaak zien we dat armoede overgaat van generatie op generatie. Deze trend willen we doorbreken. We zetten regelingen en voorzieningen zo effectief mogelijk in, met een meer integrale aanpak. Via een armoederegisseur willen we deze kinderen nog beter bereiken, aanvraagprocedures versimpelen en de samenwerking in de hulpverlening versterken. Voor de bestrijding van armoede (waaronder de armoederegisseur) stellen we structureel jaarlijks extra € 80.000 beschikbaar.

604 Schuldhulpverlening

We zetten sterker in op het voorkomen van schulden en trekken hiervoor jaarlijks € 400.000 extra uit. Daarnaast krijgen mensen die al problematische schulden hebben via maatwerk een tweede kans om schuldenvrij te worden. Als gemeente willen we meer regie nemen over de bewindvoering om de kwaliteit van de uitvoering te verbeteren en de kosten te beheersen. Het regeerakkoord voorziet erin dat gemeenten in de toekomst een adviesrecht krijgen in de gerechtelijke procedure voor bewindvoering. Vooruitlopend hierop onderzoeken wij de mogelijkheden om aan te sluiten bij landelijke pilots die op dit moment in ontwikkeling zijn. De kosten worden gedekt uit de reserve sociale stad.

Gemeentefonds

603 Armoedebestrijding kinderen

Dit betreft een bijstelling van de reeds eerder toegekende middelen op basis van door het Centraal Bureau Statistiek (CBS) ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede.

604 Schulden en armoede

Ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid stelt het Rijk voor 3 jaar (2018-2020) geld ter beschikking voor het voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede, in het bijzonder onder kinderen. Deze middelen zullen worden ingezet ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid zodat gemeenten een impuls kunnen geven aan de verbetering van de toegang tot- en de effectiviteit van- de gemeentelijke schuldhulpverlening en versterking van de lokale regie van het armoedebeleid.

621 Participatie maartcirculaire

Deze bijstelling is het gevolg van het gebruik van actuelere basisgegevens waarop de gemeentefondsuitkering is gebaseerd.

3.1.2.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten	80.613	79.456	80.196	79.348	78.086	77.819
Baten	42.844	41.166	41.247	41.247	41.247	41.247
Saldo	-37.770	-38.289	-38.949	-38.101	-36.839	-36.572

Verrekening met reserves

Storting						
Onttrekking	454	928	1.240	1.200	570	570

Saldo	-37.316	-37.361	-37.709	-36.901	-36.269	-36.002
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
602 Uitvoering uitkeringsregelingen	47.741	40.173	-7.567
603 Bijzondere bijstand	6.591	287	-6.304
604 Schulddienstverlening	1.531	655	-875
618 Werkgelegenheidsbeleid	16.642		-16.642
619 Minima beleid	1.486	10	-1.477
621 Participatie	6.205	1.362	-4.843
Totaal Werk en inkomen	80.196	42.487	-37.709

Programma 3

Zorg en welzijn

3.1.3 Programma 03: Zorg en welzijn

3.1.3.1 Wat willen we bereiken?

- We zetten in op het meedoen, rondkomen en vooruitkomen van onze inwoners.
- Kwalitatief goede en betaalbare zorg en ondersteuning, zo dicht mogelijk bij mensen thuis georganiseerd.
- Geen financiële drempel voor noodzakelijke zorg: we zorgen ervoor dat mensen met inkomsten tot 130% van het bijstandsniveau geen eigen bijdrage Wmo hoeven te betalen.
- Sociale Innovatie: alle activiteiten en projecten die bijdragen aan de transformatie van het sociaal domein, waaronder domotica.
- We zetten meer dan voorheen in op eigen regie en preventie ter voorkoming van zwaardere zorg.
- Extra aandacht voor mensen met verward gedrag, door te investeren in preventie en een persoonsgerichte aanpak.
- Meer aandacht voor gezondheidsbevordering, met name in de armste wijken van Helmond waar de problematiek het grootst is.

Meerjarig beleidsperspectief

We blijven inzetten op goede kwalitatieve en betaalbare zorg en ondersteuning door zaken beter te organiseren. We benutten het brede netwerk met maatschappelijk partners als de LEVgroep, scholen, woningcorporaties en politie, voor tijdige en goede ondersteuning. Met de Sociale Teams die elk een deel van de stad bestrijken, ontwikkelen we het gebiedsgericht werken verder door en organiseren we zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij huis volgens het principe één gezin, één regisseur, één plan. Daarbij is het belangrijk om huisartsen en andere professionals te betrekken vanuit de Sociale Teams en de onderlinge samenwerking te bevorderen.

Noodzakelijke zorg en ondersteuning moeten toegankelijk en tijdig beschikbaar zijn en niet belemmerd worden door onder andere financiële drempels. Mensen met een inkomen tot 130% van het bijstandsniveau hoeven daarom in het kader van de Wmo geen eigen bijdrage meer te betalen. Samen met mantelzorgers gaan we onderzoeken hoe de ondersteuning verbeterd en verder uitgebreid kan worden. Daarnaast hebben we oog voor een goede behandeling en betaling van alle zorgaanbieders.

Ontwikkel- en innovatiekracht

Om een sociale stad te blijven is sociale innovatie nodig. We willen onder andere vanuit het Sociaal Innovatiefonds ook de komende jaren ruimte geven aan nieuwe concepten en experimenten. We maken werk van slimme internet- en domotica-toepassingen die de zelfregie en het langer zelfstandig thuis wonen ondersteunen, samen met onze partners in de stad. Voorbeelden hiervan zijn het project "Helmond voor elkaar"; een digitale marktplaats voor vraag en aanbod van vrijwilligerswerk en burenhulp, en de pilot "De Vooruitkomst" een probeerplaats waar inwoners kennis kunnen maken met domotica-toepassingen.

Gezondheid en preventie

In het strategisch programma Duurzame en Gezonde Stad is gezondheidspreventie een van de pijlers. Door schulden, armoede en multiproblematiek binnen het gezin staat een gezonde leefstijl meestal niet hoog op de prioriteitenlijst bij mensen in aandachtswijken. Pas als gezondheidsklachten ontstaan gaat men handelen. In sommige wijken in Helmond leven mensen gemiddeld zelfs 7 jaar korter. Met wijkpreventieplannen zal er daarom gericht gewerkt worden aan de gezondheid en het

perspectief van mensen. Dit doen we in de aandachtswijken Helmond-Noord, Helmond-West, Helmond-Oost en Binnenstad-Oost. Met het oogpunt op preventie nemen we in deze aanpak ook de wijken Brouwhuis, Mierlo-Hout en Rijpelberg mee.

Door in te zetten middels projecten als 'bevorderen van een gezonde leefstijl' en 'op eigen kracht naar een gezonde toekomst' werken we aan de verbetering van de ervaren gezondheid in de stad. We halen vooroordelen weg (gezonde voeding is altijd duur), we zetten rolmodellen in en beginnen jong (gezonde schoolvignetten, vakleerkrachten bewegingsonderwijs, smaaklessen etc.). Een gezonde leefstijl moet een natuurlijke keuze zijn. Door een integrale aanpak met partners in de stad brengen we een gezonde beweging tot stand, van consultatiebureau tot bejaardencentrum.

Door de certificering van de Gezonde Schoolvignetten gaan we in samenwerking met de Helmondse scholen werken aan 'Gezonde Scholen', naast het verduurzamen van de scholen en de aanpak van het binnenklimaat. Daarmee wordt onderwijs aangeboden waar gezonde omgeving, gezonde voeding, sporten en bewegen, natuur en milieu en weerbaarheid centraal staan.

Het aantal personen met verward gedrag is groeiende; we willen daarom dat in onze wijken expertise op het gebied van verwardheid 24/7 beschikbaar is. Lokaal en regionaal investeren we daarom in een persoonsgerichte aanpak, goede opvang en vervoer. Dit kan veel leed voor de persoon en omgeving voorkomen en is daarmee ook kostenbesparend.

Verskil maken in de buurten en wijken

We blijven inzetten op gesubsidieerde multifunctionele wijkaccommodaties en andere ontmoetingspunten om de sociale samenhang in de wijken te versterken. De ingezette koers op wijkgericht werken wordt doorgezet. In de Leonardusbuurt, de Annawijk en de Waart werken we met de aanpak achter de voordeur, die zowel gericht is op het activeren van bewoners (kansen) als op de aanpak van complexe problemen. We onderhouden sterk contact met de wijkraden en hebben aandacht voor het feit dat het steeds lastiger wordt voor langere tijd vrijwilligers te vinden. Waar mogelijk wordt hier ondersteuning in geboden. Wijkwethouders gaan eens per twee maanden spreekuur houden in de eigen wijk, waar inwoners ongeacht het thema terecht kunnen. Om te horen wat er speelt, bezoekt een afvaardiging van College en Raad in de komende periode elke wijk.

3.1.3.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaten

Beleidsresultaat	Planning
Kadernota Sociaal Domein (Sociaal Domein breed)	01-07-2019
De kadernota Sociaal Domein wordt opgesteld. Hierin worden de richtlijnen voor het Sociaal Domein op Jeugd, Wmo en Participatie voor de komende jaren vastgesteld.	
Organiseren zorgcoördinatie mensenhandel	01-05-2019
Gemeente Helmond stelt als centrumgemeente een zorgcoördinator Mensenhandel aan volgens de richtlijnen die daarvoor landelijk zijn gegeven.	
Plan van aanpak Decentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang	31-12-2019
Naar aanleiding van de aanstaande wetswijziging stellen we een plan van aanpak vast met daarin een voorstel hoe we omgaan met de herpositionering (middelen en taken) van onze centrumfunctie.	

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

GGD Brabant-Zuidoost

De GGD Brabant-Zuidoost streeft - onder regie van de gemeenten - door middel van preventie naar gezondheidswinst van alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en zelfredzaamheid te vergroten. Het leggen van lokale verbindingen tussen gezondheid, zorg en participatie is een belangrijke maatschappelijke opgave voor gemeenten en GGD.

Op grond van haar begroting 2019 GGD levert de GGD de volgende bijdrage:

- De GGD levert (door monitoring, signalering en advisering) een ondersteuning bij het formuleren van gemeentelijk gezondheidsbeleid aangehaakt bij en ingebed in het Sociaal Domein;
- Het verkleinen van gezondheidsverschillen door extra aandacht en maatregelen te vragen voor de echt kwetsbare groepen;
- De GGD heeft gezondheid beschermende taken op grond van de wet Publieke Gezondheid. Het belang van de gezondheid beschermende taken neemt toe omdat de gezondheidsrisico's groter worden. Verder worden bewoners zich bewuster van de gezondheidsrisico's in hun fysieke leefomgeving en staan zij kritischer tegenover overheden en organisaties;
- De GGD ziet toe op en bevordert de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning die gemeenten inkopen bij zorg- en welzijnsinstellingen;
- In 2019 wordt het Rijksvaccinatieprogramma gedecentraliseerd. De GGD is één van de uitvoerende partijen hiervoor;
- Verder zoekt de GGD de samenwerking met de Peelgemeenten, het Waterschap, de Omgevingsdienst, de Veiligheidsregio rondom de omgevingsvisie.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Beleidsintensivering					
Lasten					
674	Impuls Gezonde Stad (uitvoering preventieplannen 7 wijken)	320	320	320	320
Baten					
674	Impuls Gezonde Stad (uitvoering preventieplannen 7 wijken)	-320	-320	-320	-320
695	Draagkrachtnorm Wmo naar 130% / Dekking extra middelen abonnementstarief vanuit algemene uitkering	90	90	90	90
<i>Beleidsintensivering</i>		90	90	90	90
Gemeentefonds					
Lasten					
675	Maatschappelijke opvang	-27	-27	-27	-27
695	Toevoeging loon en prijscompensatie 2018	225	225	225	225
695	Wmo onderdeel beschermd wonen gevolgen maartcirculaire	471	472	472	472
695	Wmo algemeen gevolgen maartcirculaire	650	684	623	623

Baten					
695	Toevoeging abonnementstarief huishoudelijke hulp	300	300	300	300
Gemeentefonds		1.619	1.654	1.593	1.593
Onontkoombare knelpunten					
Lasten					
673	GGD (meer lijkschouwingen en euthanasieverklaringen)	10	10	15	15
Onontkoombare knelpunten		10	10	15	15
Totaal nieuwe ontwikkelingen Zorg en welzijn		1.719	1.754	1.698	1.698

Beleidsintensivering

674 Impuls Gezonde Stad (uitvoering preventieplannen 7 wijken)

Vanwege een minder goede gezondheid leven mensen in sommige wijken in Helmond gemiddeld zeven jaar korter dan in andere wijken. Daarom trekken we voor de periode 2019-2022 jaarlijks € 320.000 uit voor wijkpreventieplannen en de uitvoering hiervan. Hiermee werken we met gerichte investeringen aan de gezondheid en het perspectief van mensen. Dit doen we in onze aandachtswijken: Helmond-Noord, Helmond-West, Helmond-Oost en Binnenstad-Oost. Vanuit het oogpunt van preventie nemen we in deze aanpak ook de wijken Brouwhuis, Mierlo-Hout en Rijpelberg mee. De kosten worden gedekt uit de reserve sociale stad.

695 Draagkrachtnorm Wmo naar 130% / Dekking extra middelen abonnementstarief vanuit algemene uitkering

Om de financiële drempel voor noodzakelijke zorg weg te nemen hoeven mensen met inkomsten tot 130% van het bijstandsniveau in het kader van de Wmo vanaf 2019 geen eigen bijdrage meer te betalen. Hiervoor trekken we jaarlijks € 90.000 extra uit. Mensen met meer draagkracht dan deze 130% hoeven door het aangepaste rijksbeleid nog maar een eigen bijdrage van € 17,50 per vier weken te betalen.

Gemeentefonds

675 Maatschappelijke opvang

Deze bijstelling is het gevolg van het gebruik van actuelere basisgegevens waarop de gemeentefondsuitkering is gebaseerd.

695 Toevoeging loon en prijscompensatie 2018

De integratie-uitkering Wmo huishoudelijke verzorging is met ingang van 2019 overgeheveld naar de algemene uitkering en maakt daarmee deel uit van de trap-op trap-af systematiek. Als bijstelling voor loon- en prijscompensatie voor maatschappelijke ondersteuning wordt het bestaande budget verhoogd met € 225.000.

695 Toevoeging abonnementstarief huishoudelijke hulp

Vanwege de overheveling van de integratie-uitkering Wmo huishoudelijke verzorging naar de algemene uitkering vanaf 2019 (en dus onderdeel van de trap-op trap-af systematiek) worden de bestaande budgetten voor abonnementstarief huishoudelijke hulp verhoogd met € 300.000.

695 Wmo onderdeel beschermwonen gevolgen maartcirculaire

In het regeerakkoord is een aantal maatregelen opgenomen ter verlaging van de eigen bijdragen voor beschermd wonen en Wlz-cliënten die in een Wlz-instelling wonen. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd via de integratie-uitkering Sociaal domein.

695 Wmo algemeen gevolgen maartcirculaire

In het regeerakkoord is opgenomen dat de huidige eigen bijdrage systematiek Wmo per 1 januari 2019 wordt vervangen door een abonnementstarief van € 17,50 per vier weken voor een huishouden dat gebruik maakt van een Wmo-voorziening. De toenemende lasten worden voor 50% gecompenseerd door het Rijk. Daarnaast is in dit bedrag de compensatie van de autonome groei opgenomen.

Onontkoombare knelpunten

673 GGD (meer lijkschouwingen en euthanasieverklaringen)

Als gevolg van de toename van het aantal lijkschouwingen en euthanasieverklaringen in de regio is een verhoging nodig van de bijdrage per inwoner van de gemeente.

3.1.3.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten	52.292	56.031	40.984	40.671	40.028	40.023
Baten	4.214	3.904	3.533	3.533	3.533	3.533
Saldo	-48.077	-52.127	-37.451	-37.138	-36.495	-36.490

Verrekening met reserves

Storting	6.292					
Onttrekking	10.335	2.594	1.342	985	342	342

Saldo	-44.034	-49.533	-36.108	-36.153	-36.152	-36.148
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
640 Sociale Netwerken	284		-284
642 Basisvoorzieningen accommodaties	3.084	1.289	-1.794
673 Basisvoorzieningen overig	1.547		-1.547
674 Maatschappelijke ondersteuning	3.291	1.328	-1.963
675 Specialistische ondersteuning	5.245	170	-5.075
690 Wmo individuele voorzieningen	4.197	484	-3.713
695 Wmo persoonlijke ondersteuning	23.288	1.603	-21.685
700 Wmo subsidieregelingen	38		-38
720 Lijkbezorging	9		-9
Totaal Zorg en welzijn	40.984	4.875	-36.108

Programma 4

Jeugd en onderwijs

3.1.4 Programma 04: Jeugd en onderwijs

3.1.4.1 Wat willen we bereiken?

- Meedoen, rondkomen en vooruitkomen is onze leidraad, ook voor kinderen en jongeren.
- Helmond wil een kindvriendelijke stad zijn; kinderen moeten in Helmond onbekommerd kunnen opgroeien.
- Helmond moet voor jongeren een volwaardige optie zijn om te wonen en activiteiten te ondernemen.
- Daarom voorkomen we schooluitval en bevorderen we actief het aantal jongeren met een startkwalificatie.
- Waar kinderen of jongeren in de knel komen, zorgen we samen met onze partners voor een integrale aanpak, in het spectrum van preventie tot specialistische jeugdhulp.
- Jongeren met jeugdhulp ondersteunen we bij een soepele overgang naar volwassenheid.
- Onderwijs is op alle niveaus toekomstbestendig en passend onderwijs verbinden we meer met jeugdhulp.
- Huiselijk geweld en (kinder)mishandeling hebben we zo vroeg mogelijk in beeld en proberen we zoveel mogelijk te voorkomen.

Meerjarig beleidsperspectief

We willen ervoor zorgen dat de kinderen en jongeren in onze stad meedoen, rondkomen en vooruitkomen en zich verbonden voelen aan onze stad. De transformatie die we in 2015 hebben ingezet, vraagt een verdere doorontwikkeling en borging. We investeren in een sluitende keten van preventie, onderwijs tot en met specialistische jeugdhulp, om zo onze kinderen en jongeren, alle kansen te bieden.

Meer nadruk op preventie bij kinderen en jongeren

We zetten sterker in op preventie bij kinderen en jongeren. Het versterken van de weerbaarheid van jongeren blijft een belangrijk thema. We zetten extra in op financiële weerbaarheid. Zo informeren we jongeren over de risico's van lenen en rood staan, zodat schulden en mogelijk armoede op tijd wordt voorkomen.

Sociale Teams

Als kinderen, jongeren en gezinnen in Helmond hulp nodig hebben bij het meedoen, rondkomen en vooruitkomen, kunnen ze dichtbij huis terecht voor ondersteuning. We werken met integrale Sociale Teams, waarbij alle professionals specialist op hun eigen vakgebied zijn, en tegelijkertijd eenzelfde integrale werkwijze hebben. Het eigenaarschap voor het integrale ondersteuningsplan dat hieruit volgt ligt bij de inwoner. De persoonlijke situatie van de inwoner staat centraal, we maken mogelijk wat nodig is en kijken daarbij zowel naar noodzakelijke individuele voorzieningen als mogelijke preventieve en collectieve ondersteuning in de wijken. Daarbij is het belangrijk huisartsen en andere professionals te betrekken vanuit de Sociale Teams, en de onderlinge samenwerking te bevorderen. We versterken deze teams kwalitatief en kwantitatief, om zo specialistische vormen van zorg te voorkomen.

Onderwijs

Met het Integrale Onderwijs Huisvestingsplan (IHP) zetten we in op duurzame, gezonde en toekomstbestendige scholen. We trekken hierin samen op met het onderwijs. Op basis van de eerder uitgevoerde energiescans worden duurzaamheidsmaatregelen toegepast, waarbij de scholen met de hoogste prioriteit als eerste aan de beurt komen. Scholen krijgen in 2019 tevens een scan van het

binnenklimaat. Voor de wijk Mierlo-Hout wordt gestart met de renovatie van de scholen. In de wijk Rijpelberg wordt onderzocht wat de opties zijn voor de scholen in relatie tot de wijk. Met het Jan van Brabant wordt onderzoek uitgevoerd voor toekomstbestendige huisvesting voor de locatie Molenstraat.

In 2019 gaan we passend onderwijs en jeugdhulp nog meer met elkaar verbinden. Dit doen we met de samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs. Ons doel is om te komen tot een lokale uitvoeringsagenda onderwijs met daarin in ieder geval de thema's onderwijs-jeugdhulp en verlengde schooldag. De pilot verlengde schooldag willen we voortzetten en uitbreiden naar andere kwetsbare wijken. Onderwijsachterstanden van kinderen signaleren, voorkomen en verminderen we zo vroeg mogelijk.

Jeugdhulp

In Helmond staat kwalitatief goede zorg voor inwoners voorop, conform de vastgestelde transformatiedoelen. Denk daarbij aan nabije zorg(infrastructuur) die zoveel mogelijk door en met behulp van inwoners en hun netwerk wordt ingezet. We zetten ons maximaal in om binnen de beschikbare budgettaire ruimte te blijven. We monitoren wachtlijsten, voeren het gesprek en zoeken waar nodig naar alternatieven. We versterken contractmanagement om de kwaliteit van zorg te monitoren.

We zetten in op een soepele overgang van jeugd naar volwassenheid. Elke jongere in Helmond die jeugdhulp ontvangt, wordt begeleid bij deze overgang en maakt door middel van een toekomstplan duidelijk wat de wensen en mogelijkheden zijn na het bereiken van de 18-jarige leeftijd.

Meer oog voor huiselijk geweld en kindermishandeling

In Helmond willen we kindermishandeling en huiselijk geweld zoveel mogelijk voorkomen. Daarom onderzoeken we hoe we lokaal preventief kunnen werken. Als huiselijk geweld plaatsvindt dan hebben we dat zo vroeg mogelijk in beeld, stoppen we dat zo snel mogelijk en zorgen voor een duurzame oplossing. Regionaal wordt een vertaling gemaakt van het actieprogramma "Geweld hoort nergens thuis", waar Helmond zich bij aansluit. Daarnaast versterken we de samenwerking met Veilig Thuis.

3.1.4.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaten

Beleidsresultaat	Planning
Actualisatie Verordening Jeugdhulp Helmond	31-12-2019
In 2019 is de huidige Verordening Jeugdhulp Peelgemeenten 2015 geactualiseerd en vastgesteld. De nieuwe verordening beschrijft het proces en de rechten en plichten rondom de aanvraag voor inwoners van Helmond die een beroep doen of willen doen op Jeugdhulp.	
Doorontwikkeling tandemfunctie tussen Gecertificeerde Instellingen (GI's) en Sociale Teams	31-12-2019
De tandemfunctie is van toepassing op alle casussen waarbij een GI-medewerker betrokken is, conform het vastgesteld samenwerkingsprotocol.	
Evaluatie plustakenpakket Veilig Thuis	01-09-2019
Het plustakenpakket (versterking samenwerking Veilig Thuis) wordt geëvalueerd. Op basis daarvan wordt een collegevoorstel gemaakt ter voorbereiding op het vervolg.	
Regionale doorvertaling actieprogramma "Geweld hoort nergens thuis"	31-12-2019
In 2019 is er een projectleider aangesteld voor de regio Zuidoost-Brabant die de opdracht heeft om de regionale doorvertaling te maken. Gemeente Helmond is hierbij nauw betrokken en zorgt voor de uitvoering van deze doorvertaling.	

Overige resultaten producten

Processen	Productiecijfers en kwaliteitsdoelstellingen
Actieplan impuls duurzaam ouderschap	Actieplan om gerichte preventieve aanpak (v)chtscheidingen te bevorderen.
Evaluatie project jongerencoaches	Evaluatie van project plus een voorstel voor vervolg.
Kwartaalrapportages Sociaal Domein in Beeld	We presenteren ieder kwartaal een infographic Sociaal Domein. Voor programma 4 bevat deze kengetallen voor de Jeugdwet. Het gaat onder meer om informatie over voorzieningengebruik en financiën.
Plan van aanpak impuls aanpak sexting en loverboyproblematiek	Plan van aanpak waarin nieuwe pro-actieve en preventieve werkwijze en de borging ervan is vastgelegd. Daarnaast een 'gereedheidskist' die scholen en verenigingen actief faciliteert om sexting te verminderen en uit te bannen.
Projectplan Jeugdhulp 18-/18+	Doel is dat elke jongere in jeugdhulp die de leeftijd van 18 jaar nadert, een toekomstplan maakt met de juiste ondersteuning. Hiervoor wordt een project- en implementatieplan opgesteld.
Uitvoeringsagenda onderwijs	Lokale Educatieve Agenda (LEA) wordt opgesteld in samenwerking met het onderwijs. Onderwijs/jeugdhulp zal hier in elk geval onderdeel van uitmaken.
Voortzetting en uitbreiden pilot verlengde schooldag	Collegevoorstel voor voortzetting en uitbreiding huidige pilot verlengde schooldag.

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Jeugdgezondheidszorg GGD Brabant-Zuidoost

De jeugdgezondheidszorg van GGD Brabant Zuidoost werkt vanuit de wettelijke taak van de publieke gezondheid en draagt op deze manier bij aan de gezondheid en het geluk van de kinderen in de regio. Hierbij ligt de focus op het vóórkomen van gezondheidsproblemen (o.a. door preventief gezondheidsonderzoek). Voor 2019 verwacht de GGD meer gebruik te maken van digitale middelen en flexibilisering van het contactmoment met kinderen en jongeren. Per gemeente is een beperkt aantal uren beschikbaar ten behoeve van de participatie in lokale overleggen, het leggen van goede verbindingen met partners in de gemeente, en voor beleidsadvisering.

De GGD verzorgt inentingen, geeft voorlichting op bijvoorbeeld scholen of aan verenigingen en besteedt met aparte campagnes aandacht aan speciale aspecten van gezondheid, zoals overgewicht of het gevaar van alcohol voor pubers.

21voordejeugd in Zuidoost-Brabant

De 21 gemeenten werken samen in de jeugdzorgregio Zuidoost-Brabant op de jeugdhulptaken rondom Veilig Thuis, Spoedeisende Zorg, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering, ADHD Zorg Ziekenhuizen (tot 2019) en JeugdzorgPlus. Middels een dienstverleningsovereenkomst (DVO) 2017-2020 is geformaliseerd dat gemeente Eindhoven namens de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant (waaronder gemeente Helmond) de inkoop van deze jeugdhulptaken verzorgt, inclusief het overeenkomstig wet- en regelgeving doorlopen van aanbestedingsprocedures, het aangaan van (regionale) overeenkomsten en het contractbeheer en contractmanagement van deze (regionale) overeenkomsten.

Campusgemeenten C4 en Internationalisering onderwijs

De C4 hebben de "Taskforce Internationalisering Onderwijs" geïnitieerd om te bewerkstelligen dat alle onderwijsinstellingen in de Brainportregio binnen 5 jaar internationalisering als speerpunt hebben opgenomen in hun onderwijsbeleid. De C4 hebben daarnaast bijgedragen aan de realisatie van de

Internationale School Eindhoven. Voor Helmond betekent dit een jaarlijkse bijdrage in de periode 2018-2043, met een 5-jaarlijkse mogelijkheid tot herijking c.q. heroverweging.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Beleidsintensivering					
Lasten					
404	Actieplan jongeren	50	50	50	50
406	Onderwijsachterstandenbeleid	695	695	695	695
478	Techniek Educatieprogramma	80	80	80	80
575	Kindvriendelijke stad	200	100	100	100
Baten					
406	Onderwijsachterstandenbeleid	-695	-695	-695	-695
<i>Beleidsintensivering</i>		330	230	230	230
Gemeentefonds					
Lasten					
409	Verlengde Pleegzorg t.g.v. subcluster Jeugdhulp	57	80	80	80
<i>Gemeentefonds</i>		57	80	80	80
Totaal nieuwe ontwikkelingen Jeugd en onderwijs		387	310	310	310

Beleidsintensivering

404 Actieplan jongeren

We trekken voor het Jongerenactieplan jaarlijks € 50.000 uit en maken samen met partijen in de stad het aanbod voor deze doelgroep een stuk aantrekkelijker. Onderdeel daarvan is dat het voor jongeren makkelijker en laagdrempeliger wordt om voor eigen ideeën subsidies van de gemeente te ontvangen.

406 Onderwijsachterstandenbeleid

De extra middelen die we als gemeente de komende jaren vanuit het Rijk krijgen om achterstanden in het onderwijs tegen te gaan (€ 695.000), willen we bij voorkeur ook inzetten voor de uitbreiden van de pilot rond de Verlengde Schooldag, het tegengaan van armoede en het versterken van de weerbaarheid van de jeugd.

478 Techniek Educatieprogramma

Naast zich te richten op de algemene ontwikkeling van mensen moet het onderwijs goed aansluiten op de vraag vanuit werkgevers en de samenleving. Zo leiden we het talent op voor het werk van de toekomst. In het bijzonder stellen we jaarlijks een bedrag van € 80.000 beschikbaar voor het Techniek Educatieprogramma.

575 Kindvriendelijke stad

Elk kind moet onbekommerd kunnen opgroeien. Dit reikt breed. Van een op kinderen gerichte openbare ruimte, goede speelvoorzieningen (waarin we € 1 miljoen investeren) tot het tegengaan van

kinderarmoede. Als gemeente geven we hier een impuls aan van € 500.000 voor besteding in de komende vier jaar.

Gemeentefonds

409 Verlengde Pleegzorg t.g.v. subcluster Jeugdhulp

Aan het budget voor jeugd zijn vanuit het gemeentefonds extra middelen toegevoegd voor verlengde pleegzorg. Hierdoor wordt per 1 juli 2018 pleegzorg standaard verlengd wanneer een pleegkind 18 wordt en het pleegkind en zijn/haar ouders dit ook willen.

3.1.4.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten	47.415	42.507	58.782	59.167	59.436	59.501
Baten	5.784	4.341	4.423	4.423	4.423	4.423
Saldo	-41.630	-38.166	-54.359	-54.744	-55.012	-55.077

Verrekening met reserves

Storting	290					
Onttrekking	2.529	370	369	369	369	355

Saldo	-39.391	-37.796	-53.990	-54.375	-54.643	-54.723
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
403 Sociale Netwerken	150		-150
404 Basisvoorzieningen accommodaties	884	799	-85
405 Basisvoorzieningen overig	3.132		-3.132
406 Maatschappelijke ondersteuning	7.453	2.699	-4.754
409 Specialistische ondersteuning	38.419		-38.419
410 Huisvesting onderwijs	7.311	921	-6.390
478 Techniekeducatie	82		-82
575 Openbare speelgelegenheden	481	4	-477
681 Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC	870	370	-500
Totaal Jeugd en onderwijs	58.782	4.792	-53.990

Investeringsen

Voorgenomen investeringen 2019

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
404	Speelvoorzieningen	250	0	250
Totaal programma 4		250	0	250

Speelvoorzieningen

De speelvoorzieningen in de stad leveren een bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving en de gezonde ontwikkeling van kinderen. Een impuls is noodzakelijk om deze in stand te houden en aan te laten sluiten op de behoefte van de stad. Daarom investeren we de komende vier jaar jaarlijks € 250.000 in speelvoorzieningen.

Programma 5

Cultuur, toerisme en recreatie

3.1.5 Programma 05: Cultuur, toerisme en recreatie

3.1.5.1 Wat willen we bereiken?

- We sturen op meer (beeldbepalende) evenementen in Helmond en meer evenementen die aantrekkelijk zijn voor jeugd/jongeren. Ook stimuleren we kleinere evenementen in de wijken.
- We zorgen voor adequate huisvesting voor de Helmondse cultuurhistorische collecties, waarmee goed beheer en toonbaarheid worden geborgd.
- Helmond voert met de andere Brabantse steden en de Brainportregio een actieve lobby voor de gelden die het Rijk op het gebied van cultuur ter beschikking stelt.
- Samen met partners binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Peel werken we aan profilering en versterking van ons aanbod van voorzieningen en evenementen.
- Aanvullend op de culturele doorontwikkeling hebben we extra aandacht voor cultuur voor de jeugd.

Meerjarig beleidsperspectief

Het Helmondse aanbod aan culturele voorzieningen en vrijetijdsvoorzieningen willen we zowel kwantitatief als kwalitatief laten passen bij de omvang en ambities van de stad. Zo willen we bestaande bewoners, bedrijven en bezoekers binden aan de stad. En willen we aantrekkingskracht uitoefenen op nieuwe bewoners, bedrijven en bezoekers. De kwaliteit en omvang van het stedelijke culturele en vrijetijdsaanbod speelt hierin een belangrijke rol.

Versterken vrijetijdsvoorzieningen

Vrijetijd (leisure) omvat een breed terrein: naast toerisme en recreatie ook horeca, verblijf, retail, vermaak, cultuur, evenementen en sport (programma 6). Daarnaast ligt er een relatie met stadsmarketing.

De komende jaren gaan we door met de ontwikkeling van de Natuurpoort Stiphoutse Bossen en de Groene Peelvallei, en het centrum als belangrijke locatie voor cultuur, toerisme en recreatie.

Evenementen

Evenementen zijn van grote betekenis voor Helmond. Ze zijn goed voor het leefklimaat, de saamhorigheid in de stad, maar ook voor de uitstraling van Helmond naar buiten toe. We willen daarom ruim baan geven aan evenementen, zowel beeldbepalende evenementen met meer dan regionale uitstraling als kleinere initiatieven vanuit de wijken. Daarbij vinden we het van belang dat onze jeugd en jongeren zich voldoende herkennen in het evenementenaanbod. Onze basishouding is er een van stimuleren en faciliteren, waarbij we wel de grens willen bewaken tussen levendigheid, veiligheid en leefbaarheid.

De vernieuwde ambities hebben een doorvertaling gekregen in de gehanteerde systematiek voor de beoordeling van subsidieaanvragen voor evenementen. Het beschikbare subsidiebudget voor evenementen bedraagt in 2019 € 450.000, zoals opgenomen in deze begroting. Dit bedrag geldt tevens als het subsidieplafond voor evenementen. Voor het overige wordt komend jaar gemeentelijke dienstverlening ten aanzien van de evenementenvergunning/melding verder geoptimaliseerd en gedigitaliseerd.

Lucas Gasseljaar

In het najaar van 2019 en in 2020 wordt het Lucas Gasseljaar gevierd. Een programma vol activiteiten neemt inwoners en bezoekers mee naar de tijd waarin Gassel leefde en werkte. De stichting Lucas Gassel realiseert in samenwerking met veel partners een jaarrond evenement. Onderdeel van dit

evenement is de overzichtstentoonstelling over de schilder en het werk van Lucas Gassel in Museum Helmond.

Doorontwikkeling instellingen

De samenwerking tussen Cacaofabriek, Museum Helmond, Kunstkwartier, Bibliotheek en Speelhuis is gerealiseerd. Bij de doorontwikkeling werken we aan talentontwikkeling, gezamenlijke festivals en productie-initiatieven. Belangrijk hierbij is om te kijken op welke wijze de professionaliteit (waaronder ondernemerschap) van deze instellingen nog verder ontwikkeld kan worden. In het kader van verdergaande samenwerking van Speelhuis en de Cacaofabriek wordt verkend of een verzelfstandiging gunstig kan zijn voor het functioneren van het theater Speelhuis en de Cacaofabriek.

Helmond Marketing

Helmond Marketing zet in op een verdere versterking van haar positie als centrale stadsmarketingorganisatie voor Helmond. De gemeentelijke strategische agenda is voor de organisatie daarbij leidend.

Erfgoed, monumentenzorg en archeologie

Om onze culturele erfgoed collecties te behouden streven we naar adequate huisvesting. We handhaven het Industrieel Atrium op de huidige plek en voor de draaiorgels en de collectie van het Edah-Museum zoeken we een passende, geschikte locatie. We stimuleren daar waar mogelijk particuliere initiatieven in het kader van het concept 'Helmond, Stad van het Doen' (bijvoorbeeld nieuwe culturele broedplaats).

We actualiseren het beleid op het gebied van erfgoed, monumentenzorg en archeologie om dit goed te borgen binnen de omgevingsvisie.

Jeugd en Cultuureducatie

In Helmond ligt de focus van het cultuuronderwijs op de basisscholen. Met de culturele partners willen we actief bezien hoe we jongeren meer en beter kunnen bereiken, juist gericht op actieve cultuurparticipatie. Bijvoorbeeld door middel van bibliotheekpunten in scholen.

3.1.5.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaten

Bestuurlijk traject	Planning
Lobby Rijksmiddelen voor cultuur Lobby om in het kader van de Brabantstad & Brainport Nationale Actieagenda extra Rijksmiddelen naar onze regio te halen.	31-12-2019

Beleidsresultaat	Planning
Nota Evenementenbeleid Bestaande nota 'Gevarieerd en Veilig' wordt herijkt.	01-09-2019
Nota Vrijtijdsbeleid De bestaande nota 'De klok op leisure, tijd voor vrije tijd' wordt herijkt.	31-12-2019
Toekomstvisie Helmondse erfgoedcollectie Regionaal Historisch Centrum Eindhoven Visie op beheer en ontsluiten van het Helmondse erfgoeddeel.	31-12-2019

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Stedelijk Gebied Eindhoven – Voorzieningen en Evenementen

Op basis van een inventarisatie van het aanbod van regionale- en topvoorzieningen en evenementen wordt in 2019 een gezamenlijke toekomststrategie voor voorzieningen en evenementen in het stedelijk gebied opgesteld. Met deze strategie ondersteunen we de lobby van Brainport Eindhoven voor extra rijks gelden voor (nieuwe) topvoorzieningen.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Beleidsintensivering					
Lasten					
520	Bibliotheekvoorziening scholen	30	30	30	30
525	Ophoging budget evenementen	313	313	313	313
530	Industrieel Atrium (energielasten)	10	10	10	10
530	Kosten nieuwe locatie voor EDAH-museum en draaiorgelcollectie	150	150	150	150
542	Lucas Gassel bijdrage stichting	70	70		
<i>Beleidsintensivering</i>		573	573	503	503
Totaal nieuwe ontwikkelingen Cultuur, toerisme en recreatie		573	573	503	503

Beleidsintensivering

520 Bibliotheekvoorziening scholen

We stellen jaarlijks een bijdrage van € 30.000 ter beschikking tot en met 2022 voor traditionele en eigentijdse bibliotheekvoorzieningen op scholen.

525 Ophoging budget evenementen

We stellen jaarlijks ruim € 300.000 extra beschikbaar (waarmee het jaarlijks budget groeit naar € 450.000 ton in totaal) voor beeldbepalende evenementen met meer dan regionale uitstraling en om kleinere initiatieven vanuit de wijken te honoreren.

530 Industrieel Atrium (energielasten)

We handhaven het Industrieel Atrium op de huidige plek via een jaarlijkse bijdrage van € 10.000 voor energielasten.

530 Kosten nieuwe locatie voor EDAH-museum en draaiorgelcollectie

Voor herhuisvesting van de draaiorgels en de collectie van het Edah-Museum stellen we jaarlijks € 150.000 beschikbaar.

542 Lucas Gassel bijdrage stichting

Voor het Lucas Gassel Jaar ondersteunen we de stichting Lucas Gassel zowel in 2019 als in 2020 met € 70.000 voor het organiseren van een jaarrond evenement met als thema de schilder Lucas Gassel.

3.1.5.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten	11.569	12.223	12.371	12.238	12.103	12.035
Baten	3.016	2.644	2.694	2.693	2.693	2.693
Saldo	-8.553	-9.579	-9.678	-9.544	-9.410	-9.342

Verrekening met reserves

Storting	412	700				
Onttrekking	587	1.547	436	266	240	210

Saldo	-8.378	-8.731	-9.242	-9.278	-9.170	-9.132
-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
502 Stichting kunstkwartier	1.690		-1.690
505 Beeldende kunst en vormgeving	46		-46
510 Museum	1.788	374	-1.414
515 Speelhuis	2.227	1.053	-1.175
520 Bibliotheek Helmond-Peel	2.702	776	-1.925
522 Amateur kunstbeoefening	298		-298
525 Evenementen festiviteiten	776	272	-504
530 Monumentenzorg en archeologie	538	11	-527
540 Toeristische aangelegenheden	587	102	-485
542 Overige culturele aangelegenheden	1.720	542	-1.177
Totaal Cultuur, toerisme en recreatie	12.371	3.130	-9.242

Programma 6

Sport en bewegen

3.1.6 Programma 06: Sport en bewegen

3.1.6.1 Wat willen we bereiken?

- We streven naar een eigentijdse en duurzame infrastructuur, met sterke verenigingen, voor sport en beweging.
- Sport en sportieve recreatie dragen bij aan een gezonde, inclusieve positieve stad. We willen gezond gedrag, bewegen en/of ontmoeten stimuleren en ondersteunen.

Meerjarig beleidsperspectief

Sport en beweging dragen bij aan de realisatie van de speerpunten op het terrein van jeugd, onderwijs, gezondheid en participatie door sport- en bewegingsactiviteiten te bevorderen. De basis hiervoor is verankerd in de Strategische Sportnota 2013-2020.

Goede sportinfrastructuur

Sport- en Beleefcampus De Braak ontwikkelen we de komende jaren tot een dagelijks bruisend sport-, onderwijs- en gezondheidspark midden in de stad. Het gaat als katalysator dienen voor een gezond leefklimaat, waarin sport, gezondheid en leren samen gaan. Een combinatie van onderwijs, gezondheid, breedtesport en topsport in een multifunctioneel, duurzaam en innovatief complex. Met grote sociale en maatschappelijke meerwaarde voor omliggende wijken (drie van de vier omliggende wijken zijn aandachtswijken in het gezondheidsbeleid), maar zeker ook voor de hele stad.

We zetten in op robuuste sportparken, waarin meerdere maatschappelijke functies samenkomen en die ook buiten de piekuren kunnen worden gebruikt. Via het programma Duurzame en Gezonde stad investeren we in het verduurzamen van sportaccommodaties en zetten we in op gezonde(re) sportkantines. In samenwerking met het onderwijs, de wijkraad en sportverenigingen zoeken we naar voldoende sportmogelijkheden in de wijken. Een nieuwe, duurzame, zwemvoorziening is een basisvoorziening voor de stad.

Voor nieuwe vormen van sport zoals Urban Sports (onder andere BMX freestyle, freerunning, skateborden) zoeken we naar synergie met bestaande sportparken.

Sterke sportverenigingen

Vitale sportverenigingen zijn het uitgangspunt. We ondersteunen daarom vernieuwende concepten binnen sportverenigingen en sportinfrastructuren. De gemeente stimuleert verenigingen om naast een sportieve functie ook een maatschappelijke functie te vervullen. Samenwerken is hierin belangrijk. We intensiveren de samenwerking tussen verenigingen onderling. We blijven de voetbalverenigingen ondersteunen door inzet van een voetbalcoördinator om intensiever samen te werken aan het versterken van het voetbalklimaat.

Leven lang sporten en bewegen

We bevorderen dat zo veel mogelijk inwoners van Helmond – jong en oud – georganiseerd en ongeorganiseerd kunnen sporten en bewegen. We stimuleren onze inwoners om met (nieuwe) sporten kennis te maken. Dat doen we via sportactiviteiten georganiseerd door onder andere Stichting JIBB en sportverenigingen. Het nieuwe Burgemeester Geukerspark (Havenpark) in het centrum zal mogelijkheden bieden voor sport, spel en beweging.

In de aandachtswijken bieden we via het programma Duurzame en Gezonde Stad extra interventies aan om bewegingsarmoede tegen te gaan. We hebben ook ruimte voor anders georganiseerde sporten en bewegingsactiviteiten.

We stimuleren laagdrempelig bewegen in de eigen wijk door middel van beweegroutes. Daarnaast telt Helmond twee beweegtuinen (Speeltuin Helmond West en Speeltuin Leonardus). We blijven, zolang sprake is van cofinanciering door het Rijk, geld beschikbaar stellen voor buurtsportcoaches.

3.1.6.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaten

Beleidsresultaat	Planning
Aanbesteding nieuwbouw Zwemvoorziening Helmond	31-12-2019
De aanbesteding voor nieuwbouw van een gemeentelijk zwembad op sportpark de Braak is afgerond.	
Realisatie buitensportvelden op Sportpark De Braak	31-12-2019
Het programma van eisen voor de amateursportverenigingen die gehuisvest worden in het MFSA is afgerond. Met de aanleg van de buitensportvelden is gestart.	
Uitbreiden hockeycomplex	31-12-2019
In 2019 breiden we het bestaande hockeycomplex met 1 hockeyveld uit. Verder reserveren we binnen het bestemmingsplan ruimte voor het realiseren van een 6e veld om daarmee de capaciteitsproblemen op te lossen.	

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Stedelijk Gebied Eindhoven – Voorzieningen en Evenementen

Conform de Samenwerkingsagenda 2018-2025 Stedelijk Gebied Eindhoven willen de samenwerkende gemeenten gezamenlijk een blijvend en kwalitatief hoogstaand regionaal voorzieningen- en evenementenaanbod op het gebied van sport, cultuur en recreatie realiseren, uitgaande van patronen en behoeften van de regio. Zie voor het te bereiken beleidsresultaat programma 05.

BrabantStad

De komende periode bekijken we in BrabantStad naar mogelijkheden om Urban Sports in Helmond op de kaart te zetten.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Beleidsintensivering					
Lasten					
550	Buurtsportcoach	120	120	120	120
572	Onderhoud Berkendonk	80	80	80	80
<i>Beleidsintensivering</i>		200	200	200	200
Totaal nieuwe ontwikkelingen Sport en bewegen		200	200	200	200

Beleidsintensivering

550 Buurtsportcoach

Buurtsportcoaches stimuleren mensen te bewegen, zeker in wijken waar dit minder vanzelfsprekend is. We trekken hier structureel jaarlijks € 120.000 voor uit, zolang sprake is van cofinanciering door het Rijk.

572 Onderhoud Berkendonk

Voor het onderhoud van Berkendonk trekken we jaarlijks € 80.000 uit.

3.1.6.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten	6.089	7.132	6.177	8.408	7.417	6.880
Baten	677	726	736	736	1.138	1.138
Saldo	-5.412	-6.407	-5.441	-7.672	-6.279	-5.742

Verrekening met reserves

Storting	397					
Onttrekking	279	1.100	358	2.367	1.287	307

Saldo	-5.529	-5.306	-5.083	-5.305	-4.992	-5.435
-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
550 Sport en recreatie	5.838	888	-4.950
570 Groenvoorzieningen - recreatie	107		-107
572 Recreatiegebieden	232	205	-27
Totaal Sport en bewegen	6.177	1.093	-5.083

Investeringsen

Voorgenomen investeringen 2019

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
550	Nieuwe zwemvoorziening	700	0	700
Totaal programma 6		700	0	700

Nieuwe zwemvoorziening

De bouw van een nieuw, energie neutraal zwembad wordt een belangrijk sportief speerpunt van de komende periode. Helmond verdient een volwaardig zwembad, een basisvoorziening in onze ogen. Een nieuwe zwemvoorziening op De Braak vraagt een investering van € 13,5 miljoen, waarvan in 2019 € 700.000 nodig is ter voorbereiding. De exploitatielasten van de nieuwe zwemvoorziening zullen naar verwachting lager zijn dan de huidige exploitatielasten van € 500.000.

Programma 7

Economisch beleid en werkgelegenheid

3.1.7 Programma 07: Economisch beleid en werkgelegenheid

3.1.7.1 Wat willen we bereiken?

- De ambitie van de gemeente Helmond is een verbinding leggen tussen een competitieve economie verbonden met maatschappelijke opgaven.
- We zetten in op een circulaire economie waar hergebruik van producten en grondstoffen centraal staat. En op een schone, wendbare en toekomstgerichte industrie als basis voor meer banen.
- In een tijd van transitie door digitalisering en robotisering kansen verzilveren en nieuwe banen ontwikkelen, met name door stimulering van ondernemerschap en aandacht voor scholing. Ondersteund door de Brainport Nationale Actieagenda.
- We ontwikkelen kansen door een extra inzet te plegen op sterke economische speerpunten in onze stad: 'Automotive', 'Food Tech', 'Slimme Maakindustrie' en het brede aanwezige MKB.
- Er is een betere aansluiting nodig tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
- De Helmondse economische structuur blijven we versterken met het reguliere economisch beleid.

Meerjarig beleidsperspectief

Economische groei en rendement moeten hand in hand gaan met duurzaamheid en daarom wordt nadrukkelijk ingezet op circulaire economie. Het stimuleren van de economische speerpunten Automotive, Food Technology en Slimme Maakindustrie wordt gecontinueerd. De Brainport Nationale Actieagenda geeft mogelijkheden om sneller kansen te verzilveren en de (regionale) economische structuur te versterken. Om de economische groei van de afgelopen jaren te handhaven moet nog meer gezocht worden naar een betere balans tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Om het economisch profiel van Helmond te versterken wordt gemikt om meer HBO onderwijsactiviteiten naar Helmond te halen.

Automotive Campus

De dynamiek van de ontwikkeling van de Automotive Campus moet worden doorgezet met als doel groei richting 1000 arbeidsplaatsen in 2022. De combinatie van de campus, onderwijs- en kennisinstellingen, innovatieve automotive bedrijvigheid en omringende testfaciliteiten, vormen hiervoor een goede basis.

Food Tech Brainport

Het doorontwikkelen van Food Tech Brainport tot internationaal kenniscluster voor slimme en duurzame technologieën op het gebied van circulaire voedselproductie en gezonde voeding. Dit doen we samen met het MKB en onderwijs- en kennisinstellingen in de foodsector.

Toekomstbestendige maakindustrie

Met het economische speerpunt slimme maakindustrie richten we op het toekomstbestendig maken van de sterk aanwezige maakindustrie in Helmond. Samen met Innovatiehuis De Peel en Brainport Development ondersteunen we proeftuinen en scholingsprojecten gericht op behoud en groei van de werkgelegenheid in de maakindustrie, waarin voldoende en adequaat geschoold personeel van cruciaal belang is.

Stimulering ondernemerschap in MKB

Helmond wil een van de meest MKB vriendelijke steden van Nederland zijn. Dat vraagt om aandacht voor startende ondernemers en het onderhouden van goede relaties het gevestigde bedrijfsleven en met potentieel nieuwe bedrijven.

Vitale en nieuwe bedrijfslocaties

Aandacht voor optimaal ruimtegebruik van bestaande bedrijventerreinen. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid voor 60 hectare nieuwe bedrijfslocaties. Met aandacht voor met name duurzame, groene en veilige bedrijven.

3.1.7.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaten

Beleidsresultaat	Planning
Aanleg openbare ruimte op Automotive campus Eerste fase aanleg is gerealiseerd voorafgaand aan ITS congres 2019	01-07-2019
Accountmanagementplan bedrijfsleven Opstellen en implementeren van het accountmanagementplan met partners uit de stad..	31-12-2019
Actieagenda economische Impuls Bedrijventerreinen De met Stichting Bedrijventerreinen Helmond samen opgesteld actieagenda, actualiseren en gefaseerd uitvoeren. Overlap en samenhang met het stimuleren optimaal gebruik bestaande bedrijventerreinen.	31-12-2020
Doorontwikkeling Food Tech Brainport Food Tech Brainport laten doorgroeien naar een zelfstandig en hoogwaardig expertisecentrum voor innovatieve technologieën. Hiervoor wordt als eerste het ecosysteem Food Tech & Processing versterkt en HBO activiteiten toegevoegd.	31-12-2020
Haalbaarheidsstudies nieuwe bedrijfslocaties Haalbaarheidsstudies BZOB-Zuid en Varendschut-Noord gereed.	01-03-2019
Stimuleren optimaal gebruik bestaande bedrijventerreinen Stimuleren optimaal gebruik bestaande bedrijventerreinen: 1) Intensiever gebruik van bedrijventerreinen stimuleren door creatieve oplossingen te zoeken zoals collectief parkeren en hoogteplassen; 2) Vraaggericht rek zoeken in bestemmingsplannen en andere regelgeving; 3) Quickwins op nog niet gebruikte terreinen.	31-12-2020
Toekomstbestendige Slimme Maakindustrie Een stimuleringsprogramma opzetten met Innovatiehuis De Peel en Brainport.	31-12-2019

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Metropoolregio Eindhoven - Stimuleringsfonds

Met het Stimuleringsfonds ondersteunt de MRE projecten die de economie in de regio versterken. Twee keer per jaar worden partijen uitgenodigd om projectvoorstellen in te dienen (tendersysteem). De focus ligt op innovaties die passen bij de Brainportagenda en nieuwe bedrijvigheid. Onderdeel van het Stimuleringsfonds is Adviesregeling (SAR). Deze regeling is met name bedoeld om vernieuwende ontwikkelingen in het individuele MKB met een meerwaarde voor de regio te stimuleren.

Metropoolregio Eindhoven – Economie

Via de begroting van de Metropoolregio Eindhoven is de overheidsbijdrage aan Brainport Development (zowel de inwonersbijdrage van de 21 regiogemeenten als de aandeelhoudersbijdrage van 4 gemeenten, waaronder Helmond) voor de periode 2017-2020 vastgelegd. De afspraken over de subsidie zijn vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst.

In afwachting van besluitvorming (begin 2019) over de Update MRE bevat de begroting MRE 2019 nog geen inhoudelijke uitwerking. Verwacht wordt dat rond het thema economie wordt ingezet op:

- Het verbinden van gemeentelijke en subregionale economische agenda's met de Brainport Agenda;
- Het bevorderen van kennis en innovatie (via het Stimuleringsfonds);
- Initiëren en inspelen op actuele opgaven en kansen.

Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE

Uit het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties worden op basis van aanvragen subsidies verstrekt voor realisatie van projecten in het Stedelijk Gebied Eindhoven, bij voorkeur op bestaande werklocaties, van regionaal economisch belang die anders niet of veel langzamer van de grond zouden komen. Het ROW ondersteunt (her)ontwikkelingsprojecten die leiden tot:

- Werkgelegenheid;
- Innovatie;
- Versterking van regionale ketens van toeleveranciers;
- Versterking van bestaande en nieuwe regionale clusters en campussen;
- Een bijdrage aan de versterking van Brainport.

Stichting Brainport

Voor de periode 2017-2020 is een meerjarenprogramma opgesteld waarin de Brainport strategie Brainport Next Generation is uitgewerkt. Voor 2019 wordt dit uitgewerkt in een Jaarplan 2019.

In 2016 heeft Brainport de 'mainportstatus' toegekend gekregen. Op basis van het Regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' is deze 'mainportstatus' verder uitgewerkt in een gezamenlijke actieagenda van het Rijk, de Brainport-regio en de provincie Noord-Brabant. Voor de Brainport Nationale Actieagenda wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld.

Om de Brainport Nationale Actieagenda een vliegende start te geven, heeft het kabinet in 2018 een rijksbijdrage van €130 miljoen aan Brainport Eindhoven toegekend op voorwaarde dat de regio (publieke en private partijen) € 240 miljoen aan cofinanciering toevoegt. Deze toekenning wordt uitgewerkt in een Regiodeal die bestaat uit een Convenant welke ondertekend wordt door de stichting Brainport, Brainport Development en de ministeries van LNV, BZK en EZ, en een bestuursovereenkomst tussen het college van B&W van de gemeente Eindhoven en het ministerie van LNV. De Brainport Nationale Actieagenda is breder dan de Regio Deal. Zowel de Actieagenda als de Regio Deal zijn van groot belang voor Helmond en de Brainportregio.

Stichting Automotive Campus

De stichting Automotive Campus is opgericht voor de periode 2017-2019. In deze periode zijn zij verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het campusconcept, het aantrekken van nieuwe bedrijven en werkgelegenheid en de versterking van het ecosysteem / vestigingsklimaat op de campus. In 2019 wordt er door de campusorganisatie een evaluatie en nieuw businessplan opgesteld voor 2020 en verder.

RAI AutomotiveNL (sectie binnen de RAI Vereniging)

In 2018 is AutomotiveNL gefuseerd met de RAI; de nieuwe organisatie heet nu RAI AutomotiveNL. De sectie stimuleert innovaties, start-ups en legt nationaal en internationaal verbindingen tussen de partijen. Inhoudelijke focus ligt hierbij op smart mobility en green mobility (met focus op heavy duty verbrandingsmotoren, hybridisering en elektrisch rijden).

AFB Holding

Doel van het AFB-programma is om de internationale concurrentiepositie van de Automotive Campus te verstevigen. Hiertoe zijn er vier testlaboratoria ontwikkeld voor: elektrische mobiliteit, coöperatieve driving, manufacturing processes, training en education plus voor endurance, safety en testing.

Stedelijk Gebied Eindhoven – Economie

In de Samenwerkingsagenda 2018-2025 Stedelijk Gebied Eindhoven staat omschreven op welke manier de samenwerkende gemeenten intensiever kunnen samenwerken om de economie te versterken. Er is een actieagenda opgesteld die tot doel heeft: steviger te participeren in Brainport, projecten gerealiseerd te krijgen via het ROW, een verdere kwaliteitsslag te maken in de werklocaties, de 1-loket samenwerking verder door te ontwikkelen, het ondernemersklimaat te verbeteren én de arbeidsmarktregio's verder te verbinden. Als gevolg van de Update MRE is bedrijventerreinenprogrammering en detailhandel geen opgave meer die op het schaalniveau van Zuidoost Brabant wordt gecoördineerd. Mogelijk heeft dit gevolgen voor de samenwerking van het gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven op het gebied van bedrijventerreinenprogrammering en detailhandel.

Campusgemeenten (C4) - Brainport International Program

De C4 gemeenten hebben in 2014 hun economische Internationaliseringagenda's gebundeld in het Brainport International Program (BIP). Hierin participeren ook Brainport Development NV, de Brabantse Ontwikkelmaatschappij, de provincie Noord-Brabant en de Kamer van Koophandel. Het BIP richt zich vanuit een integrale aanpak op het aantrekken, (ver)binden en behouden van internationaal talent, het bevorderen van innovatie en R&D, het aantrekken, behouden en vergroten van Foreign Direct Investment en het bevorderen en ondersteunen van export. Daarnaast richt het programma zich op economische samenwerking met hightech en design ecosystemen en actieve ondersteuning vanuit economische diplomatie en internationale positionering. De ambitie is om jaarlijks 25 veelbelovende bedrijven aan te trekken. Na een positieve evaluatie van het programma in 2018, heeft Helmond besloten deelname voor 2019 en 2020 voort te zetten. De komende jaren wil het BIP werken aan een nog betere consolidering van de inzet.

De Peel – Innovatiehuis

In de netwerkorganisatie Innovatiehuis de Peel werken ondernemers, overheden en (kennis)instellingen samen aan innovatie en innovatieve projecten in De Peel. Het is de bedoeling dat het innovatiehuis de verbinding legt tussen innovatie en trends en de vragen die leven bij de (MKB)bedrijven in de Peel en de Brainportregio. In het werkprogramma 2019 zijn de activiteiten verder uitgewerkt. Er is afgesproken om de uitvoering en de werking van de samenwerkingsovereenkomst voor 1 september 2019 te evalueren.

De Peel - bedrijventerreinenprogrammering en detailhandel

Als gevolg van de Update MRE is bedrijventerreinenprogrammering en detailhandel geen opgave meer die op het schaalniveau van Zuidoost Brabant wordt gecoördineerd. We geven in 2019, in afstemming met de Peelregio, invulling aan de bedrijventerreinenprogrammering en een actualisatie van het detailhandelsbeleid.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Beleidsintensivering					
Lasten					
340	Arbeidsmarktevents	70	70	70	70
340	Brainport International Programme	66	66		
340	Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	250	250	250	250
<i>Beleidsintensivering</i>		386	386	320	320
Totaal nieuwe ontwikkelingen Economisch beleid en werkgelegenheid		386	386	320	320

Beleidsintensivering

340 Brainport International Programme

Op basis van de positieve evaluatie van het Brainport International Programme blijven we samen met Eindhoven, Best en Veldhoven investeren in de internationale acquisitie. Hiervoor trekken we in 2019 en 2020 € 66.000 uit, waarbij het onze intentie is dat dit na 2020 binnen het budget voor Brainport Development komt te vallen.

340 Arbeidsmarktevents

We vinden het belangrijk dat Helmond goed zichtbaar is bij beeldbepalende (arbeidsmarkt)evenementen als de Dutch Technology Week (DTW) en de Dutch Design Week (DDW). Voor beide evenementen trekken we elk jaarlijks € 35.000 uit. Hiermee willen we meer jongeren interesseren voor toekomstbestendige onderwijsvakken in techniek en design, en tonen we aan dat Helmond een vitale positie heeft in de Brainportregio.

340 Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen

Om bestaande bedrijventerreinen toekomstbestendig en vitaler te maken, stellen we jaarlijks € 250.000 extra beschikbaar. Dit zetten we in voor innovatieve werkconcepten, het creëren van kansen en optimaal ruimtegebruik. De komende 4 jaar is deze impuls van € 1 miljoen in combinatie met de impuls als investering van € 1 miljoen in totaal € 2 miljoen.

3.1.7.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten	3.122	4.052	3.997	4.057	3.688	2.740
Baten	425	527	256	256	256	256
Saldo	-2.697	-3.525	-3.740	-3.801	-3.431	-2.483
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	1.337	412				
Onttrekking	2.209	1.747	1.000	1.000	1.000	55
Saldo	-1.826	-2.190	-2.741	-2.801	-2.432	-2.429

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
340 Economische en industriële zaken	3.805	1.040	-2.765
360 Markten	177	212	34
370 Energie opwekken	15	5	-10
Totaal Economisch beleid en werkgelegenheid	3.997	1.256	-2.741

Investerings

Voorgenomen investeringen 2019

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
340	Doorontwikkeling Food Tech Brainport	500	0	500
340	Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	250	0	250
Totaal programma 7		750	0	750

Doorontwikkeling Food Tech Brainport

Food Tech Brainport in Helmond wil doorgroeien naar een hoogwaardig ontwikkelcentrum voor het midden- en kleinbedrijf in de foodsector. Daarom investeren we € 500.000 per jaar voor een periode van vier jaar voor het aanjagen en faciliteren van ontwikkelingen, en het uitbouwen en versterken van het food-netwerk. Dit onder voorwaarden van substantiële cofinanciering, een breed gedragen businessplan en een sterke verbinding met het onderwijs.

Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen

We willen ruimte geven aan ondernemers. In onze optiek liggen er nog veel kansen op bestaande bedrijventerreinen en in toekomstbestendige werklocaties. Om deze locaties vitaler te maken, stellen we in 2019 als investering € 250.000 beschikbaar en als kansrijke investering voor de volgende drie jaar is een jaarlijkse investering opgenomen van € 250.000. Dit leidt tot innovatieve werkconcepten en het creëren van kansen op al bestaande bedrijventerreinen. In totaal gaat het om een impuls van € 2 miljoen (de andere € 1 miljoen loopt via de exploitatie).

Programma 8

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

3.1.8 Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

3.1.8.1 Wat willen we bereiken?

Eén van de grootste uitdagingen voor de gemeente Helmond – zeker op het vlak van het fysieke domein - omvat de vergroening en verduurzaming van de stad. In het kader van dit beleidsprogramma vertaalt zich dit in de volgende ambities:

- Een ingrijpende verduurzaming van de woningvoorraad: aardgasloos, energieneutraal ('nul op de meter') en circulair bouwen en vernieuwen.
- Naast de verduurzaming moet ook de verhoging van de beeldkwaliteit en verschijningsvariatie van woningen de kwaliteit van woonwijken en leefomgeving verbeteren.

Daarnaast is van belang:

- Naast de opgave om in de bestaande woningvoorraad een flinke transformatie tot stand te brengen willen we meer bouwen voor de nieuwe vraag op de woningmarkt en de opkomende doelgroepen. Onder meer doen we dit via het inzetten op meer verscheidenheid – in grootte, uitstraling en prijs.
- Terugdringen van het aantal woningzoekenden door het realiseren van een passend aanbod.

Om vorm te geven aan de ambitie om een goede woonstad en een gezonde en prettige leefomgeving tot stand te brengen zijn de volgende ambities ook leidend:

- Met de ontwikkeling en realisatie van de meest innovatieve wijk van de toekomst, Brainport Smart District, wil Helmond het toonbeeld geven van het 'wonen van straks' voor de eigen inwoners alsook voor de regio en heel Nederland.
- De invoering van de nieuwe Omgevingswet willen we aangrijpen om de beoogde integratie en modernisering van een breed terrein van wetgeving tot stand te brengen en vooral om samen met inwoners en ondernemers een meer integraal en slagkrachtiger beleid in het fysieke domein tot stand te brengen.

Meerjarig beleidsperspectief

Ruimtelijke Ordening

De komende jaren staat de Ruimtelijke Ordening sterk in het teken van de verwachte invoering van de nieuwe Omgevingswet in 2021. De invoering stelt hoge eisen op wettelijk en organisatorisch terrein, en moet tegelijkertijd benut worden om samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners een nieuwe, meer gemeenschappelijke, werkwijze te ontwikkelen met meer maatwerk en ruimte voor initiatief. Niet in de laatste plaats zullen ook grote nieuwe inhoudelijke opgaven (vergroening, duurzaamheid, energietransitie, gezondheid en meer inclusiviteit) in deze majeure operatie verwerkt worden. Door middel van een aantal pilots gaan de gemeente Helmond en haar partners zich in de aanloopjaren naar 2021 op deze omslag voorbereiden.

Samenwerkingsverbanden

Omdat Helmond sterk rekening moet houden met ontwikkelingen en afspraken op landelijk, provinciaal en regionaal vlak, vindt een voortdurende afstemming in de verschillende netwerken en op de verschillende schaalniveaus plaats. Specifiek kan een aantal beleidsnota's en overlegsgremia worden genoemd die ook het komend jaar van belang zijn:

- Rijksniveau: afronding Nationale Omgevings Visie (NOVI), Ruimtelijke Economische Ontwikkel Strategie (REOS), Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT).
- Provinciaal niveau: provinciale Omgevingsvisie en Stedelijke Agenda BrabantStad.
- Regionaal niveau: Metropoolregio Eindhoven (Integrale Strategie Ruimte), Ontwikkeldagen Regionaal Ruimtelijk Overleg (in samenwerking met provincie), Stedelijk Gebied

Eindhoven (diverse bestuurlijke werkgroepen en Programma Brainport City) en Ruimtelijke Agenda de Peel.

Ook in 2019 wordt verkend in hoeverre de gemeente in een verbrede samenwerking met een aantal ketenpartners bijvoorbeeld de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB), de Veiligheids Regio Zuidoost-Brabant (VRBZO) en het Waterschap het werkpakket in optimale samenwerking verder vorm kan geven.

Wonen

De beschreven ambities op het gebied van wonen, de positie van Helmond op de woningmarkt en een aantal actuele ontwikkelingen vragen om een actueel beleidskader en een strategisch programma.

Daarom geven we vorm aan een aantal onderwerpen, te weten:

- Met een geactualiseerde woonvisie willen we aansluiten bij nieuwe ontwikkelingen op de woningmarkt en de bouw van woningen versnellen. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar duurzaamheid, leefbaarheid en het tegengaan van concentratie van kwetsbare doelgroepen;
- In de prestatieafspraken met de corporaties willen we duurzaamheid en beeldkwaliteit voorop stellen. Daarnaast is leefbaarheid in de wijken van belang;
- Brainport Smart District dient als een living lab voor allerlei innovatieve oplossingen voor de problemen van nu en de toekomst. Het Brainport Smart District wordt daarmee een visitekaartje voor Helmond. In 2018 zijn de eerste pilot-projecten gestart. Deze worden doorgezet in 2019.

Vergunningen

Binnen het taakveld vergunningen willen we de processen verder versimpelen en zorgen dat de klant (inwoners, bedrijven en instellingen) meer gefaciliteerd worden in hun wensen en sneller geholpen worden. Naast ontwikkelingen zoals de invoering van de Omgevingswet hebben we ook een eigen ambitie daar waar het gaat om het optimaliseren van onze gemeentelijke dienstverlening. De nieuwe Visie op VIP-dienstverlening in Helmond legt hiervoor de basis. De klant staat daarbij altijd centraal. We sturen daarnaast op optimale inzet van digitale zelf service waar het kan en persoonlijk maatwerk waar het moet.

3.1.8.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaten

Beleidsresultaat	Planning
Actualisatie Woonvisie Geactualiseerd beleidskader wonen voor de periode 2020-2024.	30-04-2019
Nieuw bestemmingsplan Brandevoort Noord (Brainport Smart District) Vaststellen nieuw bestemmingsplan.	31-12-2019
Prestatieafspraken corporaties 2019 Vaststellen gezamenlijke prestatieafspraken gemeente, woningcorporaties en huurdersbelangenvereniging (HBV).	01-11-2019

Overige resultaten producten

Processen	Productiecijfers en kwaliteitsdoelstellingen
Realisatie woningbouwproductie	Gemiddeld jaarlijks 450 woningen toevoegen aan woningvoorraad.

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Metropoolregio Eindhoven – Transitie Landelijk Gebied

Volgens het ambitiedocument gaat de samenwerking in de MRE zich mede richten op het thema transitie landelijk gebied. In afwachting van besluitvorming (begin 2019) over de Update MRE bevat de begroting MRE 2019 nog geen inhoudelijke uitwerking. Verwacht mag worden dat rond het thema transitie landelijk gebied wordt ingezet op uitwerking van de Integrale Strategie Ruimte in de vorm van een regionaal streefbeeld voor het toekomstig landelijk gebied, waarin wordt ingegaan op kansen voor economische dragers, ruimtelijke en ecologische kwaliteit. Aangezien dit thema binnen het MRE-gebied in bijzondere mate (intensiteit) in de subregio de Peel speelt en daar ook een hoge urgentie kent in relatie tot de sanering van de intensieve veehouderij, wordt ook een directe afstemming met het Inter Gemeentelijk Afstemmingsoverleg (IGA) gezocht.

Stichting Brainport Smart District

De onlangs opgerichte Stichting Brainport Smart District is in 2019 in volle werking. De stedenbouwkundige onderlegger voor de nieuwe wijk is dan gereed, zodat de eerste beelden van hoe het er uit komt te zien kunnen worden gepresenteerd. Er wordt tegelijkertijd volop gewerkt aan de eerste toonaangevende projecten, die nog in dat zelfde jaar in aanbouw zullen worden genomen. Als onderdeel daarvan worden ook diverse pilots opgestart. De daarvoor in te zetten subsidiestromen komen inmiddels op gang. Het product Brainport Smart District wordt daarmee lokaal, nationaal en internationaal sterker verankerd.

Stedelijk Gebied Eindhoven – Ruimte

Volgens de Samenwerkingsagenda 2018-2025 Stedelijk Gebied Eindhoven –thema Ruimte- wordt de gebiedsvisie Brainport City en het daarmee samenhangende adaptieve programma verrijkt tot een regio dekkende en regionaal gedragen agenda en uitvoeringsprogramma. Helmondse projecten als de Automotive Campus, Brainport Smart District en het centrum komen hiervoor in aanmerking.

Als gevolg van de Update MRE is ruimte geen opgave meer die op het schaalniveau van Zuidoost Brabant wordt gecoördineerd. Het SGE vult met de invulling van de eigen agenda en programma ruimte deze lacune in. Bezien zal nog worden in hoeverre een afstemming met de andere subregio's in ZO-Brabant op onderdelen wenselijk of noodzakelijk is.

Stedelijk Gebied Eindhoven – Wonen

Conform de Samenwerkingsagenda 2018-2025 Stedelijk Gebied Eindhoven is in 2018 een visie op wonen voor het stedelijk gebied opgesteld die in 2019 aan de raden wordt aangeboden. Eind 2017 is de gemeenschappelijke urgentieregeling geëvalueerd. De aanbevelingen uit de evaluatie worden in de loop van 2019 verder geïmplementeerd, inclusief vaststelling van de nieuwe huisvestigingsverordening. Met name voor inbreidings-/transformatielocaties is een versnellingsopgave afgesproken. Deze moet ook in Helmond vanaf 2019 vormgegeven worden. Tenslotte is in het Afsprakenkader Wonen voor alle locaties een kwaliteitsniveau afgesproken (Brainport Principles). Alle nieuwbouwlocaties gaan hieraan getoetst worden. Als gevolg van de Update MRE is wonen geen opgave meer die op het schaalniveau van Zuidoost Brabant wordt gecoördineerd. Wellicht gaat een deel van de taken van het MRE op het gebied van het Wonen door het Stedelijk Gebied Eindhoven gecoördineerd worden.

De Peel – Ruimtelijke Agenda

In 2017 is de Ruimtelijke Agenda Peel vastgesteld. De agenda kent drie programmalijnen:

- nieuwe ontginning van het grootschalig agrarisch landschap;
- nieuwe parklandschappen van de Aa;
- versterken van het stedelijk netwerk de Peel.

Het Innovatiehuis de Peel speelt –naast uitvoering van het economische programma- ook voor de uitvoering van de ruimtelijke agenda een centrale rol door het stimuleren en realiseren van projecten en initiatieven binnen deze programmalijnen.

Omdat als gevolg van de Update van het MRE het thema ruimte niet langer als een opgave wordt gezien die op het schaalniveau van Zuidoost Brabant wordt gecoördineerd, betekent dit dat in Peelverband (Inter Gemeentelijke Afstemming) het komende jaar opnieuw wordt nagedacht of dit gevolgen heeft voor de wijze van samenwerking op dit terrein. Omdat juist in de Peel een sterke relatie ligt tussen het thema ruimte en de transformatie van het landelijk/agrarisch gebied dat wel als één van de 4 thema's binnen de update van het MRE is benoemd, wordt ook deze afstemming nader bekeken.

De Peel – Wonen

As gevolg van de Update MRE is wonen geen opgave meer die op het schaalniveau van Zuidoost Brabant wordt gecoördineerd. Verwacht mag worden dat de samenwerking op het gebied van wonen in de Peel hierdoor geïntensiveerd wordt.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Beleidsintensivering					
Lasten					
825	Vorbereiding implementatie Omgevingswet	150	150	150	PM
850	Brainport Smart District	500	500	500	500
<i>Beleidsintensivering</i>		650	650	650	500
Onontkoombare knelpunten					
Lasten					
840	Taakstelling bouwleges / Ophogen bouwlegesopbrengsten	300	300	300	300
Baten					
840	Taakstelling bouwleges / Ophogen bouwlegesopbrengsten	-300	-300	-300	-300
<i>Onontkoombare knelpunten</i>					
Totaal nieuwe ontwikkelingen Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		650	650	650	500

Beleidsintensivering

825 Vorbereiding implementatie Omgevingswet

In 2021 wordt de Omgevingswet ingevoerd. Voor de gemeente Helmond sluit de komst van deze wet aan op de transformatie waar we al aan werken. De verandering heeft daarmee invloed op het functioneren van gemeenteraadsleden, collegeleden en medewerkers. Om de Omgevingswet goed te laten landen bij raad, college, de ambtelijke organisatie én de stad is vooralsnog tot en met 2021 jaarlijks € 150.000 gereserveerd.

850 Brainport Smart District

Hét project van de toekomst, Brainport Smart District, is het toonbeeld van het 'wonen van straks'. Hoewel we natuurlijk ook hier hopen op een hoogwaardige beeldkwaliteit, gaat het op deze unieke plek toch vooral om de uitstraling van de innovatie en om ruimte voor experimenten. De ontwikkelingen die in deze slimme wijk in Brandevoort plaatsvinden omarmen we, temeer omdat ze een positieve invloed gaan hebben op de rest van de stad. Met een impuls van € 2 miljoen in de komende vier jaar kunnen we invulling geven aan onze ambities rondom deze wijk.

Onontkoombare knelpunten

840 Taakstelling bouwleges / Ophogen bouwlegesopbrengsten

Door het herstel van de economische groei neemt de omvang van de bouwactiviteiten in de stad toe. Dit leidt tot een toename van het aantal vergunningaanvragen. Naast het feit dat dit leidt tot extra legesinkomsten leidt dit ook tot extra werk. Om die reden wordt de restanttaakstelling uit het verleden van € 300.000 nu gecorrigeerd via deze te verwachten extra legesinkomsten.

3.1.8.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten	22.082	54.933	72.601	41.211	52.024	50.974
Baten	21.643	51.105	69.212	39.082	49.992	49.217
Saldo	-439	-3.828	-3.389	-2.129	-2.032	-1.757

Verrekening met reserves

Storting	3.000					
Onttrekking	4.133	1.665	1.326	326	326	290

Saldo	694	-2.163	-2.063	-1.803	-1.706	-1.467
-------	-----	--------	--------	--------	--------	--------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
820 Ruimtelijke ordening stafafdelingen	118		-118
825 Ruimtelijke ordening algemeen	973	81	-892
830 Planproductie PBH	1.007		-1.007
840 Bouw- en woningtoezicht	3.055	2.796	-259
850 Volkshuisvesting	1.762	1.223	-539
880 Grondexploitatie	61.107	61.107	
885 Facilitair grondbeleid	1.818	1.818	
890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen	2.762	3.513	751
Totaal Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	72.601	70.538	-2.063

Programma 9

Stedelijke vernieuwing

3.1.9 Programma 09: Stedelijke vernieuwing

3.1.9.1 Wat willen we bereiken?

- Met dit programma willen we in Helmond voor een aantal kwetsbare wijken een duurzame, aantrekkelijke en gezonde woonomgeving creëren door in te (blijven) zetten op een langjarig en intensief proces van herstructurering en transformatie.
- Voor het centrum van onze stad staat de opgave centraal een compacte, groene en aantrekkelijke ontmoetings- en verblijfplaats voor alle bewoners en bezoekers te bevorderen met goede voorzieningen, goede toegankelijkheid en zo min mogelijk leegstand.
- Om de levendigheid van het centrum te vergroten en om de leegstand (verder) terug te dringen zijn nieuwe bestemmingen en functies in het centrum essentieel: via transformatie van (kantoor)gebouwen, bouw van extra woningen en bevorderen van wonen boven winkels maar ook door het aantrekken van nieuwe winkels en horecagelegenheden en het stimuleren van ondernemerschap.

Meerjarig beleidsperspectief

Er zijn in Helmond tot nu toe vijf gebieden waar integrale herstructurering of transformatie aan de orde is: Centrum, Binnenstad Oost, Helmond West, Suytkade en Annawijk.

Voor het centrum van Helmond is begin 2017 een nieuw perspectief opgesteld dat we in 2019 verder uitwerken in nieuwe concrete projecten. In de Binnenstad Oost zijn we sinds 2002 aan het herstructureren, in Helmond West ligt sinds 2009 de transformatie volop op stoom. De transformatie van Suytkade tot een multifunctionele wijk die een onderdeel gaat vormen van de centrumzone is ook reeds enige jaren in uitvoering, maar heeft sinds kort een nieuw perspectief en dynamiek gekregen. Naast de afronding van deze herstructureringswijken hebben we de ambitie om de komende jaren - samen met de corporaties en andere stakeholders in de wijken Helmond Oost en Helmond Noord een kwaliteitsslag in gang te zetten.

Centrum

Om invulling te geven aan het hoofddoel wordt onder andere het volgende gerealiseerd:

- Op het voormalige Obragasterrein aan de noordzijde van het winkelgebied realiseren we het Burgemeester Geukerspark (Havenpark);
- Aan de rand van dit nieuwe park ontwikkelen we een woongebouw (appartementen) aan de noordzijde en een horecapaviljoen aan de zuidzijde;
- De opwaardering van de openbare ruimte wordt voortgezet met de herinrichting van het Piet Blomplein en het Ameideplein, in overleg met gebruikers zoals de weekmarkt en de kermis.
- De herstructurering van (centrum)woonwijk De Waart door te investeren in de openbare ruimte, die volledig opnieuw is uitgetekend;
- Aan de hand van verschillende scenario's wordt een nieuwe principekeuze gemaakt voor de bereikbaarheid van het centrum en voor het parkeerbeleid in het gebied.
- Wij gaan de ondernemers in het centrum ondersteunen bij het nemen van nieuwe initiatieven.

Binnenstad-Oost / Leonardusbuurt

- De komende jaren worden de Weverspoort en diverse projecten aan de Heistraat afgerond.
- In de Leonardusbuurt werken we, op basis van het vastgestelde wijkontwikkelingsprogramma in 2018, aan de renovatie van de woningvoorraad (ca. 650 woningen). Hierna volgt de aanleg van nieuwe openbare ruimte, waarin met name aandacht bestaat voor groen en spelen om een gezonde en kindvriendelijke omgeving te creëren.

Helmond West

- De realisatie (ca. 110 woningen) van het terrein van voormalige houthandel Raaymakers aan de rand van het nieuwe Goorlooppark.
- Herinrichting van diverse pleinen en straten.
- In 't Patronaat worden de (startende) ondernemers ondersteund in de ontwikkeling van hun ondernemerschap.

Suytkade

Door het aantrekken van de woningmarkt zullen de komende jaren diverse woningprojecten in aanbouw worden genomen en afgerond.

Helmond-Oost / Helmond-Noord

Samen met de betrokken partners starten we met het opstellen van een wijkontwikkelingsprogramma als eerste stap voor een kwaliteitsimpuls voor Helmond-Oost en –Noord.

Annawijk

Naast een upgrade van de woningvoorraad, wordt ook de openbare ruimte opgewaardeerd en ingezet op sociaal-maatschappelijke aspecten. Daarvoor is een wijkontwikkelingsprogramma opgesteld. Zo is inmiddels gestart met een “achter de voordeur” project.

3.1.9.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaten

Bestuurlijk traject	Planning
Helmond Noord Wijkontwikkelingsprogramma vastgesteld.	31-12-2019
Helmond Oost Wijkontwikkelingsprogramma vastgesteld.	01-03-2019

Beleidsresultaat	Planning
Uitwerking visie Bereikbaarheid & parkeren centrum In 2018 zijn de kaders aangegeven m.b.t. de bereikbaarheid en het parkeren in het centrum. In 2019 zullen deze verder uitgewerkt worden.	01-07-2019

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Beleidsintensivering					
Lasten					
310	Ondernemerschap stimuleren in Centrum inclusief detailhandel / retail	125	125	125	125
<i>Beleidsintensivering</i>		125	125	125	125
Totaal nieuwe ontwikkelingen Stedelijke vernieuwing		125	125	125	125

Beleidsintensivering

310 Ondernemerschap stimuleren in Centrum inclusief detailhandel / retail

Wij gaan de (nieuwe en bestaande) ondernemers in het centrum ondersteunen bij het doorontwikkelen van ondernemerschap. Dit doen we door ze te ondersteunen met een jaarlijkse impuls van € 125.000 voor o.a. voorlichting, coaching en relocatie.

3.1.9.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten	7.192	4.806	4.571	4.320	4.430	4.019
Baten	324	262	264	264	264	264
Saldo	-6.868	-4.544	-4.307	-4.056	-4.166	-3.755

Verrekening met reserves

Storting	150	4.121	500			
Onttrekking	599	4.524	809	359	448	353

Saldo	-6.419	-4.141	-3.997	-3.696	-3.718	-3.402
-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
310 Centrum	875	189	-687
805 Stadsvernieuwing visie en strategie	140	129	-11
810 Stadsvernieuwing wijk en buurtbeheer	743		-743
815 Stadsvernieuwing algemeen	3.313	756	-2.557
Totaal Stedelijke vernieuwing	5.071	1.073	-3.997

Investerings

Voorgenomen investeringen 2019

(bedragen x € 1.000)

Hoofd Investering product	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
310 Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	1.000	0	1.000
Totaal programma 9	1.000	0	1.000

Vergroten aantrekkelijkheid Centrum

De weg die met het Centruimperspectief is ingeslagen wordt voortgezet. Dit plan staat voor een aantrekkelijk, compact én groen centrum. Om dit uit te voeren trekken we voor de komende twee jaar € 2 miljoen extra uit, wat resulteert in een investering van € 1 miljoen in 2019.

Programma 10

Verkeer en mobiliteit

3.1.10 Programma 10: Verkeer en mobiliteit

3.1.10.1 Wat willen we bereiken?

- Realiseren van een goede bereikbaarheid in combinatie met leefbaarheid en de verkeersveiligheid in de stad met waar mogelijk toepassing van smart mobility.
- Hoogwaardige, betrouwbare, flexibele en betaalbare mobiliteitsdiensten. De uitvoering van de Bereikbaarheidsagenda is daarbij leidend.
- Via deelname in Europese projecten participeren we actief in de ontwikkeling van innovatieve mobiliteitsoplossingen die zowel een oplossing bieden voor onze eigen mobiliteitsopgaven als ook een duidelijke economische spin-off genereren ook in relatie tot de economische ontwikkeling op de Automotive Campus.

Meerjarig beleidsperspectief

Het nieuwe mobiliteitsbeleid in Helmond is vastgelegd in de mobiliteitsvisie "Helmond Verbonden 2016-2025". Het nieuwe beleid is gebaseerd op drie pijlers:

- het duurzaam verbeteren van de verkeersveiligheid;
- goede en vlotte bereikbaarheid van de stad en de regio;
- ervoor zorgen dat het verkeerssysteem in de stad duurzaam en toekomstbestendig is, met oog voor de kwaliteit van de leefomgeving.

Het beleid biedt ruimte voor alle vormen van mobiliteit. Alleen als de diverse vervoersmodaliteiten naast elkaar bestaan en onderling verknoot kunnen worden ontstaat een duurzaam en stabiel verkeers- en vervoerssysteem. De fiets geven we een extra impuls; deze krijgt een volwaardige plaats naast de auto.

Om de voorziene groei van de stad en de mobiliteitsbehoefte te kunnen opvangen, zijn blijvende inspanningen nodig. Zo verknopen we de diverse vervoersnetwerken goed met elkaar, zowel op regionaal als lokaal niveau zodat fiets, ov en auto goed met elkaar verbonden worden. Met de Uitvoeringsagenda Helmond Verbonden beschikken we over meerjarenprogramma voor mobiliteitsmaatregelen tot 2025.

Regionale bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid binnen de Brainportregio, maar ook de verbinding met beide andere Nederlandse mainports en met het Duitse achterland, is van essentieel belang voor verdere economische groei in onze regio. Daarom werkt Helmond onder de vlag van SmartwayZ.nl (voorheen Bereikbaarheid Zuid-Nederland) samen met andere overheden, markt- en kennispartijen. Veranderend mobiliteitsgedrag en het belang van gezondheid en leefbaarheid van de mensen in de regio vragen om aangepaste plannen en creatieve maatregelen. We laten smart mobility zoveel mogelijk een rol spelen bij de oplossingen waar we voor kiezen. Dat is ook belangrijk om Helmond economisch sterker te profileren als 'city of smart mobility'. Concreet betekent dit dat Binnen SmartwayZ.nl Helmond actief participeert in de projecten N279, A67, de studie bundelroutes en de Bereikbaarheidsagenda voor Zuidoost-Brabant. Onder de Bereikbaarheidsagenda vallen ook diverse Smart Mobility projecten die voor uitrol van slimme mobiliteitsoplossingen in de regio moeten zorgen. Zeker op het gebied van slimme oplossingen voor openbaar vervoer lijkt veel winst te behalen; zo rijdt er in Helmond al de flexbus en gaan we komende jaren onze medewerking verlenen aan de ontwikkeling van een zelfrijdende shuttle die getest wordt in Helmond (in het kader van het Europese project Fabulos).

In de regionale Bereikbaarheidsagenda zijn de Helmondse speerpunten uit “Helmond Verbonden 2016-2025” opgenomen. Samen met de regio zijn we in 2017 gestart met het opstellen van een meerjarenuitvoeringsprogramma inclusief de uitgangspunten voor de governance en financiering. Vanuit de provincie is € 55,75 miljoen (voormalige ‘ruitmiddelen’) ter beschikking gesteld. De betrokken gemeenten bij het Bereikbaarheidsakkoord geven aan dat zij dit bedrag in de periode tot 2030 verdubbelen.

Voor een betere benutting van de netwerkcapaciteit werkt Helmond actief mee aan pilots en demonstratieprojecten op het gebied van innovatieve verkeerstechnologieën. Hierdoor bevorderen we de ontwikkeling van deze technologieën en leveren we ook vanuit het mobiliteitsbeleid een bijdrage aan de profilering van onze stad als innovatieve automotieve locatie binnen de Brainport regio. We participeren in diverse Europese projecten die zich concentreren rondom voertuigcommunicatie, onderling en met de intelligente verkeerslichten en ook projecten die bijdragen aan het verbeteren van onze eigen mobiliteitsopgaven. Het is daarnaast zaak dat de succesvolle pilots daadwerkelijk in de praktijk worden gerealiseerd. Enerzijds via onze eigen uitvoeringsprogramma’s Helmond Verbonden en de Fietsagenda, anderzijds via Brainport Smart Mobility.

Parkeerbeleid

Zowel het nieuwe centrumperspectief als de ontwikkelingen en trends op het gebied van smart mobility (onder andere autodelen, slim parkeren en zero-emissie bevoorrading) maken dat wij opnieuw moeten kijken naar ons beleid ten aanzien van parkeren in het centrum en daarbuiten.

3.1.10.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaten

Bestuurlijk traject	Planning
Flankerende maatregelen N279 Na vaststelling van de Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor de N279 zal een overeenkomst tussen de gemeente en de provincie gesloten worden m.b.t. de flankerende maatregelen.	01-04-2019
Verbetering A67 In 2018 wordt door het Ministerie van I&M de verkenning naar de verbetering van de A67 afgerond. Op basis van de (bestuurlijk) gewenste voorkeursoplossing wordt een structuurvisie opgesteld. Voor Helmond wordt samen met de regio ingezet op een verbreding van de weg.	31-03-2019

Beleidsresultaat	Planning
Uitvoering fietsagenda Uitwerking van de fietsagenda 2016-2025 in concrete projecten. Het betreft de verbetering en aanleg van fietspaden waaronder snelfietspad Helmond-Eindhoven, fietspaden richting Nuenen en Geldrop. Tevens aanleg van stallingsvoorzieningen, het monitoren en stimuleren van het fietsgebruik en het toepassen van nieuwe, slimme toepassingen voor de fiets.	31-12-2019
Uitvoering innovatieprogramma Smart Mobility Organisatie ITS Europe Congres 2019 samen met Eindhoven; Afronding van het EU project AUTOPILLOT met showcases op de Automotive Campus; Start eerste testen met zelfrijdende shuttles vanuit het FABULOS project; Binnenhalen 2 nieuwe EU projecten op het gebied van duurzame, efficiënte en veilige mobiliteit.	31-12-2019

Uitvoering maatregelen regionale bereikbaarheidsagenda	31-12-2019
We starten met onderzoeken en de uitvoering van een aantal regionale fietsprojecten en met studies naar de N270 en N612. Ook de studie Bundelroutes maakt hier onderdeel van uit. In 2019 wordt de visie daarop uitgewerkt in een maatregelenpakket.	
Verbetering verkeersveiligheid	31-12-2019
Opstellen actieplan verkeersveiligheid.	
Verkeerssituatie rondom Sport- en Beleefcampus de Braak	31-12-2019
Opstellen verkeersplan voor de bereikbaarheid met accent op langzaam verkeer.	

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Metropoolregio Eindhoven (MRE) – Mobiliteit

In afwachting van besluitvorming (begin 2019) over de Update MRE bevat de begroting MRE 2019 nog geen inhoudelijke uitwerking. Verwacht mag worden dat rond het thema mobiliteit wordt ingezet op:

- (Inter)nationale connectiviteit met economische centra;
- Bereikbaarheid in de dagelijkse omgeving door meerdere vervoersvormen;
- Leefbaarheid, verkeersveiligheid en duurzaamheid;
- Stimuleren slimme mobiliteit in de regio;
- Verbinding mobiliteit met de (MRE) thema's economie, energietransitie en transitie landelijk gebied;
- Verbinding logistiek met de regionale Bereikbaarheidsagenda.

Bereikbaarheidsagenda

In 2017 hebben de colleges van de 21 gemeenten van de MRE afspraken gemaakt omtrent samenwerking en (co)financiering van het Bereikbaarheidsakkoord. Deze zijn in 2018 uitgewerkt in een samenwerkingsovereenkomst. In de Bereikbaarheidsagenda en het Bereikbaarheidsakkoord is een breed pakket van maatregelen opgenomen om de bereikbaarheid en de leefbaarheid van de regio te verbeteren. Het pakket wordt met subsidie van de provincie (50%) en de gemeenten (50%) gefinancierd.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Beleidsintensivering					
Lasten					
250	Ophoging budget verkeersveiligheid	50	50	50	50
250	Innovatieprogramma Smart Mobility		400	400	400
<i>Beleidsintensivering</i>		50	450	450	450
Onontkoombare knelpunten					
Lasten					
090	Doorontwikkeling Stedelijk Gebied Eindhoven (vastgestelde nieuwe samenwerkingsagenda)	37	37	37	37
<i>Onontkoombare knelpunten</i>		37	37	37	37
Totaal nieuwe ontwikkelingen Verkeer en mobiliteit		87	487	487	487

Beleidsintensivering

250 Innovatieprogramma Smart Mobility

In het kader van stimulering van slimme mobiliteit investeren we jaarlijks tot en met 2022 € 400.000 in het (Europese en regionale) innovatieprogramma Smart Mobility.

250 Ophoging budget verkeersveiligheid

Om de verkeersveiligheid op gevaarlijke punten in onze stad aan te pakken stellen we jaarlijks € 50.000 extra beschikbaar. De besteding hiervan bekijken we samen met de inwoners in de wijken die de knelpunten het beste kennen en met het Platform Verkeersveiligheid Helmond.

Onontkoombare knelpunten

090 Doorontwikkeling Stedelijk Gebied Eindhoven (vastgestelde nieuwe samenwerkingsagenda)

De doorontwikkeling van de netwerksamenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) vindt plaats op basis van een nieuwe agenda rondom de thema's economie, wonen, voorzieningen en ruimte. De ondersteuning van deze nieuwe samenwerkingsagenda, die de periode 2018-2025 beslaat, vraagt extra inzet van middelen en mensen. Voor Helmond betekent dit dat de jaarlijkse bijdrage voor het SGE stijgt van € 17.000 naar € 54.000.

3.1.10.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten	1.453	3.247	2.874	2.688	2.664	2.639
Baten	459	591				
Saldo	-994	-2.656	-2.874	-2.688	-2.664	-2.639

Verrekening met reserves

Storting	612	1.875				
Onttrekking	773	2.424	215	215	215	215

Saldo	-833	-2.107	-2.658	-2.472	-2.448	-2.424
-------	------	--------	--------	--------	--------	--------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
090 Regionale aangelegenheden Brabantstad	360	108	-253
250 Verkeer en vervoer beleid	2.513	108	-2.406
Totaal Verkeer en mobiliteit	2.874	215	-2.658

Investeringen

Voorgenomen investeringen 2019

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
250	Regionale Bereikbaarheidsagenda	2.000	0	2.000
090	Uitvoering Fietsagenda Helmond	400	0	400
Totaal programma 10		2.400	0	2.400

Regionale Bereikbaarheidsagenda

We geven voortvarend uitvoering aan de Bereikbaarheidsagenda van Zuidoost-Brabant. Hiervoor reserveren we jaarlijks € 2 miljoen euro. De uitvoering van de afgesproken maatregelen binnen de Bereikbaarheidsagenda zijn voor ons de komende jaren leidend, waarbij nieuwe maatregelen pas aan de orde zijn als het gehele pakket is uitgevoerd en de effecten daarvan zijn beoordeeld.

Uitvoering Fietsagenda Helmond

Bovenop de afgesproken fietsmaatregelen in de regionale Bereikbaarheidsagenda stellen we in de komende vier jaar € 1,6 miljoen extra beschikbaar voor maatregelen binnen Helmond. We werken aan een comfortabel snelfietsroutenetwerk als stimulans voor het elektrische fietsgebruik. Vóór 2020 realiseren we een nieuwe snelfietsroute tussen Helmond en Eindhoven. Ook investeren we in het regionale fietsnetwerk tussen Helmond en de omliggende gemeenten om mensen te stimuleren om de fiets/e-bike te nemen. Verder willen we dat fietsenstallingen (waaronder die bij station Helmond) gratis blijven.

Programma 11

Openbare ruimte en natuurbescherming

3.1.11 Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming

3.1.11.1 Wat willen we bereiken?

- Dit programma heeft tot doel het realiseren en in stand houden van een veilige, prettige, gezonde en duurzame openbare ruimte die aansluit bij de behoeften van inwoners en bedrijven.
- Verduurzaming en vergroening is daarbij de belangrijkste ambitie voor de komende jaren en is nodig op alle fronten; groen is geen keuze maar de norm.
- Het inzetten op een kindvriendelijke stad gaat ook via een kindvriendelijke openbare ruimte waarin kinderen onbekommerd en veilig kunnen spelen en opgroeien.

Meerjarig beleidsperspectief

Beheer openbare ruimte

In het beheer van de openbare ruimte staan steeds meer de maatschappelijke doelen centraal. Bij het maken van keuzes spelen naast beheertechnische afwegingen beleidsdoelen op het gebied van gezondheid ('meer bewegen, meer beweegruimte'), klimaatmitigatie en -adaptatie, recreatie, stedelijk groen en water- en rioleringsbeleid, een belangrijke en urgente rol. Op basis van deze maatschappelijke doelen maken we keuzes in het beheer en onderhoud. De keuzes die we maken worden meer integraal en systeemgericht ('hoe functioneert de totale openbare ruimte in relatie tot behoefte en duurzame toekomstbestendigheid?') en minder 'objectgericht' ('hoe ligt de weg erbij?'). Het inzetten op een meer kindvriendelijke omgeving – ook in de openbare ruimte met bijvoorbeeld goede speelvoorzieningen - krijgt de komende jaren nadrukkelijk meer aandacht (zie ook programma 4 Jeugd en onderwijs).

Passend in die meer natuur- en onderhoudsvriendelijke aanpak wordt de bestrijding van onkruid groei anders (zonder chemische middelen) aangepakt. Consequentie van deze wettelijke maatregel is wel dat onkruid – zeker in de zomer – meer zichtbaar zal zijn dan in het verleden het geval was.

Parkeren; exploitatie en beheer

In dit programma valt het parkeerbeheer en de parkeerexploitatie. Voor het beleidsmatige gedeelte van parkeren verwijzen wij u naar programma 10.

Natuur in en om de stad

De ambitie om een grootschalige vergroening van Helmond door te voeren heeft een relatie met de plaats van natuur en landschap in en om onze stad. De kwaliteit (inclusief onderhoud) en omvang daarvan vormt een belangrijke basis. Via extra aandacht voor de kwaliteit van bomen en het telen van duurzame gewassen (granen, industriële hennep en bloemen) op braakliggende gemeentegronden en voor uitvoering (inclusief uitbreiding) van het natuurnetwerk.

De gemeente Helmond helpt samen met de vier andere grote steden in Noord-Brabant de provincie bij de realisatie en uitbreiding van het Natuurnetwerk Brabant (NNB). De gemeente Helmond versterkt en ontwikkelt binnen het B5 bod circa 45 hectare nieuwe natuur binnen ons grondgebied.

Bij natuurherstel liggen nadrukkelijke relaties met de opgaven voor klimaatadaptatie (bestrijding van droogte, hitte en wateroverlast), energietransitie en recreatie. Hoe we dat precies gaan doen wordt de komende periode uitgewerkt.

Een goede balans tussen natuur (rust) en recreatie is van belang in de Groene Peelvallei en Berkendonk. Daarom willen we uitsluitend lichte vormen van recreatie in deze gebieden en blijft het zwemmen in de plas gratis.

In regionaal verband (MRE) werken we verder samen aan het beheer/ behoud en de inrichting van Gulbergen als groene long tussen Eindhoven en Helmond.

3.1.11.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaten

Beleidsresultaat	Planning
Biodiversiteit Stimuleren van de biodiversiteit in de openbare ruimte (aanleg en onderhoud). Eerste stap is het bepalen wat onze doelstellingen zijn.	31-12-2019
Boomveiligheid in bos en natuur Nieuw beleid op basis van het Bomenbeheerplan 2017-2022 omtrent Boomveiligheid in bos en natuur (veiligheid van publiek en beheersing risico's).	31-12-2019
Evaluatie bomenbeschermbeleid en bomenkaart Evaluatie van bestaand beleid en evt. voorstellen voor aanpassing.	01-07-2019

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Metropoolregio Eindhoven - Gulbergen:

Eind 2017 is in principe voorlopige overeenstemming bereikt over de algemene uitgangspunten voor de "Ontwikkeling Landgoed Gulbergen". Uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling is dat Attero en Metropoolregio gezamenlijk het ontwikkelproces in gang zetten en gezamenlijk zoeken naar een nieuwe exploitant om de ontwikkelvisie verder uit te werken en te realiseren. Het een en ander is echter mede afhankelijk van de afloop van het nazorgtraject voor deze voormalige afvallocatie dat samen met de provincie wordt besproken en naar verwachting eind 2018/ begin 2019 wordt vastgelegd. Deze overeenkomst is sterk bepalend voor de hoogte van de doeluitkering die voor de ontwikkeling kan worden ingezet. De Gemeente Helmond is als lid van de adviescommissie voor het MRE direct betrokken bij dit proces. Uitgangspunt voor de Gemeente Helmond is het behoud van het gebied Gulbergen als groene long tussen Helmond en Eindhoven

Rijk van Dommel en Aa

In 2015 is door de zeven gemeenten betrokken bij het Rijk van Dommel en Aa een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met als doel het faciliteren van het regionale netwerk. In 2019 loopt deze overeenkomst af. Nader overleg in het komend najaar moet duidelijk maken of deze samenwerkingsovereenkomst wordt gecontinueerd en in welke overlegcontext dit moet worden ondergebracht.

Blink

Dit betreft werkzaamheden op het gebied van reiniging, gladheidbestrijding en onkruidbeheersing, zie programma 12 voor toelichting.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Beleidsintensivering					
Lasten					
210	Ophoging budget onderhoud nieuwe veiligheidscamera's publieke ruimte	29	29	29	29
210	Ophogen onderhoudsniveau Steenweg / Speelhuis	50	50	50	50
225	Extra kosten onkruidbestrijding in relatie tot onderhoudsniveau	40	40	40	40
580	Extra kosten onkruidbestrijding in relatie tot onderhoudsniveau	60	60	60	60
<i>Beleidsintensivering</i>		<i>179</i>	<i>179</i>	<i>179</i>	<i>179</i>
Onontkoombare knelpunten					
Lasten					
210	Areaaluitbreiding onderhoud	25	25	25	25
225	Blink	45			
580	Areaaluitbreiding onderhoud	25	25	25	25
Baten					
210	Buitenreclame	108	108	108	108
230	Taakstelling parkeren	100	75	50	50
<i>Onontkoombare knelpunten</i>		<i>303</i>	<i>233</i>	<i>208</i>	<i>208</i>
Totaal nieuwe ontwikkelingen Openbare ruimte en natuurbescherming		482	412	387	387

Beleidsintensivering

210 Ophoging budget onderhoud nieuwe veiligheidscamera's publieke ruimte

Camera's worden alleen bij grote excessen - en pas wanneer andere oplossingen zijn geprobeerd en uitgeput - ingezet om overlast en criminaliteit aan te pakken. Daarbij streven we naar een optimale mix van slimme camera's. De traditionele camera's van nu vervangen we en voor het onderhoud wordt structureel € 29.000 beschikbaar gesteld.

210 Ophogen onderhoudsniveau Steenweg / Speelhuis

De aanloopstraten naar het centrum moeten schoner en aantrekkelijker worden. De extra middelen van € 50.000 per jaar worden ingezet om het onderhoudsniveau van de Steenweg en de omgeving van het nieuwe Speelhuis te verhogen.

225/580 Extra kosten onkruidbestrijding in relatie tot onderhoudsniveau

We trekken jaarlijks € 60.000 extra middelen uit voor onkruidbestrijding om het gewenste onderhoudsniveau te handhaven.

Onontkoombare knelpunten

210 Buitenreclame

De vraag om reclame-uitingen in de openbare ruimte te mogen plaatsen loopt al verschillende jaren terug. Belangrijke oorzaken hiervan zijn de economische crisis en de vele nieuwe (digitale) mogelijkheden om doelgroepen te bereiken. Dit heeft tot gevolg dat de geraamde opbrengsten teruglopen met € 108.000.

210/580 Areaaluitbreiding onderhoud

Bij de begroting 2018 is er eenmalig een impuls van € 50.000 gegeven voor het beheer/areaaluitbreiding en de jaarlijkse reparatie van de openbare ruimte. Deze impuls wordt in deze begroting structureel gemaakt. Bij de verdere uitwerking wordt in beeld gebracht wat de huidige staat van de openbare ruimte is, welk areaal beheerd dient te worden en op welk kwaliteitsniveau.

225 Blink

Blink heeft de kosten voor het bredere takenpakket reëel geraamd en in haar conceptbegrotingen opgenomen. Na analyse en vergelijking hiervan blijkt de conceptbegroting van Blink als geheel de gemeentelijke budgetten 2018 en verder voor die taken met ca. € 134.000 te overschrijden (ca. 6%). Dit komt vooral door een grotere onverwachte impact van de stijging van de lonen, en de areaalgevoelige budgetten (reiniging, onkruidbeheersing, gladheidbestrijding) die niet zijn mee gestegen met de werkelijke kosten. De extra kosten van gladheidbestrijding en onkruidbeheersing worden binnen de huidige gemeentelijke budgetten opgevangen. Het restant van € 45.000 wordt eenmalig opgelost in 2019.

230 Taakstelling parkeren

De parkeerexploitatie staat al jaren onder druk, met als belangrijkste reden dat de geraamde opbrengsten van fiscalisering (boetes) van straat-parkeren niet gehaald worden. Hiernaast lopen de inkomsten van zowel garage- als straatparkeren ook licht terug. In het coalitieakkoord is naar aanleiding hiervan de opbrengstenraming met € 150.000 verminderd in combinatie met een taakstelling die oploopt van € 50.000 tot € 100.000.

3.1.11.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten	14.857	20.404	16.609	16.982	16.896	16.952
Baten	3.548	3.836	3.793	3.818	3.843	3.843
Saldo	-11.309	-16.569	-12.816	-13.163	-13.052	-13.109

Verrekening met reserves

Storting	171	500	50	50		
Onttrekking	497	800	357	357	116	116
Saldo	-10.983	-16.269	-12.508	-12.856	-12.936	-12.992

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
210 Wegen	5.666	355	-5.311
225 Wegen - reiniging	2.212	4	-2.208
230 Parkeervoorzieningen	2.317	3.631	1.313
260 Verkeer en vervoer uitvoering	820	25	-795
270 Binnenhavens en waterwegen	893	46	-846
580 Groenvoorzieningen & natuur exclusief recreatie	4.652	90	-4.562
595 Groenvoorzieningen & natuur , fonteinen	93		-93
722 Begraafplaatsen	6		-6
Totaal Openbare ruimte en natuurbescherming	16.659	4.151	-12.508

Investerings

Voorgenomen investeringen 2019

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
260	Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)	400	0	400
210	Investerings maatschappelijk nut in de openbare ruimte (wegen/straatverlichting)	4.200	0	4.200
260	Investerings maatschappelijk nut in de openbare ruimte (VRI's)	150	0	150
580	Investerings maatschappelijk nut in de openbare ruimte (openbaar groen)	150	0	150
Totaal programma 11		4.900	0	4.900

Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)

De komende jaren willen we VRI's vervangen via vervangingsinvesteringen, voor een structureel jaarlijks bedrag van € 400.000. Zo blijven we bij in technische ontwikkelingen en dit draagt bij aan het realiseren van de ambitie van Brainport/Automotive/Bereikbaarheidsagenda.

Investerings maatschappelijk nut in de openbare ruimte

Door gewijzigde verslaggevingsvoorschriften voor gemeenten zijn we van af 2017 verplicht om investeringen op openbaar groen, wegen en straatverlichting in het overzicht op te nemen. De investering in de openbare ruimte bedraagt jaarlijks € 4,5 miljoen.

Programma 12

Milieu

3.1.12 Programma 12: Milieu

3.1.12.1 Wat willen we bereiken?

- In het streven naar duurzaamheid, voor huidige en toekomstige generaties, wil Helmond voorop lopen en daarmee op een aantal vlakken voorbeeldgemeente zijn.
- Verduurzaming is nodig, op alle fronten, teneinde de grote opgaven van energietransitie, klimaatadaptatie, gezondheid, gezonde en veilige leefomgeving te kunnen oppakken. Wij leggen het fundament en de richting vast voor een Helmond dat in 2035 klimaatneutraal is.
- Samenwerking met partners zowel in de stad als in de regio stellen we voorop om het verschil te kunnen maken.

Belangrijk daarbij is de uitvoering van al onze taken vanuit de Wet milieubeheer en straks ook de nieuwe Omgevingswet.

Meerjarig beleidsperspectief

Programma Duurzame en Gezonde stad:

De focus van de Helmondse duurzaamheidsambities verschuift steeds meer van enkel energiebesparing naar een veel bredere insteek, waarbij ook aspecten als sociale duurzaamheid en gezondheid moeten bijdragen aan een duurzame samenleving. Niet voor niets hebben we in dit door uw Raad vastgestelde programma de ambities verankerd om in 2035 klimaatneutraal te zijn, willen we dat alle mensen en alle betrokken stakeholders mee kunnen doen en dat de innovatieve en creatieve kracht van Helmond wordt ingezet voor maatschappelijke en technologische vernieuwing.

Voor het programma Duurzame en Gezonde Stad wordt uitgegaan van de kaders zoals deze in de Versnellingsagenda Duurzaamheid zijn opgenomen en wordt gekeken hoe het beleid en de individuele projecten bijdragen aan het doel om klimaatneutraal te zijn in 2035. In het programma blijft een belangrijke focus liggen op de opgave energietransitie, zoals bedoeld in de met partners getekende intentieovereenkomst 'Helmond Aardgasvrij', de 4 bijbehorende pilots en het aardgasvrij bouwen, kansen ontwikkelen voor geothermie en het realiseren van duurzame warmtenetten. Voor alle Helmondse wijken zullen in de komende jaren warmteplannen worden opgezet.

Klimaatadaptatie of Klimaatbestendige stad

Zowel landelijk als regionaal is klimaatadaptatie een belangrijk speerpunt. Voor de komende decennia worden nattere winters en drogere zomers met extremer weer voorspeld. Dit zal leiden tot meer 'water op straat'-situaties en mogelijk ook tot waterschade en tot grotere droogteperiodes in de zomer. De meest doelmatige manier om wateroverlast aan te pakken, ligt in aanpassingen in de openbare ruimte. Dit vraagt een goede afstemming met andere beheerdisciplines en met ruimtelijke ontwikkelingen.

Een ander gevolg van de klimaatontwikkelingen is een toename van hittestress in bebouwde gebieden. Dit leidt tot significant hogere temperaturen in een verstedelijkte omgeving (ten opzichte van het omringende buitengebied) met allerlei mogelijke gevolgen van dien: hogere sterfte onder kwetsbare groepen, meer agressie, afname arbeidsproductiviteit, verschuiving dagritme enzovoort. De aanpak van deze problematiek is onderdeel van een gezonde en duurzame verstedelijking. Om de gevoeligheid te testen en het adaptieve vermogen om hierop te reageren worden eind 2018 in alle Peelgemeenten stresstesten gehouden in samenwerking met het waterschap. Op basis daarvan zullen vervolgens concrete maatregelen worden voorgesteld.

Duurzaamheid, klimaatadaptatie en gezondheid zijn begrippen die elkaar overlappen op het gebied van leefbaarheid, gezonde leefomgeving, participatie, groen-water in de stad, gezonde leefstijl en welbevinden. Deze begrippen zijn ook onlosmakelijk verbonden bij het ontwerpen van een stad die

uitnodigt tot een lang, gezond en gelukkig leven in een gezonde en duurzame omgeving. Er is de laatste jaren steeds meer aandacht voor gezonde verstedelijking en gezond ontwerpen. Gezondheid, klimaatadaptatie en duurzaamheid zijn ook onderdeel van de doelstellingen van de nieuwe Omgevingswet waarin verschillende wetten worden ondergebracht. Anticiperen op en implementatie van deze Omgevingswet is één van de belangrijkste doelstellingen (zie ook paragraaf 3.1.8.).

Luchtkwaliteit

Belangrijk actiepoint voor de komende jaren is de verbetering van de luchtkwaliteit, hieronder valt:

- We voldoen op dit moment aan de wettelijke normen voor luchtkwaliteit. Fijn stof is echter nog wel een punt van zorg voor hoogrisicogroepen. Om deze reden blijft het belangrijk dat we hiervoor aandacht houden. Bij grote nieuwe ontwikkelingen, zoals infrastructurele projecten, streven wij de WHO normen na.
- Voor de problematiek van de intensieve veehouderij (vooral aanwezig in aangrenzende gemeenten) wordt met name op regionaal niveau samengewerkt om de nieuwe landelijke aanpak zo effectief mogelijk te implementeren en de (warme) sanering te begeleiden.
- Voor het vraagstuk van de (particuliere) houtstook volgen we de landelijke ontwikkelingen en via campagnes werken we aan bewustwording rond de gevolgen hiervan.
- Stankoverlast vinden we onacceptabel. Om een verdere toename van geurklachten c.q. stankoverlast te voorkomen, wordt het vastgestelde cumulatieve geurbeleid jaarlijks geëvalueerd en zal, zo mogelijk, het geurplafond worden verlaagd. Daarnaast zal dit onderwerp worden meegenomen in de verduurzaming van bedrijventerreinen.

Transport gevaarlijke stoffen

Om een veilige leefomgeving te waarborgen voor onze bewoners zetten wij actief in op een lobby tegen de vaststelling van het indicatieve tracé voor buisleidingen via Helmond. Het doel hiervan is dat het Rijk het besluit tot vaststelling van het tracé door Helmond heroverweegt. Om de lobby kracht bij te zetten wordt een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de kosten en veiligheidsrisico's van het voorgenomen tracé.

Huishoudelijke afvalstoffen

In de afgelopen jaren is een sterk vernieuwde aanpak van de huishoudelijke afvalstromen tot stand gekomen. Zo is de afzonderlijke inzameling en verwerking van de stroom PMD (plastic en metalen verpakkingen en drankkartons) in 2016 tot stand gekomen waarna voor de stromen OPK (oud papier en karton) en textiel in datzelfde jaar eveneens besluiten zijn genomen. Op basis daarvan is in april 2017 gestart met het inzamelen van oud papier en karton via mini-containers. Begin 2018 is vervolgens ook de textielinzameling onder gemeentelijke regie gebracht met een eigen netwerk van brenglocaties en zal in het vierde kwartaal van 2018 een aanbesteding worden afgerond voor sortering en verwerking van het ingezamelde textiel inclusief verstrekking ervan aan Helmondse minima. De uitwerking van beleidskaders en (deel)plannen voor overige afvalstromen (GFT, restafval, Klein Gevaarlijk Afval (KGA) en dergelijke) zal in 2019 worden opgestart. Onderdeel van de benodigde voorzieningen om de verplichtingen met betrekking tot deze afvalstromen adequaat in te kunnen vullen, is de voorgenomen investering op het gebied van (ondergrondse) basisvoorzieningen voor kunststofinzameling (inmiddels verbreed tot PMD). Daar waar nog aanvullende voorzieningen nodig blijken te zijn, worden voorstellen voorgelegd.

Rioleringen

De doelstellingen ten aanzien van riolering zijn vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Dit houdt rekening met de verschillende landelijke en Europese beleids- en richtlijnen. In het GRP zijn de gemeentelijke beleidslijnen opgenomen rondom de wettelijke taken:

- inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
- doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater;
- maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming te voorkomen of te beperken

In het GRP wordt ook opgenomen hoe we omgaan met het onderwerp wateroverlast in relatie tot klimaatadaptatie.

3.1.12.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaten

Beleidsresultaat	Planning
Asbestverwijdering	31-12-2019
Vanaf 2024 zijn asbestdaken in Nederland naar verwachting verboden. Hiervoor is een wijziging van de Wet milieubeheer en een wijziging van het Asbestverwijderingsbesluit nodig. Het is nog niet bekend wanneer het kabinet deze wijzigingen op de agenda zal plaatsen. Momenteel is het aankomende verbod dus nog niet van kracht. De problematiek is in Helmond ook nadrukkelijk aanwezig. Een uitgewerkt Plan van Aanpak zal aan de gemeenteraad worden voorgelegd.	

Overige resultaten producten

Processen	Productiecijfers en kwaliteitsdoelstellingen
Aanpassing/uitbreiding bodeminformatiesysteem	Benutting duurzame energiesystemen vanuit bodem waaronder Warmte Koude Opslag.
Energietransitie	- Warmteplannen/transitieplannen per wijk. - Uitvoering pilot locaties.
Geothermie	Uitkomst van seismologisch onderzoek is leidend voor al dan niet mogelijkheden geothermie.
Stresstest klimaatadaptatie	Uitvoeren van een stresstest en het oppakken van de daaruit volgende maatregelen.
Uitvoeringsprogramma Bodemsanering en Ondergrond 2019-2022	Die leidt tot een jaarlijks te actualiseren uitvoeringsprogramma voor onderzoek en sanering van vervuilde bodems.

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

De ODZOB zorgt als uitvoeringsorganisatie voor kwaliteit en continuïteit in de uitvoering van de door onze gemeente opgedragen taken op het gebied van de fysieke leefomgeving. De ODZOB gaat in 2019 de asbestsaneringen in de regio Zuidoost controleren conform het regionaal uitvoeringsbeleid asbest. Volgens de begroting ODZOB 2019 wil de ODZOB medio 2020 klaar zijn voor de Omgevingswet, ongeacht de datum van de invoering.

Blink

De Gemeenschappelijke Regeling Blink heeft zelf geen beleidsresultaten; de gemeenten hebben deze afzonderlijk bepaald en vastgelegd. Voor de gemeente Helmond draagt Blink bij aan onze doelstellingen met betrekking tot vermindering van het aantal kilogram afval per inwoner en het verhogen van het afvalscheidingspercentage.

Metropoolregio Eindhoven – Energietransitie

Volgens het ambitiedocument gaat de samenwerking in de MRE zich mede richten op het thema energietransitie. In afwachting van besluitvorming (begin 2019) over de Update MRE bevat de begroting MRE 2019 nog geen inhoudelijke uitwerking. Verwacht mag worden dat rond het thema energietransitie wordt ingezet op:

- ontwikkeling van een Regionale Energie Strategie, met focus op de gebouwde omgeving en inpassing van grootschalige duurzame energie;
- versnelling van initiatieven rond productie van (grootschalige) duurzame energie;
- uitwisseling van kennis en kunde.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Beleidsintensivering					
Lasten					
780	Impuls duurzaamheid campagne Energiehuis	75	75	75	75
780	Impuls duurzaamheid campagne Alle lichten op Groen	50	50	50	50
780	Impuls duurzaamheid	625	625	625	625
<i>Beleidsintensivering</i>		750	750	750	750
Gemeentefonds					
Lasten					
780	Bodemsanering	101	152		
<i>Gemeentefonds</i>		101	152		
Totaal nieuwe ontwikkelingen Milieu		851	902	750	750

Beleidsintensivering

780 Impuls duurzaamheid

Verduurzaming is nodig, op alle fronten. Groen is geen keuze, groen is de norm. Omdat het belang hiervan niet kan worden overschat, staan wij positief tegenover alle schone vormen van groene energie. Het liefst zien we dat zonne-energie op elk dak wordt opgewekt, en ook windenergie biedt een kans. Natuurlijk, passend binnen het landschap. Via een jaarlijkse impuls van € 625.000 maken we een goede slag. Er wordt eerst een kader opgesteld waarbinnen deze impuls gelden kunnen worden ingezet.

780 Impuls duurzaamheid campagne Alle lichten op Groen

Binnen de impuls duurzaamheid zetten we de succesvolle campagne 'Alle Lichten op Groen' door (€ 50.000 per jaar). We sporen bedrijven aan om met duurzame maatregelen geld te besparen en controleren hier ook sterker op.

780 Impuls duurzaamheid campagne Energiehuis

Het Energiehuis speelt een grote rol binnen de impuls duurzaamheid. De bijdrage gaat omhoog met € 75.000 per jaar.

Gemeentefonds

780 Bodemsanering

Het bodembeleid voor de periode 2016 tot en met 2020 is opgenomen in het convenant "Bodem en Ondergrond" van 17 maart 2015. De tweede tranche van het aanvullend budget uit het artikel 11.3 van het convenant is verdeeld. Voor de gemeente Helmond is over 2019 en 2020 € 101.000 respectievelijk € 152.000 toegekend.

3.1.12.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten	18.758	18.538	20.016	19.944	19.871	19.866
Baten	21.265	21.944	22.489	22.521	22.551	22.551
Saldo	2.506	3.406	2.473	2.577	2.679	2.684

Verrekening met reserves

Storting	564	1.036	520	36		
Onttrekking	622	990	410	307	316	316

Saldo	2.565	3.360	2.363	2.848	2.995	3.000
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
730 Huishoudelijke afvalstoffen	7.302	10.717	3.415
750 Ontsmettingen en ov reinigingen	293		-293
755 Reinigingen graffiti	188	126	-62
760 Rioleringen	7.023	9.575	2.551
780 Milieubeheer	5.729	2.481	-3.248
Totaal Milieu	20.536	22.899	2.363

Investerings

Voorgenomen investeringen 2019

(bedragen x € 1.000)

Hoofd Investering product	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
760 Rioolzorg	1.790	-1.790	0
780 Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	500	0	500
Totaal programma 12	2.290	-1.790	500

Rioolzorg

Het betreft de reguliere jaarlijkse investeringen om te kunnen voldoen aan de wettelijke gemeentelijke zorgplichten op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater ('rioleringszorg'). De bedragen komen uit het door uw Raad in maart 2016 vastgestelde kostendeckingsplan en worden voor de jaarschijven tot en met 2022 opgenomen.

Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod

Door een investering van € 2 miljoen (verspreid over de komende 4 jaar) voor de uitvoering van het B5-Bod in Varenschut Zuid en de Bundertjes, het Brabants Natuurnetwerk in Groot Goor, de invulling van landschapspark Kloostereind en een ontwikkelplan voor de Brouwhuisse Heide wordt Helmond zichtbaar een groenere stad.

Programma 13

Bestuur en organisatie

3.1.13 Programma 13: Bestuur en organisatie

3.1.13.1 Wat willen we bereiken?

- Helmond wil een omgevingsbewuste stad zijn, die anticipeert en snel en strategisch kan schakelen. We handelen daarbij altijd vanuit onze eigen kracht en de inhoudelijke opgaven waarvoor we staan.
- Onze stedenband met Mechelen willen we de komende jaren continueren. Vanuit de Global Goals die vastgesteld zijn door de Verenigde Naties voelen we zowel verantwoordelijkheid voor inwoners in onze eigen stad als in andere landen.
- 24-uurs VIP-dienstverlening (vriendelijk, intelligent & persoonlijk) is onze ambitie. Daarnaast willen we als gemeente ook beter inzichtelijk maken wat we doen, voor wie en waarom. De ingezette koers van wijkgericht werken zetten we door.
- We hebben een moderne, wendbare, integere en dienstbare organisatie nodig. De inzet is om de basis op orde te brengen en tegelijkertijd de vele grote projecten in de stad uit te kunnen voeren. Daarvoor is het noodzakelijk dat we aan de slag gaan met de modernisering van onze huisvesting, waarbij het uitgangspunt is om de huidige werklocaties te bundelen.

Meerjarig beleidsperspectief

Bestuurlijke samenwerking

De regio biedt ons kansen en Helmond biedt kansen aan de regio. Conform onze visie “*Helmond, slimme stad als brug naar de toekomst*” stellen wij de inhoud voorop, en kijken we op basis van de uitdaging waar zich onze meest natuurlijke samenwerkingspartners bevinden. Om onze effectiviteit in de netwerken te vergroten, willen we de ‘Public Affairs’ binnen onze organisatie goed stroomlijnen. Dit doen we via Gemeenschappelijke Regelingen, privaatrechtelijke samenwerkingen en overige samenwerkingsverbanden (zie voor een overzicht de paragraaf 4.6).

Global Goals

In het Coalitieakkoord is bepaald dat er stevig ingezet wordt op de uitvoering van de Global Goals. Daarbij ziet Helmond zowel een verantwoordelijkheid voor inwoners van Helmond zelf als inwoners in andere landen. De steun voor San Marcos, partnerstad in Nicaragua, blijft intact. Er wordt gekeken in welke mate Helmond als FairTrade gemeente kan worden gepositioneerd ter bevordering van eerlijke handel. De ambities op Global Goals zullen nader worden ingevuld en verbonden aan bestaande en nieuwe beleidsterreinen waaronder de relatie met onderwijs en zorg voor kinderen. Daarnaast wordt verantwoordelijkheid om het budget goed te besteden verlegd van raad naar college, waarbinnen ook de middelen worden besteed voor onder meer San Marcos.

Dienstverlening

De basis voor de doorontwikkeling van de dienstverlening is gelegen in de Helmondse visie op dienstverlening. We streven daarbij naar het excelleren in VIP-dienstverlening: met de kenmerken ‘Vriendelijk’, ‘Intelligent’ en ‘Persoonlijk’ als belangrijkste uitgangspunten. Iedere inwoner en elk bedrijf of instelling (verder “de klant”) moet in al haar dienstverleningscontacten ervaren dat de gemeente Helmond er voor hem of haar is. De behoeften en vragen van de klant staan altijd centraal, waarbij we onderscheidende dienstverlening van een bijzonder hoog niveau proberen te leveren.

Binnen dit streven willen we onze dienstverlening zoveel mogelijk digitaal inrichten, maatwerk leveren waar dat nodig is en actief meehelpen om ideeën en initiatieven van klanten te realiseren. Onze basis moet op orde zijn en blijven, wat inhoudt dat de kwaliteit en actualiteit van de gegevens die we als gemeente bijhouden en verstrekken optimaal moet zijn. Tevens moet de gemeentelijke

informatievoorziening nauw op elkaar aangesloten zijn, waarbij de klant het telkens ervaart dat hij of zij met één gemeente schakelt.

Communicatie en participatie

De samenleving ontwikkelt en de rol van de gemeente ontwikkelt mee. De veranderende positie die we innemen vraagt ook een nieuwe kijk op communicatie en de wijze waarop we inwoners betrekken bij beleid. Daarbij moeten en willen we nauw aansluiten bij nieuwe ontwikkelingen, zoals de steeds groter wordende rol en invloed van sociale media, het veranderende medialandschap en de kansen die 'big data' ons bieden.

We vinden het belangrijk te laten zien wat we doen en wat we beslissen. Dat doen we via de lokale en regionale media. Ook communiceren we vaker en intensiever via onze eigen kanalen. We vinden het belangrijk dat we in contact kunnen treden met álle Helmonders, zeker ook met kinderen en jongeren. We maken richting inwoners visueel wat we als gemeente met de belastingopbrengsten doen en we toetsen belangrijke documenten op begrijpelijke taal.

De ingezette koers van wijkgericht werken zetten we door. We delen onze kennis, en halen informatie op. In dat kader onderhouden we ook sterk contact met de wijkraden.

Integriteit

We blijven actief werken aan bewustwording, vanuit het thema 'aandacht voor integriteit'. Jaarlijks organiseren we dilemmatrainingen voor het college van B&W en de gemeenteraad. Ook in het ambtelijke traject waarin directie en management werken aan de organisatiecultuur, is integriteit een blijvend onderwerp. Dit gebeurt deels via de bestaande integriteitstrainingen voor alle medewerkers en de onboardingprogramma's voor nieuwe medewerkers.

Zowel politiek-bestuurlijk als ambtelijk maken we de doorkijk naar de mogelijke gevaren van ondermijnende criminaliteit op het openbaar bestuur. De weerslag die dit op de gemeente heeft, vormt een gevaar voor onze integriteit en daarmee voor onze lokale democratie.

Het voorkomen van identiteits- en adresfraude krijgt landelijk steeds meer aandacht. Gemeenten hebben een belangrijke taak om dergelijke fraude te voorkomen. Samen met onze interne en externe ketenpartners gaan wij extra maatregelen treffen om fraude aan de voorkant te voorkomen.

Organisatie

Om onze ambities samen met de stad te kunnen verwezenlijken, hebben we een moderne, wendbare en dienstbare organisatie nodig. Onderzoek en praktijk laten zien dat succesvolle organisaties vragen om een organisatiecultuur met aandacht voor: samenwerking en een open houding, werken vanuit visie en resultaat, aandacht voor innovatie en het werken binnen duidelijke kaders & spelregels. Onze kernnormen geven richting aan de bouw van een dergelijke cultuur. Om de ambities van de stad met bijbehorende grote projecten te kunnen uitvoeren, is eveneens een solide basis nodig. Het is daarom essentieel dat de financiële administratie en daarmee de beheersprocessen van de gemeente op orde zijn. Ook hechten we veel waarde aan een IT-structuur die het mogelijk maakt om als informatie(ver)werkend bedrijf de dienstverlening voor onze inwoners optimaal te laten zijn. Daarnaast streven we ernaar de huidige werklocaties van de gemeente te bundelen, waarbij het onze insteek is dat op de huidige locatie van het Stadskantoor – door zoveel mogelijk slim gebruik te maken van bestaande budgetten – een toekomstgerichte ontmoetingsplek wordt gecreëerd. Zowel voor organisaties en inwoners van de stad, als voor onze medewerkers. Dit streven naar een moderne en wendbare organisatie maakt dat we blijven investeren in leiderschap, cultuur, verfijning van de organisatiestructuur, nieuwe vormen van overleg, opleiding en training.

3.1.13.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Metropoolregio Eindhoven - RHCE

Volgens de begroting 2019 van de MRE heeft het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) een wettelijke taak met betrekking tot de archiefzorg. In januari 2018 zijn onderzoeken gestart naar de toekomstbestendigheid van het RHCE, naar maatregelen ter verbetering van de bedrijfsvoering van het RHCE en bijvoorbeeld naar mogelijkheden tot digitale opslag van archiefbescheiden, inclusief daartoe benodigde beheersmaatregelen.

BNG

Door de lage financieringsstarieven draagt de bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoners. Duurzaamheid is een belangrijk element in de missie van de BNG Bank, waarbij de bank klanten en investeerders ondersteunt in het realiseren van hun doelstellingen voor een toekomstbestendige samenleving. 'Duurzaam' definieert de bank als maatschappelijk verantwoord, waarmee ze wil zeggen een houdbaar evenwicht tussen milieubelangen, economische belangen en sociale belangen, ook naar toekomstige generaties toe.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

De VNG ondersteunt ons bij de ontwikkeling en behartigt onze belangen. Dat doet ze door op te halen wat er in onze (en andere) gemeente(n) gebeurt en dat in te brengen bij de Haagse politiek.

G40

Voor de periode 2019-2022 wordt een nieuw samenwerkingsconvenant opgesteld tussen het G40-netwerk van middelgrote steden en kennispartner Platform 31.

BrabantStad

In 2018 hebben de colleges van BrabantStad de Stedelijke Agenda BrabantStad vastgesteld als basis voor de samenwerking in de periode 2018-2022.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Beleidsintensivering					
Lasten					
010	Ophoging budget duurzame ontwikkelingsdoelen (Global Goals)	50	50	50	50
930	Exploitatieruimte naar investeringsruimte		250	360	325
930	Kenniscentrum van de stad (Toekomstgericht Werken)				500
Beleidsintensivering		50	300	410	875
Onontkoombare knelpunten					
Lasten					
003	Bestuurskosten	150	150	150	150

010	Auditcomité - RKC	12	12	12	12
060	Beheer basisregistraties	-30	-30	-30	-30
910	Areaaluitbreiding onderhoud en personeel				180
Baten					
060	Beheer basisregistraties	90	90	90	90
<i>Onontkoombare knelpunten</i>		222	222	222	402
Totaal nieuwe ontwikkelingen Bestuur en organisatie		272	522	632	1.277

Beleidsintensivering

010 Ophoging budget duurzame ontwikkelingsdoelen (Global Goals)

In het kader van de Global Goals besteedt Helmond één euro per inwoner aan uitvoering. Dit betekent dat het bestaande budget (Internationale Betrekkingen) wordt opgehoogd met € 50.000 tot € 90.000 jaarlijks voor de komende 4 jaar. We willen samen met de gemeenteraad de ambitie bepalen voor welke prioriteiten we deze middelen gaan inzetten.

930 Exploitatieruimte naar investeringsruimte

De in het coalitieprogramma opgenomen nieuwe investeringen leiden ertoe dat de totale kapitaallasten het kapitaallastenplafond overschrijden. Vandaar dat van de beschikbare ruimte in de exploitatie een deel toegevoegd wordt aan het kapitaallastenplafond, zodat hierin voldoende middelen zitten om de (toekomstige) kapitaallasten te kunnen dekken.

930 Kenniscentrum van de stad (Toekomstgericht Werken)

Streven is om een toekomstgerichte ontmoetingsplek (voorzien op de huidige locatie van het Stads kantoor) te creëren voor de organisaties en inwoners van de stad, die tevens fungeert als werkplek voor onze gemeentelijke medewerkers. Daarbij is het onze insteek om zoveel mogelijk slim gebruik te maken van bestaande budgetten. Om dit mogelijk te maken is er vanaf 2022 € 0,5 miljoen extra structureel aan kapitaallasten nodig, omdat de met de huidige gebouwen gemoeide kapitaallasten, als gevolg van de jaarlijkse lineaire afschrijving van de boekwaarden, dan niet meer op voldoende niveau zijn. Hiertoe wordt het kapitaallastenplafond met dit bedrag verhoogd vanaf 2022.

Onontkoombare knelpunten

003 Bestuurskosten

Ophoging salariskosten wethouders in verband met de ophoging naar 6 fulltime wethouders zoals besloten bij de coalitievorming mei 2018.

010 Auditcomité - RKC

Om het toezicht op de interne beheersing, de financiële verslaglegging en de accountantscontrole te verbeteren en de raad hier een stevigere positie in te geven willen we een auditcomité instellen. Het budget van het Auditcomité bedraagt € 5.000 (voor bijvoorbeeld opleidingen en inhuur externe deskundigheid). De budget van de RKC bedraagt € 36.200 (voor onderzoek en vergoeding). Het huidige budget van de RKC bedraagt € 29.200 (vergoeding en onderzoek) en voorgesteld wordt dit daarvoor in te zetten, waardoor de meerkosten € 12.000 zijn.

060 Beheer basisregistraties

In de begroting 2018 en verder werd nog rekening gehouden met een opbrengst van € 90.000 voor de verkoop van kaartinformatie aan instellingen, met name de Stichting GBKN Zuid. Tot en met 2016

werden deze opbrengsten ontvangen. Echter met de invoering van Basiskaart Grootchalige Topografie (BGT) wordt deze informatie rechtstreeks vanuit de Rijksoverheid verstrekt. Daardoor heeft de gemeente Helmond hieruit nauwelijks tot geen inkomsten meer. Vanuit het Rijk hebben wij hiervoor structureel € 30.000 compensatie ontvangen. Per saldo betekent dit dat de inkomsten structureel € 60.000 lager zijn.

060 Beheer basisregistraties

In de begroting 2018 en verder werd nog rekening gehouden met een opbrengst van € 90.000 voor de verkoop van kaartinformatie aan instellingen, met name de Stichting GBKN Zuid. Tot en met 2016 werden deze opbrengsten ontvangen. Echter met de invoering van Basiskaart Grootchalige Topografie (BGT) wordt deze informatie rechtstreeks vanuit de Rijksoverheid verstrekt. Daardoor heeft de gemeente Helmond hieruit nauwelijks tot geen inkomsten meer. Vanuit het Rijk hebben wij hiervoor structureel € 30.000 compensatie ontvangen. Per saldo betekent dit dat de inkomsten structureel € 60.000 lager zijn.

910 Areaaluitbreiding onderhoud en personeel

In de meerjarenraming wordt jaarlijks rekening gehouden met een organisatiegroei/kwaliteitsimpuls van omgerekend 2 fte (inclusief overhead) voor het nieuw op te nemen begrotingsjaar (2022) in het meerjarenbeeld. Hierdoor is het voor de organisatie mogelijk om mee te groeien met de ambities en ontwikkelingen van de stad. Daarom is voor de nieuwe jaarschijf 2022 een bedrag van € 180.000 opgenomen.

3.1.13.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten	14.363	12.976	13.892	13.428	14.289	16.320
Baten	3.283	1.425	1.379	1.379	1.379	1.379
Saldo	-11.080	-11.551	-12.512	-12.048	-12.909	-14.940

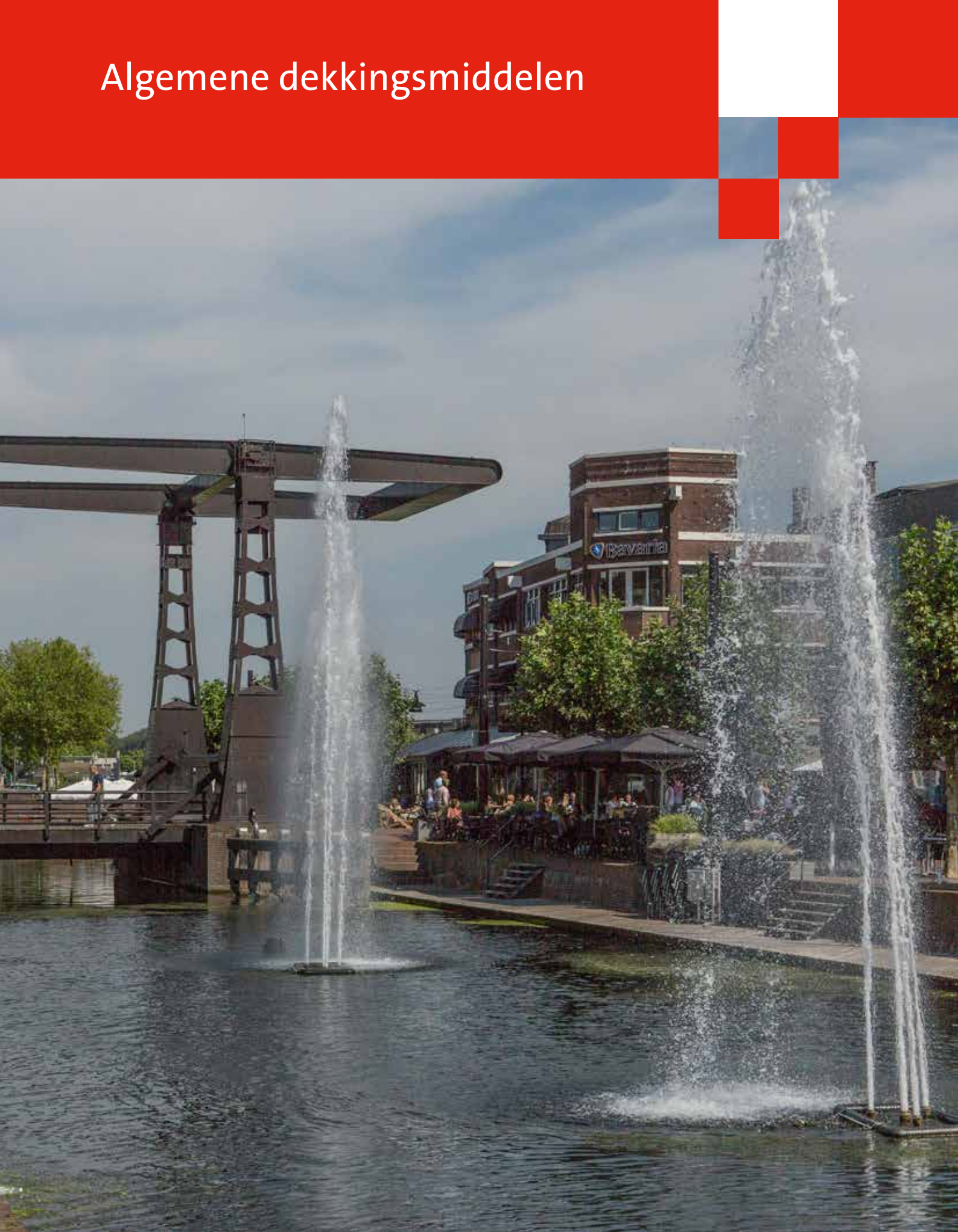
Verrekening met reserves

Storting	1.604	1.508	108	108	108	108
Onttrekking	3.107	3.699	424	416	416	416
Saldo	-9.577	-9.361	-12.197	-11.741	-12.602	-14.633

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
003 College van B&W	1.622	1	-1.621
010 Raad en raadscommissies	1.456		-1.456
020 Regionale aangelegenheden	1.612		-1.612
025 Bestuursondersteuning	953		-953
050 Voorlichting communicatie stadspromotie	160	6	-154
060 Beheer Basisregistraties	982	9	-973
070 Stadswinkel	2.689	1.371	-1.318
910 Organisatie algemeen	1.845	77	-1.768
930 Nieuwe investeringen	2.194	339	-1.855
935 Centrum- en regiofunctie	487		-487
Totaal Bestuur en organisatie	14.000	1.803	-12.197

Algemene dekkingsmiddelen

3.2.1 Financieel overzicht

In dit hoofdstuk worden de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente uitgewerkt en nader toegelicht. De baten uit deze algemene dekkingsmiddelen zijn niet meegenomen bij de diverse programma's, met uitzondering van de lokale heffingen waarvan de besteding gebonden is aan de opbrengsten (zoals rioolopbrengsten, opbrengsten uit afvalstoffen, leges, markten, parkeren en dergelijke).

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten	35.186	34.347	36.877	40.754	44.132	45.729
Baten	205.346	207.667	216.369	220.494	223.893	227.751
Saldo	170.159	173.320	179.492	179.740	179.762	182.022

Verrekening met reserves

Storting	14.852	40	9	3	-3	-9
Onttrekking	16.473	4.736	3.418	1.930	1.438	883

Saldo	171.780	178.015	182.901	181.667	181.203	182.914
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Specificatie per hoofdproduct	2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
HP991 Overhead	32.237	2.293	-29.944
HP970 Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	5.495	185.032	179.537
HP940 Post Onvoorzien	500		-500
HP944 Overige financiële middelen	1.134	9.423	8.289
HP960 Overige belastingen	709	957	248
HP950 Onroerend zaak belasting	416	22.081	21.665
HP992 Doorbelasting overhead	-3.605		3.605
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	36.886	219.786	182.900

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2019	2020	2021	2022
Beleidsintensivering					
Lasten					
970	Draagkrachtnorm Wmo naar 130% / Dekking extra middelen abonnementstarief vanuit algemene uitkering	-90	-90	-90	-90
991	Duurzaam mobiliteitsconcept gemeente	50	50	50	50
991	Opleidingskosten	300	300	400	500
Baten					
944	Incidentele vrijval bestemmingsreserves	-300			
<i>Beleidsintensivering</i>		-40	260	360	460
Gemeentefonds					
Lasten					
970	Gevolgen maart- en meicirculaire	2.223	4.028	7.052	9.638
Baten					
970	Gevolgen maart- en meicirculaire	-5.720	-8.869	-11.137	-14.886
<i>Gemeentefonds</i>		-3.497	-4.841	-4.085	-5.248
Onontkoombare knelpunten					
Lasten					
991	Office 365 licenties	230	230	230	230
991	Organisatiekosten	100	80	80	80
Baten					
944	Herstel rente grondbedrijf	300	1.200	1.200	1.200
950	Areaalontwikkeling OZB/indexering	-50	-50	-50	-230
<i>Onontkoombare knelpunten</i>		580	1.460	1.460	1.280
Totaal nieuwe ontwikkelingen Algemene dekkingsmiddelen		-2.957	-3.121	-2.265	-3.508

Beleidsintensivering

970 Draagkrachtnorm Wmo naar 130% / Dekking extra middelen abonnementstarief vanuit algemene uitkering

Om de financiële drempel voor noodzakelijke zorg weg te nemen, hoeven mensen met inkomsten tot 130% van het bijstandsniveau in het kader van de Wmo vanaf 2019 geen eigen bijdrage meer te betalen. Hiervoor trekken we jaarlijks € 90.000 extra uit. Mensen met meer draagkracht dan deze 130% hoeven door het aangepaste rijksbeleid nog maar € 17,50 per vier weken aan eigen bijdrage te betalen.

991 Duurzaam mobiliteitsconcept gemeente

In het streven naar duurzaamheid willen we als gemeente vooroplopen. Door een mobiliteitsplan met deelauto's op te zetten en het gebruik hiervan te stimuleren verduurzamen we ook onze mobiliteit en houden we de stad leefbaar. In de ontwikkeling hiervan, waarvoor we vier keer € 50.000 uittrekken, zoeken we actief naar samenwerking met private partijen. Ook de gemeenschappelijke regelingen waarin we deelnemen, zoals de Veiligheidsregio en de Omgevingsdienst, stimuleren we actief om een groen (mobiliteits)beleid te voeren. Elektrische (deel)auto's hebben de toekomst. Daarom streven we naar meer laadpalen in de openbare ruimte. En alles wat we als gemeente doen, toetsen we voortaan op de mate waarin het bijdraagt aan de vergroening van de stad.

991 Opleidingskosten

Om klaar te zijn voor de toekomst is het noodzakelijk dat onze medewerkers goed opgeleid blijven. Ons opleidingsbudget loopt echter niet in de pas met een gemiddelde gemeentelijke organisatie. Dit gemiddelde ligt op ca. 3% van de loonsom. Het huidige opleidingsbudget bedraagt 1,44%. Voorgesteld wordt om tot 2022 toe te groeien naar een structureel opleidingsbudget van ongeveer 2,5% van de loonsom.

944 Incidentele vrijval bestemmingsreserves

Vanuit de reserve cofinancieringsfonds wordt € 300.000 ingezet als dekking voor de beleidsintensiveringen.

Gemeentefonds

Voor een toelichting op het gemeentefonds wordt verwezen naar paragraaf 2.3 – onderdeel gemeentefonds.

Onontkoombare knelpunten

991 Office 365 licenties

In 2019 zijn we verplicht over te stappen naar een nieuwe versie van office. Onze huidige pakket voldoet niet meer aan de nieuwe manier van werken. Tot heden werd eenmalig het pakket als investering aangeschaft en afgeschreven. Dit is niet meer mogelijk. We moeten voor het nieuwe pakket office365 per licentie gaan betalen.

991 Organisatiekosten

Zoals bij het onderdeel areaalontwikkeling is toegelicht wordt jaarlijks rekening gehouden met een extra groei van de organisatie om de ontwikkelingen en ambities van de stad uit te voeren. De extra kosten die dit met zich meebrengt worden opgenomen in deze begroting.

944 Herstel rente grondbedrijf

Door een wijziging van het BBV is de toerekening van rentekosten aan grondexploitaties sinds 2016 gemaximeerd tot 1,3%. Voorheen rekenden we conform al onze investeringen een rente toe van 3,25%. Dit leidt tot een voordeel voor toekomstige berekeningen van de grondexploitaties, maar tot een nadeel als gevolg van rentederving voor de totale begroting, wat bij de begroting 2018 nog € 1,2 miljoen structureel was. Bij het coalitieakkoord is afgesproken dat een deel van de beschikbare ruimte wordt ingezet ter dekking van dit tekort, waardoor dit nadeel in 2020 structureel is opgelost.

950 Areaalontwikkeling OZB/indexering

Voor areaaluitbreiding in de openbare ruimte wordt voorgesteld om jaarlijks € 50.000 beschikbaar te stellen. Daarnaast wordt in de meerjarenbegroting jaarlijks rekening gehouden met een

organisatiegroei/kwaliteitsimpuls van omgerekend 2 fte (inclusief overhead) voor het nieuw op te nemen begrotingsjaar (2022) in het meerjarenbeeld. Hierdoor is het voor de organisatie mogelijk om mee te groeien met de ambities en ontwikkelingen van de stad. Vandaar dat voor de nieuwe jaarschijf 2022 een bedrag van € 180.000 hiervoor is opgenomen. De dekking hiervoor komt uit de verwachte stijging van de OZB opbrengsten als gevolg van de toegenomen waarde van de stad (meer OZB-objecten dan voorzien).

Investeringsen

Voorgenomen investeringen 2019

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
991	Reguliere vervanging systemen automatisering	1.500	0	1.500
991	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	500	0	500
991	Vervanging door nieuwe digitalisering	600	0	600
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		2.600	0	2.600

Reguliere vervanging systemen automatisering

We hechten veel waarde aan up-to-date ICT-faciliteiten. Met een investering van € 3,6 miljoen over de komende vier jaar, gaan we verouderde systemen vervangen. In 2019 bedraagt de investering € 1,5 miljoen. De investering met betrekking tot de reguliere vervanging systemen zijn noodzakelijk om de bestaande ICT infrastructuur in stand te houden en daarmee de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

In het streven naar duurzaamheid willen we als gemeente vooroplopen. Het gemeentelijk vastgoed wordt daarom de komende vier jaar vergroend via een impuls van € 2 miljoen.

Vervanging door nieuwe digitalisering

Wij vinden dat onze medewerkers in een eigentijdse werkomgeving moeten kunnen functioneren, die bovendien aansluit bij de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en inclusiviteit. De gemeente Helmond is daarom sinds 2015 aan het investeren in- en opwaarderen van de dienstverlening en digitalisering. Dit op basis van de Landelijke Digitale Agenda 2020 en de organisatievisie. De investering voor digitalisering is nodig om de ingezette professionalisering en innovatie op het gebied van dienstverlening en digitalisering van de organisatie verder door te zetten. Projecten op dit gebied zijn bijvoorbeeld informatiebeveiliging/privacy, het ontwikkelen van een dataplatform (onder andere voor open data), de digitalisering met betrekking tot de nieuwe Omgevingswet en het organisatie breed zaakgericht werken.

3.2.2 Lokale heffingen

Bij dit onderdeel wordt een totaalbeeld gegeven van de opbrengsten uit lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is aan de opbrengsten. In de paragraaf “overzicht lokale heffingen” wordt naast de geraamde inkomsten uit lokale heffingen ook aandacht besteed aan het beleid ten aanzien van lokale heffingen, lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid.

(bedragen x € 1.000)

Soort heffing	Raming 2019
Onroerende zaakbelasting	21.981
Hondenbelasting	567
Precariobelasting	305
Totaal lokale heffingen	22.853

3.2.3 Algemene uitkeringen

Het gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron van gemeenten en de ontwikkeling hiervan bepaalt in belangrijke mate de financiële ruimte van gemeenten. De gemeentefondsmiddelen zijn in principe vrij besteedbaar; het is een algemeen dekkingsmiddel. Wel worden conform Helmonds beleid taakmutaties, decentralisatie- en integratie-uitkeringen één op één ingezet voor de betreffende beleidsterreinen.

De laatste ontwikkelingen met betrekking tot de uitkering over de jaren 2019 en verder zijn gepubliceerd in de meicirculaire 2018 en worden uitgebreid toegelicht in paragraaf 2.3 - onderdeel gemeentefonds.

Zoals in die paragraaf is aangegeven wordt met ingang van 2019 een deel van de integratie-uitkering Sociaal domein overgeheveld naar de algemene uitkering. Deze overheveling gaat gepaard met herverdeel-effecten (-/- € 170.000 voor Helmond). Deze blijven van toepassing tot duidelijk is wat de uitkomsten zijn van het brede kwantitatieve vervolgonderzoek wat gericht is op een nieuwe integrale verdeling van de middelen in het gemeentefonds voor het sociaal domein (nieuwe en oude taken) per 2021.

Door de vele gemeenten die tekorten hebben op het sociaal domein, met name door vermeende verdeelstoornissen bij de Jeugdzorg, is in de maartcirculaire het voorstel opgenomen om in 2018 een voorziening te treffen van € 200 miljoen die door het ministerie VWS en de gezamenlijke gemeenten ieder voor de helft gevoed wordt. Het aandeel van de gemeenten ad € 100 miljoen wordt uitgenomen uit het gemeentefonds. Het principe is dat Rijk en gemeenten storten in een decentralisatie-uitkering, waar gemeenten vervolgens een beroep op kunnen doen. Wat dit in financieel opzicht betekent wordt opgenomen in toekomstige circulaire.

3.2.4 Kosten van overhead

Om inzicht te krijgen in de kosten van de overhead moeten gemeenten op grond van het BBV de baten en lasten op het niveau van de programma's presenteren, en worden centraal begroot en verantwoord. De kosten van de overhead dienen hier afzonderlijk opgenomen te worden, denk hierbij aan automatisering-, huisvesting en managementkosten. Dit overzicht is opgenomen in paragraaf 3.2.1.

3.2.5 Vennootschapsbelasting

Belastingplicht

Vanaf 1 januari 2016 is de gemeente Helmond belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Voor het indienen van de aangifte 2016 heeft de gemeente uitstel tot 1 oktober 2018. Voor het indienen van de aangifte over 2017 heeft de gemeente uitstel tot 1 mei 2019. Het uitstel voor 2016 en 2017 bleek nodig te zijn, omdat er nog steeds over diverse onderwerpen overleg wordt gevoerd tussen de belastingdienst, fiscale intermediairs en belangenorganisaties. De uitkomsten van het overleg kunnen de resultaten over 2016, 2017 en van een eventueel te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting over 2019 beïnvloeden.

Grondbedrijf

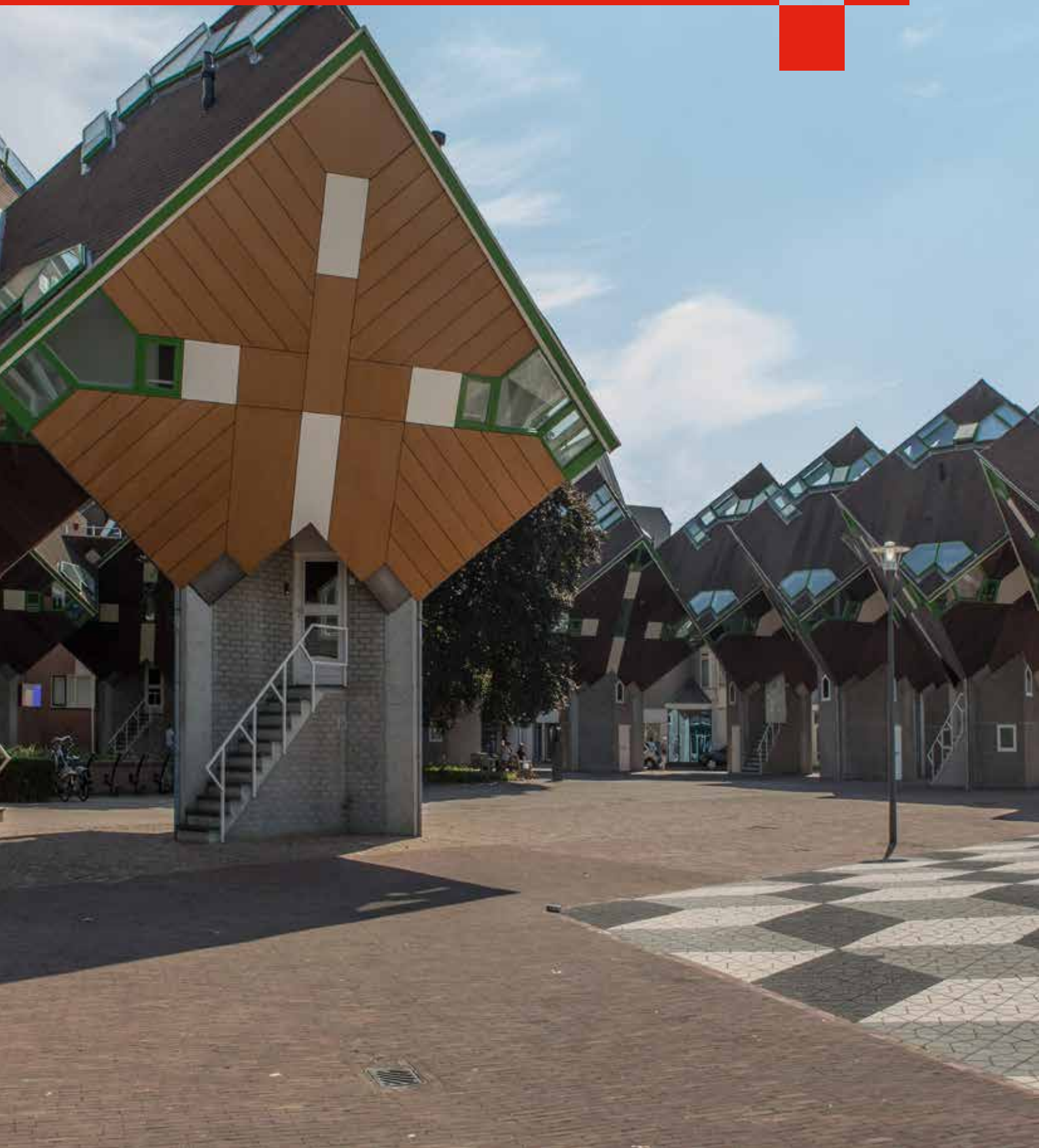
De ondernemingsactiviteit van het grondbedrijf staat vast. Er bestaan echter, zoals hiervoor is opgemerkt, nog onzekerheden die van invloed zijn op de resultaatbepaling. Op basis van de huidige uitgangspunten, die door de extern belastingadviseur van de gemeente als verdedigbaar worden beschouwd, is de verwachting dat over het jaar 2019 geen vennootschapsbelasting is verschuldigd voor de ondernemersactiviteiten van het grondbedrijf omdat een negatief jaarresultaat wordt verwacht.

Overige ondernemingsresultaten

Positieve en negatieve jaarresultaten van alle ondernemingen van de gemeente mogen met elkaar worden gesaldeerd. Het is de verwachting dat het negatieve jaarresultaat van het grondbedrijf eventuele positieve resultaten van andere ondernemingsactiviteiten overtreft. Vanwege deze methodiek is de verwachting dat de gemeente over 2019 geen vennootschapsbelasting is verschuldigd.

3.2.6 Ruimte Onvoorziene uitgaven

In onze begroting nemen we jaarlijks ruimte op voor het opvangen van onvoorziene zaken (post onvoorzien). De omvang van de post onvoorzien bedraagt voor 2019 € 0,5 miljoen. Deze post wordt alleen gebruikt in geval van calamiteiten en onontkoombare knelpunten, die niet voorzien zijn en zich in de loop van 2019 voor doen.

Deze (verplichte) paragrafen geven een beeld van enkele onderwerpen die van belang zijn voor de inschatting van de financiële positie van onze gemeente. In deze paragraaf beschrijven we relevante cijfers en voorgenomen activiteiten voor 2018 op het gebied van organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering, financiering, treasury, deelnemingen, verbonden partijen en grondbeleid van gemeente Helmond.

4.1 Paragraaf lokale heffingen

4.1.1 Uitgangspunten tarievenbeleid

Het inflatiecorrectiepercentage voor belastingtarieven voor 2019 bedraagt 1,8%. Daar waar een afwijkend percentage van toepassing is wordt dit vermeld in de onderstaande tekst. Daarnaast mogen de tarieven van rechten die vallen onder een wettelijke beperking (met name leges, rioolheffing en afvalstoffenheffing) maximaal kostendekkend zijn.

4.1.2 Ontwikkeling woonlasten

Vanuit het nieuwe coalitieakkoord is het uitgangspunt dat van de componenten die de gemeentelijke woonlasten bepalen de Onroerend zaakbelasting (OZB) met ten hoogste de inflatiecorrectie mag stijgen. Voor het jaar 2019 is 1,8%. De riool- en afvalstoffenheffing blijven kostendekkende heffingen, waarbij de gevolgen van maatregelen voor klimaatadaptatie zoveel mogelijk worden opgevangen binnen de rioolheffing. De woonlasten zijn berekend voor zowel de gebruiker van een woning (meestal de huurder) als voor de eigenaar van een pand.

Belastingen die tot woonlasten voor gebruikers leiden (in €)

Jaar	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2016	225,96	220,44	446,40	1,75%
2017	225,96	198,96	424,92	-4,81%
2018	212,28	199,80	412,08	-3,02%
2019	210,00	203,40	413,40	0,32%

Als er sprake is van een woning waarvan de eigenaar gebruik maakt, betaalt de eigenaar OZB. Voor 2019 wordt voorgesteld om de OZB te verhogen met het percentage van de inflatiecorrectie. In de onderstaande tabel staat de ontwikkeling van de jaren vanaf 2016. Hier is duidelijk te zien dat de meerjarige ontwikkeling gematigd is, waarbij de gemiddelde stijging beperkt blijft tot de inflatiecorrectie. Vanaf 2016 tot en met 2019 zijn de gemiddelde woonlasten met 1,5% gestegen.

Belastingen die tot woonlasten voor eigenaren/gebruikers leiden (in €).

Jaar	OZB*	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2016	296,00	225,96	220,44	742,40	1,67%
2017	321,00	225,96	198,96	745,92	0,47%
2018	336,50	212,28	199,80	748,58	0,36%
2019	340,00	210,00	203,40	753,40	0,64%

* Voor de bepaling van de OZB-lasten is uitgegaan van de gemiddelde waarde van een woning van

€ 198.000 in 2016, tegen € 213.000 voor het belastingjaar 2019.

Wijziging woonlasten voor eigenaren/gebruikers bij verschillende woningwaardes (in €).

Woningwaarde 2018 / 2019	Uitsluitend gebruiker	202.000 / 213.000*	300.000 / 316.000	600.000 / 632.000
Rioolheffing 2018	212,28	212,28	212,28	212,28
Afvalstoffenheffing 2018	199,80	199,80	199,80	199,80
Gebruikers	412,08	412,08	412,08	412,08
OZB 2018		336,50	499,50	999,00
Eigenaar/ gebruiker		748,58	911,58	1.411,08
Rioolheffing 2019	210,00	210,00	210,00	210,00
Afvalstoffenheffing 2019	203,40	203,40	203,40	203,40
Gebruikers	413,40	413,40	413,40	413,40
OZB 2019		340,00	504,50	1.009,00
Eigenaar/ gebruiker		753,40	917,90	1.422,40
Wijziging t.o.v. 2018	0,32%	0,64%	0,69%	0,80%

* De gemiddelde woningwaarde is tussen 2018 en 2019 gestegen met ongeveer 4,7% van € 202.000 naar € 213.000.

4.1.3 Uitgangspunten tarieven 2019

Onroerende zaakbelastingen

Het college streeft ernaar om de woonlastendruk gemiddeld met niet meer te verhogen dan met het inflatiepercentage. Dit is voor 2019 vastgesteld op 1,8%. Bij de tariefbepaling voor 2019 is daarom uitgegaan van een totaalopbrengst, gebaseerd op de OZB-opbrengsten over 2018 vermeerderd met de gevolgen van areaaluitbreidingen (nieuwbouw en renovatie) en inflatiecorrectie.

De waardeontwikkeling van de onroerende zaken als gevolg van de jaarlijkse herwaardering wordt gecompenseerd in de tarieven voor het jaar 2019. Dit is conform de afgesproken systematiek.

Voor de woningen is er sprake van een stijging van de gemiddelde waarde met 4,7%. Dat wordt gecorrigeerd door het tarief te verlagen. Bij de niet-woningen is sprake van een gemiddelde stijging van de WOZ-waarden met 1,5%. Per saldo blijven de tarieven voor niet-woningen na inflatiecorrectie nagenoeg gelijk.

Afvalstoffenheffing

Voor de afvalstoffenheffing geldt naast het beginsel van 100% kostendekking, het principe “de vervuiler betaalt”. Dat komt tot uiting in een tarief dat afhankelijk is van de grootte en het aantal van de afvalcontainer(s), waarvan inwoners gebruik maken. Op het gebied van de afvalinzameling zijn de kosten gestegen. Dit komt door het uitzetten van papiercontainers en een nieuwe manier van textielinzameling. Voor de begroting 2019 zien we dat er, zoals vorig jaar al aangekondigd, enkele kostenverschuivingen optreden. Ten opzichte van het belastingjaar 2018 wordt het tarief voor deze heffing verhoogd met het inflatiepercentage van 1,8% tot € 203,40 op jaarbasis per perceel. Het verschil wordt opgevangen door een onttrekking aan de reserve.

(bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	
--	--

Kosten taakveld afval	7.273	
Inkomsten taakveld, excl. heffingen	-1.676	
<i>Netto kosten product</i>	5.597	62%

Toe te rekenen kosten:

Kwijtschelding	755	8%
Handhaving Stichting Stadswacht	112	1%
Heffing en invordering belastingen	82	1%
Toe te rekenen BTW	1.416	16%
Overhead	288	3%
Blink Reiniging	763	9%
Totale kosten	9.012	100%

Opbrengst heffingen	8.735	97%
----------------------------	--------------	------------

Rioolheffing

De rioolheffing is een bestemmingsheffing. Dit betekent dat deze heffing uitsluitend besteed wordt voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen ten aanzien van het beheer van hemelwater en grondwater. In het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is het meerjarig tarievenbeleid vastgelegd. Dit GRP sluit aan bij de omliggende Peelgemeenten. De kostenonderbouwing daarin is actueel. Vanuit de opzet van de kostentoerekening blijkt, dat het tarief iets verlaagd wordt, omdat de toe te rekenen kosten lager uitvallen. Hiermee blijft Helmond op het maximaal toegestane niveau van 100% kostendekking.

Helmond kent twee categorieën tarieven: een basistarief dat behoort bij een waterverbruik van minder dan 1.200 m³ en een aantal (degressieve) tarieven gebaseerd op een waterverbruik van meer dan 1.200 m³.

bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid Rioolheffing	(in €)	(in %)
---------------------------------------	--------	--------

Kosten taakveld Riolering	7.023	
<i>Netto kosten product</i>	7.023	73%

Toe te rekenen kosten:

Kwijtschelding	791	8%
Reinigingskosten	10	0%
Heffing en invordering belastingen	55	1%
Toe te rekenen BTW	1.069	11%
Overhead	552	6%
Waterlopen	75	1%
Totale kosten	9.574	100%

Opbrengst heffingen	9.574	100%
----------------------------	--------------	-------------

Hondenbelasting

Hondenbezitters betalen in Helmond hondenbelasting. Deze algemene belasting wordt ingezet voor de bestrijding van hondenoverlast. Alleen de perceptiekosten van de heffing van hondenbelasting worden hierop in mindering gebracht. Per 1 januari 2018 waren ongeveer 8.400 honden in Helmond geregistreerd. Controle op het hondenbezit is sinds 2014 uitbesteed aan de Stichting Stadswacht Helmond. Dit gaat naar verwachting komend jaar over naar de gemeentelijke afdeling Veiligheid en Naleving.

Precariobelasting

Deze belasting wordt geheven voor het bezit van voorwerpen op of boven gemeentegrond. Deze belasting geldt als algemeen dekkingsmiddel. Op grond van ervaringen van de laatste jaren is gebleken dat de precariobelasting tot wisselende opbrengsten kan leiden. De mate van gebruik van de openbare ruimte is namelijk moeilijk te voorspellen. Door regelmatige controles wordt het gebruik van gemeentegrond gevolgd, waarna bij constatering van belastbare feiten een aanslag precariobelasting volgt. Voor precariobelasting hanteert de gemeente een breed scala aan tarieven, dat te uitgebreid is om in de tarieventabel aan het einde van deze paragraaf op te nemen. De tarieven zijn terug te vinden in de Verordening precariobelasting.

Toeristenbelasting

In 2017 heeft de gemeente voor de eerste keer aanslagen toeristenbelasting verstuurd. Het betreft een belasting voor accommodaties die tegen betaling verblijfsmogelijkheden aanbieden aan (zakelijke) toeristen. Het standaardtarief is vastgesteld op € 1,50 per persoon per nacht voor deze accommodaties. Dat is gelijk aan het voorgaande jaar. Er gelden vrijstellingen voor onder andere arbeidsmigranten, mensen die in zorginstellingen verblijven en de scouting. De opbrengsten worden gebruikt voor de verdere versterking van de toeristische en recreatieve aantrekkingskracht van Helmond. De ervaringen over het eerste jaar zijn positief. De medewerking vanuit de ondernemers verloopt soepel en de raming is gerealiseerd.

Marktgelden

Bij de tarieven marktgelden is voor 2019 ook gekozen voor de algemene inflatiecorrectie van 1,8%. De promotiegelden worden uitsluitend voor de zaterdagmarkt opgelegd. Dit tarief is normaal geïndexeerd. Dit bedrag incasseert de gemeente voor de marktreclamecommissie. Voor geprivatiseerde markten worden wel marktgelden in rekening gebracht. Deze keert de gemeente vervolgens uit aan de organisatoren van de betreffende markten. Zij dragen immers ook de lasten. Het gaat daarbij uitsluitend om de woensdagmarkt (centrum) en de vrijdagmarkt (Brouwhuis en Brandevoort).

Ondernemersfonds: Reclamebelasting en opslag OZB niet-woningen

De tarieven Reclamebelasting worden jaarlijks aangepast bij het opstellen van de begroting voor het volgende jaar. Daarbij wordt gekeken naar de kosten die verbonden zijn aan het activiteitenprogramma van het centrummanagement respectievelijk van de winkelboulevard Engelseweg. Dit wordt verhoogd met de perceptiekosten van de gemeente, die samenhangen met deze heffing. De tarieven voor de reclamebelasting worden voor 2019 verhoogd met de inflatiecorrectie van 1,8%. De winkeliersvereniging Engelseweg is inmiddels opgeheven en opgenomen in de Stichting Bedrijventerreinen. Deze stichting neemt ook de activiteiten over en zorgt voor een aparte administratie daarvan.

Met ingang van 2013 is een gemeente breed Ondernemersfonds ingesteld, waaruit allerlei activiteiten ter bevordering van het ondernemersklimaat in de stad worden gefinancierd. Dit is een initiatief van de

gezamenlijke ondernemersverenigingen, te weten de Stichting Centrummanagement, de Stichting Bedrijventerreinen en de federatie van buurt- en wijkwinkelcentra (FOH). Het gaat hier om een opslag op de al bestaande Onroerendezaakbelasting, die alle niet-woningen over de gehele stad aangaat. De extra OZB-inkomsten (ongeveer 8% van de totale OZB-inkomsten van niet-woningen) worden als subsidie verstrekt aan de Stichting Ondernemersfonds, die zorgt voor de verdeling van de gelden via zogenaamde trekkingsrechten over alle partijen.

Leges

Voor de Legesverordening moet het uitgangspunt van maximaal kostendekkende tarieven nauwlettend in de gaten worden gehouden. Overschrijding hiervan leidt tot onnodige risico's voor de gemeente. Wel is kruissubsidiëring mogelijk waarbij een onder dekking op het ene product uit de legesverordening mag worden gecompenseerd met een surplus aan inkomsten op een ander product. Dit naar aanleiding van een uitspraak hierover van de Hoge Raad van 13 februari 2015. Van rijkswege zijn de laatste jaren maximumtarieven voor een aantal producten ingevoerd, zoals o.a. reisdocumenten en rijbewijzen. Gemeente Helmond hanteert deze maximumtarieven. De tarieven voor de omgevingsvergunning worden niet wezenlijk aangepast, al zijn enkele praktische wijzigingen noodzakelijk. Momenteel loopt een (proef)project, waarbij met behulp van een geautomatiseerd systeem de mate van kostendekkendheid van de leges snel in beeld is te krijgen. Dit moet voor het einde van het jaar afgerond zijn. De uitkomsten hiervan leiden mogelijk nog tot wijzigingen in de onderstaande tabel.

(bedragen x € 1.000)

Legesverordening	Lasten taakveld	Overhead	Totale lasten	Andere inkomsten	Leges	Totale baten	Kosten- dekkend heid
Drank & horeca	35	28	63		61	61	97%
Burgerlijke stand	114	102	216		144	144	67%
BRP	185	143	328		113	113	34%
Reisdocumenten	1.176	911	2.088		648	648	31%
Rijbewijzen	238	184	422		250	250	59%
Omgevings- vergunning	1.581	1.288	2.868	36	2.630	2.666	93%
Totaal	3.362	2.656	5.985	36	3.814	3.850	64%

Voor een verdere uitwerking wordt verwezen naar de legesverordening 2019 met bijbehorende tarieventabel.

4.1.4 Overige belastingaangelegenheden

Uitvoering kwijtscheldingsbeleid

De gemeente is op grond van de Gemeentewet en Invorderingswet bevoegd kwijtschelding van gemeentelijke heffingen te verlenen. In Helmond is het voor 2019 alleen mogelijk kwijtschelding aan te vragen voor de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Op landelijk niveau zijn er in de afgelopen periode ontwikkelingen geweest ten aanzien van uitbreiding van de beleidsvrijheid voor decentrale overheden voor het verlenen van kwijtschelding. Zo kent de gemeente Helmond al jaren het beleid om de kosten van bestaan te stellen op maximaal 100% van de bijstandsnorm (de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 stelt de norm op 90% van de bijstandsnorm). Daarnaast is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om kwijtschelding aan kleine ondernemers te verlenen voor wat betreft gemeentelijke privé-belastingen (raadsbesluit 10 januari 2012). De gemeente maakt maximaal gebruik van de geboden beleidsvrijheid.

Ongewijzigd is de mogelijkheid voor kwijtscheldingsgerechtigden om middels geautomatiseerde bestandsvergelijking kwijtschelding toegewezen te krijgen. Bij bijstandsvergelijking toetst de gemeente ambtshalve via het Inlichtingenbureau of belastingschuldige nog in aanmerking komt voor kwijtschelding. Deze manier van werken voorkomt of beperkt voor de inwoner en de gemeente onnodige administratieve lasten.

Verduurzaming gemeentelijke belastingen

Vanuit de VNG is aandacht gevraagd voor de mogelijkheden om de gemeentelijke belastingen te verduurzamen. Hierbij kan met name worden gedacht aan vrijstelling van leges voor (Wabo-) vergunningen om een woning of bedrijf te verduurzamen of bijvoorbeeld maatregelen om rioolheffing te gebruiken voor betere verdeling van de kosten van opvang van hemelwater. In het gemeentelijke collegeprogramma wordt, met het voorstel om de gevolgen van maatregelen voor klimaatadaptatie zoveel mogelijk op te vangen binnen de rioolheffing hierbij aangesloten.

Ontwikkelingen WOZ

Op het terrein van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) zijn er een aantal ontwikkelingen. Zo is de gemeente Helmond aangesloten op de Landelijke Voorziening WOZ, waardoor de WOZ-waarde van woningen openbaar is. Achterliggende gedachte hierbij is, dat de overheid transparant wil zijn naar de inwoner en deze gegevens dus vrijgeeft. Iedereen kan de waarden van de woningen daardoor voortaan zien in het WOZ-waardeloket.

Verder wordt sinds 2016 de aanslagbiljetten / WOZ-beschikkingen digitaal ontsloten via Mijn Overheid. Hierdoor ontvangt een groot deel van de inwoners via digitaal beveiligde wegen zijn aanslagbiljetten, waar deze ook opvraagbaar blijven. Op het moment dat er een nieuw aanslagbiljet wordt aangeboden wordt de inwoner hierover per e-mail geïnformeerd. Bij het versturen van de aanslagen Gemeentelijke Heffingen 2018 zijn ongeveer 18.000 van de 43.000 aanslagbiljetten op deze wijze verzonden.

Tenslotte moeten met ingang 2022 alle WOZ-woningtaxaties gebaseerd zijn op de gebruiksoppervlakte van de woning. Nu gebruiken gemeenten (waaronder Helmond) nog vaak de bruto inhoud van de woning om woningen met elkaar te vergelijken of een andere maatstaf om een woning op te meten. Vanaf 2022 moet iedere gemeente de woningen op dezelfde manier meten. Naast het voordeel van uniformiteit heeft het gebruik van de gebruiksoppervlakte voor het meten van woningen voor de WOZ meer inhoudelijke voordelen. De belanghebbenden zullen de gemeten gebruiksoppervlakte herkennen, wanneer ze deze bijvoorbeeld vergelijken met informatie in de markt. Het meetvoorschrift dat bij Funda gehanteerd moet worden, is immers exact hetzelfde meetvoorschrift dat voor de WOZ-taxaties gebruikt wordt. Het hanteren van de gebruiksoppervlakte geeft de gemeenten meer mogelijkheden om de activiteiten gericht op bijhouding en kwaliteitsverbetering voor de WOZ-administratie en de Basisregistraties adressen en gebouwen meer op elkaar af te stemmen, dan wel verder te integreren. Inmiddels is een project opgestart om deze omzetting te realiseren.

4.1.5 Overzicht tarieven

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de belangrijkste en meest voorkomende tarieven, waarmee inwoners en bedrijven te maken hebben.

	2017	2018	2019
Onroerende Zaakbelastingen (in %)			
- tarief eigenaren woningen	0,1633%	0,1665%	0,1596%
- tarief eigenaren niet-woningen	0,2328%	0,2355%	0,2353%
- tarief gebruikers niet-woningen	0,1863%	0,1884%	0,1882%
Afvalstoffenheffing (in lt (liter))			
- basistarief 2 x 140 lt	198,96	199,80	203,40
- tarief 1 x 140 lt & 1 x 240 lt	230,28	231,24	235,44
- tarief 2 x 240 lt	261,60	262,68	267,48
- tarief extra bak van 140 lt	43,80	44,94	44,88
- tarief extra bak van 240 lt	75,12	75,48	76,92
Rioolheffing			
- basistarief per jaar	225,96	212,28	210,00
Hondenbelasting (in €)			
- tarief 1e hond	60,00	60,24	61,08
- tarief 2e hond en volgende	120,00	120,48	122,16
- kenneltarief	300,00	301,20	305,40
Marktgeden (in €)			
- Zaterdagmarkt (per m2 per kwartaal)	9,50	9,50	9,70
Reclamebelasting (basis)			
- Centrumgebied per jaar	434,40	435,60	442,80
- Engelseweg per jaar	438,00	440,40	447,60
Leges (meest voorkomende producten)			
- Paspoorten jonger dan 18 jaar *	51,45	52,00	53,10 *
- Paspoorten 18 jaar en ouder *	64,75	65,30	66,70 *
- ID-kaarten jonger dan 18 jaar *	28,60	29,05	29,65 *
- ID-kaarten 18 jaar en ouder *	50,65	51,05	52,20 *
- Rijbewijzen *	38,95	38,95	Volgt *
- Wabo / bouwactiviteiten (t/m € 500,000)	35 ‰	35 ‰	35 ‰
- Wabo / bouwactiviteiten (> € 500,000)	26,5 ‰	26,5 ‰	26,5 ‰

* De maximumtarieven voor de reisdocumenten en rijbewijzen worden nog door het Rijk vastgesteld.

Voor reisdocumenten zijn al voorlopige tarieven gepubliceerd, maar deze zijn nog niet definitief.

4.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente zijn onvermijdelijk risico's verbonden. Hiertegen zijn diverse maatregelen te treffen, zoals verzekeren (overdragen van risico's) en voorzien in interne beheersingsmaatregelen (voorkomen en beheersen van het risico). Voor de dan resterende risico's is het nodig middelen vrij te houden om eventuele schade op te vangen.

Conform het BBV bevat deze paragraaf weerstandsvermogen de volgende informatie:

- Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en risico's;
- Een inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de benodigde weerstandscapaciteit (risico's);
- De relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit;
- De basis set van voorgeschreven 5 financiële kengetallen.

4.2.1 Definities

De volgende begrippen staan in deze paragraaf centraal:

Risico: De kans van het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente.

Beschikbare weerstandscapaciteit: Alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente Helmond beschikt of kan beschikken om de risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Voor de gemeente Helmond gelden op begrotingsbasis de volgende posten als beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene reserve
- Algemene reserve Grondbedrijf
- Winstneming Grondbedrijf
- Post onvoorzien
- Onbenutte belastingcapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit: Dit zijn de middelen die de gemeente Helmond nodig heeft om haar risico's financieel op te vangen en betreft feitelijk een financiële vertaling van de risico's.

Weerstandsvermogen: Geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond. Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risicoprofiel)}}$$

4.2.2 Beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's

Risicomanagement is een middel om op een gestructureerde manier risico's in beeld te brengen, te evalueren en beter te beheersen door er proactief mee om te gaan. Door al in een vroeg stadium na te denken over de mogelijke risico's van bepaald beleid zijn deze te voorkomen of kunnen mogelijk ernstige gevolgen worden beperkt.

Risico's worden geïnventariseerd, voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen bepaald en, als dat mogelijk is, worden beheersmaatregelen getroffen. De benodigde weerstandscapaciteit is

afhankelijk van de aard en omvang van de risico's. Ook bij goed financieel beheer kunnen onverwachte financiële gevolgen optreden. Dergelijke risico's kan de gemeente dragen door het achter de hand hebben van voldoende weerstandsvermogen.

Naast het aanhouden van een financieel weerstandsvermogen zijn er andere manieren om de financiële gevolgen van risico's op te vangen:

- Bepaalde gebeurtenissen zijn onverwacht, maar doen zich regelmatig voor in de loop van de tijd. Hiervoor neemt de gemeente de financiële gevolgen op in de begroting of in voorzieningen;
- Een aantal risico's worden opgevangen door specifieke bestemmingsreserves. Indien de omvang van deze reserves niet toereikend zijn, dan komt de Algemene reserve in beeld als risicoafdekking;
- Interne beheermaatregelen;
- Bij investeringsprojecten nemen we een onvoorziene post mee;
- Risico's kunnen we beperken door het afsluiten van verzekeringen. De gemeente Helmond heeft bijna alle verzekeringen in huis die gewenst, noodzakelijk of verplicht zijn. Het eigen risico op deze verzekeringen is relatief laag. Door de mondige inwoner, juridisering van de samenleving (claimcultuur) en cybercrime staan verzekeraars onder druk. Hierdoor is de tendens dat premies worden verhoogd en service/dekking wordt geminimaliseerd. Om hierop in te spelen sluit de gemeente Helmond minder verzekeringen af of verhoogt de gemeente het eigen risico. Daarmee vangt zij deze risico's meer in eigen beheer op. Bovendien onderzoeken we de mogelijkheid om gebruik te maken van een franchiseconstructie op de polis.

Binnen het risicomanagement van de gemeente Helmond worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Van ieder risico wordt een inschatting gemaakt van de financiële impact en de kans van optreden;
- Niet alle onderzochte risico's zijn te vertalen in een financiële omvang of bandbreedte. Deze risico's worden wel benoemd, maar niet in euro's uitgedrukt;
- Gestreefd wordt naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,5. Deze lijn is meegenomen in de gewijzigde financiële verordening (bij begroting 2017). Dat wil zeggen dat alle risico's voor 1,5 maal gedekt kunnen worden vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit;
- De benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit worden bij de jaarrekening en begroting geactualiseerd.

4.2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is gedefinieerd als alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid hiervoor aangepast dienen te worden. De beschikbare weerstandscapaciteit kent zowel een incidentele als een structurele component.

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit		
Algemene reserve vrij aanwendbaar	26.853	
Algemene reserve grondbedrijf	46.053	
Winstneming grondbedrijf (contante waarde)	11.000	
Post onvoorzien incidenteel	500	
<i>incidentele weerstandscapaciteit</i>		84.406
Onbenutte belastingcapaciteit	1.790	
<i>structurele weerstandscapaciteit</i>		1.790
Totale weerstandscapaciteit		86.196

Incidentele weerstandscapaciteit € 84,4 miljoen

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve, de algemene reserve grondbedrijf, winstneming grondbedrijf en de post voor onvoorzien. Daarbij wordt opgemerkt dat de te verwachten winsten uit het grondbedrijf niet direct beschikbaar zijn en uiteindelijk ook nog gerealiseerd moeten worden. De algemene reserves waarover de gemeente Helmond beschikt ten aanzien van Sociaal Domein en I-deel worden, gezien de onzekerheden als gevolg van de decentralisatie, buiten de beschikbare weerstandscapaciteit gehouden.

De winstneming vanuit het grondbedrijf betreft de verwachte winsten uit 2018 en 2019.

Omvang onbenutte belastingcapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit. De gemeente Helmond kan haar belastingen verhogen of haar heffingen kostendekkend maken om financiële tegenvallers op te vangen. De omvang van de onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen enerzijds de feitelijke opbrengst uit het totaal van de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffingen en anderzijds de opbrengst die de gemeente zou moeten realiseren als zij een beroep zou doen op een aanvullende bijdrage op grond van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (de zogenaamde artikel 12-norm). Volgens die norm moeten de afvalstoffenheffing en de rioolheffing 100% kostendekkend zijn, of mag de onderdekking gecompenseerd worden door een hoger OZB-tarief.

Uit de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit blijkt dat de gemeente Helmond nog een ruimte van € 1,79 miljoen heeft (tot het redelijk peil 2019 op basis van artikel 12 = 0,1905%).

De toets aan de artikel 12- norm geeft derhalve het volgende beeld:

Berekening onbenutte belastingcapaciteit

(bedragen x € 1

miljoen)

	Huidige Inkomsten	Maximale Inkomsten	Onbenutte capaciteit
OZB	21,98	23,49	1,51
Reinigingsheffingen	8,73	9,01	0,28
Rioolheffing	9,57	9,57	0,00
Totaal	40,28	42,07	1,79

Gemeenten zijn in principe vrij om de hoogte van de OZB-tarieven te bepalen. Bestuurlijk is echter vastgelegd, dat de minister de gemeenten maant om de tariefstijging op macro niveau te matigen. Bij de bepaling van de nieuwe macronorm voor 2019 is rekening gehouden met 2,4% reële trendmatige groei van het BBP en 1,6% prijsontwikkeling Nationale Bestedingen, waardoor deze uitkomt op 4,0%.

4.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van de risico's en daarmee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit gebeurt binnen de gemeente Helmond door de specifieke risico's financieel te kwantificeren en algemene risico's te benoemen.

De specifieke risico's zijn risico's die van toepassing zijn op Helmond. Allereerst wordt een inschatting gemaakt van de kans dat dit risico zich voordoet. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Borgstellingen en garanties (factor 0,05);

- Zeer onwaarschijnlijk (factor 0,1);
- Onwaarschijnlijk (factor 0,25);
- Mogelijk (factor 0,5);
- Waarschijnlijk factor (factor 0,9).

Voor een aantal risico's zijn al beheersmaatregelen genomen. De kwantificering van deze beheersmaatregel brengen we in mindering op het risico. Per saldo ontstaat dan een restrisico. Het totaal aan restrisico resulteert dan in de benodigde weerstandscapaciteit.

Naast de specifieke risico's kennen alle gemeenten ook algemene risico's. Deze lichten we in de volgende paragraaf toe.

Specifieke risico's

In onderstaand overzicht staan de gekwantificeerde risico's en hiermee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Helmond.

Nummer	Risico's	Incidenteel/Structureel	Waardering	Grondslag risico's x € 1.000	Beheersing	Dekking x € 1.000	Restrisico x € 1.000
1.	Juridische claims	I	0,50	200			100
2a.	Sociaal domein	I	1,00	7.500	Reserves Sociaal Domein	7.500	0
2b.	Participatiewet BUIG	S	0,50	3.500			1.750
3a.	Verstrekte geldleningen	I	0,05	22.500			1.125
3b.	Borgstellingen	I	0,05	27.000			1.350
4.	Leegstand Vastgoed	I	0,10	7.000			700
5.	Vennootschapsbelasting	I/S	0,10	1.000			100
6.	BTW sport	S	0,90	50			45
7.	Fiscale claims	I	0,90	PM			PM
8.	Schade door natuurgeweld	I	0,10	1.000			100
9.	Calamiteiten	I	0,10	5.000			500
10.	Risicoanalyse GGD	I/S	1,00	235			235
11.	Claim Attero	I	0,90	1.900	Reserve Afval	1.900	0
12.	Anterieure expl. overeenkomst	I	0,50	300			150
Risico's Algemeen							6.155
13.	Grondbedrijf			44.000	o.b.v. Monte Carlo		44.000
Risico's Grondbedrijf							0
Totale restrisico Algemeen en Grondbedrijf							50.155

Ad 1. Juridische geschillen

Binnen de gemeente Helmond dreigen er enkele juridische risico's. Deze afzonderlijke risico's betreffen juridische claims en worden samengevoegd tot één juridisch risico. Het gaat daarbij in totaal om een mogelijk risico van afgerond € 200.000.

Ad 2a. Sociaal domein

In de programma's Zorg & Welzijn en Jeugd & Onderwijs zijn er, vanwege de decentralisaties Sociaal Domein risico's die zich niet of slecht laten kwantificeren. Het grootste risico betreft de uitgaven in het kader van Jeugdzorg; een toename van aantal cliënten via wettelijke doorverwijzers leidt tot een toename van kosten en daarmee druk op de beschikbare budgetten.

Het financieel resultaat van het sociaal domein wordt sinds het uitvoeringsjaar 2015 met de reserve Sociaal Domein verrekend. De stand van deze reserve ultimo 2017 is voldoende om de financiële risico's voor de komende 3 a 5 jaar af te dekken.

2b. Participatiewet

Een overschrijding op het budget voor de gebundelde uitkering (rijksbijdrage BUIG ter financiering van de uitkeringen Participatiewet) tot maximaal 5% komt volledig voor rekening van de gemeente. Voor de overschrijding tussen 5% en 12,5% wordt de helft vergoed. Vanaf 12,5% vindt volledige rijkscompensatie plaats. Bij deze open eindregeling is er risico op een overschrijding van het budget. Het totale budget op grond van de Participatiewet bedroeg in 2017 ruim € 39 miljoen. Het mogelijke eigen risico bedraagt ca. € 3,5 miljoen. De waardering van dit structurele risico is 50% en deze kunnen we voor ca. 2,5 jaar opvangen binnen de algemene reserve i-deel. Sinds 1 januari 2016 voert de gemeenschappelijke regeling Senzer de Participatiewet uit voor de zeven deelnemende gemeenten. Na inzet van het eventuele weerstandsvermogen van Senzer, blijft de eindverantwoordelijkheid voor dit risico bij de afzonderlijke gemeenten. In 2017 heeft zich geen tekort voorgedaan op het budget en daarom hoeft er geen beroep op deze reserve gedaan te worden.

Ad 3. Verstrekte geldleningen en borgstellingen

Het volume ten behoeve van verstrekte geldleningen is ten opzichte van vorig jaar afgenomen, doordat de aflossingen hoger waren dan de nieuw aangegane leningen. Hierdoor is ook het risico afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Het totaal aan verstrekte geldleningen bedraagt eind 2017 € 22,5 miljoen en de gewaarborgde geldleningen € 27 miljoen. Op basis van het vastgestelde leningen- en borgstellingenbeleid bedraagt het risico 5% van de totaal uitstaande geldleningen. Het waarschijnlijke risico is dan € 2,5 miljoen.

Ad 4. Leegstand Vastgoed

De totaal geraamde huuropbrengsten bedragen ongeveer € 7 miljoen. Het risico van leegstand vangen we voor de relatief lage huren op binnen de exploitatie. Enkele panden staan nog leeg, waarmee leegstandskosten gepaard gaan. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de voormalige bibliotheek, jongerencentrum Jovic en de bovenverdieping van de bibliotheek. Daarnaast gaat het om gedeeltelijke en veelal tijdelijke leegstand in verzamelgebouwen (bijvoorbeeld lokalen/ruimtes in de Leonardus, de Uilenburcht). De verkoop van lege panden blijft moeilijk. Uiteraard zetten we ons in om de ruimtes/panden te verhuren. Zo mogelijk verkopen we panden voor zover ze een minder prominente maatschappelijke functie hebben en de biedingen marktconform zijn. Door het planmatig aangepakte onderhoud in de gemeentelijke gebouwen in de afgelopen jaren en de uitgevoerde maatregelen op veiligheidsgebied (brand, legionella, wateraccumulatie, elektra-keuringen en dergelijke) lijken de risico's op technisch gebied wat beperkter. Dat neemt niet weg dat zich altijd een calamiteit kan voordoen. Het uitgangspunt is dat we tegenvallende verhuurinkomsten en leegstand afdekken binnen de exploitatie Vastgoed. Dit kent een laag risicoprofiel, maar heeft wel direct een grote impact. Het zeer onwaarschijnlijk risicoprofiel bedraagt € 700.000, waarmee we een eerste jaar van leegstand kunnen opvangen.

Ad 5. Vennootschapsbelasting

De gemeente is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Voor het indienen van de aangifte over het jaar 2016, werd uitstel verleend tot 1 oktober 2018. Nog steeds vindt er over meerdere onderwerpen overleg plaats tussen de belastingdienst en belangenorganisaties. De verwachting is dat over 2017 geen vennootschapsbelasting verschuldigd is. De uitkomst van het lopende overleg kan de inhoud van de aangifte vennootschapsbelasting over 2016 én 2017 beïnvloeden.

Grondbedrijf

Lange tijd heeft onzekerheid bestaan over de verschuldigdheid van vennootschapsbelasting. Pas in januari 2018 heeft de extern adviseur van de gemeente (Deloitte Belastingadviseurs BV) met de belastingdienst afspraken kunnen maken over de wijze van kostprijsberekening. Er is tot nu toe steeds van uitgegaan dat over zowel 2016 als 2017 geen vennootschapsbelasting betaald hoeft te worden. Ook op dit moment bestaat daarover nog geen zekerheid. De volledige berekeningen over 2016 en 2017 moeten nog gemaakt worden. Een eerste berekening van de grootste grondexploitatie lijkt het vermoeden te rechtvaardigen dat over beide jaren geen vennootschapsbelasting verschuldigd is. Omdat er naast de wijze van kostprijsberekening nog andere variabelen gebruikt worden die de einduitkomst beïnvloeden, blijft voorlopig het risico bestaan dat vennootschapsbelasting betaald moet worden.

Reclame/Restafvallen/Parkeerbedrijf

In vergelijking met de uitkomsten van het grondbedrijf zijn de positieve resultaten uit andere activiteiten van de gemeente marginaal. Eventuele winsten uit deze beperkte activiteiten kunnen verrekend worden met het voorziene negatieve fiscale resultaat van het grondbedrijf. Mocht blijken dat de activiteiten van het grondbedrijf toch tot een positief fiscaal resultaat leiden, dan leiden de eventuele resultaten van deze overige activiteiten ook tot een vennootschapsbelastinglast.

Ad 6. BTW gelegenheid geven tot sport

Per 1 januari 2019 wordt de vrijstelling met betrekking tot sport uitgebreid. Daardoor vervalt het recht op aftrek van voorbelasting bij investerings- en exploitatiekosten, waardoor de gemeente in een financieel nadeligere positie terecht komt. Voor de schade die daardoor ontstaat, is een compensatieregeling getroffen in de vorm van een specifieke uitkering. Het risico bestaat dat de hogere kosten niet geheel gecompenseerd worden.

Ad 7. Algemeen fiscale wetgeving

Ten aanzien van diverse (fiscale) onderwerpen is het mogelijk dat er een claim ontstaat. Dit heeft onder andere te maken met de complexiteit van de fiscale wetgeving en verwevenheid in alle (financiële) processen binnen de gemeente. De afzonderlijke risico's worden samengevoegd tot één fiscaal risico.

Ad 8. Schade door natuurgeweld

Bij natuurrampen kan in de openbare ruimte grote schade ontstaan die niet door verzekering wordt gedekt. Door goed regulier onderhoud in de openbare ruimte, vooral bomen, wordt dit risico zoveel mogelijk beheerst. De kans dat zich een natuurramp voordoet is onwaarschijnlijk, maar heeft wel een grote impact. Dit wordt geschat op € 1 miljoen. Daarmee is het restrisico € 100.000.

Ad 9. Calamiteiten

Calamiteiten, rampen met een grote impact en schade voor de Helmondse bevolking. Het actueel houden van het beschikbare rampenplan, door regelmatig overleg met

ketenpartners (politie, veiligheidsregio, GGD etc.), wordt dit risico zoveel mogelijk beheerst. De kans dat zich een calamiteit voordoet is onwaarschijnlijk maar kent een grote impact, geschat op € 5 miljoen. Daarmee is het restrisico € 500.000.

Ad 10. Verbonden partijen

a. Bij de oprichting van de ODZOB is personeel van het voormalige SRE overgegaan. Een aantal personeelsleden is daarbij ingeschaald op een lagere functie, met behoudt van salaris (garantielonen). Met ingang van juli 2017 worden deze kosten ten laste van de gehanteerde uurtarieven van de ODZOB gebracht.

b. Zie de paragraaf verbonden partijen, het risico wat de gemeente Helmond loopt omtrent de GGD komt op € 235.000, bestaande uit € 179.000 voor de publieke gezondheidszorg en € 56.000 voor ambulancezorg.

Ad 11. Afvalcontract Attero

Door Attero is bij gemeenten een claim neergelegd in verband met het vermeend niet nakomen van de aanleververplichtingen. Het mogelijke risico is de voorlopige claim van Attero tot februari 2017 van € 1,9 miljoen. Door gemeenten wordt deze claim betwist. Inmiddels is begin januari 2016 door Nederlands Arbitrage Instituut een uitspraak gedaan in ons voordeel in ieder geval voor de periode t/m 2014. Uw raad is daarover geïnformeerd. Attero kan hiertoe vervolgstappen ondernemen. Daarnaast kan Attero nog een claim indienen voor de periode 2015 tot het einde van de contractperiode (2017). In de reserve Afvalstoffenheffing zijn voldoende middelen opgenomen om dit risico af te dekken, tot het moment dat hierover volledige duidelijkheid is. Hierdoor is het restrisico nihil.

Ad 12. Anterieure exploitatieovereenkomst

Bij een afgesloten anterieure exploitatieovereenkomst inzake de herontwikkeling van de vrijgekomen locatie aan de Houtse Parallelweg 100, is er in eerste instantie een risico (door bijvoorbeeld een tussentijds faillissement van de eigenaar) ingeschat van maximaal € 300.000.

Omdat de eigenaar zijn beschikbare liquiditeit moet aanwenden voor onder andere de sanering, behoren een bankgarantie, waarborgsom en andere vormen van zekerheidstelling niet tot de mogelijkheden. Voor nadere informatie verwijzen we u naar raadsinformatiebrief 47-2016.

Actuele situatie.

Het project verloopt voorspoedig. De verwachting is dat het project eind 2018 wordt voltooid. Op dat moment wordt de openbare ruimte woonrijp aan de gemeente overgedragen. Inmiddels heeft in 2017 het bouwrijp maken van de openbare ruimte plaatsgevonden, voor rekening en risico van de initiatiefnemer. Het mogelijke risico voor de gemeente dat per 01-01-2018 op grond van het bovenstaande nog resteert, betreft de te maken kosten van het woonrijp maken. In omvang is het mogelijke risico voor de gemeente daarbij nog te kwantificeren op maximaal 50% van het oorspronkelijke risico ofwel op maximaal € 150.000.

Ad13. Grondbedrijf

Het grondbeleid van de gemeente Helmond is uitgewerkt in de Nota Grondbeleid 2017-2020. Voor een nadere onderbouwing en toelichting daarop wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid. Bij de berekening van de te verwachten eindresultaten van de Bouwgronden in Exploitatie (BIE) is zoveel mogelijk rekening gehouden met de op dit moment bekende omstandigheden en feiten. Naast deze omstandigheden en feiten zijn er echter ook nog onvoorziene risico's. Het grondexploitatieproces is namelijk een langlopend proces. De einddata van de langstlopende projecten (Brandevoort 2 1 januari 2031 en Automotive Campus 1 januari 2038) liggen nog ver weg.

De verhouding tussen deze onvoorziene risico's in de grondexploitatie en de middelen die we hebben om deze risico's op te vangen bepaalt de ratio van het weerstandsvermogen grondbedrijf.

In onderstaande risicoanalyse wordt de ratio weerstandsvermogen nader uitgewerkt op basis van een risicoanalyse op projectniveau. Om de ratio te kunnen bepalen wordt als eerste inzicht gegeven in de hoogte van het weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen Grondbedrijf

Algemene reserve Grondbedrijf	€ 44,6 miljoen
Bij: resultaat 2017	€ <u>1,5 miljoen</u>
Algemene reserve Grondbedrijf na winstbestemming	€ 46,1 miljoen

Risicoanalyse op projectniveau

In 2017 is aan een extern adviesbureau gevraagd om per grondexploitatie een multicriteria-analyse (ook wel Monte Carlo simulatie genoemd) door te rekenen. De Monte Carlo simulatie is een simulatietechniek waarbij per grondexploitatie vele malen wordt gesimuleerd met de voor de betreffende grondexploitatie specifieke risico's zoals afwijkend inflatiepercentage en bandbreedte bij geraamde kosten en opbrengsten. Bij elke simulatie wordt gerekend met andere startcondities. Het resultaat van deze verzameling simulaties geeft een beeld van de omvang van de specifieke risico's op de grondexploitaties.

Het totaalbedrag over alle 28 bouwgronden in exploitatie (BIE) leidt tot een risico van € 23,1 miljoen op basis van de Monte Carlo simulaties. Om een volledig beeld te krijgen van de risico's op projectniveau is alleen de Monte Carlo simulatie niet voldoende.

Er moet ook rekening gehouden worden met mogelijke scenario's die op een gedeelte van de BIE van toepassing kunnen zijn in de toekomst:

- Saneringsopgaven. In de grondexploitatieberekeningen is de beste inschatting gedaan van de verwachte saneringskosten. In het verleden is gebleken dat met name bij saneringsopgaven zich onvoorziene situaties voordoen die tot grote tekorten kunnen leiden. In de risicoanalyse op projectniveau wordt derhalve rekening gehouden met een mogelijke kostenoverschrijding van 50%. In totaal is dit voor de betreffende BIE een bedrag van € 1,7 miljoen.
- Opbrengstenstijging. In de grondexploitatieberekeningen is de beste inschatting gedaan van de verwachte grondprijzen in de toekomst. In de Monte Carlo simulaties is rekening gehouden met een bandbreedte in die opbrengstenstijging. Voor een aantal grote grondexploitaties met een langere looptijd is het de vraag of die bandbreedte voldoende is om het effect op te kunnen vangen in het scenario dat de opbrengstenstijging in de toekomst gaat tegenvallen. In totaal is dit voor de betreffende BIE berekend op € 3,5 miljoen.
- Planproductie. In de grondexploitatieberekening voor Brandevoort 2 is de beste inschatting gedaan van de verwachte woningbehoefte in de resterende periode van deze grondexploitatie (tot 1 januari 2031). Op dit moment gaat het goed met de economie en dus is de verwachting dat we met de ontwikkeling van Brandevoort 2 aan deze woningbehoefte kunnen voldoen. Uiteraard rekening houdend met regionale afspraken die zijn gemaakt en de bevolkings- en woningbehoefte cijfers van de provincie. In het scenario dat deze cijfers en/of afspraken in de toekomst aangepast gaan worden, is een doorberekening gemaakt wat het effect zou zijn als een gedeelte van de BIE Brandevoort 2 niet tot ontwikkeling komt. Dit effect is berekend op € 15,7 miljoen.

Uitgaande van de Monte Carlo simulatie en bovenstaande specifieke scenario's wordt daarmee het totale risico op projectniveau ingeschat op € 44,0 miljoen.

Algemene risico's

De algemene risico's voor de gemeente Helmond als gevolg van de wijzigende wet- en regelgeving zijn:

- Omgevingswet;
- Economische ontwikkelingen;
- Vernieuwing BBV;
- Wet open overheid (nieuw: mogelijke fundamentele wijziging van de wet openbaarheid van bestuur).

Omgevingswet

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is door het Rijk definitief opgeschoven naar 1 januari 2021. Met de nieuwe Omgevingswet wordt het uitgebreide stelsel van wet- en regelgeving in het domein van de fysieke leefomgeving ingrijpend herzien en vereenvoudigd. Rond thema's als milieu, ruimtelijke ontwikkeling, verkeer, water, cultuurhistorie en dergelijke gaan 26 wetten geheel of gedeeltelijk op in deze nieuwe raamwet. Dit moet leiden tot meer integrale afweging en besluitvorming.

Economische ontwikkelingen

Economische ontwikkelingen leiden tot hogere aanbestedingslasten, die mogelijk druk leggen op de exploitatielasten en de investeringslasten.

Daarnaast zijn er de volgende algemene ongewijzigde risico's:

- Ontwikkelingen Gemeentefonds (incl. herverdeling) en aanvullende bezuinigingen;
- Bezuinigingen en frictiekosten;
- Planschades, fiscale claims en overige juridische geschillen;
- Schade als gevolg van bestuurlijk of ambtelijk handelen.

4.2.5 Relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond.

Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen. Voor de gemeente Helmond bedraagt deze ratio:

$$\frac{\text{€ 86,2 miljoen}}{\text{€ 50,2 miljoen}} = 1,72$$

Een ratio lager dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie omdat de beschikbare weerstandscapaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Een ratio van bijvoorbeeld 2,0 of hoger geeft aan dat er meer middelen beschikbaar zijn dan er worden ingezet en kan erop duiden dat onnodig middelen in reserve worden gehouden, waardoor bijvoorbeeld ambities onnodig op de "reservelijst" blijven staan.

De ratio geeft een goed beeld van de verhouding beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit. Het is echter geen wetmatigheid dat bij een ratiowaarde kleiner dan 1,0 of groter dan 2,0 direct geanticipeerd moet worden op maatregelen in de middelensfeer. Niet alle geïdentificeerde risico's doen zich namelijk tegelijkertijd voor.

De berekende ratio van 1,72 voldoet aan de streefwaarde zoals opgenomen in de financiële verordening (minimaal 1,5).

4.2.6 Financiële kengetallen

Het BBV verplicht om een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen in de begroting. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk inzicht in de financiële positie van de gemeente.

De voorgeschreven kengetallen geven het volgende beeld:

		Jaarstukken	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Nr,		2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.a	Netto schuldquote	42,2%	48,1%	48,2%	47,3%	46,5%	42,9%
	Netto schuldquote						
1.b	gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	35,4%	48,1%	48,2%	47,3%	46,5%	42,9%
2.	Solvabiliteitsratio	55,7%	54,6%	51,0%	52,5%	50,9%	51,6%
3.	Structurele exploitatieruimte	-0,2%	-2,3%	0,8%	0,7%	0,5%	1,1%
4.	Grondexploitatie	49,5%	34,7%	39,9%	32,8%	30,2%	25,1%
5.	Belastingcapaciteit	103,3%	103,7%	104,2%	104,0%	104,0%	104,0%

De onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie geeft geen aanleiding tot bijsturing.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De gecorrigeerde netto schuldquote geeft aan hoeveel van de vermogensbehoefte van de gemeente zelf (dus exclusief derden) extern gefinancierd is.

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Voorzichtigheid is geboden als de netto schuldquote tussen de 100% en 130% ligt, aldus de VNG. Helmond scoort hier goed, de druk van de rentelasten en aflossing kan opgevangen worden binnen de exploitatie.

Solvabiliteitsratio

Solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal aan. Een solvabiliteit van ongeveer 50% geeft aan dat de helft van het totale vermogen van de gemeente gefinancierd is met eigen vermogen. Er is geen probleem voor de financiële positie, tegenover de schulden staat voldoende eigen vermogen.

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte betekent een positief percentage dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Voor de begroting 2018 is dit percentage negatief vanwege de (structurele) onttrekkingen aan met name de dekkingsreserves investeringen, ter dekking van de kapitaallasten ten behoeve van activa met economisch nut.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. In Helmond

is het percentage 40% in 2019. Hoe hoger het percentage hoe groter het financieel risico gegeven de huidige marktomstandigheden.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in een bepaald jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorgaande jaar en uit te drukken in een percentage. De totale woonlasten liggen voor Helmond, met 104,2%, in de buurt van het landelijk gemiddelde op basis van de cijfers van het Coelo. De belastingcapaciteit van de 2020 en verder is gebaseerd op 2019.

4.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

4.3.1 Wegen

Beheerplan, Programma Onderhoud Wegen

In 2019 worden de onderhoudswerkzaamheden van de meerjarenplanning 2014-2018 (MJR) uitgevoerd.

Weginspecties / Kwaliteit verhardingsareaal

In 2017 zijn de verhardingen geïnspecteerd volgens een gestandaardiseerde inspectiemethodiek die Helmond om de 4 jaar uitvoert. In 2018 is de analyse van de inspectieresultaten (maatregeltoets) uitgevoerd waaruit de MJR 2019-2023 volgt. De MJR 2019-2023 moet helderheid geven of er in- of uitgelopen wordt op het achterstallige onderhoud van 1 jaar. Bij het opstellen van de MJR 2019-2023 voor het wegennet wordt rekening gehouden met de gewenste normen van uw raad. Dit betekent ook dat de versobering van de onderhoudsmaatregelen als gevolg van de structurele bezuinigingen in 2016 en 2017 wordt verwerkt in de MJR 2019-2023. Voor 5 hoofdwegen zijn in 2018 uitgebreide constructieonderzoeken uitgevoerd. Afhankelijk van deze onderzoeken moet worden bekeken wanneer en hoe deze wegen worden aangepakt en in hoeverre het onderhoud of vervanging ervan kan worden opgevangen binnen het reguliere onderhoudsbudget voor wegen.

Onderhoudsniveau

Voor het beheer en onderhoud van verhardingen worden de landelijke richtlijnen van het CROW gehanteerd. Er wordt onderscheid gemaakt in beeldkwaliteiten (A+, A, B, C en D), die tevens gerelateerd worden aan zwaarteklassen voor de wegen. Beeldkwaliteit D is een indicatie voor achterstallig onderhoud. Beeldkwaliteit C wordt gezien als de onderkant van verantwoord wegbeheer. Het overgrote deel (90%) van het verhardingsareaal voldoet aan beeldkwaliteit A of A+.

4.3.2 Onderhoudsplan kunstwerken

Helmond beschikt over een vastgesteld Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken 2013-2017. De tactisch-strategische (beheer)afwegingen in dit plan zijn nog steeds geldend. Daarom is ervoor gekozen om geen volledig nieuw beheerplan op te stellen. Er is wel een nieuwe meerjarenplanning voor vervanging en groot-onderhoud in het beheersysteem opgenomen. Deze planning is niet afzonderlijk vastgesteld door uw raad, maar wordt voor zover de werkzaamheden gedekt worden binnen bestaande middelen, jaarlijks opgenomen in de begroting. Voor werkzaamheden die financieel niet passen binnen bestaande middelen, worden via de Voorjaarsnota of afzonderlijke besluitvorming middelen aangevraagd.

Per 1 januari 2019 telt de gemeente 181 civieltechnische kunstwerken (incl. fontein) en 18,5 km water- en/of grondkeringsvoorzieningen. De totale vervangingswaarde is geschat op circa € 185 miljoen (prijspeil 2017).

Voor 2019 worden de volgende grootschaliger activiteiten voorzien:

- Vervanging van sluis 8 en 9;
- Renovatie onderdelen brug Varendschut over de Nieuwe Aa (voegen, bovenafdicthting en leuning) in samenloop met wegonderhoud ter plaatse (doorgeschoven vanuit 2018);
- Slijtlaag Julianabruggen (samen met wegonderhoud).

4.3.3 Waterlopen/waterpartijen

Helmond beschikt over een digitaal onderhoudsplan voor alle waterlopen en vijvers. De gemeente heeft ruim 156 km waterloop in onderhoud en daarnaast nog alle openbare stadsvijvers (14 ha). Met Waterschap Aa en Maas is een onderhoudsovereenkomst afgesloten voor het onderhoud van een aantal leggerwatergangen in stedelijk gebied. In veel gevallen voert de gemeente het onderhoud uit in deze wateren en ontvangt daarvoor een vergoeding van het waterschap. Het reguliere maaiwerk wordt in het najaar uitgevoerd. Op een aantal locaties wordt gefaseerd gemaaid om de bestaande ecologische waarden in stand te houden en/of ecologische waarden te ontwikkelen. Op een aantal andere locaties wordt eerder gemaaid in verband met verkeersveiligheid en/of sociale veiligheid. Dit gebeurt conform de Wet Natuurbescherming. In 2019 wordt onderstaande uitgevoerd:

- Baggeren waterpartijen Dierdonk (in overeenstemming met het waterschap).

4.3.4 Onderhoudsplan rioleringen (GRP, OPR en Waterplan)

Er is een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2019-2022) vastgesteld. Dit plan is gezamenlijk met 4 Peelgemeenten en Waterschap Aa en Maas opgesteld. In het GRP zijn de keuzes voor invulling van de wettelijke taken met betrekking tot afvalwater, hemelwater en grondwaterstand verwerkt. In dit wettelijk verplichte plan is ook het beheer en onderhoud van riolering en aanpalende voorzieningen vastgelegd. De jaarlijkse werkzaamheden, waaronder de vervangingswerken, worden opgenomen in het Operationeel Programma Rioleringen (OPR 2019). De kwaliteit van onze riolering is op een acceptabel niveau. De kwaliteitsbewaking is gebaseerd op inspecties volgens de NEN-normen en de resultaten hiervan zijn de basis voor te nemen maatregelen.

Een aspect dat steeds belangrijker wordt, is het voorkomen van wateroverlast/waterschade bij hevige regenval. Dit is een onderdeel van het landelijke beleid om Nederland in 2050 klimaatbestendig te krijgen. Hiervoor is eind 2018 samen met de Peelgemeenten en Waterschap Aa en Maas gestart met het uitvoeren van klimaatstresstesten. Dit moet vervolgens vertaald worden in ambities/beleid. Het beleid moet in 2020 in regionale en lokale plannen zijn vastgelegd.

4.3.5 Onderhoudsplan groen

Areaalontwikkeling groen

Ten gevolge van de migratie van het groenbeheersysteem (o.a. in kader invoering Basisregistratie Grootschalige Topografie) zijn gegevensbestanden ten tijde van het opstellen van deze programmabegroting nog onderhevig aan mutaties; een exacte areaalopgave, zoals in andere jaren gebruikelijk, kan daardoor nog niet gegeven worden.

Voor een aantal van de onderhoudsbestekken openbaar groen worden nieuwe overeenkomsten gesloten die gelden vanaf 1-1-2019. De inkoop- en aanbestedingsprocedure is tegen de achtergrond van het Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2017-2020 ingevuld.

Aanpak boomwortelproblematiek

In 2019 worden, met inzet van middelen in het hiervoor bestemde krediet, wederom situaties aangepakt waar sprake is van boomworteloverlast. Naast middelen uit dat krediet worden ook middelen uit het budget renovatie/reconstructies ingezet om locaties met de hoogste prioriteit uit te voeren.

Extra middelen natuur- en onderhoudsvriendelijker groen

De laatste werkzaamheden worden in 2019 uitgevoerd en worden bekostigd uit de middelen die beschikbaar zijn gesteld ten behoeve van herinrichtingen naar natuur- en onderhoudsvriendelijker groen. Waar mogelijk gebeurt dat via integrale projecten.

4.3.6 Onderhoudsplan gebouwen

De gemeentelijke vastgoedpanden (ca. 120 panden, 200 adressen, 150.000 m²) worden regelmatig technische ge(her)inspecteerd onderworpen. Het onderhoudsplan is opgenomen in een meerjarenonderhoudsplanning (MOP), die in een geautomatiseerd gebouwenbeheerssysteem staat. Naar aanleiding van ingrijpende renovaties of aankopen/verkopen worden de mutaties in panden jaarlijks in deze MOP verwerkt. Bij werkzaamheden in het kader van bijvoorbeeld legionella-beheersing, het functioneren van de liften, de werking van brandmeldcentrales en overige installaties wordt aan de formele voorschriften voldaan.

Aan objecten die de gemeente eventueel op de korte termijn wil verkopen, wordt vooralsnog alleen instandhoudingsonderhoud gepleegd. In het kader van het verhuurgeschikt maken en behoud van panden, blijft de gemeente als contractuele verplichting uiteraard alle daarvoor noodzakelijke onderhoudsactiviteiten verrichten. De komende jaren worden de panden verdergaand verduurzaamd, inclusief vergroening, in combinatie met het regulier onderhoud. De benodigde budgetten voor huidig en toekomstig onderhoud zijn structureel voorzien in de begroting en in de onderhoudsreserve.

Voor een aantal scholen, in ieder geval voor alle multifunctionele accommodaties, is contractueel afgesproken dat de uitvoering van het onderhoud door de gemeente gebeurt. De budgetten hiervan zijn overgeheveld naar de gemeente.

4.4 Paragraaf financiering

4.4.1 Rentevisie

Bij beslissingen voor het aantrekken van financieringen is het belangrijk dat we de actuele marktontwikkelingen op zowel de geld- als kapitaalmarkt nauw volgen. We laten ons daarbij vooral leiden door de rentevisies van een aantal (grotere) financiële instellingen.

De huidige verwachting is dat de Europese economie de komende tijd blijft groeien met ca. 1,9% in 2019.

Het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) blijft zeer ruim. De effectenaankopen zijn vanaf september 2018 verder verminderd, maar de officiële tarieven blijven onveranderd. De centrale bank verwacht dat de rente tot ruim na het beëindigen van het effectenprogramma op het huidige lage niveau blijft. Dat betekent dat het depositotarief en de herfinancieringsrente waarschijnlijk nog meer dan een jaar blijven staan op de huidige niveaus van -0,4% en 0,0%. De uitspraken van de ECB zijn in overeenstemming met de marktverwachtingen. Wel is de verwachting dat de lange rentetarieven in de komende 12 maanden wat oplopen.

Het beleid van de gemeente Helmond is erop gericht om de financieringsbehoefte zoveel mogelijk af te dekken met kortlopende schulden omdat de rente op de kortlopende schulden in het algemeen lager is dan de rente op de langlopende middelen. In de afgelopen periode was sprake van een negatieve rente op de kasgeldleningen. Hiervan hebben wij echter geen gebruik kunnen maken, omdat de gemeente momenteel over overtollige middelen (creditsaldi) beschikt.

Op basis van huidige prognoses voor wat betreft de gemeentelijke liquiditeiten verwachten we dat in 2019 niet of nauwelijks sprake is van het aantrekken van langlopende leningen. Met de huidige nog steeds zeer lage rente op de geldmarkt wordt een eventuele financieringsbehoefte zoveel mogelijk afgedekt met kasgeldleningen. De kasgeldlimiet van € 32 miljoen wordt daarbij zo goed mogelijk benut.

Ons beleid wordt verder bepaald door de marktontwikkelingen. Bij veranderde omstandigheden, bijvoorbeeld sterke stijging van de geldmarkttarieven, wordt het beleid daarop aangepast.

4.4.2 Risicobeheersing

Onder het financiële risicoprofiel van de gemeente Helmond verstaan wij de volgende risico's:

- Het renterisico;
- Het kredietrisico en garantstellingen.

Renterisico

Onder renterisico wordt verstaan de onzekerheid over de hoogte van toekomstige rente uitgaven en rente inkomsten. Voor de beheersing van de renterisico's gelden twee concrete richtlijnen, namelijk de kasgeldlimiet (renterisico kortlopende financiering) en de renterisiconorm (renterisico langlopende financiering).

Kasgeldlimiet (renterisico kortlopende financiering)

Voor korte financiering (looptijd tot 1 jaar) geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. Dit risico wordt beperkt door een zogenoemde kasgeldlimiet op basis van de Wet Financiering decentrale

overheden (FiDO). Dit houdt in dat de omvang van de kortlopende schuld maximaal 8,5% van het begrotingstotaal mag zijn. Binnen de kasgeldlimiet wordt een deel van de financieringsbehoefte afgedekt uit kortlopende leningen (kasgeldleningen). Voor 2019 is dit limietbedrag afgerond € 32 miljoen. Gezien de lage rente op kortlopende leningen (< 0%) wordt de kasgeldlimiet zo goed mogelijk benut.

Renterisiconorm (renterisico langlopende financiering)

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken wordt jaarlijks een renterisiconorm aangegeven. De jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het maximumpercentage moet voor de komende vier jaar worden berekend op basis van de begroting voor 2019. Het doel daarvan is dat gemeenten hun leningenportefeuille spreiden, zodat de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren worden verspreid.

In de afgelopen jaren is de gemeente Helmond ruimschoots onder de vastgestelde norm gebleven en ook de komende begrotingsjaren de norm niet overschrijdt. Zie onderstaand overzicht.

(bedragen x € 1 miljoen)

Renterisiconorm	jaar 2019	jaar 2020	jaar 2021	jaar 2022
1. Renteherziening	12,9	12,3	11,9	11,5
2. Aflossingen	12,7	17,7	12,7	12,7
Totaal risico (1+2)	25,6	30,0	24,6	24,2
Renterisiconorm	75,8	75,8	75,8	75,8
Ruimte onder renterisiconorm	50,2	45,8	51,2	51,6

Kredietrisico en garantstellingen

Het verloop van onze leningen- en garantieportefeuille is als volgt:

(bedragen x € 1 miljoen)

	stand 1-1-2017	stand 1-1-2018	raming 1-1-2019
geldleningen:			
woningbouwcorporaties	5,0	4,6	4,2
verpleeg/verzorgingshuizen	2,4	1,9	1,6
overige	17,9	16,0	15,2
totaal geldleningen	25,3	22,5	21
gewaarborgde leningen netto risico bedrag *	32,6	28,3	27
totaal geldleningen en gewaarborgd leningen	57,9	50,8	48,0

* Dit betreft het netto risico-bedrag, dus exclusief garanties die verstrekt zijn door bijvoorbeeld een waarborgfonds. Er is geen rekening gehouden met door de gemeente gestelde zekerheden en de financiële positie van de betreffende instelling.

In de afgelopen jaren is het volume van de verstrekte leningen en verleende borgstellingen flink afgenomen. Dit komt onder andere door vervroegde aflossing van geldleningen. Daarnaast worden weinig tot geen nieuwe leningen of borgstellingen aan derden verstrekt vanwege de risico's die de gemeente hierbij loopt. Een groot deel van de portefeuille bestaat uit de verstrekte starters- en duurzaamheidsleningen (ruim € 12,4 miljoen).

Naast leningen en borgstellingen die we zelf verstrekt hebben, vervullen we ook een achtervangfunctie voor leningen die het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) verstrekt aan woningcorporaties. Voor de woningbouwcorporaties Woonpartners, Volksbelang, Compaan, Wocom en Stichting Woonbedrijf SWS is een gelimiteerde achtervangovereenkomst met het WSW gesloten. Komt een corporatie/toegelaten instelling in financiële problemen dan geldt onder de huidige regelgeving de volgende structuur:

1. Primaire zekerheid: de eigen middelen van de corporatie om tegenvallers op te vangen en mogelijke saneringssteun van andere corporaties;
2. Secundaire zekerheid: de borgstellingsreserve van het WSW. Raakt dat door de aanspraken onder een bepaald niveau dan kunnen de obligo's worden opgevraagd bij de WSW-deelnemers (corporaties);
3. Tertiaire zekerheid: de gedeelde achtervang van Rijk en gemeenten. Als het WSW niet aan haar verplichtingen kan voldoen, dan komt de gedeelde zekerheid tussen rijk (50%) en gemeenten (50%) in beeld in de vorm van het verstrekken van renteloze geldleningen aan het WSW.

Onderstaande tabel geeft weer voor welke bedrag aan geldleningen onze gemeente een achtervangfunctie vervult.

(bedragen x € 1 miljoen)

	stand 1-1-2017	stand 1-1-2018	raming 1-1-2019
Achtervang via W.S.W.	505,4	487,8	490,4

4.4.3 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Een indicatie van de financieringsbehoefte van de gemeente is in onderstaande tabel weergegeven. Hierbij is rekening gehouden met de uitvoering van alle investeringen zoals voorzien in het investeringsprogramma. De kortlopende financiering tot het maximale bedrag van de kasgeldlimiet van € 32 miljoen wordt daarbij volledig benut, waardoor de langlopende financieringsbehoefte vooralsnog € 34 miljoen bedraagt in 2019. Het geraamde rentepercentage dat verschuldigd is indien gebruik gemaakt wordt van de kortlopende financiering bedraagt 1% en bij de langlopende financiering is dat 2%. Beide percentages zijn inschattingen en zijn gebaseerd op de huidige lage rentestand.

In hoeverre de berekende financieringsbehoefte feitelijk op termijn nodig is, is afhankelijk van de voortgang van de investeringen, grondverkoop, inzet van reserves et cetera.

(bedragen x € 1 miljoen)

Overzicht financieringsbehoefte	2019	2020	2021	2022
Totaal boekwaarde investeringen (incl. grondbedrijf)	455	421	414	394
Gefinancierd met:				
Reserves en voorzieningen	253	244	232	227
Opgenomen langlopende geldleningen e.d.	136	123	105	93
Werkkapitaal / kortlopende geldleningen	32	32	32	32
Totale financiering	421	399	369	352
Verwachte financieringsbehoefte	34	22	45	42

4.4.4 Rentelasten en toerekening

De rentekosten die voortvloeien uit de financiering zijn conform de BBV voorschriften in onderstaand renteschema opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Schema rentetoerekening programmabegroting 2019

a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	4.703
b. De externe rentebaten	-/- €	1.089
Totaal door te rekenen externe rente	€	3.614
c1. De rente die aan de grondexploitatie 1.3% moet worden doorberekend	€	3.002
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€	-
	-/- €	3.002
Saldo door te rekenen externe rente	€	612
d1. Rente over eigen vermogen		6.834
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	€	1.691
De aan taakvelden (programma's incl. Overhead) toe te rekenen rente	€	9.137
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/- €	9.093
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury	€	44
Gehanteerde rente-omslag		3,25%
Prognose werkelijke renteomslag		3,24%

Volgens de BBV voorschriften mag de rentetoerekening aan het grondbedrijf voortaan alleen naar de verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente toegerekend worden. Op basis van de huidige verhouding is dit 1,3% in plaats van de 3,25% die voorheen aan het grondbedrijf werd toegerekend.

De rentetoerekening over overige investeringen gebeurt op basis van het algemene renteomslag percentage van 3,25% aan de desbetreffende producten/taakvelden. Naar verwachting leidt dit tot afronding van € 44.000 binnen de renteomslag. Een en ander past binnen de toegestane afronding van 0,25%.

4.4.5 Overige ontwikkelingen

Financiering derden

Zoals aangegeven is er sprake van een terughoudend beleid voor wat betreft te verstrekken geldleningen en borgstellingen. In 2017 is nog een geldlening (1e tranche) verstrekt aan de Stichting Belangen Helmond-Sport voor investeringen in de veiligheid van het stadion. De verwachting is dat er nog een aanvullend beroep op de lening gedaan wordt, maar voor welk bedrag en op welke termijn is nog niet bekend.

Borgstellingen

In 2017 is de gemeente aangesproken op een borgstellingsovereenkomst die voor meerdere jaren is afgesloten. Het maximale bedrag waarop jaarlijks een beroep gedaan kan worden bedraagt € 200.000. Zolang er geen wijzigingen optreden in de situatie waarvoor de borgstelling is verstrekt, wordt deze borgstelling ook in 2019 aangesproken.

Garantieproduct ABN-AMRO

De gemeente ontvangt op basis van deze belegging een gegarandeerd beleggingsrendement van 4% samengesteld per jaar. Daarnaast is contractueel vastgelegd, dat de gemeente jaarlijks vanaf 2011 t/m 2019 een uitkering ontvangt van € 453.780. De stand per 31 maart 2018 van deze belegging is afgerond € 6,3 mln. De belegging loopt af per 1 september 2020.

Relatiebeheer

Sinds juli 2016 is de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) onze nieuwe huisbankier. Daarnaast heeft de gemeente nog lopende rekeningen bij de Rabobank en ING Bank.

EMU-norm decentrale overheden

De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) is ingegaan op 1 januari 2014 en in deze wet zijn de Europese afspraken ter beheersing van de Europese begrotingsdoelstellingen opgenomen, zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van het EMU-saldo en de EMU-schuld.

De rijksoverheid en de decentrale overheden zijn samen verantwoordelijk voor het terugdringen van het begrotingstekort. Door deze gezamenlijke inspanningsplicht dragen zowel het Rijk als de decentrale overheden bij aan het realiseren en behouden van een houdbare budgettaire positie voor de Nederlandse overheid als geheel. Deze gelijkwaardige inspanningsplicht is vertaald naar een macronorm in EMU-saldo. Voor de periode 2019 tot 2022 is een macro EMU-norm van -0,4% van het bruto binnenlands product overeengekomen, waarbij medeoverheden onderling moeten komen tot een onderverdeling van deze norm.

Om een beter inzicht in het EMU-saldo te krijgen is (conform BBV) in deze begroting ook een meerjarenraming van het EMU-saldo opgenomen. Voor de berekening wordt verwezen naar de bijlage.

Schatkistbankieren

De wet schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun overtollige liquide middelen en beleggingen aan te houden bij het ministerie van Financiën. Dit behoudens een drempelbedrag wat bepaald is op 0,75% van het begrotingstotaal. Voor Helmond is dit 2019 afgerond € 2,8 mln.

Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Dit verlaagt namelijk de externe financieringsbehoefte van het Rijk, waardoor het Rijk minder hoeft te financieren op de markt. Dat vertaalt zich weer in een lagere staatsschuld. Daarnaast verwacht het Rijk een verdere vermindering van de beleggingsrisico's

waaraan decentrale overheden worden blootgesteld. De middelen die een decentrale overheid in de schatkist aanhoudt, blijven beschikbaar voor de uitoefening van de publieke taak.

In 2018 hebben we in ruime mate gebruik moeten maken van schatkistbankieren. Naar verwachting is dat in 2019 ook nog het geval. Hierbij houden we rekening met de ontvangsten van € 56 miljoen voor de uitvoering van de Bereikbaarheidsagenda.

Deelnemingen

Als vast onderdeel van deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de betreffende instelling en al dan niet sprake van een dividenduitkering dan wel een andere vorm van een uitkering.

Deelnemingen	Aantal aandelen	Bedrag per aandeel in €	Nominaal bedrag historische uitgaven in €	Ontvangsten in €
Automotive Facilities Brainport Holding NV	1.104		22.080	0
Brainport Development N.V. (voorheen NV Rede)	328	453,78	148.840	
Enexis Holding NV	23.177	1	23.177	29.835
Essent Milieu Holding BV			1	0
Publiek belang Electr. Prod. BV			1	0
CBL Vennootschap BV			3	0
Claim Staat Vennootschap BV			3	0
Enexis BV			3	0
Verkoop Vennootschap BV			3	0
NV Bank Nederlandse Gemeenten aandelen	52.650	2,5	131.625	78.449

4.5 Paragraaf bedrijfsvoering

4.5.1 Planning- en control cyclus

De planning- & control cyclus voor het jaar 2019 is in het voorjaar 2018 gestart met het Coalitieakkoord Gemeente Helmond 2018-2022. Deze is als leidraad gebruikt voor het opstellen van de Programmabegroting 2019 - 2022. De nu voorliggende begroting geeft vervolgens de budgettaire kaders op hoofdlijnen weer, inclusief een geactualiseerd meerjarenperspectief 2019-2022. In het begrotingsjaar zelf informeren wij u over de voortgang via bestuursrapportages. Vervolgens verantwoorden we ons in het voorjaar van 2020 met het jaarverslag en de -rekening.

4.5.2 Fiscaliteiten

Met Fiscaliteiten wordt in deze paragraaf bedoeld : Rijksbelastingen en het BTW-compensatiefonds.

Fiscaal Beleid

Als overheidsinstantie heeft de gemeente Helmond een maatschappelijke functie. Daarbij is een goede reputatie belangrijk. Hierbij hoort een terughoudend fiscaal beleid, waar geen ruimte is voor kunstmatige constructies. De gemeente is zich ervan bewust dat fiscale planning ook kansen biedt om binnen bestaande wet- en regelgeving belastinglasten te verminderen. Op basis van deze uitgangspunten wil de gemeente voldoen aan haar fiscale verplichtingen en wil zij aanvaardbare aangiften indienen. Zij wil de risico's die zij daarbij loopt beperken en fiscale mogelijkheden benutten. De risico's worden beperkt door het (uit)bouwen van een Tax Control Framework. Dit is een systeem van interne beheersing en interne en externe controle.

Horizontaal Toezicht

De gemeente heeft met de belastingdienst een convenant Horizontaal Toezicht gesloten. Horizontaal Toezicht is een vorm van toezicht door de belastingdienst, waarbij de gemeente een grote verantwoordelijkheid heeft om haar processen zodanig op orde te hebben dat daar aanvaardbare aangiften uit voort komen. Het fiscale beleid in combinatie met het (door)ontwikkelen van het Tax Control Framework geeft mede uitvoering aan de inhoud van het convenant.

4.5.3 Personeel en organisatie

Helmond zijn wij

Het coalitieakkoord 'Helmond. Stad in beweging', kent een ambitieuze agenda met betrekking tot programma's en projecten. Dit vraagt eenzelfde ambitie van onze organisatie en medewerkers. Deze ambitie hebben wij voor onze medewerkers in het verhaal 'Helmond (b)en ik' als volgt samengevat en vertaald:

"Helmond is in 2022 een duurzame, sociale en economisch vitale stad. Goed bereikbaar en aantrekkelijk om in te wonen en werken en met een cultureel aanbod voor jong en oud. Helmond is een stad in beweging. Er wonen mensen met een uiteenlopende achtergrond of overtuiging en dat is zeer waardevol. Met elkaar maken de mensen onze stad. Samen maken we als Gemeente Helmond het verschil door onze inwoners zelf aan zet te laten en daar waar nodig ondersteuning te bieden. Daarnaast hebben we onze bescheidenheid achter ons gelaten en zijn we trots op onze stad. En daar is alle reden voor!"

De Gemeente Helmond ontwikkelt zich en zit boordevol ambitie. Dat moet ook. Want, ook al zijn er mooie dingen bereikt, de samenleving verandert. Bijvoorbeeld in hoe we met elkaar willen leven en wonen en hoe we voor elkaar en voor onze stad zorgen. Het is niet meer van deze tijd dat overheden alles voor inwoners regelen. Dat is ook niet nodig, want mensen kunnen veel zelf. Natuurlijk hebben

we soms te maken met regelgeving die we moeten handhaven, maar in veel gevallen is er ruimte om samen met anderen tot oplossingen te komen. Daarom overleggen we met inwoners, ondernemers en organisaties en werken we met ze samen. Dat betekent een manier van werken die daarop aansluit: van 'nee, mits', naar 'ja, tenzij'.

Het is goed te bedenken wat voor organisatie we willen zijn. En wat dat van iedereen vraagt. Wat dat van jóú als medewerker vraagt. Want Helmond ben jij!"

Korte terugblik

De afgelopen drie jaar is veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van de organisatie, het realiseren van decentralisaties, de fusie tussen de afdeling Werk & Inkomen en Atlant (nu Senzer) en de ontvlechting van de Peelsamenwerking op het terrein van zorg. Daarnaast is de bestuurlijk opgelegde bezuiniging van 5,86 miljoen euro op de organisatie in 2018 gerealiseerd. Daarmee is een begin gemaakt om de organisatie voor te bereiden op de toekomst.

Om onze mensen mee te nemen in deze organisatiestructuur en gewenste cultuur met aandacht voor de toekomst, is er veel tijd en moeite gestoken in het opbouwen, ontwikkelen en borgen van kennis middels praktische en theoretische opleidingen. Dit alles is via een gedegen onboardingsprogramma en opleidingsaanbod van in-huis-trainingen samengebracht onder onze eigen Helmond Academie.

Dit betekent dat de tijd rijp is om te investeren in en discussiëren over thema's als toekomstgericht werken, strategisch personeelsbeleid en opgavegericht sturen.

Vooruitblik

2019 is het jaar waarbij de verankering van permanent leren en doorontwikkeling van onze medewerkers centraal staat. Doel van deze doorontwikkeling is dat medewerkers de ambities van en voor de stad kunnen verwezenlijken en hun werk kunnen doen vanuit de grondhouding dat wij als gemeente faciliteren, regisseren en mogelijk maken ('ja, tenzij').

Bij deze grondhouding staan onze vier kernnormen centraal:

- Mensen;
- Presteren;
- Veranderen;
- (Vak)intelligentie.

Dit betekent het volgende voor onze medewerkers:

We bouwen aan vertrouwen in mensen. Je werkt vanuit vertrouwen in elkaar. Je bent nieuwsgierig naar wat een inwoner, ondernemer of collega wil en gaat er vanuit dat de ander het goed bedoelt. Zo kom je samen tot goede ideeën en mooie plannen.

We presteren. Je kijkt eerst naar wat de ander nodig heeft. Pas dan kun je het resultaat bepalen én behalen. Dát is van buiten naar binnen werken. Daarvoor is het belangrijk om geïnteresseerd te luisteren naar anderen. En te luisteren naar hun ideeën om vervolgens te onderzoeken wat je ermee kunt. Zonder meteen te denken: 'Ja, maar dat werkt toch niet.'

We zijn niet bang om te veranderen. Je bent wendbaar en weerbaar. Wendbaar door jezelf en je rol aan te passen als de situatie daarom vraagt. De ene keer denk je met mensen mee, of breng je ze in contact met anderen. De andere keer handhaaf je een wet of hak je een knoop door. Daarbij ben je

weerbaar door duidelijk te maken wat je te bieden hebt en aan te geven waar je grens ligt. En niet te vergeten: door weer op te staan wanneer je een keertje valt.

We zijn (vak)intelligente professionals. Je bent zelfbewust, altijd nieuwsgierig naar ontwikkelingen en past deze toe waar mogelijk. En je vraagt door, totdat je weet wat de behoefte van je klant écht is. Je houdt hierbij rekening met de verschillende belangen. Ook al is dat vaak best complex.

Op deze manier werken, betekent nogal wat. Daarom richten wij ons in 2019 op de volgende thema's.

- Het faciliteren, stimuleren en creëren een cultuur waarin men zich veilig voelt, het beste uit zichzelf naar boven haalt en daarmee komt tot het beste resultaat voor onze stad. Dit doen we middels het voortzetten van het cultuurtraject, de verdere uitrol van 'Helmond (b)en ik' en de verdere ontwikkeling en versteviging van ons management.
- Opgavegericht werken: doelgericht kijken naar wat nodig en mogelijk is binnen de noodzakelijke kaders en regelgeving. Dit vanuit de in 2018 geformuleerde bestuursopdrachten.
- Toekomstgericht werken: de veranderingen die onder andere de Omgevingswet met zich meebrengt, vragen om een andere manier van samenwerken. We zullen dan ook investeren in nieuwe samenwerkingsvormen en zullen ons richten op faciliteiten / huisvesting die daarbij aansluit.
- Persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers door versterking en verbreding van de Helmond Academie. Dit ook als onderscheidende factor op een steeds moeilijker worden arbeidsmarkt. Deze onderscheiding is nodig om potentieel talent aan te trekken om ook toekomstbestendig te kunnen zijn. Hierin zal verder geïnvesteerd moeten worden, wat leidt tot een verhoging van het opleidingsbudget in de komende jaren.
- Verdere ontwikkeling van onze organisatie, de integratie van de Stichting Stadswacht Helmond, Voorbereidingen voor de Wet Normalisatie Rechtspositie Ambtenaren, het verwezenlijken van een inclusievere bezetting.

Programma Toekomstgericht Werken

Het programma Toekomstgericht Werken gaat over de manier waarop we in de toekomst met elkaar en met de stad willen samenwerken, zoals in het coalitieakkoord vermeld staat willen we graag een eigentijdse werkomgeving realiseren, die bovendien aansluit bij de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en inclusiviteit. Streven is om een toekomstgerichte ontmoetingsplek (voorzien op de huidige locatie van het Stadskantoor) te creëren voor de organisaties en inwoners van de stad, die tevens fungeert als werkplek voor onze gemeentelijke medewerkers.

Om dit te realiseren zijn de voorbereidingen volop gaande om deze omslag te realiseren. Daarbij stellen we ons vragen als: Welke activiteiten moeten in deze nieuwe ontmoetingsplek plaats kunnen vinden, welke functionaliteit bieden we aan en hoe vertalen we dat naar de dienstverlening en het gebouw? Hoe kunnen we zoveel mogelijk meerwaarde realiseren voor Helmond, waarbij verantwoord omgaan met beschikbare gelden een vanzelfsprekend uitgangspunt is. We halen hiervoor input op bij inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, regionale samenwerkingspartners, kinderen, toeristen en uiteraard politiek en ambtenaren zelf. Ook onderzoeken we de herbestemming of verkoop van onze huidige gebouwen om leegstand te voorkomen. Reeds nu kan geconcludeerd worden dat de marktomstandigheden hiervoor gunstiger zijn dan de afgelopen jaren. Daar waar de afgelopen jaren het afstoten van gemeentelijke panden onsuccesvol is geweest, lijken daar nu wel reële kansen voor te zijn. Dit maakt het aantrekkelijk om de realisatie van een toekomstgerichte huisvesting nu door te zetten. Eind 2018 zijn de inzichten gebundeld in een visie op de toekomst, die voorgelegd zal worden aan uw Raad, waarna vervolgstappen gezet kunnen worden.

4.5.4 Informatievoorziening en ICT

Informatievoorziening is sinds 2015 een strategisch thema binnen de gemeentelijke organisatie. Dat is terecht en noodzakelijk omdat de gemeente bij uitstek een informatieverwerkend bedrijf is in een samenleving die steeds digitaler wordt. Binnen de gemeentelijke organisatie van Helmond zijn een paar hoofdontwikkelingen te onderscheiden:

- Verdergaande digitalisering van de organisatie;
- Doorontwikkelen op het terrein van data-beheer en -analyse en ervaring opdoen met nieuwe technologieën zoals blockchain, kantoorrobotica en kunstmatige intelligentie;
- Opwaarderen van informatieveiligheid en privacy.

Via het programma Digitalisering en Dienstverlening worden deze ontwikkelingen gestructureerd doorgevoerd. Hieronder worden de ontwikkelingen per domein kort toegelicht:

Sociaal Domein

OZO verbindzorg

Na een zorgvuldige voorbereiding in samenspraak met zorgpartners zijn we nu zover dat we een samenwerkingsplatform hebben waarbinnen professionals en inwoners met elkaar informatie kunnen uitwisselen en afspraken kunnen vastleggen. Dit is zeer belangrijk om op een professionele manier te kunnen werken en voor een goede informatiepositie van zorgvragers enerzijds en professionals anderzijds.

Privacy

Er is en wordt veel aandacht gegeven aan de borging van privacy. Vanwege de gevoeligheid van informatie binnen het Sociaal Domein wordt een zogenaamd Privacy Impact Assessment (PIA) uitgevoerd. Dit als uitvloeisel van de nieuwe Algemene Verordening Gegevens bescherming.

Glasvezel

De komende drie jaar zal in heel Helmond glasvezel worden aangelegd, conform het raadsbesluit van februari 2018. Zowel bedrijven als woningen kunnen dan beschikken over een glasvezelverbinding. In BrabantStad zijn we bezig om alle glasvezel-netwerken met elkaar te verbinden zodat zorgpartners een snelle, veilige en directe verbinding kunnen krijgen met woningen (inwoners) die bijvoorbeeld dan betere zorg op afstand kunnen krijgen. Hierdoor wordt het mogelijk om mensen langer in hun vertrouwde omgeving te laten wonen. Binnen Helmond spreken wij hierover met onze zorgpartners.

Digitalisering in het ruimtelijk domein

Omgevingswet

Vorbereidingen worden getroffen om de informatievoorziening in het kader van de nieuwe Omgevingswet van meet af aan op te bouwen. Gemeente Helmond wil hierin een voortrekkersrol vervullen

Meldingen openbare ruimte

Nieuwe informatietechnologie (blockchain) wordt ingezet om het proces van meldingen openbare ruimte efficiënter en klantvriendelijker te laten verlopen. Hiervoor wordt een pilot opgestart in samenwerking met KPN consultancy.

Glasvezel

Samen met de firma E-Quest zal de komende drie jaar zorg gedragen worden voor de 'verglazing' van Helmond. Dat betekent ook de verglazing van de openbare ruimte. Verkeerslichten, pompgemalen, camera's 'slimme' lantaarnpalen et cetera zullen hiervan gebruik kunnen maken. Dit legt de basis om allerlei Smart-City oplossingen in Helmond te kunnen toepassen. Voor het verrekenen van de gemeentelijke inkomsten en lasten wordt een aparte bestemmingsreserve glasvezel Helmond ingesteld.

Doorontwikkeling dienstverlening

Klantcontactsysteem KCS

Om de frontoffice zo goed als mogelijk te ondersteunen is er een klantcontactsysteem KCS aangeschaft en geïmplementeerd dat geïntegreerd is met het zaaksysteem van Verseon. De doorontwikkeling zal plaats gaan vinden met het nieuwe zaaksysteem Djuma.

Servicenormen

Een zelfbewuste dienstverlening vraagt om heldere en ambitieuze servicenormen. Deze zijn vastgesteld. De vervolgslog is nu om deze blijvend te monitoren via een klantendashboard. Dit moet in 2019 gereed zijn.

MijnOverheid.nl en E-Overheid voor bedrijven

Net als de Belastingdienst is ook de gemeente Helmond inmiddels aangesloten bij MijnOverheid.nl, het dienstverleningskanaal van de overheid voor de toekomst. E-overheid voor bedrijven wordt in navolging hiervan opgepakt.

Digitaal en zaakgericht werken

Digitaal zaakgericht werken

In april 2016 is het centraal zaaksysteem van Verseon live gegaan na een zeer grondige voorbereiding. Inmiddels is alweer gestart met de verbeterde versie op basis van een moderner platform Djuma via het project SMART. Hierbij staat overigens niet de techniek centraal, maar het efficiënter werken binnen de organisatie. Dit doen we langs de weg van procesoptimalisering; op deze manier wordt de gehele bedrijfsvoering doorgelicht. Dit traject moet medio 2019 zijn afgerond.

Informatiebeveiliging en privacy

Het thema informatiebeveiliging en privacy is zeer belangrijk en urgent. Inmiddels is de organisatie qua informatiebeveiliging doorgelicht en is het informatiebeveiligingsplan en privacybeleid onlangs vastgesteld.

De komende jaren zal de investering op dit terrein steeds belangrijker worden. Via techniek, organisatie en bewustwording, zal de organisatie op dit vlak steeds volwassener worden. Dit doen we door kennis van medewerkers regelmatig te toetsen en door techniek, organisatie en gedrag van medewerkers m.b.t. privacy en informatieveilig werken te screenen.

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

Zoals in het coalitieprogramma is afgesproken zullen wij gaan onderzoeken of het interessant kan zijn om de taken die bij het RHCE zijn ondergebracht terug te brengen naar de organisatie van Helmond. In dat verband speelt ook de discussie over een duurzaam digitaal bewaarsysteem DDBS. In 2018 en 2019 gaan wij hier speciale aandacht voor hebben.

Office 365

In 2019 zal de overstap worden gemaakt naar Office 365. Dit biedt een reeks van extra mogelijkheden die voor een moderne organisatie noodzakelijk zijn. Denk daarbij aan digitaal samenwerken, intranet, werken in de cloud, digitaal vergaderen et cetera.

4.6 Paragraaf verbonden partijen

4.6.1 Algemeen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen, waarmee de gemeente Helmond een bestuurlijke én een financiële band heeft. In artikel 1 lid c BBV wordt **financieel belang** gedefinieerd als: *“Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”*. In artikel 1 lid d BBV tenslotte wordt **bestuurlijk belang** gedefinieerd als: *“Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”*.

Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang. Allereerst omdat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen. De gemeente mandateert als het ware de verantwoordelijkheid van het beleid aan de verbonden partij. De tweede reden is gelegen in het inzicht in de kosten, het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

De visie op verbonden partijen is vastgelegd in het visiedocument intergemeentelijke samenwerking voor wat betreft de publiekrechtelijke samenwerkingen en in de Kadernotitie gemeentelijke betrokkenheid privaatrechtelijke rechtspersonen. Deze Kadernotitie is in 2017 geactualiseerd. De visie en realisatie van de doelstellingen zijn per publiekrechtelijke samenwerking vastgelegd in afzonderlijke beleidsdocumenten.

De mate waarin verbonden partijen bijdragen aan de beleidsdoelstellingen is nader toegelicht bij de betreffende beleidsprogramma's. Dit is conform de vernieuwde BBV voorschriften, die vanaf deze programmabegroting gelden.

4.6.2 Overzicht verbonden partijen

4.6.2.1 Publiekrechtelijke rechtspersonen

Publiekrechtelijke samenwerking vindt plaats op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Dergelijke samenwerkingsverbanden zijn te karakteriseren als verlengd lokaal bestuur. Op deze wijze participeert de gemeente Helmond in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen (GR). Vervolgens worden de regelingen nader toegelicht.

1. GR Metropoolregio Eindhoven
2. GR Omgevingsdienst Zuidoost Brabant
3. GR Veiligheidsregio Zuidoost Brabant
4. GR GGD Brabant Zuid-oost
5. GR Reiniging Blink
6. GR Atlant Groep

De kosten die voortvloeien uit deelname aan gemeenschappelijke regelingen zijn verplichte kosten die in de gemeentebegroting opgenomen dienen te worden. Op grond van het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft uw raad de mogelijkheid opmerkingen over de ontwerp begroting kenbaar te maken aan het algemene bestuur van de betreffende gemeenschappelijke regeling. In het voorjaar worden de ontwerp-begrotingen van de zes openbare lichamen gepresenteerd zodat de mogelijkheid ontstaat om opmerkingen kenbaar te maken. Het financieel en bestuurlijk belang per verbonden partij zullen verder worden toegelicht in 4.6.4. De beleidsresultaten van de verbonden partijen zijn terug te vinden binnen de programma's.

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (GR MRE)
<i>Algemene informatie</i> Deelnemers zijn de gemeenten; Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
<i>Ontwikkelingen</i> De MRE begroting 2019 bevat nog geen inhoudelijke uitwerking. In 2017 is de samenwerking binnen de Metropoolregio Eindhoven geëvalueerd. De uitkomsten hiervan zijn bestuurlijk opgepakt (de Update MRE) en worden vertaald in een nieuw op te stellen Regionaal Samenwerkingsakkoord voor de periode 2019-2022 met aanpassingen in de governance. Het proces verloopt in drie fasen: • In maart 2018 is het ambitiedocument "De Slagvaardige Regio" vastgesteld als afronding van fase 1. Hierin zijn vier opgaven voor de samenwerking benoemd: economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied. • Fase 2 loopt tot december 2018. In deze fasen worden de vier opgaven nader uitgewerkt tot een concept akkoord, met voorstellen voor een bijhorende governance. Opgave die efficiënter of effectiever door andere organisaties kunnen worden opgepakt, worden overgedragen. • Fase 3 loopt tot maart 2019. In deze fase wordt de zienswijze procedure over het akkoord doorlopen en wordt de besluitvorming afgerond. Het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) voert via de GR MRE de wettelijke taken uit met betrekking tot archiefzorg van de overgebrachte archieven van overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant (m.u.v. gemeente Gemert-Bakel). In januari 2018 zijn onderzoeken gestart naar de toekomstbestendigheid van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE), naar maatregelen ter verbetering van de bedrijfsvoering van het RHCE en bijvoorbeeld naar mogelijkheden tot digitale opslag van archiefbescheiden, inclusief daartoe benodigde beheersmaatregelen.

Per februari 2017 zijn uitvoerende taken voor huishoudelijk restafval dan wel gft-afval door de MRE overgedragen aan subregio's en/of gemeenten. Wat nog resteert is de afwikkeling met Attero voor het beheer en nakomen van lopende regionale contracten inzake afval tot en met januari 2017.

Over het jaar 2015 en de periode januari 2016 tot 2017 heeft de Metropoolregio Eindhoven van Attero naheffingen minderlevering brandbaar restafval ontvangen. Uitkomsten van verweer hiertegen waren bij het opstellen van de MRE begroting 2019 nog niet bekend. Het risico voor naheffing ligt bij de individuele gemeenten.

In 2014 is besloten dat de ontwikkeling van het Landgoed Gulbergen vooralsnog binnen het takenpakket van de Metropoolregio blijft. Als doelstelling was geformuleerd dat uiterlijk in de loop van 2016 zowel de overdracht van de nazorg van de stortplaats aan de provincie moest zijn afgerond, als een nieuw perspectief moest zijn ontwikkeld voor de governance van Gulbergen. Met name het traject van de nazorg heeft grote vertraging opgelopen. Sluiting is nu voorzien in de loop van 2019. Eind 2017 is overeenstemming bereikt over de algemene uitgangspunten voor de "Ontwikkeling Landgoed Gulbergen". Uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling is dat Attero en Metropoolregio gezamenlijk het ontwikkelproces in gang zetten.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Samen met andere overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties wordt samengewerkt aan een regionale strategie op de domeinen economie, ruimte en mobiliteit.

Risico's

- Afbouw boventallig personeel uit transformatie Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) naar MRE (uiterlijk 31-12-2020), daarvoor heeft de MRE een transformatie-reserve gevormd.
- Kosten voortvloeiend uit het Regionale Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en de overdracht van taken aan de subregio's. Voor incidentele kosten heeft de MRE een reserve Doorontwikkeling Metropoolregio Eindhoven gevormd.
- Kosten voortvloeiend uit transformatie van het RHCE. Voor incidentele kosten heeft de MRE een reserve Doorontwikkeling Metropoolregio Eindhoven gevormd.
- Kosten door vertraging in de overdracht nazorg van de voormalige stortplaats Gulbergen naar de Provincie. Voor incidentele kosten heeft de MRE een reserve Doorontwikkeling Metropoolregio Eindhoven gevormd.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Algemene informatie

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) is een Openbaar Lichaam op basis van een Gemeenschappelijke Regeling (GR), gevormd door de gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de provincie Noord-Brabant.

Ontwikkelingen

Wet VTH en Algemene maatregel van bestuur VTH

Op 14 april 2016 is de Wet Verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in werking getreden. De wet ziet onder meer op:

- de vorming van een landelijk netwerk van regionale uitvoeringsdiensten/omgevingsdiensten;
- het verbeteren van de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken;
- de verbetering van de samenwerking en informatie-uitwisseling bij de handhaving in de bestuurlijke kolom enerzijds en tussen de bestuurlijke en strafrechtelijke kolom anderzijds.

De Wet VTH vervangt paragraaf 5.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) door

een nieuwe paragraaf over kwaliteitsbevordering en samenwerking bij de uitvoering en handhaving. Op termijn wordt de Wet VTH (met de hele Wabo) overgeheveld naar de Omgevingswet.

De ODZOB stelt dat zij eind 2017 voldoet aan de kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving krachtens de Wabo.

Het Besluit omgevingsrecht (Bor) is gewijzigd naar aanleiding van de nieuwe bepalingen in de Wabo, waar het gaat om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving op het gebied van het milieu. In het Bor is vastgelegd welke milieutaken de omgevingsdiensten in ieder geval moeten uitvoeren (het 'basistakenpakket' uit de package-deal tussen het Rijk, IPO en de VNG van juni 2009), en wordt het informatie uitwisselingsprogramma Inspectievier Milieu formeel geïntroduceerd.

Het besluit regelt ook dat de partijen die deelnemen in een omgevingsdienst hun wettelijk verplichte VTH-(uitvoerings)beleid moeten afstemmen in een door het AB van ODZOB vast te stellen uniform uitvoeringsbeleid. Dit laatste wordt een lastige opgave omdat elk bestuursorgaan haar eigen lokale prioriteiten heeft en bijpassende budgetten. Het uniforme uitvoeringskader zou kunnen leiden tot extra kosten voor een of meerdere van de deelnemende overheden.

Er is een regionale werkgroep gevormd die zich moet gaan bezighouden met het uniforme uitvoeringskader op grond van de Wet milieubeheer en de Wet bodembescherming. Gemeente Helmond is lid van die werkgroep.

De Omgevingswet, die naar verwachting in 2021 in werking treedt, betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving, die ziet op de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De herziening heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium.

ODZOB participeert in projecten die zich bezig houden met de gevolgen van de invoering van de omgevingswet (o.a. bij de gemeente Eindhoven).

Vanaf 2024 zijn asbestdaken die in contact staan met de buitenlucht naar verwachting verboden. Dit verbod geldt voor particulieren, bedrijven en (overheids)instellingen. Eigenaren van asbestdaken zijn verantwoordelijk voor de verwijdering van het asbest. Nadruk van het project "verwijdering van asbestdaken" ligt op stimulering van een spoedige en vrijwillige verwijdering.

Er is inmiddels vooruitlopend op het verbod een werkgroep gevormd die zich moet gaan bezighouden met het uitvoeringskader. De gemeente Helmond is lid van de werkgroep. ODZOB zal het verbod moeten gaan handhaven. Een mogelijk risico is dat er veel daken blijven liggen omdat de eigenaren de kosten niet kunnen betalen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De ODZOB zorgt voor een gezonde en veilige leefomgeving (kwaliteit van de fysieke leefomgeving) door uitvoering van de door de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling opgedragen taken. Basistaken en de verzoektaken worden door de deelnemers bij de ODZOB belegd in de vorm van werkprogramma's. Een werkprogramma bevat een prognose van het aantal te verlenen omgevingsvergunningen, meldingen, uit te voeren toezicht en -handhaving, behandelen van klachten en andere milieu gerelateerde werkzaamheden.

Risico's

- Gemeenten zijn aansprakelijk voor de tekorten op basis van afname diensten. Hoe minder diensten afgenomen worden, hoe hoger het risico. Om zowel de opbouw van de uurtarieven als

het monitoren van de efficiencyverbeteringen en kostenbesparingen goed te kunnen volgen en transparant te kunnen bespreken, is een ambtelijke financiële werkgroep geformeerd. Deze werkgroep onderzoek samen met de controller van de ODZOB onder andere nadere beheersmaatregelen.

- Eigenaren van asbestdaken zijn verantwoordelijk voor de verwijdering van het asbest. Nadruk van het project “verwijdering van asbestdaken” ligt op stimulering van een spoedige en vrijwillige verwijdering. Een mogelijk risico is dat er veel daken blijven liggen, omdat de eigenaren de kosten niet kunnen betalen.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant Zuidoost

Algemene informatie

Deelnemende gemeenten zijn; Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.

Ontwikkelingen

Het bestuur van de gemeente Helmond wil dat mensen zich veilig voelen in de gemeente Helmond. Derhalve staat in de Kadernota integrale Veiligheid Helmond/Peelland 2015-2018 een aantal uitgangspunten opgenomen. Ze vormen de basis waarop de gemeente Helmond haar veiligheidsbeleid in de komende jaren wil (voort)bouwen.

1. Behoud van huidige veiligheidsniveau
Behoud van het veiligheidsniveau, ook op het terrein van de brandweezorg, dat de afgelopen jaren is opgebouwd.
2. Aan veiligheid wordt samengewerkt
Samenwerken, met inwoners en bedrijven, andere gemeenten en met andere partners (privaat of publiek) is een randvoorwaarde voor succes.
3. "Voorkomen is beter dan genezen"
Oftewel: preventief werken is nog altijd beter dan dat er repressieve maatregelen genomen moeten worden. Hoewel dat laatste uiteraard wel altijd nodig zal blijven. Bij fysieke veiligheid zoals brandweezorg wordt preventie steeds belangrijker. Dit uitgangspunt is ook een basis uitgangspunt bij de "Toekomstvisie Brandweezorg 2015-2018".
4. Betrekken van inwoners en inwoners aanspreken op het nemen van hun eigen verantwoordelijkheid.

Het betrekken van burgers, op stadsniveau, wijkniveau en buurtniveau, bij de aanpak van veiligheidsissues kan verschillende functies vervullen. Samen dingen oppakken betekent: signalen opvangen die ertoe doen om problemen echt te kennen, betekent dat er gemeenschapszin kan ontstaan rond dingen die men graag in de eigen wijk wil aanpakken, betekent dat dingen ook daadwerkelijk in gezamenlijkheid worden opgepakt. Uitgangspunt van het beleid voor de komende jaren is dat gemeente Helmond wil groeien in het nog beter betrekken van inwoners en hen meer zelfredzaam laten worden. Een van de uitgangspunten in de Toekomstvisie Brandweezorg, het concept van "Brandveilig Leven" alwaar de eigen verantwoordelijkheid van inwoners op het terrein van brandweezorg wordt gestimuleerd, sluit aan op dit uitgangspunt.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- Adequaat reageren op spoedeisende hulpvragen van inwoners, instellingen en bedrijven.
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen.
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot onze taak.

Risico's

- In de begroting van de VRBZO 2019 wordt, als gevolg van diverse ontwikkelingen, een

kostenstijging voorzien met een omvang van ca. € 2 miljoen tot 2021. Voorgesteld wordt om een deel van deze kosten ad. € 1 miljoen te compenseren via een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Resteert een bedrag van ca. € 1 miljoen waarvan de VRBZO aangeeft deze voor € 600.000 structureel op te kunnen vangen binnen de eigen begroting. Het restant van € 375.000 zal vooralsnog incidenteel afgedekt worden. Gezien het positieve rekeningresultaat van de afgelopen jaren is de verwachting dat binnen de eigen middelen van de VRBZO voor de korte termijn mogelijkheden zijn om het tekort op te vangen. Door het tekort in 2018 en 2019 (voorlopig) incidenteel af te dekken is er ruimte om de komende tijd te benutten door nader onderzoek te doen naar evt. verdere bezuinigingsvoorstellen of bijstellingen van ambities. Deze kunnen worden afgewogen in de kadernota 2020 (incl. evt. heroverweging van de financiële gevolgen). Voor de gemeente Helmond betekent dit een extra verhoging van de bijdrage van € 107.798. De totale bijdrage voor de Gemeente Helmond in 2019 (incl. indexering) komt daarmee uit op € 4.378.282. De financiële gevolgen van deze verhoging voor de gemeentelijke begroting worden bij de besluitvorming over de begroting 2019 voorgelegd aan de gemeenteraad.

- Mogelijkheden om opgedragen bezuinigingstaakstellingen te realiseren binnen aangegeven tijdsbestek.
- Rechtspositionele vraagstukken als gevolg van afslanking organisatie en arbeidsonrust.

Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant Zuid-Oost
<i>Algemene informatie</i> Deelnemende gemeenten: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
<i>Ontwikkelingen</i> De ontwikkelingen waarmee de GGD te maken heeft zijn beschreven in de Kadernota 2019. De belangrijkste ontwikkelingen voor 2019 zijn: • Vaststellen en uitvoeren van een meerjarig Onderzoek & Innovatie Agenda Publieke Gezondheid met de drie Brabantse GGD'en, Tranzo (de universiteit) en de provincie Brabant (Telos); • Komen tot een Brabants Onderzoekscentrum Publieke Gezondheid; • Het verkleinen van gezondheidsverschillen door extra aandacht en maatregelen te vragen voor de echt kwetsbare groepen; • Samen met de peelmunicipaliteiten, het Waterschap, de Omgevingsdienst en de Veiligheidsregio kijken naar de omgevingsvisie en hierin de samenwerking zoeken; • Via pilots met gemeenten de meerwaarde van proactief toezicht gaan verkennen; • Uitvoeren van de decentralisatie van het Rijksvaccinatieprogramma; • Programmatische aanpak drugsgebruik onder jongeren.
<i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i> De GGD Brabant-Zuidoost streeft – onder regie van de gemeenten – door middel van preventie naar gezondheidswinst van alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en zelfredzaamheid te vergroten. De dienstverlening betreft gezondheid, preventie en snelle interventie, is professioneel en betrouwbaar en komt tot stand vanuit de wens van de klant en in dialoog met de opdrachtgevers en samenwerkingspartners.
<i>Risico's</i> De gemeente is aansprakelijk voor tekorten naar rato van de bijdrage aan de gemeente uit het gemeentefonds. • Het tekort als gevolg van de extra kosten Jeugdgezondheidszorg voor het screenen van kinderen van statushouders (€ 70.000) vangt de GGD binnen haar eigen begroting. • Het tekort op loonkosten wordt gecompenseerd middels een verhoging van de inwonersbijdrage

van gemeenten met € 250.000.

- Verder zijn er nog twee dossiers te benoemen die financiële consequenties kunnen hebben:
 1. Het Rijksvaccinatieprogramma wordt gedecentraliseerd in 2019. Hierover worden goede afspraken gemaakt met ZuidZorg, Zorgboog, GGD BZO en 21 gemeenten. In december 2018 wordt het budget bekend middels de decembercirculaire en wordt de uitvoering na het eerste jaar geëvalueerd;
 2. Uitvoering van programmatische aanpak drugsgebruik onder jongeren. Hier is nog geen budget voor gereserveerd.

Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

Algemene informatie

Deelnemers: gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen en Someren alsook de private partij Suez Gemeentelijke Dienstverlening

Ontwikkelingen

De colleges hebben op basis van het bepaalde in de Afvalstoffenverordening, ieder voor zich, besloten Blink aan te wijzen als inzameldienst voor het ophalen van huishoudelijke afvalstoffen en KWD-bedrijfsafvalstoffen, zoals bedoeld in de Afvalstoffenverordening. Blink is diensgevolge bevoegd tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in de artikelen 10.21 eerste lid en artikel 10.22 eerste lid Wet milieubeheer. Daarnaast voert Blink voor de deelnemende gemeenten onder ander taken uit op het gebied van gladheidsbestrijding en het reinigen van de openbare ruimte. Het aantal en de omvang van de laatstgenoemde activiteiten neemt ook in 2019 weer toe.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie heeft mede tot doel zorg te dragen voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van de inzameling, sortering, vermarkting en (eind)verwerking van (grondstoffen in) grof en fijn huishoudelijke afvalstoffen, de gladheidsbestrijding en de reiniging van de openbare ruimte van de deelnemende gemeenten.

Risico's

- De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Blink opereert in een dynamische beleidsmatige context, die rekening moet houden met de ontwikkelingen in de markt.
- Verder teruglopend aanbod aan afvalstoffen/ noodzaak tijdig afbouw van lopende verwerkingscontracten.
- De groei van de opgave voor Blink door de recente en komende toetredingen, de uitbreiding van de aan Blink opgedragen taken vraagt om een robuuste organisatie die zowel kwalitatief als kwantitatief adequaat is ingericht. Het is ook in gemeentelijk belang om de risico's hierbij te beperken.

Gemeenschappelijke regeling Werkbedrijf Atlant de Peel (Senzer)

Algemene informatie

Deelnemers: Asten, Deurne, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Someren

Ontwikkelingen

De gemeente heeft een bredere maatschappelijke doelstelling dan die van het Werkbedrijf Atlant de Peel (WADP). De drie decentralisaties omvatten immers ook Zorg en Jeugd. Tussen de decentralisaties bestaan diverse raakvlakken waarbij het uit effectiviteit en efficiency van belang is dat er een goede integrale aanpak en afstemming plaats vindt. Voorkomen moet worden dat binnen de decentralisaties de partners teveel eigen richting ontwikkelen en het belang van de eigen organisatie benadrukken. De kracht moet juist in het gezamenlijke tot uitdrukking komen. Het is van belang dat de Raad die integrale aanpak en afstemming bewaakt in de bredere maatschappelijke doelstellingen van de gemeente.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

WADP is een GR voortgekomen uit samenvoeging van GR Atlant Groep en de afdeling Werk en Inkomen (Werkplein). Het WADP voert namens de gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel, waaronder Helmond, de Wet sociale werkvoorziening (WSW) en de Participatiewet uit.

De 'hoe-vraag' wordt daarbij ingevuld door het WADP en de uitvoering is gemandateerd aan de Algemeen Directeur met bevoegdheid door te mandateren aan eigen medewerkers in het WADP belang van de uitvoering. WADP is de verbinder tussen werkgever en werkzoekende, redenerend vanuit de P&O-vraag van de werkgever die WADP verbindt aan de (arbeids)kracht en het talent van de werkzoekende.

Risico's

- Per 1 oktober 2016 voert Senzer de W&I-taken in eigen beheer uit. Daarbij is zij afhankelijk van de gemeentelijke informatievoorziening. Tot het moment dat Senzer een eigen aansluiting heeft op de landelijke informatie, loopt Helmond een risico op datalekken.
- Als gevolg van de modernisering van de Wsw moet marktgericht geopereerd worden, waarbij risico's niet volledig afgedekt worden uit subsidies van gemeenten.
- Omzet is afhankelijk van economische ontwikkelingen.
- De door de Atlant Groep opgerichte BV's dienen te functioneren onder bestuurlijke verantwoording en financieel toezicht van het bestuur van de Atlant Groep.
- Ingespeeld wordt op noodzakelijke aanpassing van bedrijfsprocessen die voortvloeien uit de diverse regelgeving zoals Participatiewet.
- Exploitatierisico's als het rijksbudget tekort schiet.

4.6.2.2 Privaatrechtelijke rechtspersonen

Privaatrechtelijke organisaties zijn in het Burgerlijk Wetboek nader geregeld, en kunnen stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. In het laatste geval wordt de term deelneming geïntroduceerd. De gemeente Helmond participeert in de volgende privaatrechtelijke rechtspersonen. Die afzonderlijk toegelicht worden.

1. Brainport Development NV
2. Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding
3. RAI AutomotiveNL BV
4. NV Bank voor Nederlandse Gemeenten
5. Enexis Holding NV
6. Stichting Automotive Campus Helmond
7. Stichting Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost
8. Stichting Ontwikkelfonds Werklocaties SGE
9. Stichting Brainport Smart District

Brainport Development NV
<i>Ontwikkelingen</i> In november 2016 heeft het Rijk Brainport aangewezen als één van de drie Nederlandse economische kerngebieden. Daarmee heeft Brainport in analogie van Rotterdam en Amsterdam de status van 'mainport-status'. Op basis daarvan is gestart met het opstellen van de Brainport Nationale Actieagenda (BNA). Op 6 juli 2018 heeft het kabinet samen met Brainport Eindhoven en de Provincie Noord-Brabant de Brainport Nationale Actieagenda uitgebracht. Parallel met de vaststelling van de BNA is een Regio Deal Brainport gesloten. Dit betreft het vliegwieltje van de Brainport Nationale Actieagenda waaraan zowel een propositie Brainport Eindhoven (jan 2018) als een Regio Deal Brainport (juli 2018) aan ten grondslag ligt. Voor de Regio Deal is max. € 130 miljoen aan rijksmiddelen beschikbaar gesteld onder voorwaarde dat er € 240 miljoen aan regionale cofinanciering beschikbaar komt. De middelen komen de komende jaren in vier tranches beschikbaar en worden ondergebracht bij B.V. Regiofonds Brainport Projecten die deel uitmaken en gefinancierd worden uit de Regio Deal zijn reeds uitgelijnd en worden komende periode nader uitgewerkt. In de Brainport Nationale Actieagenda zijn tien prioriteiten aangewezen, die zich richten op: • Talent; Het aantrekken en behouden van (inter-) nationaal technologisch talent; werken aan levenslange scholing en het ontwikkelen van leeromgevingen die het onderwijs beter laten aansluiten op het bedrijfsleven • Investeren in nieuwe technologieën en stimuleren maatschappelijke innovaties: Investeren in fotonica; het starten van de zogeheten 'Eindhoven Engine', waar kennisinstellingen en bedrijfsleven samenwerken om nieuwe technologieën sneller naar de markt te brengen; het ondersteunen van innovatieve technologieën op het gebied van gezondheid en vitaliteit, energie en slimme en duurzame mobiliteit. • Verder verbeteren van Brainport Eindhoven als vestigingsplaats. <i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i> Brainport Development NV is een economische ontwikkelingsorganisatie die samen met partners uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid werkt aan het versterken van Brainport Regio Eindhoven. High tech en design in combinatie met hoogwaardige maakindustrie en ondernemerschap leveren de oplossingen voor de maatschappelijke uitdagingen van morgen.

Risico's

- Het niet voor handen hebben van (voldoende) middelen voor investeringen
- Het niet hebben van voldoende middelen voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.

Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding

Ontwikkelingen

Er zijn vier testlaboratoria ontwikkeld: voor elektrische mobiliteit, voor coöperative driving, voor manufacturing processes, training en education, en voor endurance, safety en testing. Om een open innovatie te stimuleren kunnen onderwijsinstellingen en startende bedrijven onder gunstige voorwaarden van deze testlabs gebruikmaken. Het programma realiseert bovendien een accelerator center met werkplaatsen en kantoorunits voor startende automotive bedrijven.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- a. het opzetten, exploiteren, deelnemen in en beheren van facilitaire testcentra op de Automotive Campus in Helmond;
- b. het oprichten, verkrijgen en vervreemden van vennootschappen en ondernemingen, het verkrijgen en vervreemden van belangen daarin en het beheren of doen beheren, en het voeren of doen voeren van bestuur over vennootschappen en ondernemingen en het financieren of doen financieren daarvan.

Risico's

- Verlies inleg aandelenkapitaal bij gedwongen liquidatie.
- Het niet voor handen hebben van (voldoende) middelen voor investeringen.
- Het niet hebben van voldoende middelen voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.

RAI AutomotiveNL

Ontwikkelingen

RAI AutomotiveNL is het krachtige platform voor ondernemers en instellingen actief in de ontwikkeling en productie binnen de auto- en truckindustrie. In 2018 is AutomotiveNL gefuseerd met de RAI, waarbij AutomotiveNL een sectie geworden is van de RAI Vereniging. Het doel van RAI AutomotiveNL is het bevorderen van een bloeiend en groeiend automotive netwerk in Nederland gericht op innovatie en ontwikkeling van kennis en talent, met een bijzondere focus op het realiseren van een internationale automotive koppositie op het gebied van Mobility en Future Powertrain. RAI Automotive NL is gevestigd op de Automotive Campus en draagt hiermee bij aan het ecosysteem en de innovatiekracht van de campus.

De positie in de BV is nog niet definitief.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- a. bijdragen aan het ecosysteem op de Automotive Campus;
- b. aantrekken van bedrijven richting de campus door onder andere hun innovatieprogramma en de organisatie van events.

Risico's

De ontwikkelingen op de automotive campus zijn sterk markt gerelateerd. Verreweg het merendeel van de leden van de vereniging zijn gefocust op de eigen onderneming; de gemeente heeft belang bij het bevorderen van de economische ontwikkeling in het geheel en een sluitende grondexploitatie.

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)

Ontwikkelingen

De strategie van de BNG is met 'de klant' mee te bewegen. De bank doet dit door met diensten op maat in te spelen op de veranderende behoeften van de klanten. De financiële diensten omvatten kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer en gebiedsontwikkeling.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank heeft toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Uiteindelijk leidt dit voor de inwoner tot lagere kosten voor verschillende voorzieningen.

Risico's

Macro-economische omstandigheden kunnen sterke vermogenspositie beïnvloeden. Risico's worden laag ingeschat (thans tripple AAA).

Gegevens m.b.t. de vermogenspositie voor het komende begrotingsjaar, stelt BNG niet beschikbaar.

Enexis Holding NV

Algemene informatie

Uit de verkoop aan RWE en Waterland vloeien de deelnemingen zoals genoemd onder b t/m h voort. Gemeente Helmond is aandeelhouder in deze deelnemingen.

- b. CBL Vennootschap B.V.;
- c. Vordering op Enexis B.V.;
- d. Verkoop Vennootschap B.V.;
- e. Extra Zekerheid Vennootschap B.V.;
- f. Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.;
- g. Claim Staat Vennootschap;
- h. Essent Milieu Holding B.V.

Ontwikkelingen

De versnelling van de energietransitie is merkbaar voor Enexis. Steeds meer consumenten wekken zelf energie op en vragen (terug)leveraansluitingen aan. Om aan deze vraag tegemoet te komen is het belangrijk om voldoende gekwalificeerd personeel te hebben. Hier wordt door Enexis op geanticipeerd met een eigen vakschool en samenwerking met onderwijsinstellingen en overheden. Ook wordt er actief samengewerkt met provincies, gemeenten en woningbouwcorporaties om een mix te maken van alle energievormen die lokaal beschikbaar zijn.

Enexis is, als één van de ondertekenaars, een belangrijke partner in de Brabantse Energie Alliantie.

Enexis, Provincie en deelnemende gemeenten hebben op dit moment al een meerjarige samenwerking voor de ontwikkeling en uitrol van laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer in Brabant. Ook zijn er aanvullende afspraken over samenwerken in Buurkracht en nul op de Meter. Sinds 2017 wordt deze samenwerking, mede op basis van de doelstelling "versnellen van de energietransitie" verdiept en verbreed.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

(a) Enexis Holding NV beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen en excellent netbeheer uit te voeren.

Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën:

- Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld;
- Betrouwbare energievoorziening;
- Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten;
- Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren;
- Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen.

De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving (b, c, d, e, f, g en h) zekerstelling belangen voormalige aandeelhouders Essent N.V.

(h) Essent Milieu Holding BV voert beheerstaken uit op gebied van milieu (voormalige regionale stortplaatsen).

Risico's

De risico's worden in zijn algemeenheid laag ingeschat vanwege het afbouw scenario; daarmee is de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders gering. Wel bestaat het risico voor de aandeelhouders van mogelijke afwaardering van (een deel van de boekwaarde) van € 6,2 miljoen. Dit risico is echter gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. en daarnaast omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt onder toezicht van de Energiekamer.

Stichting Automotive Campus

Ontwikkelingen

De stichting Automotive Campus is per 1 april 2017 opgericht samen met de bedrijven Van de Ven en Hurks en de provincie Noord Brabant. De stichting heeft een drieledige taak:

1. mee-ontwikkeling en bewaking van het Automotive Campus-concept;
2. aantrekken van nieuwe bedrijven voor de campus;
3. uitbouwen van het ecosysteem op en rondom de campus en versterking van het vestigingsklimaat. Dit is vastgelegd in het Businessplan Stichting Automotive Campus 2017-2019.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- uitbouw van het ecosysteem op de Automotive Campus in Helmond en hiermee bijdragen aan de economische structuurversterking van Helmond;
- aantrekken van nieuwe bedrijven.

Stichting Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Algemene informatie

Deelnemers: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre.

Ontwikkelingen

De doelstelling van het Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost als volgt is: Het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een netwerksamenwerking tussen partners uit de straf-, en zorgketen en gemeenten. In de Veiligheidshuizen werken partners samen om te komen tot een integrale, keten-overstijgende, aanpak van (potentieel) criminele of ernstig overlast veroorzakende personen of systemen, waarachter een complexe problematiek schuilgaat. Hiermee wordt voorkomen dat partnerorganisaties ieder slechts een gedeelte van de problematiek aanpakken en/of langs elkaar heen werken. De samenwerking in de Veiligheidshuizen richt zich op het oplossen van vraagstukken met een complexe, meervoudige problematiek. Voor het realiseren van deze doelstelling van het Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een intensieve samenwerking tussen gemeenten, justitie, politie, justitiële ketenpartners en gemeentelijke zorg- en welzijnspartners noodzakelijk.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

In het Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost werken overheid, politie, justitie, reclassering,

kinderbescherming, (verslavings)zorg en zorgpartners samen. De doelstelling van de samenwerking is bijdragen aan de algemene veiligheid, het verminderen van zorgproblemen, het voorkomen en verminderen van zorgproblemen, het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval.

Risico's

- Gemeente is aansprakelijk voor tekorten;
- Tendens is dat meer COM-zaken vanuit 21 deelnemende gemeenten richting Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost worden geleid. Dit kan uiteindelijk leiden tot een extra claim voor onze gemeente.

Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties B.V. (ROW)

Algemene informatie

Deelnemers; 9 Gemeenten Stedelijk Gebied Eindhoven en de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij.

Ontwikkelingen

In 2018 is het ROW formeel opgericht. De totale subsidie (van € 8.000.000) zal in meerdere tranches beschikbaar worden gesteld. De eerste tranche (totaal 4.000.000) van de subsidie is 1 juni 2018 opengesteld. De verwachting is dat de eerste beschikkingen in januari 2019 zullen worden gedaan.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het aanbod van bestaande bedrijventerreinen sluit niet altijd aan op de behoeften van ondernemers en bedrijven. De regio heeft daarom samen met de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW) gevormd. Dit fonds faciliteert nieuwe innovatieve ontwikkelingen op bestaande bedrijventerreinen.

Risico's

Er bestaat een mogelijkheid dat er geen geschikte aanvragen worden ingediend, waardoor het fonds haar doelstellingen niet behaalt.

Stichting Brainport Smart District (BSD)

Algemene informatie

Deelnemers; **nu:** Gemeente Helmond; op korte termijn, TU/Eindhoven, Tilburg University. Provincie Noord Brabant, Brainport Development. Optioneel, gemeente Eindhoven, Enexis, Enpuls, overigen.

Ontwikkelingen

De Stichting Brainport Smart District is in 2018 opgericht om van het Noordelijk deel van Brandevoort (ten noorden van het spoor) de slimste woonwijk te maken.

De stichting houdt zich momenteel bezig met de stedenbouwkundige onderlegger voor de ontwikkeling van de wijk. Daarnaast heeft de stichting door middel van een business challenge bedrijven uitgedaagd om met concrete projecten te komen.

Naast deze ontwikkelingen houdt de stichting zich bezig met de complete ontwikkeling van de wijk, subsidieaanvragen en overige financiële stromen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De bevolking in steden wereldwijd groeit exponentieel. Dit zorgt voor allerlei problemen op onder andere het gebied van duurzaamheid, energie, inclusiviteit, mobiliteit, gezondheid en leefbaarheid. Tegelijkertijd biedt sociale innovatie en de snelle technologische ontwikkeling volop mogelijkheden om deze problemen te tackelen. Door onder andere marktfalen en regelgeving komen de benodigde ontwikkelingen echter onvoldoende op gang. Het BSD gaat een podium bieden om de oplossingen wel mogelijk te maken en te versnellen, om zo als voorbeeld te dienen voor de rest van de wereld.

Risico's

Het Brainport Smart District moet zichzelf nog bewijzen. De verwachting is dat bedrijven zich zullen aanmelden en dat subsidies gaan komen. De eerste bedrijven hebben dit ook gedaan en de eerste

subsidies zijn ook binnengehaald. Maar om de totale wijk te ontwikkelen is meer nodig. Daarbij speelt altijd de afweging tussen kosten en innovatieve waarde: de wijk haalt alleen de bedrijven en subsidies binnen als het voorop loopt in de ontwikkelingen, maar om voorop te lopen in de ontwikkelingen zijn diezelfde bedrijven en subsidies hard nodig.

4.6.4. Financieel en bestuurlijk belang

Op de volgende pagina is in tabelvorm uiteengezet:

- In welke verbonden partijen de gemeente Helmond participeert;
- De vestigingsplaats van de verbonden partij;
- Tot welk type rechtsvorm de verbonden partij behoort;
- Op welke wijze de gemeente een financieel belang heeft in de verbonden partij;
- Op welke wijze de gemeente een bestuurlijk belang heeft in de verbonden partij;
- Het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat van de laatst besloten jaarrekening en huidige begroting;
- Aan welk programma de verbonden partij een bijdrage levert. In het desbetreffende programma zijn de beleidsresultaten van de verbonden partij beschreven.

(x € 1000)	Vestigingsplaats	Financieel belang	Bestuurlijk belang	Bestuurder	Eigen vermogen 31-12-2017	Vreemd vermogen 31-12-2017	Resultaat 2017	Eigen vermogen 31-12-2019	Vreemd vermogen 31-12-2019	Resultaat 2019	Programma-onderdeel
Gemeenschappelijke regeling											
Metropoolregio Eindhoven	Eindhoven	1.282 inwonersbijdrage	Lid DB, AB	E. Blanksma, A. v.d. Waardenburg	4.088	18.253	438	2.950	17.376	-	PR.5,7,8,10,11,13
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant	Eindhoven	822 bijdrage in exploitatie	Lid AB	G. v.d. Waardenburg	1.576	5.055	-	1.515	3.681	-	Pr.12
Veiligheidsregio Zuidoost Brabant	Eindhoven	4.379 gemeentelijke bijdrage	Lid AB	E. Blanksma	7.561	44.806	952	5.377	35.014	-	PR. 1
GGD Brabant Zuid-oost	Eindhoven	1.520 inwonersbijdrage	Lid AB	C. Dortmans	2.754	11.985	70	2.475	12.695	-	PR. 3
Reiniging Blink	Helmond	6.631 bijdrage in exploitatie	Lid AB, lid DB	G. v.d. Waardenburg	-	4.245	-	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Pr. 12
Atlant Groep	Helmond	72.832 bijdrage in exploitatie	lid DB - voorzitter	E. de Vries, J. van Bree	19.809	23.665	2.023	n.t.b.	n.t.b.	-	Pr. 2
Vennootschappen en coöperaties											
Brainport Development NV	Eindhoven	328 aandelen x 453,78 = 1.483	Stemrecht in AvA en bestuurslid	E. Blanksma	3	3	8	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Pr. 7
Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding	Helmond	38% geplaatst aandelenkapitaal	Aandeelhouder		n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Pr. 7
RAI Automotive NL BV	Helmond	18,15 Lidmaatschap	Lid RvB		n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Pr. 7
Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties B.V.	Eindhoven	877 in vorm van subsidie	5 stemmen in stichtingsbestuur	J. van Bree	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Pr. 7
NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	Den Haag	52.650 aandelen x €2,50	Stemrecht in AvA		5	135	393	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Pr.13
Enexis Holding NV	Den Bosch	23.177 aandelen x €1,-	Stemrecht in AvA		3.808.000	2.201.000	207.000	3.832.000	4.144.000	200.000	Pr.13
Vordering op Enexis BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding		9	356.319	-10	n.t.b.	n.t.b.	-20	Pr.13
CBL Vennootschap BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding		146	16	-10	125	105.000	-10	Pr.13
Verkoop Vennootschap BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding		150	20	-12	125	7.500	-12	Pr.13
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding		1.620	18	-10	1.590	-	-20	Pr.13
Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding		869	65	-100	670	-	-100	Pr.13
Stichtingen en verenigingen											
Stichting Automotive Campus Helmond	Helmond	bijdrage in exploitatie 725	vertegenwoordigd in RvT		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Pr. 7
Stichting zorg en veiligheidshuis Brabant Zuidoost	Helmond		Lid DB	C. Dortmans	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Pr. 4
Stichting Brainport Smart District	Helmond	735 Voorfinanciering	Op moment enige deelnemer	C. Dortmans	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Pr. 8

4.6.5. Organisaties met een bestuurlijk belang en een maatschappelijk of algemeen belang

Naast publiekrechtelijke samenwerking in de vorm van gemeenschappelijke regelingen werkt de gemeente Helmond voor het realiseren van haar doelen ook samen met andere overheden (en private partijen) in samenwerkingsverbanden met als grondslag lichtere regelingen zoals bijvoorbeeld een convenant of een bestuurlijke overeenkomst. De “*Notitie verbonden partijen*” (Commissie BBV; oktober 2016) spreekt van een “regeling zonder meer”. Deze samenwerkingsverbanden zijn geen rechtspersonen. Ook wordt niet (volledig) voldaan aan de definities in artikel 1 BBV, met name met betrekking tot de definitie “financieel belang”. De “*Notitie verbonden partijen*” bevat als aanbeveling:

“In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV, maar er wel sprake is van:

- *een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht); én*
- *een bestuurlijke belang; beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang en de mogelijke risico's toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.”*

Doorgaans is de gemeente een verplichting aangegaan om jaarlijks haar aandeel in de organisatiekosten te voldoen. Een van de partners in de regeling treedt op als penvoerder (penningmeester, opdrachtgever naar derden, en indien van toepassing, werkgever). Indien de samenwerking leidt tot verplichtingen voor het uitvoeren van programma's of projecten vindt afzonderlijke besluitvorming plaats. Anders dan bij publiek rechtelijk verbonden partijen is het samenwerkingsverband niet verplicht een begroting te maken en aan de gemeenten voor zienswijzen voor te leggen, dan wel een jaarrekening vast te stellen.

Gemeenten kunnen geen taken en bevoegdheden delegeren of mandateren aan een “regeling zonder meer”. Het accent ligt op beleidsafstemming of coördinatie. Het bestuurlijk belang krijgt vorm in deelname aan een bestuurlijk gremium (bijvoorbeeld een stuurgroep) waarin doorgaans alle deelnemers aan de regeling vertegenwoordigd zijn.

Samenwerking op basis van “regelingen zonder meer” kent financiële, juridische en bestuurlijke risico's. Afhankelijk van de kans en impact kan gekozen worden voor verminderen, vermijden, accepteren en verzekeren als strategieën om de risico's te beheersen. Het opnemen van onderstaande samenwerkingsverbanden is een eerste stap in het beheersen van de risico's.

Het visiedocument intergemeentelijke samenwerking en de bestuurlijke visie Helmond, slimme stad als brug naar de toekomst dienen als algemene basis. De visie op het specifieke samenwerkingsverband is vastgelegd in afzonderlijke beleidsdocumenten.

Overeenkomstig BBV artikel 8, lid 3 is de betrokkenheid van verbonden partijen bij de realisatie van de doelstellingen binnen een programma opgenomen in het betreffende programma. Hierin komen, in aansluiting op publiekrechtelijke en privaatrechtelijke regelingen, de volgende samenwerkingsverbanden aan de orde:

1. Peelland Interventie Team	6. Innovatiehuis De Peel
2. Taskforce Zeeland Brabant	7. Bereikbaarheidsakkoord
3. 21 voor de Jeugd	8. Rijk van Dommel en Aa
4. Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE)	9. G40
5. Campusgemeenten (C4)	10. BrabantStad.

4.7 Paragraaf grondbeleid

4.7.1 Beleidsuitgangspunten

Het grondbeleid van de gemeente Helmond is uitgewerkt in de Nota grondbeleid 2017-2020. In deze nota zijn de uitgangspunten en kaders van het grondbeleid opgenomen. Uitgangspunt in de Nota grondbeleid was terughoudend zijn met het opstarten van nieuwe plannen en bestaande plannen eerst afmaken.

De woningmarkt knelt. Om aan te kunnen sluiten bij nieuwe ontwikkelingen op de woningmarkt en versneld bouwen voor iedereen en voor de toekomst mogelijk te maken, wordt de Nota grondbeleid 2017-2020 in 2019 geactualiseerd.

4.7.2 Grondprijzenbeleid

In de nota grondbeleid 2017-2020 is als uitgangspunt gehanteerd dat de grondprijzen marktvolgend worden benaderd met als streven de inflatie te volgen, maar met een nullijn als minimum.

De crisis is voorbij en de Vrij Op Naam (VON) prijzen van woningen stijgen. De meeste gemeenten houden weer rekening met opbrengstenstijging van hun grondprijzen. Metafoor Ruimtelijke Ontwikkelingen publiceert regelmatig over toekomstige trends in de woningbouw en gaat voor een gemiddelde woningmarktregio uit van een opbrengstenstijging tot 3% vanaf 2017.

Bij de uitgebreide herziening van de grondexploitaties bij de jaarrekening 2017 is als uitgangspunt gekozen om de opbrengstenstijging voorzichtig te benaderen en rekening te houden met een jaarlijkse opbrengstenstijging van 1,5% vanaf begrotingsjaar 2019.

Dit uitgangspunt voor de opbrengstenstijging is vertaald naar het grondprijzenbesluit 2019, wat tegelijk met de begroting door uw raad wordt vastgesteld. In het grondprijzenbesluit 2019 zijn de prijzen met ongeveer 1,5% opgehoogd. Soms is dat iets meer en soms iets minder omdat de voorkeur is om zo veel mogelijk met afgeronde prijzen te werken. De grondprijzen zijn hiermee voor 2019 inflatievolgend aangepast.

In 2019 wordt een onderzoek uitgevoerd naar een mogelijke nieuwe grondprijsmethodiek. Een analyse van de grondprijzen die eerder door een extern bureau is opgesteld in de gemeente Helmond, in opdracht van de gemeente, heeft aangetoond dat de marktconforme grondprijs onder een woning fluctueert als gevolg van differentiatie in locatie en woningtype. In het onderzoek naar de grondprijsmethodiek zal in beeld worden gebracht wat de consequenties zijn van het mogelijk hanteren van residuele grondwaarde. Dit is de waarde die resteert wanneer btw, stichtingskosten en winsten worden afgetrokken van de verkoopwaarde van een vastgoedobject. De resterende waarde is dan de waarde van de grond.

4.7.3 Actuele prognose grondexploitatie

Basis voor prognose

In de nota grondbeleid 2017-2020 is opgenomen dat jaarlijks bij de jaarrekening een uitgebreide herziening wordt gedaan van alle grondexploitaties waarbij alle aspecten diepgaand tegen het licht worden gehouden. Met de vaststelling van de jaarrekening door de raad worden ook de nieuwe grondexploitatiebegrotingen voor de resterende looptijd vastgesteld. De afzonderlijke jaarschijven voor de resterende looptijd liggen daarmee in principe vast tot aan de nieuwe uitgebreide herziening bij de jaarrekening van het daaropvolgende jaar.

Dit betekent dus ook dat planinhoudelijke wijzigingen in programmering en planning in principe tussentijds niet separaat aan de raad zullen worden voorgelegd tenzij het college het in een specifiek geval noodzakelijk acht dat de raad vooraf betrokken wordt bij de besluitvorming.

Dit betekent overigens niet dat uw Raad het hele jaar niet betrokken wordt bij de grondexploitaties. De afspraak is dat bij de Programmabegroting en bij de 2^e Berap op hoofdlijnen een nieuwe actualisatie van de grondexploitaties wordt uitgevoerd.

Prognose verloop boekwaarde

De boekwaarde is de omvang van het risicodragend kapitaal. Voor de jaarschijf 2019 en de periode van de meerjarenraming (2020-2024) is de verwachting dat de boekwaarde van de grondexploitaties zal gaan dalen. Bij de actualisatie bij de jaarrekening 2017 is berekend dat de boekwaarde op 1 januari 2019 afgerond nog € 231.000.000 zal zijn en dat de boekwaarde op 1 januari 2025 € 94.000.000 zal zijn. Dit betekent dus dat in een periode van 6 jaar de boekwaarde naar verwachting zal gaan dalen met € 137.000.000 (is saldo van opbrengsten minus uitgaven in die periode). De voornaamste reden voor deze daling van de boekwaarde zit in de opbrengsten van de te verkopen gronden. Voor de periode 2019 t/m 2022 wordt rekening gehouden met een gemiddelde grondopbrengst van € 40.000.000 per jaar met een piek in 2019 van € 58.000.000. Vanaf 2023 zullen de grondopbrengsten dalen naar ruim € 20.000.000 per jaar.

Deze daling van de boekwaarde is dus het logisch gevolg van hoe het werkt bij grondexploitaties: de lasten komen voor de baten. Bovendien is jarenlang de boekwaarde extra gestegen als gevolg van de crisis. Er werd nauwelijks grond verkocht en op de eerder gedane investeringen (voornamelijk grondverwervingen en civieltechnisch werk) drukte een hoge rentelast. Nu de crisis voorbij is en er weer volop grond wordt verkocht zullen de opbrengsten de komende jaren dus hoger liggen dan de lasten en zal dus de boekwaarde gaan afnemen en dus ook de rentelast gaan dalen.

Prognose verwacht resultaat 2019

Bij de actualisatie van de grondexploitaties bij de jaarrekening 2017 is bepaald wat de winst is die moet worden genomen in boekjaar 2017. Deze winstneming is berekend op basis van de POC (Percentage Of Completion) methode. Deze methode is verplicht gesteld door de commissie BBV en houdt in dat op grond van een voortgangpercentage op zowel de uitgaven als de opbrengsten wordt bepaald welk gedeelte van de totale winst over de gehele looptijd moet worden genomen. Eventuele risico's die nog van invloed kunnen zijn op het gedeelte van de winst dat nog moet worden gerealiseerd mogen hierop in mindering worden gebracht. Het gevolg van deze nieuwe methode is dat winsten sneller genomen moeten worden dan voorheen.

Het is onmogelijk om op voorhand te bepalen in welk jaar van de resterende looptijd welk gedeelte van de te verwachten winsten moet worden genomen, omdat in de praktijk blijkt dat het erg moeilijk is om de voortgang op de grondexploitaties exact in te schatten. Niemand kan precies voorspellen wanneer er een gegadigde is voor bijvoorbeeld een te verkopen industrieterrein. Bij de actualisatie van de grondexploitaties wordt derhalve de beste schatting gedaan van de voortgang en de verwachte eindresultaten op de grondexploitaties.

Op grond van deze beste schatting is berekend dat er nog een verwachte winstpotentie (op eindwaarde) op de grondexploitatie is van afgerond € 26.000.000. Op basis van het uitgangspunt dat de winst pondspondsgewijs over de restantperiode genomen gaat worden is het mogelijk een zeer globale schatting te doen van de te verwachten winst in begrotingsjaar 2019, namelijk € 5.500.000. Omdat voor de grondexploitaties waarvoor een verlies wordt verwacht reeds een voorziening is getroffen zou op grond hiervan een verwacht positief resultaat voor begrotingsjaar 2019 verwacht mogen worden van € 5.500.000.

In de Nota reserves en voorzieningenbeleid is bepaald dat het grondbedrijf binnen de gemeentelijke begroting een gesloten circuit is. Dit betekent dat de reserve grondbedrijf dezelfde functie heeft als de

algemene reserve binnen de algemene dienst en heeft daarmee als doel om de jaarrekeningresultaten van het grondbedrijf op te vangen. Vervolgens wordt de reserve grondbedrijf betrokken bij de bepaling van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf.

Gezien de onzekerheden die er zijn bij de bepaling van de hoogte van de winstneming wordt het verwacht resultaat op grondexploitatie (Hoofproduct 880) vooralsnog budgettair neutraal geraamd en wordt er dus geen storting geraamd in de reserve grondbedrijf. Bij de bepaling van de ratio van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf wordt wel rekening gehouden met de totale winstpotentie van afgerond € 26.000.000.

De 10-jaars termijn

In de BBV voorschriften is een richttermijn opgenomen voor grondexploitaties van (voortschrijdend) 10 jaar. Op de grondexploitaties Brandevoort 2 en Automotive Campus is hiervan afgeweken.

Voor Brandevoort 2 is als gevolg van de crisisjaren de looptijd eerder al verlengd tot 1 januari 2031 en voor Automotive Campus is de planperiode eerder al verlengd tot 20 jaar en hiervoor is toestemming gekregen van het Ministerie in het kader van de Crisis- en Herstelwet. Op basis van marktonderzoek is de geplande afzet van de bedrijventerreinen op de Automotive Campus over 20 jaar verdeeld.

Om de risico's te beperken zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Er zijn overeenkomsten gesloten voor afname grond voor projectmatige bouw (Brandevoort 2)
- De nog te bouwen woningen passen binnen de woningbouwtaakstelling van de provincie (Brandevoort 2)
- Geen stijging van de opbrengsten na 10 jaar.
- Er is een voorziening getroffen voor het verwachte verlies.
- Bij de bepaling van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf is rekening gehouden met tegenvallende scenario's op de planproductie en opbrengstenstijging.

4.7.4 Voortgang beleidsuitvoering

De toelichting op de voortgang van de beleidsuitvoering is opgenomen in de toelichting bij de programma's 8 en 9.

5.1 Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Onderstaand is het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld voor het begrotingsjaar 2019 weergegeven in bedragen x € 1.000.

	2019 Lasten	2019 Baten
0 Bestuur en ondersteuning		
0.1 Bestuur	6.077	1
0.10 Mutaties reserves	1.187	11.829
0.2 Burgerzaken	3.494	1.260
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3.248	3.443
0.4 Overhead	28.223	872
0.5 Treasury	937	7.316
0.61 OZB woningen	416	18.688
0.62 OZB niet-woningen		3.393
0.63 Parkeerbelasting		3.309
0.64 Belastingen overig	709	982
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	5.495	185.032
0.8 Overige baten en lasten	4.792	
Resultaat Bestuur en ondersteuning	54.580	236.124
1 Veiligheid		
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.937	206
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.872	330
Resultaat Veiligheid	7.810	536
2 Verkeer, vervoer en waterstaat		
2.1 Verkeer en vervoer	12.009	481
2.2 Parkeren	2.317	42
2.4 Economische havens en waterwegen	318	30
Resultaat Verkeer, vervoer en waterstaat	14.644	553
3 Economie		
3.1 Economische ontwikkeling	3.717	15
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	18.710	18.421
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	177	212
3.4 Economische promotie	1.363	373
Resultaat Economie	23.968	19.021
4 Onderwijs		
4.1 Openbaar basisonderwijs	297	
4.2 Onderwijshuisvesting	5.363	557
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.938	1.782
Resultaat Onderwijs	9.597	2.339

5 Sport, cultuur en recreatie		
5.1 Sportbeleid en activering	1.465	
5.2 Sportaccommodaties	4.373	730
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5.907	1.527
5.4 Musea	2.236	114
5.5 Cultureel erfgoed	90	3
5.6 Media	2.935	682
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.083	111
Resultaat Sport, cultuur en recreatie	23.089	3.167
6 Sociaal domein		
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	20.873	4.525
6.2 Wijkteams	2.191	
6.3 Inkomensregelingen	55.862	40.220
6.4 Begeleide participatie	16.642	
6.5 Arbeidsparticipatie	5.399	
6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)	2.253	314
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	9.552	1.859
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	35.776	
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	18.513	170
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	2.523	
Resultaat Sociaal domein	169.585	47.088
7 Volksgezondheid en milieu		
7.1 Volksgezondheid	1.547	
7.2 Riolering	6.978	9.574
7.3 Afval	7.257	10.411
7.4 Milieubeheer	4.733	2.335
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	15	
Resultaat Volksgezondheid en milieu	20.530	22.320
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		
8.1 Ruimtelijke ordening	1.980	81
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	45.090	44.639
8.3 Wonen en bouwen	7.888	2.892
Resultaat Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	54.957	47.612
Totaal resultaat	378.760	378.760

5.2 Taakvelden per programma

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hieronder een overzicht opgenomen met het verdelingsprincipe op basis waarvan de taakvelden over de programma's zijn verdeeld."

Verdelingsprincipe taakvelden over de programma's					
Programma	Programma Omschrijving	Taakveld	Omschrijving taakveld	lasten 2019	baten 2019
PROG01	Veiligheid en handhaving	0.10	Mutaties reserves	0	-125.000
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	0	0
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4.857.552	-205.545
		1.2	Openbare orde en veiligheid	2.769.891	-330.123
				7.627.443	-660.668
Totaal programma 1	Veiligheid en handhaving				
PROG02	Werk en inkomen	0.10	Mutaties reserves	0	-1.240.000
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	768.152	-752.847
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	37.263	-18.908
		6.3	Inkomensregelingen	55.771.954	-40.219.946
		6.4	Begeleide participatie	16.642.359	0
		6.5	Arbeidsparticipatie	5.399.182	0
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	1.576.727	-255.266
				80.195.637	-42.486.967
Totaal programma 2	Werk en inkomen				
PROG03	Zorg en welzijn	0.10	Mutaties reserves	0	-1.342.407
		0.4	Overhead	0	0
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	8.614.346	-1.445.386
		6.2	Wijkteams	2.071.789	0
		6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	2.252.908	-314.479
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	7.975.256	-1.603.404
		6.81	Ge-escaleerde zorg 18+	18.513.149	-169.642
		7.1	Volksgezondheid	1.547.299	0
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	8.782	0
				40.983.529	-4.875.318
Totaal programma 3	Zorg en welzijn				
PROG04	Jeugd en onderwijs	0.10	Mutaties reserves	0	-368.924
		4.1	Openbaar basisonderwijs	296.676	0
		4.2	Onderwijshuisvesting	5.362.914	-556.638
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.169.514	-1.029.165
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	481.420	0
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	11.052.446	-2.837.695
		6.2	Wijkteams	119.621	0
		6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	35.776.412	0
		6.82	Ge-escaleerde zorg 18-	2.523.275	0
				58.782.278	-4.792.422
Totaal programma 4					
PROG05	Cultuur, toerisme en recreatie	0.10	Mutaties reserves	0	-436.024
		3.4	Economische promotie	1.363.114	-373.354
		5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5.907.261	-1.527.449
		5.4	Musea	2.236.140	-114.223
		5.5	Cultureel erfgoed	89.721	-2.769
		5.6	Media	2.775.116	-675.854
Totaal programma 5				12.371.352	-3.129.673
PROG06	Sport en bewegen	0.10	Mutaties reserves	0	-357.720
		5.1	Sportbeleid en activering	1.464.830	0
		5.2	Sportaccommodaties	4.372.708	-730.144
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	339.169	-5.436
Totaal programma 6				6.176.707	-1.093.300
PROG07	Economisch beleid en werkgelegenheid	0.10	Mutaties reserves	0	-999.842
		0.64	Belastingen overig	0	-25.000
		3.1	Economische ontwikkeling	3.805.080	-15.000
		3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	177.075	-211.553
		7.4	Milieubeheer	14.526	-4.639
Totaal programma 7	Economisch beleid en werkgelegenheid			3.996.681	-1.256.034
PROG08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	0.10	Mutaties reserves	0	-1.325.836
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.761.525	-3.443.017
		3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	17.834.993	-18.285.642
		8.1	Ruimtelijke ordening	1.979.530	-80.508
		8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	45.090.128	-44.639.479
		8.3	Wonen en bouwen	4.935.190	-2.763.495
Totaal programma 8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting			72.601.366	-70.537.977

Verdelingsprincipe taakvelden over de programma's					
Programma	Programma Omschrijving	Taakveld	Omschrijving taakveld	lasten 2019	baten 2019
PROG09	Stedelijke vernieuwing	0.10	Mutaties reserves	500.000	-809.268
		3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	875.437	-135.289
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	742.758	0
		8.3	Wonen en bouwen	2.952.518	-128.889
Totaal programma 9 Stedelijke vernieuwing				5.070.713	-1.073.446
PROG10	Verkeer en mobiliteit	0.1	Bestuur	360.404	0
		0.10	Mutaties reserves	0	-215.172
		2.1	Verkeer en vervoer	2.513.207	0
Totaal programma 10 Verkeer en mobiliteit				2.873.611	-215.172
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	0.10	Mutaties reserves	50.000	-357.410
		0.63	Parkeerbelasting	0	-3.308.638
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer	79.572	0
		1.2	Openbare orde en veiligheid	102.552	0
		2.1	Verkeer en vervoer	8.806.906	-307.144
		2.2	Parkeren	2.317.283	-41.986
		2.4	Economische havens en waterwegen	317.775	-29.950
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.978.857	-105.566
	Begraafplaatsen en crematoria	5.985	0		
Totaal programma 11 Openbare ruimte en natuurbescherming				16.658.930	-4.150.694
PROG12	Milieu	0.10	Mutaties reserves	519.818	-409.766
		2.1	Verkeer en vervoer	688.969	-173.583
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	283.564	0
		6.3	Inkomensregelingen	89.856	0
		7.2	Riolering	6.978.496	-9.574.023
		7.3	Afval	7.257.102	-10.410.976
		7.4	Milieubeheer	4.718.202	-2.330.753
Totaal programma 12 Milieu				20.536.007	-22.899.101
PROG13	Bestuur en organisatie	0.1	Bestuur	5.643.714	-1.319
		0.10	Mutaties reserves	108.293	-423.598
		0.2	Burgerzaken	3.494.334	-1.259.503
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	486.956	0
		0.8	Overige baten en lasten	4.016.835	0
		5.6	Media	159.764	-5.830
	Samenkracht en burgerparticipatie	90.176	-112.789		
Totaal programma 13 Bestuur en organisatie				14.000.072	-1.803.039
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.1	Bestuur	73.292	0
		0.10	Mutaties reserves	9.026	-3.417.621
		0.4	Overhead	28.410.268	-872.087
		0.5	Treasury	937.470	-7.316.010
		0.61	OZB woningen	416.330	-18.688.283
		0.62	OZB niet-woningen	0	-3.393.120
		0.64	Belastingen overig	708.570	-956.780
		0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	5.495.187	-185.032.153
		0.8	Overige baten en lasten	500.000	0
	Samenkracht en burgerparticipatie	335.787	-110.390		
Totaal programma 14 Algemene dekkingsmiddelen				36.885.931	-219.786.444
Eindtotaal				378.760.255	-378.760.255

6.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten

In onderstaande tabel is het totaal opgenomen van de lasten en baten per programma uit het meerjarenperspectief van deze begroting, waarbij de verrekeningen in de reserves afzonderlijk zijn weergegeven.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Lasten (excl. stortingen reserves)	2019	2020	2021	2022
01 Veiligheid en handhaving	7.627	7.615	7.591	7.588
02 Werk en inkomen	80.196	79.348	78.086	77.819
03 Zorg en welzijn	40.984	40.671	40.028	40.023
04 Jeugd en onderwijs	58.782	59.167	59.436	59.501
05 Cultuur, toerisme en recreatie	12.371	12.238	12.103	12.035
06 Sport en bewegen	6.177	8.408	7.417	6.880
07 Economisch beleid en werkgelegenheid	3.997	4.057	3.688	2.740
08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	72.601	41.211	52.024	50.974
09 Stedelijke vernieuwing	4.571	4.320	4.430	4.019
10 Verkeer en mobiliteit	2.874	2.688	2.664	2.639
11 Openbare ruimte en natuurbescherming	16.609	16.982	16.896	16.952
12 Milieu	20.016	19.944	19.871	19.866
13 Bestuur en organisatie	13.892	13.428	14.289	16.320
14 Algemene dekkingsmiddelen	36.877	40.754	44.132	45.729
Totaal lasten	377.573	350.828	362.653	363.085
Baten (excl. onttrekkingen reserves)				
01 Veiligheid en handhaving	536	461	461	461
02 Werk en inkomen	41.247	41.247	41.247	41.247
03 Zorg en welzijn	3.533	3.533	3.533	3.533
04 Jeugd en onderwijs	4.423	4.423	4.423	4.423
05 Cultuur, toerisme en recreatie	2.694	2.693	2.693	2.693
06 Sport en bewegen	736	736	1.138	1.138
07 Economisch beleid en werkgelegenheid	256	256	256	256
08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	69.212	39.082	49.992	49.217
09 Stedelijke vernieuwing	264	264	264	264
10 Verkeer en mobiliteit	0	0	0	0
11 Openbare ruimte en natuurbescherming	3.793	3.818	3.843	3.843
12 Milieu	22.489	22.521	22.551	22.551
13 Bestuur en organisatie	1.379	1.379	1.379	1.379
14 Algemene dekkingsmiddelen	216.369	220.494	223.893	227.751
Totaal baten	366.931	340.907	355.675	358.756
Resultaat programma's	-10.642	-9.921	-6.979	-4.329

Verrekeningen met reserves				
Stortingen in reserves	1.187	197	105	99
Onttrekkingen aan reserves	11.829	10.118	7.084	4.428
Totaal verrekeningen met reserves	10.642	9.921	6.979	4.329
Totaal resultaat programma's	0	0	0	0

6.2 Uiteenzetting van de financiële positie (balans)

Met ingang van de Meerjarenbegroting 2017-2020 bevat de meerjarenraming niet alleen een overzicht van de geraamde baten en lasten maar ook een geprognosticeerde begin- en eindbalans.

Onderstaande tabel geeft de prognose van de balans in het meerjarenbeeld weer.

(bedragen x € 1.000)

Activa					
<i>Balans per</i>	1-1-2019	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023
Vaste activa					
Materiële vaste activa	282.509	292.220	292.540	293.310	294.639
Financiële vaste activa	26.925	18.688	16.370	14.052	11.734
Totaal vaste activa	309.434	310.908	308.910	307.362	306.373
Vlottende activa					
Onderhanden werk bouwgrondexploitatie	146.381	111.744	107.354	90.059	57.870
Totaal vlottende activa	146.381	111.744	107.354	90.059	57.870
Totaal activa	455.815	422.652	416.264	397.421	364.243
Passiva					
<i>Balans per</i>	1-1-2019	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023
Vaste passiva					
Eigen vermogen (reserves)	234.669	224.036	214.148	207.161	205.322
Voorzieningen	19.489	21.070	22.626	24.728	26.780
Langlopende schulden	135.913	123.156	105.391	92.615	79.831
Totaal vaste passiva	390.071	368.262	342.165	324.504	311.933
Vlottende passiva					
Kortlopende financiering	65.744	54.390	74.099	72.917	52.310
Totaal vlottende passiva	65.744	54.390	74.099	72.917	52.310
Totaal passiva	455.815	422.652	416.264	397.421	364.243

7.1 EMU-saldo

Centraal Bureau voor de Statistiek
www.cbs.nl/kredo

Vragenlijst
Berekening EMU-saldo
Gemeente Helmond (060794)

Algemene gegevens:						
Overheidslaag:	Gemeente					
Berichtgevernaam:	Helmond					
Berichtgevenummer:	060794					
Jaar:	2019					
Naam contactpersoon:						
Telefoon:						
E-mail:						
Bestandsnaam:	EMU1906060794.XLS					

Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2018, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2019	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2019	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2019	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2019
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-17.057	-10.641	-9.920	-6.979	-4.329
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	13.543	15.227	15.161	16.769	17.555
3 Dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie minus vrijval van voorzieningen ten bate van de exploitatie	-3.598	-3.739	-3.833	-3.891	-3.891
4 Bruto investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	14.965	15.015	35.591	14.202	15.019
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, geen betrekking hebbende op bouwgrondexploitatie en niet verantwoord op de exploitatie					
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord					
7 Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d., alleen transacties met derden niet op de exploitatie					
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover niet al op de exploitatie verantwoord	7.930	27.369	10.810	30.127	47.322
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen					
10 Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder vraag 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht					
11 Verkoop van effecten:	☐ ja ☒ nee				
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	☐ ja ☒ nee				
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?					
Berekend EMU-saldo	-14.147	13.201	-23.373	21.824	41.638

7.2 Overzicht structureel lasten en baten

(bedragen x €1.000)				
		2019 Lasten	2019 Baten	2019 Saldo
01	Veiligheid en handhaving	7.627	536	7.092
02	Werk en inkomen	80.196	41.247	38.949
03	Zorg en welzijn	40.984	3.533	37.451
04	Jeugd en onderwijs	58.782	4.423	54.359
05	Cultuur, toerisme en recreatie	12.371	2.694	9.678
06	Sport en bewegen	6.177	736	5.441
07	Economisch beleid en werkgelegenheid	3.997	256	3.740
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	72.601	69.212	3.389
09	Stedelijke vernieuwing	4.571	264	4.307
10	Verkeer en mobiliteit	2.874	0	2.874
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	16.609	3.793	12.816
12	Milieu	20.016	22.489	-2.473
13	Bestuur en organisatie	13.892	1.379	12.512
	Totaal lasten	340.696	150.563	190.133
AD	Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	5.495	185.032	-179.537
AD	Overhead	32.237	982	31.255
AD	Overige belastingen	709	957	-248
AD	Onroerend zaak belasting	416	22.081	-21.665
AD	Post Onvoorzien	500	0	500
AD	Overige financiële middelen	1.125	7.316	-6.191
AD	Doorbelasting overhead	-3.605	0	-3.605
	Totaal Algemene dekkingsmiddelen	36.877	216.369	-179.492
	Totaal Verrekening reserves	1.187	11.829	-10.642
	Totaal geraamde resultaat	378.760	378.760	0
Waarvan incidentele baten en lasten		9.443	6.477	2.966

7.3 Overzicht incidentele lasten en baten

bedragen x €1.000									
Progr		Begroting		Meerjarenbegroting					
	Incidentele baten en lasten:	2019		2020		2021		2022	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
01	Invlechten Stichting Stadswacht Helmond	75	-	-	-	-	-	-	-
01	Inzet middelen Stichting Stadswacht Helmond	-	75	-	-	-	-	-	-
01	Peelland aanpak ondernijig 2019-2022	100	-	100	-	100	-	-	-
01	Voortzetten Taskforce Brabant- Zeeland	100	-	-	-	-	-	-	-
01	Idem inzet Reserve cofinancieringsfonds	-	100	-	-	-	-	-	-
02	Impuls werkgelegenheid	400	-	380	-	-	-	-	-
02	Inzet Reserve sociale stad	-	400	-	380	-	-	-	-
02	Bijdrage uitvoeringskosten Senzer	402	-	402	-	-	-	-	-
02	Middelen gemeentefonds	-	152	-	152	-	-	-	-
02	reserve i-deel	-	250	-	250	-	-	-	-
02	Schuldhelpverlening 2019-2022	400	-	400	-	400	-	400	-
02	Inzet reserve sociale stad	-	400	-	400	-	400	-	400
02	Schulddienstverlening #	-	-	-	-	-	-	-	-
03	Transformatieagenda sociaal domein	1.000	-	-	-	-	-	-	-
03	Reserve sociale stad	-	1.000	-	-	-	-	-	-
03	Impuls gezonde stad 2019-2022	320	-	320	-	320	-	320	-
03	Inzet reserve sociale stad	-	320	-	320	-	320	-	320
04	Kindvriendelijke stad 2019-2022	200	-	100	-	100	-	100	-
04	Actieplan jongeren 2019-2022	50	-	50	-	50	-	50	-
05	Expositie Lucas Gassel	160	-	-	-	-	-	-	-
05	Lucas Gassel bijdrage stichting	70	-	70	-	-	-	-	-
05	Inzet evenementenbudget int.events via reserve museum	-	160	-	-	-	-	-	-
05	Besteding middelen uit bijdrage Bangiroloterij	30	-	20	-	20	-	-	-
05	Idem: reserve museum	-	30	-	20	-	20	-	-
05	Buibliotheekvoorziening scholen 2019-2022	30	-	30	-	30	-	30	-
05	Impuls innovatieve vitalisering bedrijventreinen 2019-2022	250	-	250	-	250	-	250	-
06	Berkendonk e.d.	200	-	-	-	-	-	-	-
06	Reserve groene peellvallei	-	200	-	-	-	-	-	-
06	Voetbalcoördinator	75	-	75	-	-	-	-	-
06	City-sporthal	-	-	2.180	-	-	-	-	-
06	reserve city-sporthal	-	-	-	2.180	-	-	-	-
06	De Braak (bijdrage OMO en onvoorzien)	-	-	-	-	1.000	-	-	-
06	idem reserve gronbedrijf	-	-	-	-	-	1.000	-	-
07	Brainport International Programma verlenging 2019-2020	66	-	66	-	-	-	-	-
07	Projecten High Tech Automotive	945	-	945	-	945	-	-	-
07	Inzet Reserve High Tech Automotive Campus	-	945	-	945	-	945	-	-
07	Innovatiehuis De Peel	30	-	30	-	30	-	-	-
07	Economische impuls bedrijventerreinen	300	-	300	-	-	-	-	-
07	Smart Mobility	750	-	-	-	-	-	-	-

bedragen x €1.000									
Progr		Begroting		Meerjarenbegroting					
	Incidentele baten en lasten:	2019		2020		2021		2022	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
08	Flankerend beleid Wonen	1.000							
08	Idem inzet Reserve stimuleren wonen		1.000						
08	Brainport Smart District (Brandevoort) 2019-2022	500		500		500		500	
08	Invoering omgevingswet 2019-2021	150		150		150			
09	Revitalisering Helmond-Noord en Helmond-Oost	125	-	-	-	-	-	-	-
09	Stimulering ondernemerschap centrum 2019-2022	125		125		125		125	
09	Revitalisering Annawijk	100	-	-	-	-	-	-	-
10	Innovatieprogramma smartmobility 2020-2022			400		400		400	
11	Aanleg parkeerplaatsen	250		250					
11	Reserve parkeervoorzieningen		250		250				
12	Versnellingsagenda Duurzaamheid	100							
12	Inzet Reserve versnellingsagenda duurzaamheid		100						
12	Milieu: bodemsanering (doeluitkering gemeentefonds)		481						
12	Milieu: middelen uitvoering via gemeentefonds		39		36				
12	Milieu: Storing in reserve milieu	520		36		-			
12	Aanplant 200 bomen	125	-	-	-	-	-	-	-
12	Impuls duurzaamheid: alle lichten op groen 2019-2022	50		50		50		50	
12	Impuls duurzaamheid 2019-2022	625		625		625		625	
12	Blink	45							
13	Organisatie verkiezingen	pm		pm		pm		pm	
13	Inzet egaliseriereserve verkiezingen		pm		pm		pm		pm
14	6e wethouder tot en met 2022	150		150		150		150	
14	Ondersteuning 6e wethouder tot en met 2022	100		80		80		80	
14	Ondersteuning 6e wethouder tot en met 2022	100		80		80		80	
14	Duurzaam mobiliteitsconcept gemeent 2019-2022	50		50		50		50	
AD	Opstartkosten urban data center	25	-	-	-	-	-	-	-
AD	Reserve automatisering		25						
AD	Onderhoud gebouwen (onderh. programma)	300		300		300			
AD	Reserve onderhoud gebouwen		300		300		300		
AD	Vervangingen ICT	250		250		250			
AD	Reserve automatisering / vervanging gr. Systemen		250		250		250		
AD	Wegvallende exploitatiekosten (naar investeringen)	-1.200		-800		-400		-	
AD	Inzet ruimte kap.lasten jaarrekening 2017						510		
	Totalen	9.443	6.477	7.964	5.483	5.605	3.745	3.210	720
Waarvan inc. mutaties op reserves		520	5.730	36	5.295	-	3.235	-	720
idem per saldo			5.210		5.259		3.235		720

7.4 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toevoegingen aan de reserves t.l.v. programma's	Raming 2018 Primaire begroting	Waarvan structureel	Raming 2019	Waarvan structureel incl. dekkingsreserves
PROG01				0
PROG02				0
PROG03				0
PROG04				0
PROG05	100			0
PROG06				0
PROG07				0
PROG08				0
PROG09	350		500	500
PROG10				0
PROG11	450		50	50
PROG12	536		520	0
PROG13	1.508	108	108	108
Alg Dekking	40	40	9	9
Totaal	2.984	148	1.187	667

Onttrekkingen aan de reserves t.l.v. programma's	Raming 2018 Primaire begroting	Waarvan structureel	Raming 2019	Waarvan structureel incl. dekkingsreserves
PROG01	100	0	125	25
PROG02	873	190	1240	190
PROG03	2.594	24	1343	23
PROG04	370	370	369	369
PROG05	518	228	436	246
PROG06	585	285	358	158
PROG07	1.274	54	1000	55
PROG08	1.665	315	1326	326
PROG09	753	403	809	809
PROG10	128	128	215	215
PROG11	800	0	357	107
PROG12	334	34	409	309
PROG13	3.699	224	424	424
Alg Dekking	4.736	3366	3418	2843
Totaal	18.429	5.621	11.829	6.099

Saldo	10.642	5.432
-------	--------	-------

Specificatie (per saldo) in overzicht incidentele baten en lasten € 5.210

[illegible]

Naam reserve		Boek w waarde		Mutaties 2019		Boek w waarde		Mutaties 2020		Boek w waarde		Mutaties 2021		Boek w waarde		Mutaties 2022		Boek w waarde	
		01-01-2019	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2020	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking
799217	Reserve groene peelvallei	441	0	-200	241	0	0	241	0	0	241	0	0	241	0	0	241	0	0
799218	Reserve cofinancieringsfonds	945	0	-400	545	0	0	545	0	0	545	0	0	545	0	0	545	0	0
799219	Reserve High Tech Automotive Campus	3.200	0	-945	2.255	0	-945	1.310	0	-945	365	0	0	365	0	0	365	0	0
799220	Reserve Sociale stad	7.614	0	-2.120	5.494	0	-1.743	3.751	0	-720	3.031	0	-720	2.311	0	0	2.311	0	0
799221	Reserve versnellingsagenda duurzaamheid	290	0	-100	190	0	0	190	0	0	190	0	0	190	0	0	190	0	0
799222	Reserve de Waart	500	0	-500	0	0	0	-33	0	0	-66	0	0	0	0	0	0	0	0
799582	Reserve Brandweer – profess. organisat	48	0	-25	23	0	-20	3	0	0	3	0	0	3	0	0	3	0	0
799583	Reserve ODZOB	690	0	0	690	0	0	690	0	0	690	0	0	690	0	0	690	0	0
799584	Reserve Arbeidsvoorwaardenbeleid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
799585	Reserve Startersleningen	200	0	0	200	0	0	200	0	0	200	0	0	200	0	0	200	0	0
799581	Reserve uitvoering strategische agenda	165	0	0	165	0	0	165	0	0	165	0	0	165	0	0	165	0	0
799587	Reserve stimuleren wonen	1.740	0	-1.000	740	0	0	740	0	0	740	0	0	740	0	0	740	0	0
799588	Reserve Theater speelhuis	110	0	0	110	0	0	110	0	0	110	0	0	110	0	0	110	0	0
799589	Onrendabele top de Braak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Reserve glasvezel Helmond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Overige	0	0	8	8	0	8	8	0	8	8	0	8	8	0	7	7	0	7
Totaal specifieke bestemmingsreserves		35.782	687	-7.229	29.232	197	-6.758	22.630	105	-2.887	19.807	99	-1.693	18.162					
Financieringsreserves																			
799201	Financieringsreserves begroting	57.720	0	0	57.720	0	0	57.720	0	0	57.720	0	0	57.720	0	0	57.720	0	0
Totaal financieringsreserves		57.720	0	0	57.720	0	0	57.720	0	0	57.720	0	0	57.720	0	0	57.720	0	0
Dekkingsreserves																			
799140	Dekkingsreserve kapitaallasten	52.897	500	-2.710	50.703	0	-2.733	47.987	0	-2.843	45.144	0	-2.703	44.949	0	-2.703	44.949	0	-2.703
Totaal Dekkingsreserves		52.897	500	-2.710	50.703	0	-2.733	47.987	0	-2.843	45.144	0	-2.703	44.949	0	-2.703	44.949	0	-2.703
Egalisatiereserves																			
799240	Egalisatiereserve Verkiezingen	136	0	0	136	0	0	136	0	0	136	0	0	136	0	0	136	0	0
799241	Egalisatiereserve Rijbewijzen & Reisdoc.	535	0	0	535	0	0	535	0	0	535	0	0	535	0	0	535	0	0
799456	Reserve onderhoud buitensport	581	0	0	581	0	0	581	0	0	581	0	0	581	0	0	581	0	0
799572	Reserve Gemeentemuseum	245	0	-190	55	0	-20	35	0	-20	15	0	0	15	0	0	15	0	0
799559	Reserve onderhoud gebouwen (vastgoed)	1.800	0	-300	1.500	0	-300	1.200	0	-300	900	0	0	900	0	0	900	0	0
Totaal egalisatiereserves		3.297	0	-490	2.807	0	-320	2.487	0	-320	2.167	0	0	2.167	0	0	2.167	0	0
Totaal bestemmingsreserve		149.696	1.187	-10.429	140.462	197	-9.811	130.824	105	-6.051	124.838	99	-4.396	122.999					
Totaal reserves		234.669	1.187	-11.829	224.036	197	-10.061	214.148	105	-7.051	207.161	99	-4.396	205.322					
Voorzieningen																			
799610	Voorziening wethouderspensioenen	5.788	25	0	5.813	25	0	5.838	25	0	5.863	0	-25	5.838	0	-25	5.838	0	-25
799614	Voorziening zonnepanelen Brandevoort	6	0	-6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
799682	Voorziening borgstellingen	370	0	0	370	0	0	370	0	0	370	0	0	370	0	0	370	0	0
799624	Voorziening rioleringslasten	12.170	3.420	-1.790	13.801	3.480	-1.916	15.365	3.538	-1.427	17.476	3.538	-1.427	19.587	3.538	-1.427	19.587	3.538	-1.427
799613	Voorziening Startersleningen	456	0	-68	387	0	-34	353	0	-34	319	0	-34	285	0	-34	285	0	-34
799683	Voorziening mobiliteit	699	0	0	699	0	0	699	0	0	699	0	0	699	0	0	699	0	0
	Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's	0	375	-375	0	375	-375	0	375	-375	0	375	-375	0	375	-375	0	375	-375
Totaal voorzieningen		19.489	3.820	-2.239	21.070	3.880	-2.325	22.626	3.938	-1.836	24.728	3.913	-1.861	26.780					

7.6 Investeringsprogramma (IVP)

(bedragen x € 1.000)

Progr.	Investing	Totale investering 2019	Kapitaallasten 2020	Kapitaallasten 2021	Kapitaallasten 2022
	1 Vervanging veiligheidcamera's publieke ruimte	300	70	68	66
Totaal Programma 1		300	70	68	66
	4 Speelvoorzieningen	250	33	32	31
Totaal Programma 4		250	33	33	31
	6 Nieuwe zwemvoorziening	700	40	40	39
Totaal Programma 6		700	40	40	39
	7 Doorontwikkeling Food Tech Brainport	500	41	40	40
	7 Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	250	21	20	20
Totaal Programma 7		750	62	60	60
	9 Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	1.000	82	80	80
Totaal Programma 9		1.000	82	80	80
	10 Regionale Bereikbaarheidsagenda	2.000	132	130	127
	10 Uitvoering Fietsagenda Helmond	400	53	52	50
Totaal Programma 10		2.400	185	182	177
	11 Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)	400	53	52	50
	11 Investerings maatschappelijk nut in de openbare ruimte	4.500	306	301	296
Totaal Programma 11		4.900	359	353	346
	12 Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	500	33	32	32
	12 Rioolzorg	1.790	0	0	0
Totaal Programma 12		2.290	33	32	32
	AD Reguliere vervanging systemen automatisering	1.500	348	339	329
	AD Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	500	41	40	39
	AD Vervanging door nieuwe digitalisering	600	140	136	132
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		2.600	529	515	500
Eindtotaal IVP		15.190	1.393	1.363	1.331

7.7 Kansrijke investeringen 2020-2022

(bedragen x € 1.000)

Prog. Investering	Investeringen 2020	Investeringen 2021	Investeringen 2022	Totaal	Kapitaallasten 2021	Kapitaallasten 2022
4 Speelvoorzieningen	250	250	250	750	33	65
Totaal Programma 4	250	250	250	750	33	65
6 Knelpunten uitvoering voetbalvisie	500	500	0	1.000	41	82
6 Nieuwe zwemvoorziening	12.800	0	0	12.800	836	826
Totaal Programma 6	13.300	500	0	13.800	777	808
7 Doorontwikkeling Food Tech Brainport	500	500	500	1.500	41	82
7 Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	250	250	250	750	21	41
Totaal Programma 7	750	750	750	2.250	62	123
9 Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	1.000	0	0	1.000	82	80
Totaal Programma 9	1.000	0	0	1.000	82	80
10 Regionale Bereikbaarheidsagenda	2.000	2.000	2.000	6.000	132	261
10 Flankerende maatregelen N279	1.000	1.000	1.500	3.500	66	131
10 Uitvoering Fietsagenda Helmond	400	400	400	1.200	53	104
Totaal Programma 10	3.400	3.400	3.900	10.700	251	469
11 Vervanging sluis 9	7.300	0	0	7.300	420	414
11 Investeren maatschappelijk nut in de openbare ruimte	4.500	4.500	4.500	13.500	607	903
11 Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)	400	400	400	1.200	53	104
Totaal Programma 11	12.200	4.900	4.900	22.000	1.080	1.421
12 Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	500	500	500	1.500	33	65
12 Rioolzorg	1.916	1.427	1.794	5.137	0	0
Totaal Programma 12	2.416	1.927	2.294	6.637	33	65
13 Toekomstgericht werken (huisvesting Stads kantoor)	0	0	PM	PM	0	0
Totaal Programma 13	0	0	PM	PM	0	0
AD Reguliere vervangingssystemen automatisering	1.350	150	600	2.100	314	340
AD Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	500	500	500	1.500	41	82
AD Vervanging huisvesting	0	1.400	1.400	2.800	0	116
AD Vervanging door nieuwe digitalisering	600	600	600	1.800	139	275
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	2.450	2.650	3.100	8.200	494	813
Eindtotaal Kansrijk	35.766	14.377	15.194	65.337	2.812	3.844

7.8 BBV Indicatoren

Hieronder worden de verplichte BBV indicatoren verdeelt over de diverse programma's weergegeven. Voor de invoer van de verplichte BBV indicatoren zijn we als gemeente Helmond afhankelijk van landelijke cijfers aangeleverd door diverse partijen. Indien deze cijfers niet beschikbaar zijn gesteld zijn deze indicatoren mogelijk niet (volledig) gevuld.

Veiligheid en handhaving

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
1.01	Diefstallen uit woning (per 1.000 woningen)	5	5	5	6	4	4		
1.02	Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	10	8	9	9	9	8		
1.03	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte per 1.000 inwoners)	10	10	10	8	6	7		
1.04	Verwijzingen Halt (per 10.000 inwoners van 12-17 jaar)		230	188	217	149	153		
1.05	Winkeldiefstal (per 1.000 inwoners)	3	3	3	4	3	3		

Zorg en welzijn

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
3.01	Clënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 10.000 inwoners)				800	840	860		

Jeugd en onderwijs

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
4.01	Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	2%	2%	3%	3%				Waarstaatjegemeente.nl
4.02	Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)			1	1	3	3		Waarstaatjegemeente.nl
4.03	Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)			5	5	8	11		Waarstaatjegemeente.nl
4.04	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	4	3	2	2	2			Waarstaatjegemeente.nl
4.05	Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)				9,5%	9,3%	9,5%		Waarstaatjegemeente.nl; 2e helft van het jaar
4.06	Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)				1,1%	1,0%	0,9%		Waarstaatjegemeente.nl; 2e helft van het jaar
4.07	Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)				0,5%	0,4%	0,3%		Waarstaatjegemeente.nl; 2e helft van het jaar
4.08	Jongeren met delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	3%	2%	3%	2%				Waarstaatjegemeente.nl

Sport en bewegen

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
6.01	Niet-sporters (%)	54,0%				50,6%			

Economisch beleid en werkgelegenheid

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
7.01	Vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	110	110	113	114	117	119		
7.02	Banen (aantal per 1.000 inwoners van 15 - 64 jaar)	731	735	723	703	710	722		
7.03	Functiemenging (verhouding banen en woningen in %)	52	53	52	51	52	52		

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
8.01	Gemiddelde WOZ-waarde (duizend euro)	225	218	206	201	197	198		
8.02	Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	10	10	6	7				

Milieu

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
12.01	Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	196	189	188	189	191			
12.02	Hernieuwbare elektriciteit (%)	0%	0%	0%	1%	1%			

Bestuur en organisatie

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
13.01	Formatie (FTE per 1.000 inwoners)						6,34	6,49	
13.02	Bezetting (FTE per 1.000 inwoners)						6,94	6,13	
13.03	Apparaatskosten (kosten per inwoner)						285	322	
13.04	Externe inhuur (kosten per inwoner)						5,05%	4,60%	
13.05	Overhead (%)						7,50%	8,21%	
13.06	Demografische druk (verhouding beroepsbevolking versus jeugd en ouderen)	64	66	67	67	68	68	68	
13.07	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens (€)			703	729	742	750	752	
13.08	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (€)			703	729	742	750	752	